

HIERONYMUS
ANDOVER-HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY

CATALOGUS

VAN DE

BIBLIOTHEEK

DER

VEREENIGDE DOOPSGEZINDE GEMEENTE

TE

AMSTERDAM.

TWEEDE DEEL.

AMSTERDAM,
ROELOFFZEN & HÜBNER,
1888.

Dit tweede deel, in twee afdeelingen gesplitst, wijst in de eerste afdeeling aan wat de Bibliotheek bezit aan werken van, over en tegen de voorstanders van den doop op belijdenis, korter uitgedrukt: aan Teleiobaptistica, en omschrijft in de tweede de verzameling over oude en nieuwe letteren, ten jare 1789 *aan de Gemeente opgekomen uit de nalatenschap van* P. FONTEIN *en sedert dien tijd met enkele, hoewel zeer weinige, boeken vermeerderd. Alleen werden de werken van Grieksche en Latijnsche wijsgeeren daaruit weggenomen en naar de eerste afdeeling, die der Godgeleerdheid, overgebracht.*

De rangschikking der Teleiobaptistica, door het zaakregister bij den aanvang nader aangeduid, zal (vertrouw ik) gemakkelijk den weg doen vinden in dezen geheel eenigen voorraad van minder bekende en grootendeels zeer zeldzame geschriften. Juist die zeldzaamheid bewoog mij van de werken vóór 1700 *uitgegeven de (indien 't mij noodig docht) volledige titels en de namen der uitgevers te vermelden. Ben ik daardoor afgeweken van 't oorspronkelijk plan, in de eerste en derde afdeeling trouw gevolgd, om in dezen catalogus niets anders te geven dan een boekenlijst, die zonder breedvoerige omschrijving zich door beknoptheid aanbeval voor het dagelijksch gebruik, — men zal deze afwijking ter wille van 't belang, dat de bibliografie er bij heeft, mij zeker ten goede houden.*

Wat door Doopsgezinde geleerden na 1800 *geschreven en uitgegeven is werd reeds opgenomen in het eerste deel van dezen catalogus bij de gelijksoortige werken van andersdenkenden; alleen maakte ik daarop eene uitzondering, waar het leerredenen, boekjes voor godsdienstonderwijs, stichtelijke lectuur of geschriften over de geschiedenis onzer broederschap betrof, die ik allen bij deze voegde.*

Verwondert zich iemand bij de Teleiobaptistica de onderafdeeling

—

I C 3 a bl. 26 te vinden, ik geef hem gaarne toe, dat Thomas Munzer nooit behoord heeft tot de voorstanders van den doop op belijdenis maar ik meende toch hier en niet in het Ie Deel op bl. 200 of 265 aan de geschriften van en over hem eene plaats te moeten geven, omdat verreweg de meesten ze hier zullen zoeken.

In de tweede hoofdafdeeling der Teleiobaptistica (kenmerkende gevoelens) bracht ik, overeenkomstig het aangekondigde bij het slot der voorrede van het Eerste Deel van dezen catalogus, alles bijeen wat onze boekerij bezit aan werken over doop, eed, menschwording, weerloosheid, overheidsambt en kerkelijke tucht, ook wat andersdenkenden daarover of daartegen schreven, zoodat onder de strijd- en verdedigingsschriften (Derde hoofdafdeeling) alleen werden opgenomen de boeken, die gericht zijn niet uitsluitend tegen een of ander dier leerstukken aan de Doopsgezinden eigen, maar tegen hun gezamenlijke gevoelens en tegen de broederschap in 't algemeen met de verdedigingsschriften door deze aanvallen uitgelokt.

Bij de uitgaaf van het tweede en laatste deel heb ik nogmaals een woord van dank voor de nooit uitgeputte bereidwilligheid en de trouwe medewerking van den heer A. Bleeker, *die ook nu weder door het vervaardigen van een naamregister op de tweede afdeeling de bruikbaarheid van den catalogus vermeerderd heeft en wiens hulp mij gedurende al de jaren voor dezen arbeid gevorderd de onwaardeerbaarste diensten bewees.*

Januari 1888. J. G. DE HOOP SCHEFFER.

I N H O U D.

EERSTE AFDEELING.

II. KENMERKENDE GEVOELENS.

TWEEDE AFDEELING.

TWEEDE AFDEELING.

TELEIOBAPTISTICA.

WERKEN VAN, OVER EN TEGEN DE VOORSTANDERS VAN DEN DOOP OP BELIJDENIS.

Bibliographie.

Naamlijst der Doopsgezinde Schrijveren en Schriften, van 1539—1645, door M. Schagen, Amsterdam 1745.

Hetzelfde met aanteekeningen doorschoten.

Catalogus van boeken, en Verzameling van meest alle de Doopsgezinde of Mennonite schrijveren en derzelver tegenschrijveren, bijeengebracht door G. Maatschoen, emeritus predikant van de Doopsgezinde gemeente in de Son, te Amsterdam. Ald. 1752.

(Muller, S.) Catalogus van Doopsgezinde geschriften in de Bibl. der Vereen. Doopsg. Gemeente te Amsterdam. Amst. 1854.

Catalogus van de Bibl. nagelaten door J. D. Hesselink. Gron. 1878.

——— der Bibliotheek nagelaten door S. Blaupot ten Cate. Ald. 1885.

I. GESCHIEDENIS.

a. Algemeen Overzicht.

Burgmann, J. H. De historiae mennoniticae fontibus et subsidiis. Rostochii 1702. 4to.

Hortensius, L. Tumultuum Anabaptistarum liber unus. Basileae, J. Oporinus. 1548. 4to.

Hortensii, L. Hetzelfde, Amst. Hendrik Laurens. 1636.

——— Van den oproer der Wederdooperen. Hoorn, G. C. Coster. 1624. fol.

——— Hetzelfde. Amst., J. J. Schipper. 1659.

——— Hetzelfde. Amst., A. Schoonebeek. 1694.

Histoire des Anabaptistes. Paris, Charles Clouzier. 1695. (vertaling van het vorige.)

Nivenius, J. Tumultus anabaptistarum in Amstelredamo. Amst., Guilielmum Jacobi. cust. A 1—B 6. (1535?)

Coddes, P. A. Herdoopers aenslagh op Amsterdam, 10 Mey 1535. Amst., M. de Groot. 1662.

Cornelius, C. A. Die Niederländischen Wiedertäufer 1534—35. München 1869 4to.

Molhuijsen, P. C. De wederdoopers te Deventer.

Habets, Jos. De wederdoopers te Maastricht tijdens de regeering van Karel V. Roermond 1877.

(Walraven, Simon) Successio Anabaptistica, dat is Babel der wederdopers eensdeels in Duytsland maer principael in Nederlandt. Ghecolligert doer V. P. Colon., Bernardus Gualtherus. 1603.

Hetzelfde boek. Col. bij denzelfde 1612.

Meshovii, A. Historia Anabaptistica. Coloniae, Gerh. Grevenbruch. 1617. 4to.

Het tooneel der hoofdketteren bestaande in verscheyde afbeeltsels — int koper gesneden door C. van Sichem, Middelburch, W. Goeree. 1677.

H. S. F. D. M. D., Apocalypsis insignium aliquot haeresiarcharum. Lugd. Bat., Haestens. 1608.

Greuwel der vornahmsten Hauptketzeren. Leyd., Henr. v. Haestens. 1608.

Grouwelen der voornaemster Hooftketteren. Leyden, J. C. van Dorp. 1623.

Hetzelfde z. jr. naer de copye van Delft ghedruckt voor N. de Clerck.

Heresbach, C. Historia Anabaptistica. Amsterd., Hendrik Laurens. 1637.

A short history of the anabaptists of high and low Germany. London, S. Brown. 1642. 4to.

Hetzelfde. Londen, R. Austin. 1647. 4to.

Blome, R. The fanatick history or an exact relation and account of the old Anabaptists and new Quakers. London, J. Sines. 1660.

(De 65 eerste blz. zijn een herdruk van 't vorige nommer met weglating van 't laatste hoofdstuk. bl. 66—224 betreft de Kwakers.)

Hetzelfde boek vertaald door B. Figken, onder den titel: Historia fanaticorum oder eine vollkommene Relation und Wissenschaft von den alten Anabaptisten und newen Quakern, mit Zugabe was mit etzigen Quakern hiesigen Ortes passiret ist. Danzig, S. Reiniger. 1664.

Anabaptisticum et enthusiasticum **Pantheon** und geistliches Rüst-Hausz wider die alten Quacker, und neuen Frey-Geister, welche die Kirche Gottes zeithero verunruhiget haben.

I. Der Röm. Kaiserl. Edict an die Aebtissin zu Herfordt die Widertäuffer nicht mehr zu dulden.

Des heiligen Romischen Reichs Constitutiones und Abschiede gegen die aufrührischen Widertäufer und Schwärmer.

II. Der alten und neuen Schwärmer wiedertäufferischer Geist.

III. Zacharias Theobaldus. Warnungs-Spiegel vor denen alten Widertauffern und neuen Schwärmern; onder den titel van:
Historia fanaticorum von denen Schwärmern als alten Anabaptisten und neuen Quäkern. Franckfurth a/M. 1701.

IV. Des Quedlinburgischen Ertz-Schwermers und Quaker-Propheten Heinrich Kratzensteins Geschichte. 1701.

V. Königliche Chur- und fürstliche Edicta und Verordnungen wider die neuen einschleichenden Schwärmer. Cöthen 1701.

VI. Quäcker-Greuel, dat ist: abscheuliche Irthum der neuen Schwermer welche genennet werden Quäcker. Auf Ordnung der Stadt Hamburg in Druck gegeben. 2 Bücher 1702.

VII. Der verschmitzte Welt-Mann und scheinheilige Tyranne in Engeland, Olivier Cromwell nebst zween seinen geheimesten Räthe Hugo Petersen und John Loocken samt einem Anhange van Johann Labadie. 1702.

VIII. Fürstellung vier neuer Welt-weisen nahmentlich 1. Renati des Cartes. 2. Thomae Hobbes. 3. Benedicti Spinosa. 4. Balthasar Beckers nach ihrem Leben und fürnehmsten Irrthümern 1702.

IX. Die Geschichte von den groszen Betrieger oder falschen Juden Könige Sabatai Sevi von Smirna. 1702.

X. Novus in Belgio judaeorum rex Oliger Paulli. 1702.

XI. Johann Christoph Müller. Greuel der falschen Messien wie auch Schatz-kammer des wahren Messiae J. C. 1702.

XII. Erschröckliche Brüderschafft der alten und neuen Wiedertäuffer, Quäcker, Schwärmer und Frey-Geister mit denen gottlosen Juden 1702.

XIII. Friedr. Ragstadt. Die Herrlichkeit Jesu Christi. 1702.

XIV. Henrich Georg Neuss. Probatio spiritus et doctrinae Democriti. Franckf. und Leipzig 1701. nebst Anhang von Democriti Lebens-Lauffe.

Hetzelfde boek in 2 dln. met andere volgorde der verschillende stukken en sommige in andere uitgaven.

Ottii, J. H., Annales Anabaptistici. Basil., J. Werenfels 1672. 4to.

Vagedt, J., Secta Mennonitarum, quoad ortum et progressum. Wittebergae, C. Schrödter. 1688. 4to.

Catrou, F., Histoire des Anabaptistes. Paris. 1706. 4to.

De Zwitsersche eenvoudigheid klaagende over de bedorvene zeden veler hollandsche Doopsgezinden Haarlem. 1713.

Schijn, H. Historia Christianorum in Belgio foeder. qui Mennonitae appellantur. Amstelod. 1723.

——— Korte historie der Mennoniten. Amst. 1711.

——— Gesch. der Mennoniten vert. d. van Maurik. Utr. 1727.

Schijn, H. Historiae Mennonitarum plenior deductio. Amstelodami 1729.

——— Uitvoeriger verhandeling of vervolg van de geschiedenis der Mennoniten, vert. u. h. Latijn door M. van Maurik. Amst. 1738.

——— Geschiedenis der Mennoniten, vertaald door G. Maatschoen. ald. 1743—45. 3 dl.

——— Levensbeschrijving van eenige voornaame mannen in hun leven leeraaren bij de Doopsgez. met derzelver afbeeldingen. Ald. 1750. (hetzelfde als het 3e deel van 't vorige).

Schagen, M. De kerk der Nederl. Doopsgez. in derzelver reform. vertoond in 3 leerredenen. Haarl. 1743.

Rues, S. F. Nachrichten von dem gegenwärtigen Zustande der Mennoniten. Jena 1743.

——— Tegenwoordige staet der Doopsgezinden in de Nederlanden, door M. Schagen. Amst. 1745.

Cuperus, J. Aanteekeningen over de Kerk-geschiedenis der Doopsg., verzameld tusschen de jaren 1755 en 1769. M. S. door J. A. v. Pesch.

Oosterbaan, H. Epist. de Mennonitis Amstel. eorumque doctrina. Amst. 1769.

Sjoerds, F. Kerkelijke geschiedenissen (met een vertoog over de Oude Vlamingen in de voorrede.) Leeuwarden 1771. 4to.

Will, G. A. Beyträge zur Gesch. des Antibaptismus in Deutschland. Nürnberg 1773.

Starck, J. A. Geschichte der Taufe und Taufgesinnten. Leipz. 1789.

(Geuns, J. v.) Over den oorsprong der Doopsgezinden van de Oude Waldenzen. z. pl. z. jr.

Siegenbeek, M. Over 't geen het kerkgen. d. Doopsgezinden in de laatste 50 jaren tot verspreiding van godsdienstkennis onder de prot. van Nederland heeft toegebragt.

Cramer, A. M. Twee akten van Prins Willem I tot bescherming v. d. Doopsgez. 1836.

Blaupot ten Cate, S. Geschiedenis der Doopsgezinden in Friesland. Leeuwarden 1839.

Cramer, A. M. Recensie van B. C. ten Cate. Gesch. d. Dpsg. in Friesland. (1840.)

Blaupot ten Cate, S. Geschiedenis der Doopsgezinden in Groningen, Overijssel en Oost-Friesland. Leeuwarden 1842. 2 dln.

- - - Geschiedenis der Doopsgezinden in Holland, Zeeland, Utrecht en Gelderland. Amsterdam 1847. 2 dln.

— — — De getalsvermindering bij de Doopsgezinden. Amsterdam 1844.

Recensie van Blaupot ten Cate's Getalsvermindering en Waldenzische oorsprong der Doopsgez.

Halbertsma, J. H. De Doopsgezinden en hunne herkomst. Deventer 1843.

— — — Getuigenissen en aanmerkingen ter staving van sommige punten in het vorige boek „de Doopsgezinden en hunne herkomst." MSS. fol.

Boeke, J, en **A. M. Cramer.** Twee brieven ter toelichting en toetsing der Schets van J. H. Halbertsma, over de Doopsgezinden en hunne herkomst. Amsterdam 1844.

Blaupot ten Cate, S. Geschiedkundig onderzoek naar den Waldenzischen oorsprong van de Nederl. Doopsgezinden. Amsterdam 1844.

Leendertz Wz., P. De naam Doopschgezinden. 1860.

Scheffer, J. G. de Hoop, Oratio de providentia divina Teleiobaptistas ab exitio vindicante. Amst. 1860.

——————— De doopsgez. broederschap voor ondergang bewaard. Amst. 1861.

——————— De broederschap der Doopsgezinden. Amst. 1866.

Nippold, F. Die anabapt. Tendenzen in der Reformation. 1866.

Strack, K. Gesch. der evang. Secten. Lpz. 1867. (Mennoniten p. 1—20).

Eby, B. Kurzgefasste Kirchengeschichte und Glaubenslehre der taufges. Christen oder Mennoniten, Elkhardt Ind. 1868.

Menno Simons und die Mennoniten (a. d. deutsch-amer. conversat. Lexicon) N.-York 1872.

Scheffer, J. G. de Hoop, Het gedenkjaar 1872.

Barclay, R. The inner life of the relig. societies of the commonwealth. London 1876. 4to.

Scheffer, J. G. de Hoop, Menno Simons und Mennoniten. 1881. (overdr. uit Herzog's Real Enc. 2de Ausg.)

Martin E. K. The Mennonites. Philad. 1883.

(A. Brons, Cremer te Doornkaat). Ursprung, Entwickelung und Schicksale der Taufgesinnten oder Mennoniten. Norden 1884.

Naamlijsten van Doopsgezinde Leeraren, en Jaarboekjes. kl. 8vo. 1731 tot 1829.

Muller, S. Jaarboekje voor de Doopsgezinden Gemeenten. 3 dln. Amst. 1837—1850.

Gorter, D. S. Godsdienstige lectuur voor Doopsgezinden Sneek. 1854—1858. 3 dln.

Doopsgez. Bijdragen. Amst. 1861 en vv.

Naamlijst van de professoren en predikanten der Doopsgezinden in (en buiten) de vereen. Nederl. 1771, 1789, 1796, 1798, 1808, 1815. HS. v. Ds. J. A. v. Pesch.

Ris, K. Naamlijst van allen, die sedert de oprigting der Alg. Dpsg. Sociëteit in 1811, hunne studiën aan derzelver kweekschool begonnen of voleindigd hebben benevens aanwijzing der verschillende standplaatsen der predikanten. Leeuwarden. In plano.

Statistisch overzicht van de Doopsgezinde Gemeenten in Nederland en de naburige in Pruisen op 1 Januari 1885.

Staat der Doopsgezinde Gemeenten in de provincie Groningen opgemaakt 1 Januari 1850 door G. Bakker. 2 st. waarvan 1 bijgeschreven tot 1860.

Staat der Doopsgezinde Gemeenten in de provincie Groningen op ulto. Decb. 1875, opgemaakt door Jb. van Gilse.

Nachricht von den Verhandlungen der 2en und 3en Jahres und Kirchenvers. der Menn. Gemeinden (Pfalz) gehalten 1825 und 1826. 2 st.

Mannhardt, H. G. Bericht über die in Berlin am 2 und 3 October stattgehabte Conferenz deutscher Mennoniten. Danzig 1884.

Protokoll über die am 2 und 3 October 1884 zu Berlin von einer Anzahl Mennoniten aus verschied. Gemeinden Deutschlands gepflogenen Verhandl. Altona 1884.

Mededeeling aan de Duitsche gemeenten van hetgeen op 2 en 3 October 1884 op de conferentie der Duitsche gemeenten behandeld is.

Entwurf zu einem Statut des Vereins mennonitischer Gemeinden deutscher Zunge, met begeleidende circulaire. Crefeld 1885.

Cramer, S. Der Entwurf zu einem Statut des Vereins Mennon. Gemeinden deutscher Zunge. (Aus Menn. Blätter 1885 no. 5.)

Mannhardt, J. Namens-Verzeichniss der Mennoniten-Gemeinden in Deutschland, Ost- und Westpreuszen, Galizien, Polen und Rusland. 2 th. Danzig 1857 en 1881.

Jahresbericht über die gesammte Thätigkeit der Vereiniging der Menn. Gemeinden im deutschen Reich 1886. Altona 1887.

(Muller, S.) Geschiedenis van het onderwijs in de theologie bij de Nederl. Doopsgez. Amst. 1850.

De Rechtstoestand der Doopsg. Gemeenten in Nederland (u d. Dpsg. Bijdr. 1882).

b. Ten tijde der vervolging.

Scheffer, J. G. de Hoop. Onze Martelaarsboeken. Amsterdam 1870.

Anneken van Rotterdam, Testament aen haeren soon Esaias. Na-ghedruckt na een olde Copije van 1539.

Wouter van Stoelwijck, Eene trostelijcke vermaninghe ende seer schoon onderwysinge van het lyden ende Heerlicheyt der Christenen. Z. pl. 1558.

Een Testament gemaeckt by Soetken van den Houte; van Anneke van Rotterdam en Een schoone kindertucht. Gron. A. Jansens. 1636.

Hetzelfde; zonder de kindertucht. Hoorn, M. Gerbrantz. 1641.

Uyterste wille van een moeder aan haar toekomende kind. 2e dr. z. jr. (1698) Amst. bij J. van Nieuweveen. — **Uyterste** wille van Soetgen van den Houte. Amst. 1699. — **Schadelijkheid** der weereldliefde en gedichten van G(eesje) Brit en A. S(pinniker). Amst. 1699.

Hetzelfde 3e dr. Amst. 1748.

V(alerius) d(e) S(choolmeester) Proba fidei. Oft de Proeve des Gheloofs. Z. pl. 1569.

——— ——————— Proba fidei. Amst. W. J. Buijs. 1595.

——— ——————— Proba Fidei. Of de Proeve des Gheloofs. Amst. N. Biestkens de Jonghe. 1590. waarbij: Y. de Ringh, Lyckpredicatie op Ant. Jacobs. Hoorn 1624.

——— ——————— Hetzelfde. Haerlem Thom. Fonteyn. 1634.

Joriaan Keetel. Heylsame leere ende nutte onderwysinge syn kinderen tot een Testament naeghelaten. Z. pl. 1544.

——————— Hetzelfde. Gron. 1634.

Viverus, J. De uytspraecke van Anna Uytdenhove. Leiden Christ. Guyot 1598. (in dicht).

Martelaars. (Brieven, Testam. en Liederen van Doopsgezinde). — **Jacob de Keersmakers** te Brugge verbrand. 1569. z. pl. 1584. — **Thijs Joriaensz** (uit zijne gevangenis geschreven 1569.) Christelijke Sentbrief. Amsteredam W. J. Buijs 1586. — dito, geschreven wter Ghevanckenisse. Z. pl. 1579. — **Jan Woutersz van Cuyk**

(gevangen en ter dood gebracht 1572), **Belijdingen,** Sentbrieven ende Testamenten van — Z. pl. 1579. — **Hendrick Alewijnsz** (te Middelborgh gevangen en ter dood gebragt 1569), Veel schoone ende grondige leeringhen van — Z. pl 1581. — **Christiaen Rijcen,** (verbrand te Hontschoote in Vlaenderen in 1588), 't Getuijgenisse ende de nae-ghelaeten schriften van — Haerlem, F. Soete. 1588.

Twee brieven den eenen van Tijs Joriaensz ende den ander van Job Jansen wt sijn ghevanghenisse ghe- schreven. Z. pl. 1609.

Henr. Alewijnsz, Veel schoone grondige leeringen. Hoorn, Sacharias Cornelisz. 1611.

Hartog, J. Doopsgezinde martelaren uit het jaar 1572. Wageningen 1872.

(Goot Pz., P. v. d.) Geloofsbeproeving en Geloofskracht bij Christelijke martelaressen. Amst. 1858.

Veen, P. Jeronimus Segersz. (Doopsgez. Bijdr. 1864.)

Het offer des Heeren om het inhout van sommighe opgheofferde kinderen Gods. z. pl. 1570.

——————— z. pl. 1578.

——————— z. pl. 1580.

——————— Amst. 1595 (bl. 112, 201, 501 en de laatste blz. ontbreken.)

——————— Harl. 1599. Een liedtboecxken ald. 1599. Sommige brieven van Joos de Tollenaar. ald. 1599.

Doedes, J. I. Nieuwe bibliogr. ontdekkingen over de oudste drukken van het doopsgez. martelaarsboek „het offer d. Heeren". Utr. 1876.

Historie der Martelaren ofte waerachtighe getuygen J. Christi. Haerlem, Dan. Keyser. 1615.

Martelaers Spiegel der werelose Christenen 't zedert Ao. 1524. Gedrukt tot Haerlem by Hans Paschiers van Wesbusch, in 't jaer onses Heeren 1631. kl. fol. (Tweede druk van het vorige.)

Historie der warachtighe getuygen Jesu Christi, die de Evangelische waerheyt in veelderley tormenten betuycht en met haer bloet bevesticht hebben, sint het jaer 1524 tot desen tijt toe, enz. Gedruckt tot Hoorn, voor Zacharias Cornelisz. 1617. 4to. (Nadr. van 't voorl.)

——— van de vrome Getuygen Jesu Christi, die de Euangelische waerheyt in veerleye tormenten betuyght, ende met haer bloedt bevestight hebben, 't sedert den jare 1524 tot desen tijdt toe, enz. Tot Hoorn voor Zacharias Cornelisz. 1626. 4to. (Herdruk van den nadruk.)

Alenson, Hans, Tegen-Bericht op de voor-Reden van 't groote Martelaers-Boek der Doopsgesinden, gedruckt tot Hoorn 1626. Haarlem 1630.

Geluwe, A. van. Over den onverwachten val van het Nieuw-ghereformeerde Babylon door de klaere ontledinghe van dry verscheyden nieuw-gheref. martelaersboeken; 't Antwerpen, wed. Jan Cobbaert. 1656. 4to. 3 dln. in éen band.

Braght, T. J. v. Het bloedigh tooneel der Doopsgesinde en weereloose Christenen. Die, om het getuyghenisse Jesu hares Salichmakers, geleden hebben en gedoodt zijn, van Christi tijt af, tot dese onze laeste tijden toe. Dordrecht by Jacob Braat, voor Jacobus Savry in het jaar 1660. fol.

Braght, T. J. v. Hetzelfde werk. Den tweeden druk, bysonder vermeerdert met veele autentyke stucken en over de hondert curieuse konstplaten (van J. Luiken.) Amst. J. van der Deyster enz. 1685. 2 dln. fol.

Schotanus, C. Gronden der Mennisterij, of waerschouwinghe over den Martelaarspiegel van T. J. v. Bracht. Leeuwarden 1671.

Bracht, T. J. van, Der blutige Schauplatz oder Martyrerspiegel der Taufsgesinnten. Ephrata in Pennsylv. 1748. fol.

Pennypacker, Sam. W. A noteworthy book. (Der blutige Schauplatz oder Martyrerspiegel, Ephr. 1748.)

Braght, T. J. v. Der blutige Schauplatz oder Martyrerspiegel der Taufs-Gesinnten. Pirmasens 1780. fol.

——— Der blutige Schau-Platz oder Märtyrerspiegel der Taufsgesinnten, 2e Americ. Auflage. Lancaster 1814. fol.

——— Der blutige Schauplatz oder Märtyrerspiegel der Taufs-Gesinnten. Elkhart Ind. 1870. 4to.

——— A martyriology of the Churches of Christ. (Uitg. der Hansard Knolly's Society.) 1853. 2 vol.

B(out), J. 't Merg van de hist. der Martelaren. Haerlem 1699.

——— Hetzelfde boek. Amsterdam 1722.

(Dühren. Is. van) Geschichte der Märtyrer oder kurze histor. Nachricht von den Verfolgungen der Mennonisten. Königsberg 1787.

Hetzelfde. Titeluitgave. Königsberg 1788.

(Guttmann, Leonhardt) Verantworttung Caspar Taubers, der zu Wien verprant ist worden (1524) 11 blz. 4to.

Eyn new warhafftig geschicht von Jörgen Wagner zu München verbrandt im Jar 1527. Z. pl. 1527. 6 Bl. 4to.

Luther, M. Von Er Lenhard Keiser umb des Evang. willen verbrandt. Wittemb., Hans Lufft. 1528. 4to. A 1—F 3.

Heberle, Leonhard Kaiser ein lutherischer kein anabaptistischer Blutzeuge. (Uit Zeitschrift für Protest. uud Kirche 1856.)

Bekäntnus einiger persohnen der Widdertauff halben zu Wesel im Jahr 1535 eingezogen. (Overdruk uit Bouterwecks Liter. d. Wiedertäufer 1864).

Confessio. Een schoone bekentenisse eens vromen Christen (Thomas van Imbroeck) met etlycke Sendtbrieven en christelijcke vermaninge wt der heyliger Schrift (zynder huysvrouwe en broederen) wt der gevanckenisse geschreven. Met corte — aenwijsinghe hoe dat hy zyn geloove — tot Ceulen Anno 1558 den 5 Martii volstandich met zijne bloede betuycht heeft. Hier is noch byghevoecht een boecxken van de verrijsenisse des lichaems met een schoon Liedeken int eynde. Z. pl. 1579. A 1—P 5.

Apologia des edicts hetwelcke van een eerbaren Raet der stadt Groeningen tegen de wederdooperen den 7 Septb. 1601 ghepubliceert is ende door eenen onghenoemden Libertyn aengheblaft is gheworden. Groeningen, G. Ketel. 1602. 4to.

Aenhechtsel aen 't boecxken over het regireus Plackaet van Groninghen. z. pl. 1602. A 1—H 4.

Tsamenspreeckinghe van dry persoonen, over het rigireus Placcaet van Groeninghen ghekondight den 7 Septb. 1601. Z. pl. A 1—E 4.

(Kras, W.) Antwoort op een faem-roovende boeck ghenaemt: tsamensprekinghe over het regireus Placcaet van Groninghen. (Amsterdam) 1602. A 1—H 4.

(Rollwagen, J. C.) Corte bestraffingh op d'antwoort van een sorchvuldich helt. 4 blz. z. pl. 1602.

Een christalijnen Bril voor den Magistraet der stadt Sneeck. z. pl. 1602. A 1—C 2.

Spieghel, Ecclesiastes V a VII. z. pl. 1603. A 1—E 4. 4to.

Ontschuldinghe oft nootelicke verantwoordinghe der faemrooverscher smaet-reden in seker wtghegheven schriften door eenen onghenoemden Apologist des Placcaets Groeninghen. Anno 1602. Z. pl. 1603.

Rollwagen, J. C. Tegenbericht der Apologia des edictz van Groninghen, 1603. waarachter: Mandement van Prins Willem I op het request der Doopsgezinden te Middelburg 1577 en 1578. z. pl. 1603.

c. Buiten Nederland.

1. Geschriften van voorgangers in de 16e eeuw.

(Storch, N.) Das Biechlin zaiget an wer der Martrer sey auff erdtrich . Z. pl. of jr. 10 bl. (1522.) 4to.

——— Ein tzeytlang geschwigner christlicher Brüder den Christus widerumb vermandt hat. Zwickaw Gastel. 1523. 4to. A 1—F 3.

Bachmann, R. Nicolas Storch der Anfänger der Zwickauer Wiedertäufer. Zwickau 1880.

Fritzhans, Johan, Wie mann das klar hell gots wort predigen soll. 1524. 4to. A 1—D 4.

Bryssgawer, M. Wie man beichten, Mesz halten und das Sacrament anbetten soll. Z. pl. 1524. 4to. A 1—D 4.

Greiffenberger, Hans, Ein Warnung vor dem Teuffel, der sich wider übt mit seinem dendelmarkt. z. pl. 1524. 4to. A 1-B 4.

Greyffenberger, H. Disz biechlin zaigt an die Falschen Propheten, vor den unsz gewarnet hat Christus, Paulus und Petrus. Z. pl. 1524. 4to. A 1—C 4.

Reinhart, Martinus, Antzeygung wie die gefallene Christenheit widerbracht müg werden. Rostock 1524. A 1—D 4.

Kretz, Mathias, Von der Mess. Freiburg J. Wörlin. 1525. 4to. 12 Bl.

Cress, Joh. Das Gebet Hieremie des Propheten. Z. pl. 1525. 4to. 7 Bl.

Vonn des Herren Nachtmal uund etlichenn Newen yrrthumen. Z. pl. 1526. A 1—C 7.

Prugner, N. und **Fridberger, B.** 38 Schlussrede. Z. pl. 1524. 4to. 8 Blz.

Fridberger, B. 18 Schluszrede. Z. pl. 1524. 4to.

—— —— 26 Schluszreden dem Joh. Eckio zu Ingoldstadt fürbotten Z. pl. en j. 8 Blz.

—— —— Von Ketzern und iren Verbrennern (copie) 1524.

Hubmaier, B. Ain sum ains christ. Lebens. 1525. 4to. 12 Blz.

Zwingli, H. Ueber Doctor Balthazars Touffbüchlein. Zurich, C. Froschouer. 1525. 4to. A 1—F 4.

Hubmeier, B. Ein Gesprech auf Zwinglers Tauffbuchlin. (copie). Nicolspurg, Froschower. 1526. A 1—I 3.

Hubmeijer, B. Der Uralten und gar neuen Leerern Urtail das man die junge kindlen nit tauffen solle. (Copie) Aldaar bij denzelfde. 1526. A 1—D 1.

Balthasar Huebmörs zwölf Artickel christlichen Glaubens zu Zürch im Wasserthurm gestellt und zu Nicolspurg im Jahr 1527 gedruckt. (afschrift met voorrede van N. N.)

Schreiber, H. Balt. Hubmaier, Stifter der Wiedertäufer auf dem Schwarzwalde. Freib. 1839.

Hosek, F. X. Balthasar Hubmaier. V. Brnê. 1867.

(Hätzer L.) Acta von dem gesprech zu Zurich über die Götzen und die Mesz. Zurich, C. Froschower 1523.

—— Ain Urtayl Gottes. A 1—C 3. Z. pl. 1523. 4to.

—— Judicium Dei et sponsi nostri, quid cum Imaginibus agendum sit. Z. pl. (Augsburg) 1524. (ongepagineerd, 20 bl. 4to.)

—— Ain kurtze Wolgegründte Auszlegung über die zehn nachgeenden Epistelen S. Pauli durch Joh. Bugenhagen 1524. 4to. A 1—Gg 3.

—— Von den Evangelischen zechen und von der Christen red. Z. pl. 1525. 4to. A 1—C 4.

—— Vom Sacrament der Danksagung durch J. Oecolampadium. Zurich, C. Froschouwer. 1526. A 1—S 6.

—— Der Prophet Maleachi, mit Auszlegung J. Ecolampadii 1526. 40. A 1—R 4.

—— Die Prophetien der Propheten by Mattheus Jacobszoon 1554. (Naar het Hoogduitsch van)

Blaurer, Th. Wie Ludwig Hetzer zu Costantz gericht ist. Costantz, J. Spitzenberg 1529. 16 Blz.

M. S. Wie die Geschrifft verstendigklich soll unterschiden uñ erklärt werden. Z. pl. en jr. A 1—C 3.

Underricht der newen Irsaln und Sect halben so yetzt an vil Orten entsteen. Z. pl. of jr. (1525.) 40. A 1—C 6.

Dengk, Hans, Was geredt sey: Gott thue und mache güts und böses. 1526. 4to. A 1—D 3.

Röhrich, G. G. Jean Denk. Strasbourg 1853.

Heberlé, Johann Denk und die Ausbreitung seiner Lehre (Theol. Stud. und Krit. 1855.)

Keller L. Ein Apostel der Wiedertäufer. Leipz. 1882.

Cramer, S. Die geschichtl. und religiöse Bedeutung Hans Denck's und der Täufer (in de prot. Kirchenzeitung 19 Dec. 1883.)

Kautz, Jb. Getrewe Warnung über seine Artickel. Strassb. 1527. A 1—C 8.

(Landsperger, J.) Ein kurtze Erinnerung etlicher gschrift daraus man den Kindertauff nit zimlich sein beweisen wil. Z. pl. 1528. aa 1—d d 6.

Huth, Hans, Ein Sendbrieff etwa ains furnemen vorsteers im widertauffer ordenn verantwort durch Urbanum Rhegium. Z. pl. 1528. 4to. A 1—E 1.

Broederlicke vereeninge van sommighe kinderen Gods aengaende seuen Articulen. Item eenen Sendbrief van Michiel Satler aen een Ghemeente Gods, met corte, doch warachtich bewyss, hoe dat hy zijn leere tot Rottenburch aen den Necker met zijnen bloode betuycht heeft. Ghedruct an. 1560. Z. pl. A 1—G 7.

Hetzelfde boek. Z. pl. 1565.

Ein gemayne Einlayttung in den aygentlichen Verstand Mosi und der Propheten, wie man sie lesen und auslegen soll. Z. pl. 1529. A 1—F 4.

Endtfelder, V. C. Von warer Gotselighayt. Z.pl. 1530. 19 blz.

Hoffmann, Melch. An de gelöfigen vorsambling inn Liflant ein korte vormaninghe 1526. ausg. von A. Buchholz 1856. A 1—6.

——— Dialogus und gründl. Berichtung gehaltener Disputation zu Holstein vom Nachtmal. Strassb. 1529. 4to. 16 blz.

——— Weyssagung ausz Heiligen Gotlicher Geschrifft Z. pl. 1530. 4to. A 1—D 3.

——— Die eedele hoghe en troostlike sendebrief den die heylige Apostel Paulus to de Romeren gescreven heeft, verclaert. Z. pl. 1533. A 1—Y 9.

——— Die ordonnantie Godts, dewelcke hij door zijnen Soone Christum Jesum inghestelt ende bevesticht heeft. (Ten eersten gedruckt anno 1530) Amsterdam bij Claes Gerrits 1611.

Hoffmann, J. G. Disput. hist. de secta Hoffmannistarum. Lips. 1700.

Krohn, B. N. Geschichte der Wiedertäufer in Niederdeutschland: Melch. Hofmann und die Secte der Hofmannianer. Leipzig 1758.

Herrmann, G. Melch. Hofmann. Strasbourg 1852.

Ein Christlich Predig, wider die unchristl. Empörung etlicher Unterthanen. Z. pl. (1538) 4to.

Crautwald V. Von der Widergeburt und Herkummen eynes Christen Menschens. Z. pl. 1538. 4to. A 1—F 6.

——— Der new Mensch. Augsp. Philip Ulhart. 1543. A 1—C 8.

Franck v. Wörd, S. Chronica. Zeitbuch uund Geschichtbibell bis 1536. Ulm bei Johan Varnier. 1536. fol.

Frank v. Wörd, S. Hetzelfde in dezelfde uitgave, waar achter gebonden: Weltbuch. Spiegel und bildtnisz des gantzen Erdbodens. Tub. Ulr. Morhart, 1534. fol.

——————— Chronica. Tytboeck ende gheschietbibel. Z. pl. of naam van uitgever. 1563. fol.

——————— Hetzelfde 1595. Waarachter Wereltboeck, Spieghel ende beeltenisse des geheelen aardtbodems. Delf B. H. Schenkel 1595. fol.

——————— Die Guldin Arch darein der Kern u. die besten hauptsprüch der Heiligen Schrifft. Augsp. Heinr. Steiner 1538. fol.

——————— Das Verbuthschiert mit siben Sigeln verschlossen Buch. Pforzheim, G. Raben. 1559. fol.

——————— Die gülden Arcke, waarin de keern der Heyliger Scrift en der ouder Leeraars en vaders der kercken. Z. pl. 1560. fol.

——————— Concordantie, ofte het versegelde met seven seghelen besloten boeck. Vert. door D. W. C. Haarlem Fr. Beyts, 1618. fol.

——————— van het Rycke Christi, van de kennisse Gods. Ter Goude, J. Tournay, 1611. Waar achter: I. M(atthys) W. Dat Boeck der Sproecken inhoudende veel schone onderwysingen. Z. pl. z. jr. by Dirck Mullen. II. M(atthys) W. Grondelycke onderrichten. Bij denzelfden. Z. pl. en zonder jr. 4to.

——————— Paradoxa ducenta octoginta das ist: Zweyhundert uund Achtzig Wunderred. Pforzh. G. Rabe, 1558.

——————— Theologia vulgo Germanica vocata (latynsche vertaling der Theologia Teutsch) H. S. 4to.

Wald, S. De vita, scriptis et systemate mystico Seb. Franci. Erlangen 1793. 4to.

Hase, C. A. Sebastian Franck von Wörd der Schwarmgeist. Lpz. 1869.

Sepp, C. Seb. Franck von Wörd, der Schwarmgeist. Leiden 1869.

Weinkauff, F. Sebastian Franck von Donauwerd. Uit Birlinger. Allemannia V—VII 1884.

2. Gemeenten in Zwitserland, Italië, Frankrijk, Engeland.

Simler, J. J. Kirchengeschichte des Schweizer Landes. Zurich 1757—1759.

Inhalt etlicher hendlen, — die ein Burgermeister — der Statt Zürich berichtend und verantwurtend. Zürich 1525. 4to. A 1—C 4.

Ordnung aines Radts der Statt Zürich betreffent der Kindertauff. Zürich 1526. A 1—B 3.

Abschid der Stette Zürich, Bern unnd Sant-Gallen von Wegen der Widerteuffer auszgangen. 1527. 4to. 11 blz.

Wider die Disputatz von Bern. Der acht Christenl. Ort in Eydtgenossen Sandtbrieff an die von Bern. Z. pl. 1527—1528. 4to.

Fabri, Joh. Ain warlich underrichtung wie es zu Zürich auff 29 Jan. 1543 gegangen sey. 1543. 4to. A 1—G 3.

Mandat der Stadt Zürych der Widertäuffern halber ussgangen. Zürich 1613.

Waerachtigh verhael van de Handelingen van de Achtb. Magistraet van Zurich teghen eenighe wederdoopers. Amst. (1643). by Corn. Jansz. (in plano).

Noodigh ondersoeck op een brief geint. Waerachtigh verhael van de handelinghen te Zurich tegen eenige Wederdoopers. 1643. 19 blz.

Manifest van de ghewichtige oorsaecken welcke de evangelische Cantons genootsaeckt hebben tegen die van Swyz opentlyck te velde te trecken. 1656.

Stucky, C. Eine Begebenheit die sich in der mennon. Gemeinde in Deutschland und in der Schweiz von 1693—1700 zugetragen hat. Elkhart Ind. 1883.

Widertäuffer Ordnung. Bern 1707. 4to.

———— - ———— — 1711. fol. plano.

Copia-brief van de Staaten aan het Canton Bern tot voorspraak van de verdrukte Mennoniten. 15 Maart 1710. in plano. 4to band.

Verantwoording, Zedige, der Mennoniten op zeker placcaet van de Regeerders van Bern tegen de zoogenaamde Wederdoopers. Z. pl. z. j. 4to.

Von den Mennoniten in der Schweiz (2de hoofdstuk van: Ueber das Interessanteste der Schweiz.) Lpz. 1788.

Franz, J. F. Die Gräuelscenen der St. Galler Wiedertäufer. Ebnat. 1824.

Egli, E, Die Züricher Widertäufer zur Reformationszeit. Zurich 1878.

———— Die St. Galler Täufer geschildert im Rhamen der städtischen Reformationsgeschichte. Zürich 1887.

Nitsche, R. Geschichte der Widertäufer in der Schweiz zur Reformationszeit. Einsiedeln 1885.

Das ganz Nüw Test. unsers Heren J. C. Frankf. 1825. (In gebruik bij de tegenw. Zwitsersche Dpsgez.) Zie Dl. I bl. 38.

Auss Bundt, Das ist: Ettliche schöne Christenliche Lieder, wie die in der Gefängnuss zu Passaw in dem Schloss von den Schweizerbrüderen und von anderen rechtgläubigen Christen hin und her gedicht worden. Allen und jeden Christen welcher Religion sie seijen, unpartheyisch vast nutzlich. Z. pl. z. j. (in 1711 uit Zwitserland medegebracht.)

Aus-Bundt, Germantown, Sauer 1742.

——— ——— ald. 1785.

——— ——— Basel 1838.

Benrath, K. Widertäufer im Venetianischen um die Mitte des 16 Jahrhunderts. (Theol. Stud. u. Krit. Jg. 1885. I.)

Plakkaat van den Raad te Straatsburg tegen de wederdoopers. Strassb. 27 Juli 1527.

Röhrich, T. W. Zur Geschichte der Strassburger Wiedertäuffer 1527—1543. (Zeitschr. f. hist. Theol. 1860.)

Michiels, A. Les Anabaptistes des Vosges. Paris 1860.

Pagitt, E. Heresiography or a discription of the heretics and sectaries of these letter times. London 1645.

(Busher, L.) Persecution for religion judged and condemned in a discourse between an Antichristian and a Christian. 1662.

3. In Duitschland.

a. Boerenoorlog.

Munzer, Th. Protestation seine Lere betreffende unndt zum anfang von dem rechten christen glawben, uund der tawffe. Alsted 1524. 4to. A 1—C 2.

Muntzers, Th. Bekātnus. Z. pl. 4to. 1525. A 1—4.

Die Histori Thome Muntzers. — Hagenauw J. Secerius (1525?) 4to.

Bericht, Kurtzer, von Thom. Müntzern Predigern zu Allstedt fol. (uit Pantheon Anabaptisticum).

Rinckhard, M. Monetarius seditiosus. Lpz. E. Rehfeld 1625.

Kiessling, G. N., Th. Munzeri doctrina et facta. Vittemb. 1708. 4to.

Aurbachius, C. G. De eloquentia Thomae Münzeri inepta generatim. Vitemb. 1714. 4to.

Hey J. Chr. De eloquentia Thomae Münzeri inepta speciatim. Vitemb. 1714. 4to.

———— De eloquentia Thomae Münzeri inepta. (Herdruk der beide vorige verhandelingen met bijvoeging van eene derde. Wittemberg 1716.

Strobel, G. T. Leben, Schriften, Lehren T. Münzers. Nürnb. 1795.

Baczko, L. v. Th. Müntzer dessen Charakter und Schicksale. Halle 1812.

Seideman, J. K. Thomas Münzer. Dresd. und Lpz. 1842.

Köhler, L. Thomas Münzer und seine Genossen. 3 Bde. Lpz. 1845.

Garcin, M. C. A. Th. Münzer. Strassb. 1850.

Leo, Thomas Münzer. Berlin 1856.

Mundt, Th. Thomas Münzer. Altona 1860. 3 Bde.

Stern, Alfred, Thomas Münzer (Abdr. a. d. Allgem. deutschen Biogr. 1885.).

Dye grundtlichen und rechten haupt artickel aller Baurschaft und Hyndersessen der gaistlichen und weltlichen Oberkayten von wölchen sy sich beschwert vermainen. Z. pl. en jr. A 1—B 2.

Ein nutzlicher Dialogus zwischen einem Muntzerischen Schwermer und einem evang. Bawern. Wittemb. Hans Lufft 1525. 4to. A 1—D 1.

Hetzelfde in geheel anderen druk. 1525. 4to. z. pl. en jr. A 1—C 4.

Melanchton, Ph. Eyn Schrifft widder die Artikel der Bawrschafft. Z. pl. (1525) 4to. A 1—D 3.

Luther, M. Wider die mordischen und reubischen Rotten der Bawren. z. pl. 1525 4to. A 1—4.

Cochlaeus, J. Adversus latrocinantes et raptorias cohortes rusticorum. 1525. (Vert. van het vorige met opgaaf van gevechten, oproeren, enz.) 4to. A 1—H 1.

Luther, M. Ermanunge zum fride auff die Zwölff Artikel der Bauerschaff. Z. pl. 1525. 4to. (Niet compleet.)

——— Eyn Sendebrieff von dem harten buchlin widder die bauren. Wittemb. 1525. 4to. A 1—D 4.

——— Ain trewe Ermanung zu allen Christen sich zu verhüten vor Avffrür und Emberung. Wittemb. (1525). 4to. A 1—C 4.

——— Ein schrecklich geschicht und gericht Gotes über Th. Münzer. 1525. 4to. A 1—B 2.

Brentius, J. Examen XII artt. a rebellium vulgo quondam sparsorum. Norib. 1619.

Stern, A. Ueb. die zwölf Artikel der Bauern. Lpz. 1868.

Eyn Sermon vom Pauren zu Werdt von dem freyen willen des Menschen. z. pl. 1524. 4to. A 1—B 3.

Handlung, Ordnung, etc. von allen Rotten der Pawren Z. pl. 1525. 4to. A 1—B 1.

Hedio, C. Von dem Zehenden. Ob und wie man den zu geben pflichtig sey. G. Kantz. 1525. 4to. A 1—C 5.

Der römischen Kaysz. Potschafften gegen den gepawrschafften der Hawffen am Bodemsee und im Algaw. Z. pl. 1525. A 1—B 3.

Gnodalius, P. Seditio repentina vulgi, praecipue rusticorum anno 1525 — per Germaniam exorta, etc. Basil. 1570.

————— Der Peurisch und protestierende Krieg in Jar 1525. Basel S. H. Petri, 1573. fol. (vert. door Jacob Schlusser von Suderburg, gevolgd door een vertaling van Hortensius, Tumultus Anabaptistarum.)

Haarer, P. Eigentliche warhafftige Beschreib. des Baurenkriegs. Frankf. J. Ammon. 1625. 4to.

Fleischman, G. W. De tumultibus rusticanis saec. XVI. Argent. 1712. 4to.

Sartorius, G. Geschichte des deutschen Bauernkrieges. Berlin 1795.

Schreiber, H. Der Bundschuh zu Lehen im Breisgau und der arme Konrad zu Bühl zwei Vorboten des deutschen Bauernkrieges. Freib. i/B. 1824.

Oechsle, F. F. Beiträge zur Gesch. des Bauernkriegs. Heilbr. 1830.

Bensen, H. W. Gesch. des Bauernkriegs in Ostfranken. Erlangen 1840.

Zimmermann, W, Gesch. des Bauernkriegs. Stuttgart 1841—42. 3 Th.

Zoepfl, H. Die Hauptmannschaft des Götz von Berlichingen im Bauernkriege von 1525. Heidelberg 1850. 4to.

Zöllner, R. Zur Vorgeschichte des Bauernkrieges. Dresden 1872.

Maury, A. Le Socialisme au 16e siècle. I. La guerre des paysans. II. La propag. anab. après la guerre des

paysans. III. Les Anabaptistes Neêrland. et le siège de Munster. (u. d. Revue des deux mondes 1872).

Baumann, F. L. Quellen zur Geschichte des Bauernkriegs in Oberschwaben. Tübingen 1876.

Bebel, A. Der deutschc Bauernkrieg. Braunschw. 1876.

b. Koninkrijk te Munster.

Van Verborgenheit der Schrifft desz Rykes Christi durch de gemeinte Christi tho Munster 1535. 4to. A 1—R 2.

Hetzelfde. (andere druk). (met titel en voorrede 87 blz.) Munster Februari 1535. 4to. A 1—L 4.

Hetzelfde onder den titel van:

Rottmann's, B. Schriften, herausgegeben von E. W. H. Hochhut. Gotha 1857.

Eyn gantz troestlick bericht von der Wrake durch de gemeinte Christi tho Munster Decb. 1534. (Overdr. uit Bouterweck's Literat. der Wiedertäufer).

Bekentnisse van beyden Sacramenten, Doepe ende Nachtmaele der predicanten tho Munster, im J. 1533 d. VIII dach Nov. 4to. A 1—K 2.

Tuchtordeninge der stadt Munster tho underholdene Christlike tucht ende eerbaricheyt.. 1533 4to. A 1—B 4.

Bericht ausz der H. Geschrift von der anstellung und hauszhaltung Christl. Gemeyn, Einsatzung der Diener des Worts, Haltung und Brauch d. h. Sacramenten; durch die Prediger zu Strassburg der Stat und Kirchen zu Münster, erstlich geschrieben (von W. Capito, C. Hedio, M. Bucerus u. a. (Strassb. M. Apiarius 5 Mart. 1534). A 1—D 3.

Urb. Regius, Widderlegung der Münster newen Valentinianer und Donatisten bekentntnüs mit einer Vorrede M. Luther's. Wittenb. 1535. A 1—R 4. (De vier laatste geschriften in 1 4to. Bd.)

Sepp, C. De veel genoemde en weinig bekende geschriften van den Wederdooper Bernt Rothmann. Leiden 1870.

Johannis Daventriae Christianae veritatis telum in plerosque pseudoprophetas, praesertim in Bern. Rothmannum. Coloniae 1533. A 1—D 7.

Ain kurtzer einfeltiger Bericht vom hailigen Sacrament desz Leibs und Bluts Jesu Christi durch die Prediger zu Augspurg an die zu Munster geschrieben. Augspurg, Ph. Ulkart 1535. A 1—D 4.

Newe Zeyttung. Wie Munster eroberet worden ist. Z. pl. 1535. 4to.

Des münsterischen Königreichs und Wiedertauffs an und Abgang, Bluthandel und End auff Sambstag nach Sebastiani 1535. A 1—4.

Verlage, O. Nachlese zur Gesch. des Wiedertaufs in Münster. Newe Zeitung v. d. widertäuffern zu Munster. Neurenberg 1535. (herdruk der twee vorige.)

Newe Zeitung von den Wydertaufferen zu Munster.

Waarachter: **Luther M.** Auff die newe zeytung vorrede.

Melanchton Ph. Propositiones wider die Leer der Widertauffer.

— — — Wider das Gotzlesterlich Buch zu Münster auszgangen. Nürnberg F. Peipus 1535. A 1—D 3.

Newe Zeittung wie die Stadt Munster eingenomen ist. Z. pl. 1535. A 1—4.

Wairhaftiger Bericht der wunderbarlichenn Handlung der Deuffer zu Munster. Cöllen S. Lupus. z. jr. A 1—B 4.

Der gantze handel und geschicht vor die stat Münster in einer kurtzen summa begriffen. Z. pl. Hans Guldenmundt 1535. 4to. A 1—4.

Historia der belegerung und eroberung der statt Munster. Gedruckt 17 Julii 1535 4to. A 1—4.

Corvinus, A, Acta u. s. w. inn der münsterschen Sache geschehen und Gespreche Corvini und Kymei mit dem münsterschen König, mit Knipperdölling und Krechting. Wittenb. G. Rahw 1536. A 1—H 4.

Corvinus, A. De miserabili monasteriensium Anabaptistarum obsidione. Viteb. G. Rhaw 1536. 4to.

Werner, G. Der Process wider den Wiedertäufer-König J. v. Leiden und seine genossen (a. d. Schwarzen-Blättern) Wesel 1843.

Dorpius, H. Warhafftige historie wie das Evangelium zu Munster angefangen und darnach durch die Widderteuffer verstöret, widder auffgehört hat. 1536.

Osiander, Luc. Ein Predig von dem Widertauff sampt angehenckter Historien welcher Gestallt sich die Widertäuffer Ao. 1534 zu Münster gehalten: wie selbigen geschichte H. Dorpius trewlich beschrieben. Tüb. A. Hock 1582. A 1—L 4.

Merschman, F. Die Wiedertäufer in Münster, von H. Dorpius. Magdeburg. 1847.

Niesert, J. Münsterische Urkundensammlung. Coesfeld 1826/27. 2 Bde.

Kerssenbrock, H. Originalaktestücken der münst. Wiedertaufer-geschichte. Frankf. a/M. 1808.

Kerssenbrock, H. Warhaffte Lehre und Lebensbeschreibung der Wiedertaufer. MSS. (een dubbel v. dit handschr. Cat. Enschedé No. 747 draagt het jaartal 1736.)

——— Geschichte der Wiedertäufer zu Münster. Z. pl. 1771. 4to.

Bolandus, J. F. Motus Monasteriensis libri decem. Colon. M. Gymnicus 1546.

Heresbach, Conr. Hist. factionis exidiique Monasteriensis. ed. K. W. Bouterweck. Elberfeld 1866.

Procesz, wie es soll gehalten werden mit den Wiedertäuffern. Wormbs Gebr. P. und Ph. Köpflein 1557. A 1—B 4.

Erhard, C. Historia von münsterischen Widertauffern. Munchen A. Berg 1588. 4to. A 1—T 4.

Geschichte des Schneider- und Schwärmer-Königs Jan van Leijden in Munster. Göttingen 1784.

Jochmus, H. Geschichte der Kirchen-Reformation zu Münster und ihres Untergangs durch die Wiedertäufer. Münster 1825.

Gebser, A. R. De primordiis studiorum fanaticorum Anabaptistarum sec. 16ti. Regiomonti 1830. 4to.

Erhard, H A. Geschichte Münsters. Münster 1835. 3 dln.

Hast, J. Geschichte der Wiedertäufer. Münster 1836.

Wallmann, J. C. Johann van Leyden. Quedlinburg 1844

Scribe, Eug. Le Prophète. la Haye 1850.

Cornelius, C. A. De fontibus historiae seditionis Monast. anabaptisticae. Monast. 1850.

——— Bericht der Augenzeugen üb. das Münsterische Wiedertäufferreich. Munster 1853.

Cornelius, C. A. Geschichte des Münsterischen Aufruhrs. Leipzig 1855—1860. 2 Thle.

Harting, D. Het oproer der Wederdoopers te Munster in 1534 en 1535. Enkhuizen 1850.

Hase, K. Neue Propheten. (Jungfrau von Orleans; Savonarola; Das Reich der Wiedertäufer). Leipzig 1851.

——— Das Reich der Wiedertäufer (2te Auflage). Leipz. 1860.

Fässer, J. C. Geschichte d. Münsterschen Wiedertäufer. Münster 1852. und 2te Aufl. 18 . .

Bussièrre, M. Th. de, Les Anabaptistes. Paris 1853.

Ziegler, K. Das Reich der Wiedertäufer in Münster. Lemgo 1854.

Bouterweck, K. W. Zur Literatur und Gesch. der Wiedertäufer. Bonn 1864.

Mevert, E. Der König v. Münster (tragödie) Hamb. 1869.

Görling, A. Die Wiedertäufer. Lpz. o. J. 4 Bde.

Weill, A. Hist. de la guerre des Anabapt. Paris 1874.

Nordhoff, J. B. Denkwürdigkeiten aus dem Münsterischen Humanismus. Münster 1874.

Keller, L. Geschichte der Wiedertäufer und ihres Reichs zu Münster. Münster 1880.

——— Zur Geschichte der Wiedertäufer nach dem Untergang des Münsterischen Königreichs. 1882.

Hüsing, A. Der Kampf um die Katholische Religion im Bisthum Münster nach der Vertreibung der Wiedertäufer. Münster 1883.

c. Tirol, Oostenrijk en Zuid-Duitschland.

Kripp, J. v. Ein Beitrag zur Geschichte der Wiedertäufer in Tirol. Innsbr. 1857. 4to.

Schneider, A. F. H. Ueber den geschichtl. Verlauf der Reformation in Liegnitz. Berlin 1862.

Beck, J. Die Geschichtsbücher der Wiedertäufer in Oesterreich-Ungarn von 1526—1785. Wien 1883.

——— Ein Beitrag zur Geschichte der Wiedertäufer in Kärnten. Wien 1886.

Scheffer, J. G. de Hoop, Doopsgezinden in Gallicië. (Doopsgezinde Bijdragen 1865.)

Goehlert, J. V. Die Karaiten und Mennoniten in Galizien. Wien 1862.

Treger, C. Vermanung vor der Böhemschen Ketzerey. 1524. Z. pl. A 1— F 4.

Wolny, G. Die Wiedertäufer in Mähren. Wien 1850.

Trumphius, G. W. De turbis sacris in eccles. Goslar a tempore reformationis. Helmst. 1727. 4to.

Grundliche Unterrichtung, eins erbern Rats der Statt Nurmberg, welcher gestalt ire Pfarrherr un Prediger wider etliche verfürische Lere der Widertäuffer ermanen und unterrichten sollen. Nürnb. T. Guttknecht 15 . . 4to. A 1—J 1.

Hunzinger, A. Das Religions- Kirchen- u. Schulwesen der Mennoniten. Speijer 1830.

Will, G. A. Beiträge zur fränkischen Kirchen-historie in einer Geschichte der Widertäufer in Frankenland. Nürnberg 1770.

Lommel, G. Der ostfrankische Reformator Ambrosius. Giessen 1847.

Der durchleuchtigen Fürsten Hertzog Wilhelms und Hertzog Ludwigs in Bayern Ausschreyben der Artickel von erhaltung Christenl. Religion. Lanndshut 1531.

Winter, V. A. Geschichte der baierischen Wiedertäufer im 16ten Jahrhund. München 1809.

Grüneisen, C. Gesch. der neuen Taufgesinnten in Würtemberg 1840.

——— Mennonieten en Doopsgezinden in Wurtemberg. (Vert. van 't vorige.) Amst. 1848.

Gemeindeblatt der Mennoniten. jg. 1875 en v.v.

d. Palts.

Circulaire van de Vereen. Doopsg. Gem. te Amsterdam, aan de verschillende Doopsgez. Gem. in Holland. Opwekking tot het geven van bijdragen tot leniging der nooden der Pfaltzer broederen. Waarachter Copie van een brief dezer broederen waarbij zij om hulp vragen. 26 Mei 1699.

Taylor, G. Klytia. Lpz. 1883. (Een Paltzer leeraar uit de 16de eeuw geteekend.)

S(ittert), T. T. (van), Glaubensbekenntniss der waffenlosen Christen, mit Gesängen. Amsterdam, H. Hermans. 1691.

Die ernsthaffte Christenpflicht. — Gebätter 1753. (Gebedenboekje der Paltzers.)

Catechismus der Christlichen Mennonisten-Gemeinde im Hessischen. Giessen 1834.

Formularbuch für die Gottesdienstlichen Handlungen in denen Taufgesinnten Evangelisch-Mennoniten Gemeinden. Neuwied 1807.

———— bei dem öffentl. Gottesdienste in den Evangelischen Mennoniten Gemeinden. Worms 1852.

Gesangbuch, Christliches, für die Taufgesinnten in der Pfalz. Worms 1832.

———— zum Gottesdienstl. und häusl. Gebrauch (in gebr. bij de Doopsgez. in de Palts). Worms 1856.

Vierstimm. Melodiën z. d. Gesangbuch zum Gottesdienstl. und häusl. Gebrauche in evang. menn. Gemeinden. Dürkheim 1856.

Zeisset C. Zwei Leichenreden. Worms 1830.

Molenaar, Joh. Katechismus der Christl. Lehre. Lpz. 1841.

———— Dasselbe. Leipzig 1854. 2e Aufl.

———— Andenken an die beiden H. Tage der Taufe und Abendmalsfeier. Leipzig 1844.

Reeder, H. Predigten. Leipzig 1843.

Evangelische Stimmen; Predigtsammlung herausg. v. J. Molenaar. Leipzig 1844.

Schmutz, C. Christliches Lehrbüchlein zum Gebrauch in mennoniten-Gemeinen. Heilbron 1865.

Ellenberger, Jb. Lehrer und Prediger zu Friedelsheim. Frankf. 1879.

———— Bilder aus dem Pilgerleben. 3 Bde. Eichstadt 1878/83.

e. Nederrijn, Oost-Friesland, Hamburg.

Mandat so ein erbar Rath zu Cölln wider die Wiedertäuffer im Jahr 1595 hat ausgehen lassen. (Dieser Be-

fehl findet sich in einem Band in fol. geschriebener Zeitungen auf das Jahr 1594 und 1595). HS. 4to.

Placcaet van Borghemeesteren en Raedt der Stadt Aken waarin alle wederdoopers de stadt verboden wort. 9 Septb. 1614. 4to.

Hansen, J. Die Wiedertäufer in Aachen. Aachen 1885.

Harder, C. Predigten. 2 Hefte. Neuwied 1859/60.

Christfests und Neujahrslieder für den öffentl. Gottesdienst der mennon. Gemeine in Crefeld. Crefeld 1814.

Festlieder, Chr. bei der 3en Jubelfeier der Reformation für die taufges. Gemeine zu Crefeld. Crefeld 1817.

Molenaar, J. Predigten. Crefeld 1836.

Weydman, L. Ueber die neuesten Erscheinungen in der protest. Kirche. Frankf. a/M 1829.

——— Fünf Predigten. Crefeld 1831.

——— Grabrede und Leichenpredigt. Z. pl. z. jr.

——— Predigt beim Antritt seines Amtes in Crefeld. Crefeld 1836.

——— Predigt bei der Einweihung der erneuerten Kirche zu Crefeld. Crefeld 1844.

——— Christl. Lehre z. Gebrauch der Taufsgesinnten in Deutschland. Crefeld 1836.

Weydman, E. Predigt über Sacharia XIV. v. 7. 1887. 4to.

Brouwer, J. Lijkreden op Abraham Alders leeraar te Goch. Cleef 1774. 4to.

Muller, J. P. Die Mennoniten in Ost- Friesland 1562—1648. 2de stuk. Emden 1882.

——— Die Mennoniten in Ostfriesland vom 16en bis zum 18en Jahrhundert. Emden en Amst. 1887.

Muller, J. P. Predigt über I Timotheus 1 v. 15 1887. 4to.

Instrumentum publicum wegen desjenigen was bei denen commissarien gegen die Menonisten zu Rheydt anno 1694 vorgenohmen und sich zugetragen. Crefeld, J. H. Funk (1697?)

Godschalk Godschalks. Hetzelfde vertaald, HS. Cref. 1771.

Waerma, H. Lijkrede op Harmen Berentz Alringh, leeraar te Leer. HS. Emden 1757.

Rahusen, R. Leerrede over Philipp, I: 21[b] bij het overlijden van Jacobus Davids Vissering, oudste diaken der mennon. Gemeente te Leer. Groningen 1766.

——— Lijkrede op Joannes Isaac Bouman, Proponent der Mennon. te Leer. Gron. 1782.

——— Sammlung einiger Predigten. Bremen 1784.

——— Lijkrede op M. Arisz, Leeraar te Norden. Aurik. 1785.

Hesta, L. Predigt über I Petr. I v. 3. 1887. 4to.

Ley, Evert Jac. Lijkreeden op Wijtse de Vries, leeraar te Emden, overl. 21 Dec. 1727. Amst. 1728.

Waerma, H. Afscheydspredikacie gehouden te Embden, 18 Octb. 1761. Deventer 1761.

Trip, C. J. Einige Worte zum Andenken an Jacobus Leendertz gestorben 5 Juni 1877.

Roosen, B. K. Geschichte der Mennoniten-Gemeinde zu Hamburg und Altona. Hamburg 1886.

Davids, De CL Psalmen, ende Schriftuurlijcke Lofsangen en Geestelijcke Lieden op de Feestdagen, oock voor en na de predicatie in de Vergadering te singen, met de belijdenisse des geloofs en eenige algemeijne gebeden. Hamborg. K. de Fleger. 1652.

Roosen, G. Schriftelick bericht over eenige aenmerck-lijcke puncten der Engelschen die Quaekers genoemt worden. Amst., P. la Burgh 1660.

Twee brieven, een van de Gemeente tot Hamborch aen Bast. van Weenigem, doopsgez. leeraar te Rotterdam, over den dompeldoop, de voetwasschinge en het avondmael; en een van Bast. v. Weenigem tot antwoord aen de dienaren der gem. tot Hamborch. Amst., Pieter Arentsz, 1665.

Lijckdigt ter nagedagtenisse van Gerrit Roosen, leeraar te Hamburg en Altona, overl. 20 Novb. 1711. 4to.

Roosen, G. Auszug aus seiner Catechismuslehre. Neuwied 1790.

Roosen, B. K. Gerhard Roosen, Prediger zu Hamburg u. Altona, gest. 1711, geschildert. Hamburg 1854.

Denner, J. De wijsheid des Heeren door eenv. predicatien. Amst. 1707. 40.

——— Betrachtungen über die Evangelia. Z. pl. 1730. 4to.

——— Hetzelfde met veranderden druk van titel en voorrede, met portret en bijvoegsel van drie leerredenen. Danzig 1739. 4to.

——— LXXI Predikatiën. Hoorn 1771. 40.

——— Ter gedachtenisse van Jan de Lanoy d'oude, leeraar tot Hamburg en Altona, gest. 10 Mrt. 1722. 4to.

Beets, G. Ter gedagtenisse van Gerrit Karsdorp, leeraar te Hamburg en Altona, uitgesproken 18 Oct. 1750. Hamburg 1750.

Karsdorp, G. Lijkrede op Frederik V, Koning van Denemarken. Hamburg 1766.

Beets, P. Afscheidsrede te Almelo en Intree-rede te Hamburg en Altona. Hamburg 1771.

Karsdorp, G. Het Character van P. Beets, volgens Openb. II: 19. Altona 1776.

Beets, P. Geestelijke liederen. Altona 1777.

Karsdorp, G. Lijkrede op Gerrit Beets, leeraar te Hamburg en Altona. Altona 1777.

Jager, Jan de, Lijkrede op Jan Ris, leeraar te Hamburg en Altena, gehouden 24 Octb. 1784.

Hoekstra, J, A. S. Dank- und Ermahnungspredigt. Altona 1801.

——————— Jubelpredikatie wegens 25jarige ambtsverrichting in onderscheiden doopsgez. Gemeenten, gehouden te Altona 8 Octb. 1809. Altona 1810.

Karsdorp, G. en J. A. S. Hoekstra, Stand- en Gedachtenisrede over Jan de Jager, leeraar te Hamburg en Altona. 1802.

Gezangen, Christelijke, voor de openbare Godsdienstoeffeningen, ten dienste der Mennoniten Gemeente te Hamburg en Altona. Amsterdam 1802.

Karsdorp, G. Redevoering bij de invoering van een nieuw gezangboek te Hamburg en Altona. Alt. 1802.

Goos, J. J. A. S. Hoekstra e. a. Ter gedachtenis van Gerrit Karsdorp, leeraar te Hamburg en Altona, overl. 11 Octb. 1811.

Goos, J. Lijkreden op Joannes Alb. S. Hoekstra, leeraar te Hamburg en Altona, overl. 7 Decb. 1817.

Schultz J. Ter nagedachtenis van Joannes Alb. S. Hoekstra, leeraar te Hamburg en Altona. Altona 1817.

Roosen, B. C. Neujahrspredigt. 1886. 4to.

f. Pruisen.

Ein kurtze Untterricht den pfarherrn und predigern in Brandenburg wes sie das volck wider etliche verfürische lere der Widertauffer unterrichten sollen. Z. pl. 4to. A 1—D 1.

Schön, Max, Das Mennonitenthum in West-Preuszen. Berlin 1886.

Christl. Ordnung und Mandat der wendischen stedte wider die Widerteuffer und Sacramentirer. Z. pl. 1555. A 1—4.

B(artel) L(auren), Kort verhael eens gesprecks voorghevallen in der Wildae of Vylnae, de Hooft-stadt van Littauwen. Amst. Jan Rieuwerts, z. jr. 4to.

Hetzelfde (andere druk). Z. pl. 1655. 4to.

Hetzelfde (Amst., J. Rieuwerts 1664. 4to.

Copey eines Schreibens aus Danzig von 1710 unter Leuten mennistischer Partey von erscheinungen einiger selen. (Handschr.)

Barentz, H. en **A.** Rondreize van — in de gemeenten der oude Vlamingen, langs de Oostzee in 1719. HS.

Liedtboeck, Pruijs — (voor de Doopsgezinde gemeenten in Pruissen, gestelt te Dantzig door J. J.) Amst. 1604.

Liedekens, Veelderhande, ten dienste der gemeenten in Pruissen. Amsterdam 1752.

Geistreiches Gesangbuch der Mennoniten Gemeine in und vor Danzig. Marienwerder 1780.

Rehefeld, S. Copey von Zwey Briefen an G. Wernick in Dresden 1749. fol. (tegen de Doopsgez. in Dantzig.)

Verordnungen für die Stadt Danzig. 1750. fol.

Kurzer Beweisz dass die Anabaptisten zu Danzig, als des Burgerrechts unfähig, nicht befugt sind bürgerliche Gewerbe zu treiben. 1750. fol.

An die Herren Deputirte der dritten Ordnung in Dantzig 4 Mai 1751 übergeben. Z. pl. (1751). 4to. (verzoekschr. tegen de Doopsgez.)

Unparth. Gedanken über das Schreiben des Herrn Sig. Rehefeld. 1751. fol.

Prüffung der unparth. Gedanken. 1751 fol.

Schreiben eines Raths der Stadt Danzig am Groszkanzler Malachowski. 1751 fol.

Crichton, W. Zur Geschichte der Mennon. Königsb. 1786.

(Rhesa, L.) Hist. anabaptistarum in Prussia initia. Regiom. 1834 en 1836 4to. 2 part.

Ensz, Abr. Mein Briefwechsel mit dem Mennoniten-ältesten Ulrich Hege über den rechten Glauben. Berl. 1874.

Hansen, Georg, (Leeraar te Dantzig) Ein Glaubensbericht vor die Jugend, durch einen Liebhaber der warheit gestellt. Z. pl. Im Jahr Christi 1671. — Erforscher der Warheit. 1680. — Einfältige Antwort der Mennonisten die man Clerchen Nent, auff den Erforscher der wahrheit. Danzig 1706.

Katechismus aus der H. Schrift. Zum Gebrauch in den Schulen der Christl. Gemeine der Mennonisten in Preussen. Elbing 1778.

Hetzelfde. 8e druk. Elbing 1837.

Catechismus von Jacob de Veer. Danzig 1791.

Mennoniten und das Kammergericht in Preussen. (Berlin) 1847.

Beiträge zum Verständniss der Mennoniten-Frage von einem Liberalen. Elbing 1864.

Gemeindé-Ordnung der vereinigten mennon. Gemeinde zu Danzig vom Jahre 1841, revidirt 1860. Danzig 1860·

Mennonitische Blätter. Herausg. v. J. Mannhardt. Jahrg. III en v.v.

Manhardt, H. G. Jahrb. d. menn. Gemeinden in West- und Ostpreussen. Danzig 1883.

——————— Predigt über Mattheus XXIII: 29—38. 1887. 4to.

Bruder Jonas der Mennoniet. Rom 1805. 2 Bde.

Baczko, L. v. De Doopsgezinden, een familietafereel. u. h. Hoogd. Haarlem 1809.

Möller, A. v. Die Mennoniten. Berlin 1851.

Wildenbruch, E. von, Der Menonit. Trauerspiel. Berlin 1882.

4. Rusland.

Reiswitz, G. L. v. und **Wadzeck,** Beiträge zur Kenntniss der Mennon. gemeinden in Europa und America. Berlin 1821 en Breslau 1829. 2 dln.

——————— Glaubensbekenntniss der Mennoniten und Nachricht von ihren Colonien nebst Lebensbeschreibung Menno Simonis. Berl. 1824.

Schlatter, D. Reisen nach dem südl. Russl. St. Gallen 1830.

IJsenbeek, D. Bijdragen tot de geschiedenis der Doopsgezinden en derzelver volkplantingen in het zuidel. gedeelte van Rusland. Hoorn 1848.

Petzholdt, A. Reise im westl. und südl. europ. Russland im Jahre 1855. Leipzig 1864.

Matthäi F. Die deutschen Ansiedelungen in Russland. Leipzig 1866.

Amersfoordt. Verslag omtrent de kolonie der Duitsche Mennon. aan de rivier de Molotchna in Z. Rusland. (u. d. Landb. Cour. 1868.)

5. Amerika.

The confession of faith of the Christians known by the name of Mennonites, translated by John Funk. Winchester 1837.

Eby, A. Die Ansiedlung und Begründung der mennon. Gemeinschaft in Canada. Milford square, Pennsylv. 1872.

Das deutsche pionier Jubiläum (a. d. Wochenblatt der N.-Y. Staats-Zeit. 13 Octb. 1883.)

Pennypacker, S. W. The Pennypacker reunion Oct. 4 1877.

Die Pennypackerische Familie in Pennsylvanie. (Herold der Wahrheit jg. 1878. No. 4.)

Pennypacker S. W. Historical and biographical sketches. Philad. 1883.

——————— The settlement of Germantown and the causes which led to it. Philadelphia 1880.

——————— Bi-centennial celebration of the settlement of Germantown. Philad. 1883.

The German festival at the 200th anniversary of the founding of Germantown. (Weekly Press Philadelphia. 11 October 1883.)

Pennypacker, S. W. Abraham and Dirck op den Graeff. (in the Penn Monthly. Septb. 1875.)

——————— Aanteekeningen omtrent het geslacht „van Bebber". HS.

Scheffer, J. G. de Hoop, Kerkelijk en huiselijk leven der Doopsg. in Pennsylvanië. Amst. 1869.

Pennypacker, S. W, Vriendschapsbetrekkingen tusschen de Doopsg. hier te lande en die in Pennsylvanië. Amst. 1869.

Hetzelfde, vertaald door S. W. Pennypacker met aankondiging in de Philadelphia-Times, Juli 16. 1878.

Germantown Friends' protest against slavery. 1688. fol. (fotogr. afdruk 1880.)

Yearly meeting minute on the above protest. Burlingt. 1788. fol. (fotogr. afdruk 1880.) (Van de vier onderteekenaars van het protest zijn er drie doopsgezinden uit Crefeld afkomstig.)

Seidensticker, O. Bilder aus der deutsch-pennsylvanischen Geschichte. New-York 1885.

Dijck, H. Menschenfluch en Gottessegen. Elckhart 1876.

Gibbons, P. E. Pennsylvania Dutch and other Essays. Philad. 1882.

Die Conferenzverhandlungen der allgemeinen Mennon. Gemeinschaft in Nord-Amerika. 28 und 29 May 1860.

Verhandlungen der Ost-Pennsylvanischen Conferenz der Mennoniten Gemeinschaft. 1847—72.

——— ——— der 7ten allgemeinen Conferenz der Mennoniten von Nord-America. 1875.

Christl. Gemuthsgespräch v. d. geistl. u. seligmachenden Glauben u. etliche Christl. Gebäte. Germantown 1790.

Hetzelfde, Elckhart. Ind. 1873.

Ward, Will. Farewell letters to a few friends in Britain and America. London 1821.

Herr, J. Erläuterungs-Spiegel oder eine gründl. Erklär. von der Bergpredigt. Lancaster 1827.

Anrede an die Jugend von der wahren Busze. 3e Aufl. Allentown 1829.

Funck, H. Eine Restitution o. Erklärung einiger Hauptpunkte des Gesetzes. Lancaster Pa. 1862.

Das Christenthum und der Krieg. Elkhart Ind. 1868.

Eby, Benj. A. B. C. Buchstabir- und Lesebuch. Elkhart Ind. 3e Aufl. 1869.

Christ. Spiritual Conservation on saving faith for the young and a Confession of faith of the Mennonites. Lancaster Pa: 1870.

Die ernsthafte Christenpflicht, enthaltend schöne Gebäte. Lancaster 1875.

Brennemann, J. M. Pride and humility. Elkhart Ind. 1873. met vert. in 't hoogd. 1875.

——————— Encouragement to penitent sinners and joy over their conversion. Met vert. in 't hoogd. Elkhart Ind. 1877.

Familienkalender f. d. Jahr 1878, 1881 u. 1882. Elkhardt Ind.

Benneville, G. de, Life and Trance. Schwenksville 1882.

Die kleine geistl. Harfe der Kinder Zions. Germant. 1811.

Die Gemeinschaftl. Liedersammlung. Lancaster Pa. 1870.

Eine Unparteiische Liedersammlung zum Gebrauch beim öffentl. Gottesd. u. d. häusl. Erbauung. Lanc. Pa: 1870.

Die allgem. Liedersammlung zum privaten und öffentl. Gottesdienst. 2te Aufl. Elkhart Ind. 1877.

Zur Heimath. Ein Monatsblatt herausg. v. D. Goerz. Jahrg. 1875–1881.

Herold der Wahrheit. Religiöse Monatschr. Jg. 1—14.

Mennon. Rundschau, Elkhart Ind. 1884 en v.v.

d. In Nederland.

1. Geschiedenis der twisten vóor 1640.

J. H. V. P. N. (Gent, C. van) Het beginsel en voortganck der geschillen, scheuringen en verdeeltheden onder de Doopsgezinden. Amst. 1658. 4to.

Jehring, Joa. Chr. Gründliche historie von denen Streitigkeiten unter den Taufgesinneten. Mit Vorrede von J. F. Buddëus. Jena 1720. (vertaling van het vorige.)

S(ywert) P(ieters), Corte aenwysinghe, voorgestelt in eenighe vraghen van de voornaemste mishandelinghen der Vlaminghen ende Vriesen in den twist van 't jaer 1566 met twee vredenpresentatien ende twee schultkentenissen. Hoorn, Z. Cornelis. 1634.

Hoe de Vlaminghen hebben gepresenteert, omme met de Vriesen wederomme te vereenigen ende vrede te maken. Anno 1578 den 2 April. Haarlem 1633.

Claes Claesz. Vreed's-Beletsel tusschen de Vlaemsche en Vriesche Ghemeenten, aengewesen d. P. J. Twisck, beantwoordt en wederleijt. Amstelredam, J. A. Calom. 1629. — Waarachter: Dez. Copye eens Briefs 13 Nov. 1613, dienende om niemant te veroordeelen, uit conclusien van eenighe schrifturen. ald. 1629.

V(er)K(indert), P. H. Een korte ende seer grondighe historische vertellinge belanghende den twist tot Franicker, Anno 1587 geschiedt, mitsgaders een clare verantwoordinghe des bans over T(homas B(yntgens). Haarlem, H. P. v. Westbusch. 1628.

Copye eens briefs 28 Nov. 1596 soo Jaques Outerman eertyds geschreven heeft aan Lambert Annens over de droevighe sake so eertyds tusschen die men nu

Vr. en Vla. noemt ghevallen is. Haerlem, T. Fontein. 1634. waarachter: Jaq. Outerman, Nootwendighe verklaringhe op een Copije van sijnen Brief. ald. H. P. v. Westbusch. 1634.

Vrede-presentatie aan de Vriessche en Hoogduitsche Doopsgezinde gemeentens van de Waterlandsche Gemeentens gedaan den 4 July 1601 in de Rijp. Amst. P. Arents. 1686. 4to.

Brief eertyts gheconcipieert door eenighe leraren der vereenichder Gemeynten, om overghelevert te worden aen de leraren der vlaemscher mennoniten. Anno 1604 in Maio t' Amsterdam vergadert. Amst. A. H. Boumeester, 1613. A1—B 6.

Grondich bericht der onderhandelinge, tusschen die men een deel der Vlaemsche Ghemeynten noemt: ende der bevredichder broederschap ghevolcht op hare uytbiedinghe tot vrede. Amst. J. Theunisz. z.jr.

G(anglofs) C(laes), Antwoort ende verclaringhe op een gedruckt boecxken der presentatie ofte uytbiedinghe tot vereeninge van die Hoogduytsche Vriesche Waterlandtsche bevredichde broederschap aen die Vlaemsche gemeenten gesonden etc. Amst., J. Theunis. 1605. waarachter: 1. Brief aan Jacob Ganglofs en huisvrouw. 2. Brief aan zijn eigen huisvrouw en 3. een bundel stichtelijke liederen.

Hetzelfde. z. pl. 1626 en 1633.

P. M. Schilt ofte bescherminge der waerheyt (tegen Outermann en de Cuyper) z. pl. 1607. 4to.

Claes Cornelisz. Een klare vertooninghe van 't verscheel ende onderscheyt datter is, tusschen die ghenaemde vereenichde Ghemeente ende die evangelische leeringhe

Christi, ende syn Apostelen. Amst. Aert Hendricks. 1616. 4to.

F. R. en **K. S.** Noodwendighe verklaringhe over seker boecxken gheintit: „Een klare vertooninghe van het verscheel datter is." Amst., Abr. Biestkens. 1616. 4to

Vredeschrift 't welck van de vereenichde Ghemeente binnen Amsterdam aen eenighe die van de ghemeente afgheweken syn, overgelevert is, onderteekend door Reynier Wybrantsz, Nittert Obbensz, Pieter Andriesz, 30 Decb. 1615. Amst. Jan Jacobsz 1616. 4to.

Lieven de Buyser, Verklaringhe van den droevigen handel der ghemeynte Gods tot Amsterdam, hoe zij eenen dienaar des woorts heeft laten staen. Anno 1616. z. pl. 1620.

Vertooninghe ende verantwoordinghe tegens seker geschrift van de Dienders der Gemeynte tot Amsterdam (21 Sept. 1619) aen de Dienders der Gemeynte tot Haerlem. Haarlem, V. Casteleijn. 1619.

Lambert Pietersz Noodtwendighe verclaringhe van 't verscheel tusschen Jan Jacobs van Harlingen en Pieter Jelties van Collum, over mijding, macht van dienaren enz. z. pl. 1621.

Redenen ende verthooninghe hoe ende waerom Jan Theunisz sijn doen voor de Broederschap te kennen gegeven heeft. Met noch een brief van Nittert Obbensz aen Hans de Rys over 't verschil tusschen hun beyden aengaende 't beschreven en onbeschreven Woort Gods. Amst. Jan Theunisz. 1625. 4to.

Nicodemus Letterknecht van Wtgheest, (Nittert Obbes) Raegh-Besem om sommige mennonijtsche schuren te reynigen. Amst. J. A. Calom, 1625. 4to.

Eenige vragen tot ondersoeck van de nature ende kracht der H. S. Met noch een brief alles by vragen aan Hans de Ries voorgestelt door Nittert Obbensz. Amst. Jan Theunisz. 1626. 4to.

Dialogus tusschen een Neutralist ende een Waterlandtsch Broeder dienende als voorlooper tot ontdeckinge van 't ghene ghehandelt wordt in seker Boeck genaemt Raegh-Besem. Hoorn, J. J. van Rhyn. 1626. 4to.

Teghen-looper ontmoetende den meester van den voorlooper om 't punct des Gheschils tusschen Hans de Rys ende Nettert Obbes claer voor te stellen. z. pl. 1626. 4to.

Onbillickheyd der proceduren, ghepleeght by Reynier Wybrantsz, Pieter Andriesz ende Cornelis Claesz teghen Nettert Obbes, ghesteldt door een liefhebber der waerheydt. z. pl. 1626. 4to.

Apologia in welcke neffens een cort verhael van de gheleghentheijdt der saken tusschen de leeraers en Dienaers der Vereen. Gem. binnen Amsterdam en Nittert Obbes, ghetoont wordt hoe onbillyck deselve Leeraers beschuldight worden in seecker boecxken: „Onbillickheydt der Proceduren". Hoorn 1626. 4to.

Oprechtigheyd van Reynier Wybrandsz, Pieter Andriesz en Cornelis Claesz by haer ghepleeght in seecker boeck ghenaemt Apologia ghesteldt en aengewesen door Nettert Obbes. z. pl. 1626. 4to.

Eysch aen Eyghendom. (1626) fol. (Twist over het kerkgebouw „de groote spijker" en beklag over de gedwongen rust van Nittert Obbes.)

Vrage tot vrede-vorderinghe aen alle Hanssytsche menniste vermaenderen, die de gevallen twist-sake tusschen N. O. ende syn parthyen Hans de Rys c. s. bekent zyn. (1626).

Twee-spraeck over 't verschil van Godes H. Woordt voorghevallen in de Waterl. Ghemeynte van de groote Spijcker t'Amsterdam. Hoorn, J. v. Rhijn. 1626. 4to.

Oordeel over het verschil van 't ordinaris middel van 's menschen bekeeringhe onlanghs voorghevallen tusschen Nittert Obbes, aen d'eene syde en Hans de Ries, c.s. aen d'ander sijde. Hoorn, Is. Willems. 1626. 4to.

Hans de Ries, Ontdeckinghe der dwalingen in het boeck van Nittert Obbes: Raech-Besem (over 't geschreven woort Godts) Hoorn, J. v. Rhijn. 1627.

Jan Willemsz, Raegh Stock voor Nittert Obbesz raeghbesem. Amst,, J. Theunisz. 1627. 4to.

Een vraghe van Nitter Obbesz: Is de H. Schriftuer off 't Beschreven woord, Gods woord niet? 1627. fol.

Derthien artyckelen ghestelt doer Rippert Eenkes aen Nittert Obbes voor-gheleijt en door hem onderschreven den 8 Septb. 1626 mitsgaders 72 vraghen nopende 't verschil tusschen Hans de Ries ende Nittert Obbes. 1627. 4to.

Noodighe bestraffinge en waerschouwinghe. Z. pl. of jr. fol.

J(oost) v(an) V(ondel), Antidotum teghen het vergift der geestdrijvers tot verdediging van 't beschreven woord Gods. Amst. J. A. Colom. (1627). fol.

Een Herten Kniel-danck. Mond-ghebedt, Claagh, wensch, belyspraak ende verhael van Hans de Rijs, op 't inwendich, oft onbeschreven Woord. (1627). fol.

Jan Theunissen, Der Haussytsche menniste Gheestdrijveren Historie. Amst., J. Theunisz. 1627. 4to.

——— Der Hanssytsch mennisten Socinianismus met noch een Brieff van Hans de Rijs aen Adriaen J. Kaeskooper. Amst., J. Theunisz. 1627.

Claere vertooninghe van den staet des Gheschils tusschen Hans de Rys ende Nettert Obbensz. Z. pl. 1628. 4to.

Antwoord op seeckere drye vragen. Dienende tot opmerckinge voor de eens Geloofs-ghezinde ende nochtans verscheydene vergaderingen. Alsmede: Een ernstighe Brief, gheschreven by de V. G. G. tot Amsteldam aen de Gemeenten in Groeningerlandt etc. tot vorderinghe van vrede ende eendracht. 26 Sept. 1627. Z. pl. Amst., J. A. Colom. 1628.

Christelycke aenspraecke, besonder aen de Vlaemse Broederschap, staende in Onderhandelingh van vrede met de vereenighde Vriesen ende Duytsen. Amsterdam 1630.

Brilleken, Het, waardeur de eens gheloofs doopsgesinde sien mogen in wat gevoelen sy met den anderen stonden voor de eerste scheuringe. Haerlem, H. P. van Wesbusch. 1630.

Ernstighe aenporringe tot Gemeynschap der Heyligen om de aenghevangene Heelinghe van de scheure onder de Gemeente Christi, de Vlamingen en Vriesen genaemt, tot ghenesinge te brenghen. Amst., J. A. Colom. 1630.

Vredehandelinghe; openbaar gehouden tot Amsterdam, den 3, 4 en 5 October 1630 tusschen de Vlaemsche gemeente ende de Vereenighde Hoogduytschen en Vriesen. Amst., J. A. Colom. 1630.

Vrede-bode aen onse lieve vrienden den broederen met haeren Dienaren ende oudtsten Vincent de Hondt tot Haerlem. Haerlem, H. P. van Wesbusch. 1633.

Louw Willemsen, Aarons Roede (tegen de hereeniging der afgedeelde Vlamingen.) — Dez. Aarons Staf (tegen

het Olijftacxken.) — Dez. Bileams Ezelinne bestraft de schijnvredemakers dwaesheyd. — Dez. Der Ezelinnen-Zoon. Rotterdam 1633.

Kindert, P. van der, Naerder verklaeringhe over de Texten Rom. 16: 16, 17, 2 Thess. 3:6. Titus 3:10. Haerlem, H. P. v. Wesbusch. 1634.

Louwerens Willemszen van Alkmaar, Kakebeen of Ezels-Kinnebakken. Over 't onderscheyd van het ware gheloof en 't ongheloof, tusschen de rechte en afghedeelde Vlamingen. Rotterdam, P. L. van Troyen. 1636.

Witte, Jan de, Vredeschrift over de verschillen in de lere onder de Doopsghesinde gemeenten. Amsterdam, D. Verschuere 1638.

Kort verhael van de Vereeniginghe tusschen de Vlamingen en de vereenigde Vriezen en Hoogduijtschen, ao 1639. Amsterdam, Jan Alberts. 1639. 4to.

Wijngaert, G. v. d., Vrededicht op de Vereeniginge van de Vlaemsche en Hoogduijtsche Gemeente Godts binnen Amsterdam, den 26 April 1639. in plano.

Jan Gerritsz, Een Spieghel des Gheloofs. z. pl. 1641. (over de scheuring tusschen de Vriezen en Vlamingen.)

2. Geschiedenis van afzonderlijke Gemeenten.

AALSMEER.

Circulaire van de Gemeente: Verzoek om bijdragen voor de vergrooting van de kerk op den Zijdweg. Maart 1867.

AARDENBURG.

Authentyke Copie hoe de Regeerders der Stad Aerdenburg haer hebben gedragen ontrent de Doopsgezinden derzelver stede en hoe de Doopsgezinden haer hebben onthouden van al 'tgene door de wapenen in den furieuzen aenval der Fransen op 26 en 27 Juny 1672 zoude mogen gedaen zijn. Rotterdam, F. van Hoogstraten. 1673.

Broese van Groenou, H. Uit het verleden der Doopsgez. Gemeente te Aardenburg. (overdr. uit Doopsgezinde Bijdragen 1876—78.)

Dyserinck, J. Een woord ter wijding van het tweede eeuwfeest van Aardenburgs verdediging. Haarl. 1872.

AKKRUM.

Gabe Atses. Lijst van predikbeurten waargenomen te Akkrum en omstreken 1707—1711. Handschr.

ALKMAAR.

William Caton en Jan Roeloffsz. Een rechtvaerdighe verdediginge der warheyt onses Godts. Antwoordt op een boeck uytgegeven door Pieter Joosten de Volder, Prediker onder de mennisten tot Alckmaer. Hoorn A. J. v. d. Beeck 1662. 4to.

Sedige verantwoordinge voorgelesen in de Waterlantse Doopsgesinde Kerck, 26 December 1669. Alckmaer, A. Hasersouw, 1670.

Gedicht op het afsterven van drie christelijke plichtvermaanders te Alkmaar. Alkmaar, K. Mol. 1714.

Irenaeus Philalethius. Aanmerkingen over de sedige verantwoordinge voorgelesen op den 26 Decb. 1669 in de Waterlandze Doopsgesinde kerk tot Alkmaar. Alkmaar, J. IJsbrantsz. 1670. 4to.

Kuyper, T. D. Versoenschrift om de Vereen. Waterlanders en Vlamingen op de Konings-wegh tot versoeninge te brengen met de Waterlandse Doopsges. op de Oude-veste tot Alckmaer. 1683. 4to.

AMELAND.

Jongh, H. IJ. de, Jubelrede wegens 50 jarige ambtsverrigting in de O. Vl. gem. te Ameland. Amst. 1850.

AMSTERDAM.

Muller, F. Omstandig verhaal van de stichting der tegenwoordige vergaderplaats van de Vereenigde Doopsg. Gemeente. (Doopsg. Bijdr. 1863).

T(homas) P(igott), John Smith's Confession and life (Copied from the only printed copy in York Minster library (1612.)

Note on John Smith (General baptist Magazine. August 1879 page 327.)

Dexter, H. M. The true story of John Smith the Sebaptist. Boston 1881. (zie Dl. I bl. 287.)

John Smyth. The differences of the churches of the separation contayning a description of the Leiturgie and Ministerie of the visible church annexed to a treatise bearing title: Principles and inferences concerning the visible church. 1608. (Afschrift.)

John Smyth. Paralleles, censures, observations aperteyning to three several writinges.

1. A lettre written, to Mr. R, Bernard by John Smyth.
2. A book intituled: The seperatists Schisme published by Mr. Bernard.
3. An answer made to that book, called the sep. schisme by Mr. Ainsworth. 1609. (Afschrift.)

(R. Clyfton). The character of the beast or the false constitution of the church discovered in certayne passages betwixt Mr. R. Clifton and John Smyth. 1609. (Afschrift.)

J. H. A description of the church of Christ, with her peculiar priviledges with some oppositions against certaine anabaptisticall and erronious opinions maintained by Mr. John Smyth. London 1610. (Afschrift.)

Richard Bernard. Plaine evidences: the church of England is apostolicall, the separation schismaticall directed against Mr. Ainsworth and Mr. Smith. 1610. (Afschrift.)

(Th. Helwyss). A short and plaine proofe by the word and workes off God · that Gods decree is not the cause off anye Mans sinne or condemnation. And that all men are redeamed by Christ as also that no Infants are condemned. 1611. (Afschrift.)

———— ———— A short declaration of the mistery of inequity. Spittlefield 1612. (Afschrift.)

Vrede-praesentatie (Waterlandtsche-Gemeyntes-) aen de vereenighde Vlaemsche Gemeynten. Haarlem, H. P. v. Wesbusch. 1648. — waarachter: Antwoordt van de Vereenigde Vlaemsche, Duytsche en Vriesche gemeenten. Amst. J. Rieuwerts. 1649. — Examen over

de Antwoordt der Vlaemsche doopsgesinden door Lieven van Vlaenderen. Haerlem, D. J. v. d. Gaver. 1649. — Discours over de antwoordt der doopsges. Vlaminghen door Ernst Fredrich. Amsterdam, C. de Leeuw. 1649. — Verantwoordinghe voor de Vereenighde Vlamingen in haer Antwoordt. Amsterdam, J. Rieuwerts. 1649.

Brief van de Vlaemsche Mennisten ontdeckende den grouwel ende kracht der Sociniaansche kettery onder haer indringende. Leyden, C. Banheyningh 1654. 4to.

Dezelfde brief in anderen druk, waarachter: „Waerschouwinge". Leyden, bij denzelfden. 1654. 4to.

Den Grouwel en kracht der Sociniaensche kettery indringende onder de Vlaemsche Mennisten. Hierbij is gevoegd een Waerschouwing, uitgegeven van de Socin. partij met een kort antwoord daertegen. Utrecht, J. v. Waesbergen. 1654. 4to.

Naarder waarschouwinge aan alle waarheijt lievende voor den brief geintit.: Waerschouwinge aan alle welmeenende voor den brieff onlangs uytgekomen op de naam van de Vlaamse Mennisten. Rott. A. van Roon. 1654. 4to.

Kort begrip der principaale poincten des Gheloofs waarin ghezien kan worden hoe veer de Gheest-drijvers en Sociniaanen van het gheloof der Vlaamsche Doops-ghezinde verschillen. Amst. Tieleman Tielen. 1655. 4to.

Hetzelfde met bijgeschreven aanteekeningen. 4to.

Commonitio aen de Vlaemsche Doopsgesinde Gemeijnte binnen Amsterdam tegen eenige Leeraren onder haer. Ald. 1655. 4to.

Hetzelfde met bijgeschreven aanteekeningen. 4to.

't Zamenspraeck tusschen twee vlaemsche doop-gesinde over een boeckje geintituleerd: Commonitio. 1655. 4to.

Hetzelfde met bijgeschreven aanteekeningen. 4to.

Colloquia over de commonitie tusschen een doops-gesinde en gereformeerde. 1655. 4to.

T'same-sprekinge tusschen een Mennisten broeder en gereformeerde vriendt. 1655. 4to.

t'Samenspraek (over 't vorige boekje) tusschen een Doops-ghesinde ende Sociniaen. 1655. 4to.

Winckel-praetjen tusschen twee persoonen in een barbierswinckel over de oneenigheden die onder de Gemeente, die men Vlamingen noempt, geresen zijn; door Genasarium, Somer 1655. 4to.

Vriburgh, G. De oorsaeken waeromme D. Galenus beschuldight wordt. Het eerste deel 1655. 4to.

Hetzelfde met bijgeschreven aanteekeningen.

De ondekte veinsing der heedendaeghsche geestdrijvers en Socinianen. Z. pl. of jr. 4to.

Het tweede deel van de ondekte veinzingh der hedendaeghze Gheest-drijvers en Socinianen 1655. 4to.

Hetzelfde met bijgeschreven aanteekeningen. 4to.

Luycken, C. Ondersoeck over den inhoud van twee boecxkens het eerste genaemt „de ontdeckte Veynsinge, ende het ander „het tweede deel van de ontdeckte Veynsinge der hedendaeghsche geestdrijvers en Socinianen." Amst., C. de Bruyn 1655. 4to.

Sociniaense Hooft-pijn (1655) 4to.

Renovatio van de commonitio aen de Vlaemsche Doopsgesinde Gemeynte binnen Amsterdam, 1655. 4to.

Vlaemse oproer gestilt 1655. 4to.

Eenighe middelen door de welcke alle twisten in de Vlaemsche doops-ghesinde Gemeente sullen veranderen in liefde, vreede en eendracht. 1656. 4to.

L. O. M. t'Saemenspraeck der heden-daegsche geestdrijvers (1656) 4to.

Eenige bedenkinge aen enige dienaren der Vlaemsche Doopsges. Gemeente tot Amsterdam. 1657. 4to.

Jan Evertsz, Kort en bondig bewijs dat Dr. Gal. Abramsz ende David Spruyt hebben een verkeert ende verleydelyck verstant. 1658. 4to.

Hetzelfde met aan- en kantteekeningen. 1658. 4to.

Swichtenheuvel, Jan Jansz. Oprechte editie van het geschrift van Dr. Galenus ende David Spruijt, midtsgaders de antwoordt daerop. Haerlem, Is. van Wesbusch 1658. 4to.

Serrarius, P. De vertredinge des heyligen stadts — antwoord op drie vragen in 't druck bevordert door Jan Jansz Swichtenheuvel. Amst. wed. Joost Broersz 1659. 4to.

Nader Verklaringe van de XIX artikelen voor desen door G. Abrahamsz ende D. Spruyt aen hare mededienaren over-ghegeven. Amst. J. Rieuwerts 1659. 4to.

Wijnstock P. Aenmerkinge ende Wederlegginge van het Sociniaansche schrift in 19 Artt. van Dr. G. Abrahamsz en D. Spruijt. Amsterdam, J. Kuypen 1659.

D(aniel) Z(wicker), De noch staende en triumpherende sichtbare kercke Christi tegens de poorten der hellen. Amst. Pieter Laburg. 1660. 4to.

Openhertige vertooninge dat de Algemeene vryheyt van spreken in de Gemeynte behoort afgeschaft te worden. (Aanhangsel op 't vorige.) 4to.

Hetzelfde, Amst. D. Ruarus 1680. 4to.

Antwoordt op de onpartijdige vertooninghe van den tegenwoordigen toestand der Vlaemsche Doopsgesinden. Haarlem. K. T. Kas. 1660. in plano.

Ames, William. Het ligt dat in de duisternisse schijnt, beweesen den weg tot God te zijn. Amst. 1660. 4to.

Versoeck en voorslag eeniger broederen der Vereenigde Vlaemsche Gemeente aen derselver dienaren. Amst. P. Laburg. 1661.

Copia van 't Request Ao. 1661 overgelevert door Thobias Govertsz c.s. aen de Burgemeesteren ende regeerders der stadt Amsterdamme. 1661. in plano.

Jacob Adriaens, Kort verhael aen de Ghemeynte omtrent hetgene is voorgevallen soo binnen Middelburgh, als te Amsterdam over syn beroepinge tot leeraer, verval in 't leven en versoeck synder attestatie. Amst. 1661. 4to.

Raed tot rust aen de Vlaemsche Gemeynte tot Amsterdàm. Amsteld. P. Laburg 1661. 4to.

M. D. A. Het nieuwe geboren Pausdom geteelt uit het laast gehouden menniste Synode van Leiden. 1661. in plano.

Epitheta op de lasterdichten van de schimprijmers der Poolsgezinden of Socinianen. Utr. G. de Macht 1661.

Ames, Wm. De verborgentheden yan het rycke Godts — in tegenstellinge van de letterlycke oeffeningen, voorgestelt als de ware godtsdienst door Galenus Abrahamsz. Amst. 17 Novb. 1661. 4to.

Het licht op de kandelaar, dienende, tot opmerkinge van de voornaamste dingen; in het boekje genaamt De verborgentheden van het Ryke Ghodts. Z. pl. 1662. 4to.

Copye van seecker Vreden-concept tusschen de Waterlantsche en Vlaemsche Doopsgesinde Christenen. Amst. S. van Lier. 1662.

Comeet in de Noortpool gesien den 9 van Grasmaendt 1663. Rott C. Arkel. fol.

Namtuos. De gemerkte bontekraay gevlogen op de tweede bruyloftsdagh van d'E. S. T. v. Z. en d'E. A. I. v. L. in Amsterdam 9 van Grasmaent. fol.

——— De vermerkte bontekray terugh gestiert nae de bruyloft-zaal van de Vlaamsche Genevoysen. fol.

Pronkborts. De vermerkte bontekray geplucht. Z. pl. of jr. fol.

Zoutman. Eclipsis geschoten voor 't gezicht van de verdwaalde Astrologus 13 April 1663. Amst. F. Klinkhamer. 1663. fol.

Zedighe overweginghe over den toestandt der jegenwoordighe onlusten in de Vlaemsche doops-gesinde Gemeente binnen Amstelredam. Haerlem, P. v. Westbusch. 1663. 4to.

Galenus Abrahamsz. Reductie van de soogenaemde deductie ofte zedige overweginghe enz. Amst. J. van Someren. 1663. 4to.

Lammerenkrijgh anders mennon. kercken-twist. 1663. 4to.

Haerlemsche Mercurius. Haerlem, A. Posteleyn. 1663. 4to.

Amsterdamsche Mercurius No. 1—5. Uitrecht, G. Schaap. 1663. fol.

(v. d.) Meer, Theod. Het gekraaij van een sociniaanse Haan onder Doopgesinde Veederen, tegen Dr. Gaienus Abrahamsz de Haan. Amst., J. v. Someren. 1663.

P. A., Hircus Iratus oft den verstoorden Bock op de Haverkist 1663. 4to.

't Gescheurde schaepskleedt van Dr. Gal. Abrahamsz. Leyden, A. v. Borselen. 1663. 4to.

Dijck, J. v. Noodtwendich bericht tot openinge der tegenwoordighe onlusten en geschillen in de Gemeente der Vereenigde Vlamingen, Vriezen en Hoogduytschen. Amst. J. v. Someren 1663. 4to.

Hetzelfde met aan- en kantteekeningen. Amst. 1663. 4to.

Verdediging van de regering der Doopsg. Gemeente die men de Vereenigde Vlamingen, Vriezen en Hoogd. noemt. Amst. J. Rieuwerts. 1663. 4to.

P. B. Nader verdediging van de regeering enz. Amst. J. Rieuwerts. 1664. 4to.

Besluyt van de Vereen. Vl. Vr. en Hoochd. Gemeente eendrachtelijk op 3 Aug. 1664 genomen; mitsgaders een vertoogh van eenige broederen. Amsterdam, J. Rieuwerts 1664. 4to.

Nootwendigh antwoort en tegen-vertoogh op het besluyt van de Vereen. Vlaemsche, Vriesche en Hooghduytsche Gemeente (daer Jeye Jeyesz en Dr. Galenus Abrahamsz tegenwoordigh leeraars zijn) waarachter: Antwoort op het vertoogh van eenige broederen rakende het voorgaende besluyt. Amsterd. J. v. Someren. 1664. 4to.

Gheleyd-draat voor de Vlaemsche doopsgesinde Gemeente tot Amsterdam uyt den doolhof der verwerringen. Amst. P. Laburg. 1664. 4to.

Oogh-water voor de Vlaemsche doopsges. Gem. tot Amst. om af te wisschen het glimpsandt haer in de oogen geworpen. Amst. J. v. Someren, 1664. 4to.

H. V. B. Waerschouwinge voor het soo-genaemde oogwater. Amst. J. Rieuwerts 1664. 4to.

Halmael J. O. van en **Michiel Comans.** Waarschouwinge tegen het libel „Ooghwater vòor de Vlaemsche Doopsges. Gemeente."
Antwoordt op de Waerschouwinge.
Tweede waerschouwinge. Amst. 1664. 4to.

Recommandatie van 't Oogh-water voor de Vlaemsche Gemeynte. Amst. 1664. 4to.

Aan 't verwaande Libertaintje in d'oude Weyman. Amst. z. jr. fol.

Aan 't verstoorde Puritaintje, op zijn stamelende weergalm. Rott. 1664. fol.

Copie van twee brieven ingestelt door H. de B., leeraar van de Vlaemsche gemeente tot Bortschet en op de beschuldigingen over Dr. Galenus en andere gedaen, gesonden aen J. V. L. Amst. P. Arentsz. 1664.

Ordonnantie van Burgem. der stad Amsterdam, waerna haer de Doopsgesinde der Vereenighde Vlaemsche, Vriesche en Hoogduytsche Gemeente sullen hebben te reguleeren. Amst. 10 Januari 1664. fol. 2 Ex. waarvan een met aanteekeningen.

Ordinantie van Burgemeesteren van Amstelredam voor de Vereenighde Vlaemsche, Vriesche en Hoogduytsche Doopsges. Gem. hier ter stede omtrent de verkiesinge van twee administrateurs. Amst. J. Rieuwerts, 19 Januari 1664. fol.

Samenspraak tusschen Klaas Koopman en Dirk Timmerman (over de benoeming der administrateurs.) Z. pl. of jr. 4to.

Straat-praatje (over hetzelfde onderwerp) tusschen Jacob Recht-uit en Dirk Drijver. Z. pl. z. jr. fol.

Waterlandtsche Gemeyntes vrede presentatie aen de Vereen. Vlaemsche Gemeynten. Amsterdam, Pieter Arentsz. 1664. 4to.

Hetzelfde z. pl. 1667, waarachter Vrede-spoor voor alle doops-gesinden om de vrede te soecken en na te jagen dewelcke haer door de doopsgesinde Waterlandsche Gemeente wordt gepresenteert.

Antwoort van S. A. aan T(ieleman) v(an) B(racht) op de ernstige Vermaan-brief dato 20 Januari 1664. fol. Amst. 1 Febr. 1664.

De rechte woorde getrocke uyt de Copye van de Resolutie van Dr. Galenus Abrahamsz ende de syne. Maart 1664. fol.

Copia (met vele handschr. aanteekeningen) van de resolutie die op het afslaen van de billycke versoecken eyndelycken aen Dr. Galenus Abrahamsz op den 21 Febr. is voorgelesen en den 28 des selfden maents schriftelick overgelevert. Amsterdam, J. van Someren 1664. 4to.

Copie van het schriftelijck voorstel 't welck Dr. Gal. Abrahamsz op 1 Juny 1664 de broederen der Vlaemsche doopsges. Gemeente getracht heeft voor te lesen. Amst. Pieter Arentsz. 1664. 4to.

Antwoort van de dienaren der Vereenighde Vlaamsche Hoogduytsche en Vriesse doopsges. Gem. op het voorgaande. Ald. bij denz. (1664.) 4to.

Ondersoeck op de protestatie van Jeye Jeyesz op 15 Junij 1664 gedaen. Amst. J. v. Someren 1664. 4to.

M. H. den Ouden. Copye eens briefs (Namen en enkele byzonderheden omtrent de principaalste beroerders die de Amsterd. Vlaemsche gemeente zoeken te scheuren). Amst. 19 Junii 1664. 4to.

Vrede-presentatie uyt den naem der Dienaeren der Vereenighde Vlaemsche, Duytsche en Vriessche Gemeente aen die dienaren dewelcke uyt de gewoonlycke vergaderplaets geweecken zynde, tegenwoordigh een besondere verg. houden. Amst. J. Rieuwerts. 1664. 4to.

— — — en nader antwoort van de Vereen. Vl. Hoogd. en Vriesse doopsg. Gem. tot Amst. op de so genoemde vrede presentatie door Dr. Galenus Abrahamsz c.s. op 26 July gedaen. Amsterd. Pieter Laburgh 1664. 4to.

Ondersoeck of provisioneel antwoordt van de dienaren der Vereen. Vl. Hooghd. en Vriesche Doopsg. Gemeente over de vreden-presentatie van Dr. Galenus Abramsz. Amst. J. v. Someren. 1664. 4to.

Vrede presentatie door Tob. Gov. v. d. Wyngaert aen Gal. Abrahamsz. Amst. Pieter Arentsz. 1664. 4to.

Aanmerkingen op de soo-genaamde vrede praesentatie door Tob. Gov. v. d. Wyngaart enz. Amst. J. Rieuwerts 1664. 4to.

Verdedigingh der Vrede-presentatie door Tobias Govertsz aen Galenus Abrahamsz gedaen. Amst. J. v. Someren 1664. 4to.

Galenus Abrahamsz, Antwoort op de vrede-presentatie gedaen door de Waterlantsche aan de Vlaemsche, Duytsche en Vriessche doopsg. Gem. Amst. P. Arents. 1664. 4to.

Hetzelfde, andere druk. Amst. bij denzelfde. 1664.

C. D. C. Aensprake ende vriendelycke noodinghe van een lidt van de Geref. kercke aan de Apostoolsche mennoniten om haer te begeven tot de rechtsinnige apostolische kercke der gereformeerden. Amsterdam, G. Schagen 1664. in plano.

W. R. Aanspraak van een lidt der Vlaamsche doopsgesinde, aan de Apostoolsche doopsgesinde Geusen. Z. pl. of jr. in plano.

J. G. Het Compromis tusschen Dr. Galenus Abramsz en Tob. Govertz van den Wijngaert. Amst. (valschelijk voorgewend by) J. Rieuwerts. 1665.

Den verdraaghsamen Christen zijnde het gevoelen van eenighe vermaerde mannen, aengaende de vryheyt van in een en deselve Gemeente verscheydelyck te gevoelen; en een brief door Tob. Gov. v. d. Wyngaert daarover. Amst. J. Rieuwerts. 1664. 4to.

Toetz-steen waer aen geproeft kan werden de gelyckheyt der Galenisten met de Socinianen, en Vlaemsche Doopsgesinde met de Heylige Schrifture. Amst. J. v. Someren. 1664. in plano.

Hetzelfde. Amst. J. Visser 1696. gr. 4to.

Verdediging van Jacob Blondel en Jacob Engelsz tegen Jan van Dijk. Amst. P. Arentsz 1664. 4to.

Antwoort op de wederleggingh van het noodwendich Bericht. Amst. J. v. Someren. 1664. 4o.

Goliadts Swaart, of Pieter Ballings nader verdediging van de regering der Vlaemsche Doops-gesinde Gemeynte binnen Amsterdam uyt syn eygen gronden wederlegt. Amst. A. v. d. Heuvel 1664. 4to.

Waerschouwinge aen de ledematen der Vereen. Vlaemsche, Duytsche en Vriesche Gemeynte binnen Amsterdam. Amst. by P. Arents 1664. in plano.

Antwoort op de waerschouwinge. Amst. J. v. Someren. 1664. in plano.

Broederlijcke aenspraeck aen de twistende Vlaemse, doopsgesinde Gemeente tot Amsterdam. Leyden S. C. van den Steyger. 1664. 4to.

Wandel-praetje tusschen Live de Vreede en Douwe van Vreede in de onvreedige tijdt. Haerlem 1664. 4to.

Haarlems schuit-praatje tusschen Jacob Recht-uit en Dirk Drijver. Amst. 1664. 4to.

Hetzelfde. andere druk. Amst. 1664. 4to.

A. T. V. D. Boerepraetje tusschen een Huysman, Out-Vlamingh, Remonstrant, Waterlander en Collegiant. Amst. J. Rieuwerts 1664. 4to.

'tSamenspraeck v. een Protestant en Collegiant (1664) 4to.

De Ontcierde Christelycke Bruyt. Amst. P. Arents. 1664. 4to.

Rechtveerdige weeghschael voor de christel. Gemeente. Amst. P. Arents. 1664. 4to.

Jacob Pietersz van de Kooch, Vrede-Basuyn tot verminderingh van de verschillen onder de Doopsgesinde tot Amsterdam. Amst. P. Arents 1664. 4to.

Antwoort op de soo genaemde vrede-basuijn van Jakob Pietersz van de Coog. Amst. F. Klinkhamer 1665. 4to. 2 Ex. waarvan een met aanteekeningen.

W. C. L. Trouwhertige waarschouwinge aan de ledematen der Vereen. Vlaamsche Vriesche en Hoogduytsche Gemeente binnen Amsterdam. Amst. J. v. Someren. 1664. 4to.

Het ontwaakte varken aan het menniste tabak en brandewyns-swijn Stierman van het menniste bootje. Z. pl. of jr. fol.

't Groote Vischnet. Z. pl. of jr. 4to.

Aan de afgedwaalde schapen uit de Amsterdamsche lammere kooy. Z. pl. of jr. fol.

Op de Kerkentwist en Broederlijke Tweespalt der Vlaamsche Doopsgesinde Gemeente t'Amsterd. Amst. 1664.

Tergou, J. A. Weer-galm op de Kerken-twist en broederlijcke twee-spalt. 1664. 4to.

Afgebroken naklanck op de weergalm van de Kercken-twist. Amst. P. Arents. 1664. fol.

Philosoofsche t'Samenspraak tusschen Wijbrandus Reynerus en Willem Klaas Loopes. Z. pl. of jr. 4to.

F. A. De steen op het hooft van Michiel Comans en Gerrit Jansz. Veerom. Z. pl. en jr. 4to.

Bidloo, L. Mennoos kerck in en uijt Babel. Amsterdam, S. Imbrechts. 1665. 4to.

—— J. P. Beelthouwers antwoort op het voorgaande boekje. Amst. P. Arentsz. 1665. 4to.

Abraham Palingh, Aenmerckinghen en aenspraeck op Dr. Galenus geschrift aen Laurens Hendrickx overgegeven. Haerlem J. G. v. Geldorp. 1665. 4to.

Tegenwoordige driften en geschillen der doopsgesinden grondigh ondersocht. Amst. 1666. 4to.

Ernstige en gewigtige vraagstukken door wylen den Hooggeleerden theologant A. B. voorgesteld aan alle evangelische kerkken. Amst. 1666. 4to.

Demonstrantie dat Coenraet van Vollenhoven de scheydinghe in de Vlaemsche, Vriesche en Hooghd. Gemeente tot Haerlem heeft gemaeckt; dat W. van Maurik tot Uytrecht de vrede wederom heeft verbroocken ende dat Gal. Abrahamsz tot Amsterdam de middelen om wederom te vereenighen aflaet en de vrede niet en wil. Haerlem, M. v. Leeuwen 1667. 4to.

Pieter Hendricksz, Een ernstige bestraffinge aan de Vlaemsche Doops-gesinde Gemeinte tot Amsterdam alsmede Een berispinge van haer lieder Godsdienst als oock Een Geschrift aen Galenus Abrahamsz. Amst. C. Cunradus 1670. 4to.

Dagh-tekeningh van de son-eclips ofte verduijsteringh aen de Son gesien tot Amsterdam op de Cingel. 1670. 4to.

G. J. O. K. B., Omne trinum est perfectum aen de kamer der Vlaemsche etc. doopsgesinde Gemeynte. Z. pl. of jr. 4o.

——— Alderheiligen op de kamer der Vlaemse en Waterlantse doopsges. Gemeente. 1673. 4to.

——— Hypercriticum aen de kamer der Vlaemsche etc. doopsgesinden. Amst. 1674. 4to.

A. M. B. H. F. Aen G. J. O. K. B. den onregtvaerdigen regter (1674). 4to.

Een Potjen Smeerlendium de getugtigde kamer van Alderheyligen en haar Secretarius Mr. W. Egelswynius vergeten mede te geven (1674) 4to.

S. L. O. Klare wederlegging der pasquillen tegen de kamer der Vlaemschc doopsgesinden (1674) 4to.

Grondt-steen van vreede en verdraegsaemheijt tot opbouwinge van den tempel Christi onder de doopsgesinde. Amst. J. van Veen 1674. 4to.

Hetzelfde. Amst., J. Hartigh. 1731. 4to.

Willem Gerritsz, Ootmoedigh versoek en ernstige aenspraek aen Dr. Galenus, Dr. Reyers en Dr. Maurik. Amst. J. Vinckel 1676. 4to.

't Onchristelijck handelen der Oude vriesche doopsgesinde gemeente, of anders 't volck van P. J. Twisk, tegen M. M. en L. J. gewesene broederen derselve. 1680. 4to.

Eppenhof, Laurens Hendr. Nieuwejaars-geschenck of twalef bedenckelycke vragen aan Dr. Galenus Abrahamsz. 1682. 4to.

Mich. Fortgens. Verhael der onderhandeling tot nader vereeniging tusschen de doopsgesinde bij de Thoorn en 't Lam en die in de Zon voorgevallen in Amsterdam 1684 en 1685. Amst. J. v. Veen 1685. 4to.

Brief over de poging tot vereeniging der Doopsg. Gem. by den Toren en het Lam met die van de Zon. 2 December 1688. 4to.

Relaas van 'tgeen is voorgevallen met de dienaars van de Vereen. Waterl. en Vlaamsche Gemeynte en Dr. J. de Bakker. 1691. 4to.

Korte en klaare aanwijsinge van de proceduren tegen Dr. Joannes de Bakker, 30 September 1691, door H. B(ouman). 4to.

Een brief aan N. N. rakende de laatste veronderhandeling tot nader Vereeniging van de doopsgesinden by den Toorn en het Lam, en die van de Zon. Amsterd. J. Rieuwerts. 1692. 4to.

Disputatio van verscheyde saaken raakende de wonderwerken etc. voorgevallen in de kerk, het Lam 7 Aug. 1695 en den 29 Mey te vooren. Amst. J. Smets en P. Dibbits 1695. 4to.

Klaaglied, of Missive aan Galenus Abrahamsz, over het mishandelen van Carel Catz. Amsterdam. 1695.

Carel Catz, Oogen-salf voor sommige doopsgesinde. Amst. 1696. 4to.

H. Bouman, Kort berigt aangaande een predikaatsi over Matt. IV: 2—4 door Dr. C. Tirion. Amsterdam N. ten Hoorn. 1700. 4to.

Verdediging van Agneta Kops tegens de proceduren van den kerkeraad der doopsg. gem. in de Son. Amst. 1701. 4to.

Overwijk, H. R. van, Ondersoek over de Natuur van het leeraarampt. Amsterdam. 1712.

Huijzen, K. van, Toetssteen van de leere der Doopsgezinden, of Aanmerkingen op H. R. van Overwijks Ondersoek enz. ald. 1713.

Muijs, D. D. Den gesuiverden Toetsteen, of Aanmerkingen op K. van Huisen, Toetsteen van de leere der Doopsgezinde. Workum 1714.

K. M. F. Kort vertoog van kerkelijke regtspleegingen, gehouden bij de weerloose Doopsgesinde in de kerk de Son, tot Amsterdam. Utrecht (1715.)

Vragen en Antwoorden over het verschillende gevoelen in de Doopsgezinde gemeente de Zon, tot Amsterdam. 1717.

Spiegel der Waerheyt. (Over het geschil met H. R. van Overwijk en D. van Heyst.) Z. pl. 1717.

Vervolg van de Spiegel der waerheyt wegens de kerkelijke regtspleging. Z. pl. 1717.

Junius J. Aanmerkingen over de Broedertwist van vier Doopsgesinde Leeraaren. Amsterdam. 1717.

Junius, J. Antwoord aan — over het bovenstaande boekje. 1717.

Suderman, J. en A. van Meurs, Protest tegen de maniere van beroeping van D. van Heist, gesuspendeert leeraar bij de Doopsgezinden van de Zon te Amsterdam, tot leeraar te Rotterdam. Rotterd. 1718. — M. Oudenaarden, Aanmerkingen over het Protest van Suderman en van Meurs. ald. 1718. — A. van Alkmaar, Onderzoek en Wederlegging van het Protest. ald. 1718. — H. Schijn en H. van Dam, De Kerkenraadt en gemeente der Doopsgezinden te Amsterdam van de Zon, verdedigt tegen A. van Alkmaar. Amst. 1719. — Pro veritate sine proprietate ter beantwoording van het vorige boekje. Ald. 1719.

J. M. S. Vastenavontje der Naam Mennoniten. Alkmaar 1719.

Voorstel van de Vlaamsche en Waterl. doopsgez. gemeente te Amsterdam in de Zon, 26 Julij 1723 aan de Vriesche doopsgez. aldaar in de Arke Noach tot vereeniging; en antwoord daarop. 11 Aug. 1724. 4to.

Smidt, P., Fortgens, J., Smidt, G., Post H., en Bosch, B. de, Ter intrede van Ads. Westerhuis Junior in den predikdienst, onder de Doopsgesinden in de Zon, te Amsterdam. 4 December 1729. 4to.

Lipkens, J. Redevoering op het eeuwgetijde van het weeshuis der gem. bij het Lam en de Toren, 26 Mrt. 1777. Amst. 4to.

Tichelaar, H. Aanspraak aan de kinderen in het Weeshuis te Amsterdam ter gelegenheid van deszelfs eerste eeuwgety 26 Maart 1777. 4to.

Couwenhoven, J. Het orgelspel enz. Rede bij het eerste gebruik van het orgel in de kerk de Zon. Amsterdam 1786.

Geuns, J. v. Afscheidsrede over 2 Cor. XIII: 13 gehouden 18 April 1830. Amst. 1830.

Muller, S. Gedachtenisrede op zijne 25-jarige evangeliebediening. Amst. 1839.

ALMELOO.

Beets, P. Afscheidsrede. Hamburg 1771.

APPELSCHA.

Cate, A. Hermansz ten, Feestrede ter inwijding van het nieuwe kerkgebouw te Appelscha. Oosterwolde 1867.

ARNHEM.

Haga, H. Bijzonderheden omtrent de vroegere doopsgezinden te Arnhem. Arnhem 1862.

Boeke, J. Het betrachten der waarheid in liefde naar Ephesen II: 15 geschetst voor de doopsgez. Gem. te Arnhem bij hare eerste openlijke godsdienstoefening. Arnhem 1852.

Haga, H. Leerrede uitgespr. 9 Decb. 1855 bij de aanvaarding zijner bediening te Arnhem. Arnhem 1855.

——— Herdenking van het 25-jarig bestaan der Gemeente Arnhem. Arnhem. 1877.

BAARD.

Pol, G. Afscheidsrede gehouden te Baard. 6 Novb. 1853. Harl. 1854.

BEVERWIJK.

Stukken betreffende de zaak van Ds. A. van der Os. 5 dln. 4to. 1751 en vv.

I. Handelingen des kerkeraads van Zwolle in zake van de onrechtzinnigheid van Do. Antonius van der Os, nevens zijne verantwoordingen en 't protest van Do. J. van Rossum en vijf andere leden, waartegen een contraprotest of wederlegging des kerkeraads uitgegeven door den kerkenraadt van Zwolle voornoemt. Zwolle 1751.

II. Advies van de theologische faculteit te Leijden omtrent de saak van Do. van der Os. Z. pl. 1751.

III. van der Os, Ant., Uitbreidinge over I Corint I : 30. Amst. 1752 en 3e dr. 1755.

IV. ——————— Predicatie over Handel. XVII : 11 gedaan te Zwolle 19 Novb. 1752. Amst. 1753.

V. Zutphen, W. van, Opening van het gehouden gedrag omtrent Do. Ant. v. d. Os ten opzichte van deszelfs predikatie over Handel. XVII : 11. 's Gravenhage 1753.

VI. Versameling van de resolutiën van de Ed.-mogende Heeren Staten van Overijssel genomen wegens de zaake van Ds. Ant. v. d. Os. 1750—52.

VII. Protest van het mindergedeelte des kerkenraads van Zwolle tegen het geresolveerde bij het meerderdeel rakende de verkiezinge van nieuwe leden des kerkenraads. Zwolle 1754.

VIII. Verantwoording van de kerkenraadt van Zwolle tegen den laster in een protest van 't minderdeel des kerkenraads van Zwolle. Zwolle 1754.

IX. Wederlegging van bovengenoemd geschrift.

X. Instantie van het minder gedeelte des kerkenraads van Zwolle aan de Classis van Zwolle, aldaar vergaderd op den 8 April 1755 op de Doleantie bij hetzelfde mindergedeelte ingeleverd aan gemelde Classis op 3 April 1754. Zwolle 1755.

XI. Brief van Orthodoxus en Philalethes aan Diotrephes. Leeuwarden 1754.

XII. Tweede brief van Orthodoxus en Philalethes aan Diotrephes. Leeuwarden 1754.

XIII. Godgeleerde stellingen geplaatst achter de sesde godgeleerde geschils-verhandeling over het Pascha door B. de Moor en openbaar verdedigt door Adolphus Boskamp 8 December 1751.

XIV. Holtius, Nic. Aanmerkingen over een geschrift genaamt advys der professoren der heylige godgeleertheijd te Leyden wegens de saak van v. d. Os. Leyden 1752.

XV. Consideratien over een brief op naem van Do. Nic. Holtius geschreven aen Bernh. de Moor over het advys van de theol. faculteit der hollandsche Universiteyt wegens de zaek van v. d. Os.

XVI. Doitsma, Jacs. Briev aan Joan v. d. Honert. Zwolle 1752.

XVII. Besluit der Classis van Zwolle om aan Hare Kon. Hoogheid Mevrouwe de Gouvernante een remonstrantie in te leveren bevattende het verzoek van handhavinge der kerkelijke voorregten en rechten dezer Classis in zake van v. d. Os. HS.

XVIII. Copie van bovengenoemd remonstrantie. HS.

DEEL II.

I. Handelingen des Classis van Zwolle over de zaak van v. d. Os. Amst. 1754. 2 dln.

II. Appel van Ds. v. d. Os op de Synodus te Campen in 1753 en remonstrantie aan de Classis te Zwolle 1753 met antw. daarop HS.

III. Eisch van Do. v. Rossum aen de christelyke Synode van Overijssel te Campen tegen de Classis van Zwolle. HS.

IV. Attestatien welke Ds. v. d. Os in de Synode te Campen den 18 Junij 1754 heeft ingeleverd en verzoek om niets ten nadeele van Ds. v. d. Os te besluiten. HS.

V. Antwoord van de gecommitteerden op III en IV. HS.

VI. De Synodale conclusie uit een praeadvis van eenige gecommitteerde leden. HS.

VII. Verzoek van Do. Riemsdijk aen Ridders en Steden om een nieuwe vergaderinge. Deventer 1754. HS.

VIII. Vertoog van de gecommitteerden der Classis van Zwolle aen de Synodus van Overijssel dat de aenmerkingen van v. d. Os op het praeadvijs van de gecommitteerden niet kunnen bestaen als redenen van zijn appel. 1755. HS.

IX. Rapport van den kerkenraad van Zwolle over de leere van Do. v. d. Os, na de Synode te Campen. HS.

X. Missive van den kerkenraad van Zwolle aan de Classen van Overijssel met een voorrede uitgegeven door Petrus van Zwol; waarbij twee brieven van J. J. Schultens, professor te Leiden aan den kerkenraad van Zwol en de gecommitteerden van de Zwolsche Classis. Amst. 1755.

XI. Verdediging der classicale en synodale handelingen in de zake van v. d. Os tegen de voorstanders van denzelven. HS.

XII. Honert J. v. d. Antwoord van de gecommitt. der Zwolsche Classis op het bijvoegsel agter den brief aan Ds. Holtius. Amst. 1754.

XIII. Toegift tot het antwoord van de gecommitteerden des classis van Zwolle. Amst. 1754.

XIV. Openinge en waarschouwinge omtrent de vreemde maniere van schrijven handelen en defenderen der praetense rechtzinnigheid van Ds. v. d. Os, geadresseert aan de Nederl. kerke door de gecommitteerden des Classis van Zwolle. Amst. 1755.

XV. Wederlegging van het zoogenaamde wederantwoord van J. v. d. Honert 1755.

XVI. Twee brieven gewisselt tusschen de gecommitteerden der Zwolsche Classis ter gelegentheid van twee brieven geschreven aan en van den Heer J. v. d. Honert THZoon te Leiden. Amst. 1755.

DEEL III.

I. Twee geschriften ten voordeele van den appellant Do. v. d. Os aen de Synodus gepresenteert door F. Abresch c.s. en Lucas Nilant c. s. 3 Junij 1755.

II. Extract uit de acten van de Synode. 1755. HS.

III. Accurate aantekeningen van het voorgevallene op 't Synodus van Overijssel, gehouden te Zwolle 3 Junij 1755 en volg. dagen ten aanzien van de zaak van Ds. v. d. Os.

IV. Hasselt, Paulus v. Missive aan Petrus van Zwol betreffende eenige geschriften van Joan v. d. Honert. Amst. 1755.

V. Doleantie van de gecommitteerden der Zwolsche Classis aan deputaten der Overijsselsche Synode over de behandeling van Prof. J. v. d. Honert. Amst. 1755.

VI. Tweede doleantie van dezelfden aan dezelfden. Amst. 1756.

VII. Bericht van de gecommitteerden van de Classis van Zwolle aen de gereformeerde kerke van Nederland. Mei 1756.

VIII. P. V. A. Ultimum Vale aan alle de twistschriften rakende de zake van Do. v. d. Os. Amst. 1756.

IX. Bericht van de polityke commissarissen aan de Synodus van Vollenhove des jaars 1756 dat de zake van Ds. v. d. Os by Ridd. en Steden gehouden wierd voor volkomen en behoorlijk afgedaan.

X. Brief van een vrient uit Utrecht aan een vrient te Zwolle wegens de beschuldiging van J. v. d. Honert tegen N. Holtius en A. Comrie. Amst. 1756.

XI. Brief uit Overijssel aan een vrient in Hollant over het voorgevallene op de jongstgehoudene Synodus te Vollenhove. Utr. 1756.

XII. Bericht wegens den brief uit Overijssel aan een vriend in Holland. Amst. 1756.

XIII. Streso, Z. J. Het geloof van Abraham tot rechtveerdigheyt. Leyden 1756.

XIV. Missieve van Alex. Comrie te Woubrugge wegens de rechtvaardigmakinge des zondaars. Amst. 1757.

XV. Tafereel ontworpen door Noortberg van hetgeen Prof. v. d. Honert bewijzen moet. HS.

XVI. Aenhangsel van de zake van 't protest van Do. v. Rossum. HS.

XVII. Bijvoegselen I over 't verhandelde met Do. ter Poorten.
II Over de zake van Do. Holtius en Comrie.
III Over den overgang van v. d. Os tot de Mennoniten.

XVIII. Vermaakelyke samenspraak tusschen een buitepastoor ende een boer. Zwolle 1754.

XIX. Invallende gedachten ter gelegentheid van de verhuizinge van A. v. d. Os na den dood van J. v. d. Honert uit de geref. gemeente van Zwol na de vrienden te Beverwijk.

XX. Opgave van de boeken en geschriften waarin over de zaak van v. d. Os gehandeld wordt.

(De stukken in deel IV zijn allen dubbelen van dl. II en III.)

Deel V.

III. Mobachius, J. Zedige bedenkingen nopens het werkje van A. v. d. Os over I Cor. I: 30. Amst. 1753.

IV. Brief van een Heer uit Zwol aan een Heer te Amsterdam aangaande het verhandelde op de Synode te Campen wegens Abelius Lyphard, en over het gedrag van A. v. d. Os, wegens het beroepen van een Predikant te Nieuw-Leuzen. Amst. 1754.

V. S. D. V. J. N. De waarheyd in rouwe over de uitg. van het boek van J. J. Schultens. Amst. 1754.

VI. Holtius, N. Brief aan J. J. Schultens over diens boek: Uitvoerige waarschuwing aang. het leerstuk der rechtveerdigmaking. Zwolle 1754.

VII. Twee brieven gewisseld tusschen J. J. Schultens en N. Holtius over voornoemde zaak. Zwolle 1755.

VIII. Berigt nopens de waarschuuwinge van de heer J. J. Schultens tegen de catechismus verklaringe van den heer Comrie. Amst. 1755.

IX. S. V. H. G. De klaagende godvrucht ter betoog dat geen feiltreeden zijn voorgezongen in het gedigt: de waarheid in rouwe. Amst. 1755.

X. H. W. E. V. L. Echo op den vermomden Irenëus.

XII. Copie van twee brieven van J. J. Schultens aan den kerkeraad van Zwol en aan de vijf gecomm. van het Zwolsche classis. 1755.

XIV. Ergernissen gegeven door J. J. Schultens in zijne uitvoerige waarschouwinge.

XVI. Beschermer van de aanspraak aan Do. v. d. Os, ontworpen door een lid van de oude Calviniaansche Societeit tegen de aanmerkinkingen van Ds. J. v. d. Honert. Amst. 1753. 4to.

Justus Benevolens. Aanspraak aan N. N. die een brief van zeker Dpsg. leeraar beantwoord heeft wegens de zaak van Ds. v. d. Os. Harl. 1758.

Antwoord op de aanspraak van Justus Benevolens. Westzaandam 1758.

Kate Thz., G. ten, Kort berigt wegens den heer Ant. v. d. Os. Westzaandam 1765.

Ernst, J. v. d., Heilzame raad aan den raadgever in de zaak van Ant. v. d. Os. 1758.

De wederdoop gewraakt bij de Doopsgezinden. (Dit nommer met de drie voorafgaande in éen band.)

Vrijhart, A. Vasten avonds-gift aen de Heeren gecommitteerden van de Zwolsche Classis. Leiden 1756. 4to.

Rouwklagt aan de zalige schimme van J. v. d. Honert over den onverwachten afval van v. d. Os. 2e dr. Delft 1758. 4to.

Vermanende brief aan den heer Ant. v. d. Os, eertijds predikant in de gereformeerde gemeente te Zwolle, nu overgegaan tot leeraar der Doopsgez. vergadering in de Beverwijk. 1758. 4to.

Nuijssenburg, Iz. v. Samenspraak over de religie-verandering van Ds. Ant. v. d. Os. Delft 1758. 4to.

Remedie voor doldriftigheit aan den Rotterd. student in de Godgel. Iz. van Nuyssenburg. Amst. 1758. 4to.

Aan de schrijveren tegens Ds. v. d. Os. (1758.)

Antwoord op een brief van een doopsg. leeraar over de relegieverandering van Ant. v. d. Os. —

Kopye van een brief v. d. Os niet toe te laten om in de Rijp te prediken. 1759.

Justus Benevolens. Een tegen vier, of vier aanspraken ter verdediging zijner eerste aansprake. Harl. 1759.

Kennisgeving aan de leden der Waterl. Sociëteit in N.-Holland van 't Rapport door Ds. J. Beets opgesteld en door Ds. P. de Jong nagezien, omtrent het erkennen van v. d. Os als leeraar. 24 Juni 1765. 4to.

Beets, J. Verantwoording op de beschuldiging van Corn. Vethman. Hoorn 1766.

Vethman, C. Antwoord op de brieven van J. Beets, benevens een aanhangsel. Alkm. 1767.

Sepp, J. Leerrede naar aanleiding van Philipp IV: 17. Beverwijk 1885.

BORNE.

Cleeff Jr., L. v. Afscheidsrede gehouden te Borne, 15 Novb. 1857. Zwolle 1858.

BUITENPOST.

Wijnalda, A. Leerreden over Psalm XXVI: 8 gedaan ter inwijdinge van de nieuwe vergaderplaats te Buitenpost 19 Aug. 1742. Amst. 1743. 4to.

DEVENTER.

Remonstrantie en deductie over de leere en conventiculen der mennisten der stede Deventer den 17 October 1670. Deventer J. Carolinus 1670. 4to.

Abr. Willems Cremer. Antwoorde op het Boekjen geintituleert: Remonstrantie enz. Z. pl. 1671 4to.

Redenen waerom de magistraet den mennisten tot Deventer niet magh toelaten conventiculen te houden. Z. pl. 1670. 4to.

Bericht over ketterye en ketterdwanck Z. pl. (Deventer) 1670. 4to. (van denzelfden schrijver als de „Redenen enz.")

(Abr. Willem Cremer), Nootwendige ontschuldinge op het boeckjen geintit. redenen enz. Z. pl. 1670. 4to.

Rechtmatige bestraffinge aan Abr. Will. Kremer over zijn „Noodtwendighe ontschuldinge. Dev. 1670. 4to.

Abr. Will. Cremer, Wederlegginge op de onrechtmatighe Bestraffinghe. Z. pl. 1671. 4to.

Becius, J. Wederlegginge van het tractaet welckers Titul is: Redenen enz. Amst. 1671. 4to.

Spiegel der waarheyd voor Steven van Delden sen. over den verkoop van een molen tusschen hem en H. Lindeman. Deventer 1752. 4to.

DOKKUM.

Scheltema Ez. M. W. en Wijk, P. C. v. Een poging tot verbroedering der protest. christenen en hare verwezenlijking in de vereenigde christel. Gemeente te Dockum. Amst. 1874.

DORDRECHT.

Adres van de kerkeraden der Doopsg. Gem. te Amsterdam, Enkhuizen, de Joure, Rotterdam, Utrecht en Zutphen aan den Koning betreffende de goederen en eigendommen der gemeente te Dordrecht.

EDAM.

Geestelijcken komeet, dreijgende een bouvallig Huijs, ende is geresen uijt een vruchtelosen handel, geschiet tusschen den 7 en 8 October tot Edam. ald. Klaes Jacobsz Koetswagen. 1655.

ENKHUIZEN.

Rahusen, Reinh. Afscheidsreden te Enkhuizen, en Intreereden te Leer. Groningen 1765.

ENSCHEDE.

Vries, C. de, Inwijdingsreden over de tempels, bij het inwijden der nieuwe vergaderplaats der doopsgez. gemeente te Enscheidé, 17 Decb. 1769 en Leerreden gehouden 7 Nov. 1773 in de nieuwe kerk der doopsg. gemeente binnen Utrecht. Amst. 1773. 4to.

Cramer, S. Christen-godsvrucht in doopsgezind gemeenteleven. Afscheids- en Intreepreek te Enschede en te Zwolle. Enschede 1885.

Catalogus der Bibl. v. d. Doopsg. Gem. te Enschede. 1836.

FRANEKER.

Middelen tot vrede in de Doopsg. Gem. tot Franeker, genoemt de Vlaemsche. Franeker J. Arcerius 1660.

FRIESLAND.

Cuperus, A. Staat der volkstelling of lijst der inwoners van Friesland naar hun gezindte. Leeuw. 1798. 4to.

Stephen Crisp. Uytroepinge tegens de vervolginge dewelcke begonnen is en voortgaet door de regeerders, predicanten en mennisten in Vrieslandt. 2 st. in een bd. z. pl. 1670 en 1671. 4to.

——————— Een geklanck des allarms geblaesen binnen de landtpaelen van 't geestelijck Egypten. Amst. C. Cunradus 1671.

Stinstra, J. Bundel Schriften over de zaak van — (1740—1746.) 4to. bevattende:

I. Resolutie van de gedeputeerde Staten van Frieslandt omtrent het formulier te onderteekenen door de Doopsgezinde leeraars. 10 Oct. 1722.

II. Nadere resolutie van dezelfde 7 Novb. 1722.

III. Request van de Gecommitteerden van de Christelijke Doopsgezinde Gemeenten aan de Heeren Staten der prov. Friesland. om vrijgesteld te blijven van het onderteekenen van een geloofsformulier. 1740.

IV. Deductie voor het regt van de vrijheid van Gelove, Godsdienst en Conscientie gevoegd bij voornoemd request.

V. Copie van de Resolutie op voorn. request. 12 Maart 1740.

VI. Gedicht op de vernieuwing der vrijheid van Gelove, Godsdienst en Conscientie door de Staten van Friesland.

VII. Noodtwendige voorzorg der Staten van Friesland tegen de Socinianerye. Leeuw. 1741.

VIII. Nader verklaring wegens den inhoudt der Nodige voorzorg. Leeuwarden 1741.

IX. Examen of eenige vragen aan den schrijver van de noodwendige voorzorg. Harl. 1741.

X. Extract uit het resolutieboek der Staten van Friesland; aanschrijving aan de theologische faculteiten en daarop gevolgde Advysen omtrent het boek van Stinstra: Natuur en gesteltheid van Christus Koningrijk 1741—42.

XI. Remonstrantie aan de Staaten van Friesland ingeleverd 17 Febr. 1742 door J. Stinstra. Amst. 1742.

XII. Requesten Maart 1742 aan de Staaten van Friesland door de doopsgezinden van dezelve provintie. Amst. 1742.

XIII. Requesten en memorie der doopsgez. Gemeente binnen Harlingen aan de Staaten van Friesland tot herstelling van J. Stinstra in de predikdienst. Harderwijk 1747.

XIV. Vriendelijke brief aan den kerkeraad van Harlingen tot wederlegging hunner requesten en memorie door een doopsgez. broeder. Leeuwarden 1748.

XV. Aanmerkingen op het vers van Petrus Hofstede Jz. genaamd: De waarheid in Friesland tegen de aanslagen der ketterij verdedigt.

XVI. Pamphilius. Gedicht aan den Hoogleeraar J. van den Honert.

XVII. Gedicht aan den Hoogleeraar H. Venema.

XVIII. Gedicht van Joannes Stinstra.

XIX. Gedicht aan den vervolgden friessen Liberius facundus.

XX. (K. Bremer) Voorrede voor de intree-reede van den hoogleeraar P. Conradi.

XXI. A. Driessen. Eerste en eenvoudige grondbeginsels volgens welke de schriften in zake J. Stinstra konnen beredeneert en beoordeelt worden. Groningen 1741.

XXII. De vrijheid op den troon gezet door schepenen der stad Amsteldam den 20en van Herfstmaand 1743. (Gedicht) Middelburg (1743.)

Bundel geschriften. over de zaak van J. Stinstra, bevattende behalve eenige dubbelen in den vorigen bundel vermeld:

III. D. Gerdes, Twee godgeleerde verhandelingen over de vrijheid des Geloofs. Groningen 1741.

IV. ———— De vrijheid des geloofs verdedigt en bedenkingen over vijf predikatiën van Stinstra. Gron. 1741.

V. Verscheide documenten en authentique stukken aangaande de Socinianery en derzelver verbode gruwel-lere. 1598—1794.

Bundel geschriften over de zaak van J. Stinstra waarin behalve eenige hierboven genoemde:

V. Het Godskerk lasterend schimpgedicht der Sociniaansgezinde in Frieslants Hooge kerkvergadering in den jare 1740 gestrooit, wederleggende beantwoordt. Rott. 1741.

VII. Voorbereiding tot den waaren godsdienst, vrij van gewetensdwang. Leiden 1739.

VIII. Intree-rede van Mr. Christ. Henrik Trotz over de vrijheit van gevoelen en spreken den rechtsgeleerden eigen. Utr. 1743 met gedichten vooraf van K. Westerbaen Wz., P. van der Schelling, N. Versteeg en F. de Haes.

IX. Intree-rede van Petrus Conradi over den pligt van een godgeleerden in het wederleggen der dwaalenden. Harl. 1742.

Stinstra, J. Gedachten over den brief van J. van den Honert. 2 dln. in 3 st. Harlingen 1742/43.

Portier, H. Berigt wegens het suspenderen van W. Jeens en P. Tjommes. Harlingen 1742.

Brief raakende zekere thans zweevende geschillen in Vriesland. Leiden 1742.

Tweede Brief raakende zekere thans zweevende geschillen in Vriesland. Ald. 1742.

van Velzen, G. Aanmerkingen over den brief rakende de geschillen in Vrieslandt. Leeuwarden 1742.

GRAFT.

Taconis, K. R. Laatste toespraak tot de gemeente te Noordeind van Graft. Joure 1876.

GRAFTDIJK.

Cate TZn., G. ten, Leerrede over Haggai II: 10 ter inwijing van de nieuwe kerk te West-Graftdijk 3 Decb. 1758.

's GRAVENHAGE.

Waard, S. de, Tempelwijding. Toespraak ter inwijding der nieuwe kerk voor de Doopsgezinde Gemeente. 's Grav. 1886.

GRONINGEN.

Korte aanmerkingen over het contract 'twelke Do. Eppo Botterman en de 4 diakonen hebben laten drukken. Groningen 1733.

Zangen ter inwijdinge van de nieuwe kerk der Vereen. Doopsg. Gem. te Groningen. Gron. 1815.

Sybrandi, K. Afscheidsreden over Judas 20 en 21, gehouden te Groningen 21 Octb. 1838.

Levensbericht van Jacobus Davids Vissering (uit de Gron. Courant 18 Decb. 1846.)

Corver, C. Woord aan de broederschap te Groningen. Gron. 1868.

Straatman, J. W., Afscheidswoord aan de Groningsche Gemeente. Gron. 1867.

Kritiek van Straatmans afscheidswoord Gron. 1868.

Proeve hoe de moderne theologie machtig is om af te breken enz. gegeven in het verhaal van het aftreden van de Heeren J. W. Straatman en C. Corver. Utr. 1868.

Houten, S. v. Voorstel aan de Doopsg. in Groningen. Gron. 1868.

HAARLEM.

Memoriael van de overkomste der Vlamingen hier binnen Haerlem. (Afschrift). 4to.

Kort verhael van eenige voornaemen gheschillen die onlanghs zijn voorgevallen ende nu noch in zwangh gaen, onder de Vlaemse mennoniten tot Haerlem. Haerlem, P. v. Wesbusch 1664. 4to.

Ordonnantie van Burgemeesteren van Haerlem dd. 16 Febr. 1665, waarbij bevolen wordt dat de afgescheidenen van de gemeente hare vergadering houdende in den Block (Vereen. Hoogd. Vriese en Vlaemsche) zich weder daarmede moeten vereenigen. Haerlem 1665. in plano.

C. V. E. Nieuw Roomen ontdekt in de proceduren der Blokse Mennisten van 't Heilige Land tot Haarlem (in dichtmaat). Amst. 1701.

Sybrandi K. Een onuitgegeven brief van het jaar 1740 over de Doopsgez. Gem. te Haarlem. (Uit Dpsg. Bijdr. 1863.)

Doornbosch, Herm., Thesaurus Theologicus, of Verzameling van Schetsen van Leerredenen, gepredikt door de voornaamste Leeraren onder de Doopsgezinden en Remonstranten te Haarlem, in 1759—1761. in handschrift 10 deelen. 4to.

Arkenbout, Mart., Leerrede bij 't eerste gebruik van 't orgel in de Kerk der Doopsgezinden op 't Klein Heilig-Land, te Haarlem. te 1771.

Aanspraaken op de 1e Verg. van regenten in het Armenhuis der Doopsgez. op 't Klein Heiligland te Haarlem 1782. — Gebeden om daar gebruikt te worden. — Gebed en dankzegging bij de prijsuitdeeling aan de jeugd der Gemeente te Haerlem.

Horst, K. v. d., Leerreden ter aanprijzing van eensgezindheid in de Gemeente ter gelegenheid van de eerste samenkomst der Vereen. Dpsg. Gem. te Haarlem. 7 Nov. 1784.

Loosjes Pz. A. Gedicht bij gelegenheid van de 25jarige gedachtenisse der vereeniging van de doopsgez. Gemeenten 30 Sept. 1784.

Gezangen bij gelegenheid der plechtige viering van de 25ste verjaring van de Vereen. der Gemeenten, verg. op 't Klein Heiligland en in de Peuzelaarssteeg op 1 Octb. 1809.

Lijst der texten gepredikt binnen Haarlem op Dank- en bededag 16 Mey 1810. 4to.

HARLINGEN.

Hoekstra, F. Dankrede bij gelegenheid van 50jarige predikdienst te Harlingen (1836.)

Cool, P. De Stichting der nieuwe doopsgez. kerk te Harlingen. 2 leerredenen met geschiedk. mededeelingen. Harl. 1858.

——— De feestmorgen van Zondag 13 October 1861 herdacht. Harlingen 1861.

——— Iets over en uit het Archief der doopsgez. Gemeente te Harlingen. Harl. 1877.

Afscheid van Ds. J. Boetje uit Harlingen (uit Dagbl. v. Friesland 4 April 1884.)

HOORN.

Pol, J. Leerrede op zijne 25-j. ambtsbediening. Hoorn 1839.

—— Afscheids- en bevestigingsrede. Hoorn 1844.

KOLHORN.

Stuurman, Kl., Leerreden ter inwijding van de doopsg. kerk 19 Dec. 1790. Alkmaar 1792.

KOOG.

Samenspraeck tusschen een Steman en Huysman over 't afsetten van Pieter Pietersz. leeraar aan de Koog. In Waterlant 1675. 4to.

Verduin, A. Leerrede tot bevestiging van J. van den Berg als leeraar der Doopsg. van Koog en Zaandijk. Haarlem 1742. 4to.

Muller, C. Leerrede na het overlijden van J. Bruin Wzn. Zaandijk 1850.

KROMMENIE.

Eeke, C. van, Krommenie verbrand 22 Julij 1702 en uit zijn assche herboud en de vergaderplaats der doopsgezinde voor de eerste maal geopend 17 May 1703. Amst. 1703.

Diepenbroek, C. van, Predikaatsie in de nieuwgebouwde vergaderplaats te Krommenie 17 Mei 1703. Amst. 1703.

LEEUWARDEN.

Brouwer, J. 25-jarige leerrede over de onveranderlijkheid der leere van en aangaande Jezus Christus. Leeuwarden 1810.

LEIDEN.

Christelijke vereeniging van drie Leeraren, drie Diakenen en een merkelijk getal broeders van de Vlamingen met de Waterlanders, mede ontsegging van de broederlijke gemeenschap tegen dieselve personen. 1655. — J. W. v. Swieten, Declaratie tot bewijs der waarheid dienende — jegens seeckere lasterlicke Apologia. Leyden, C. Banheyning 1655.

Verhael van 'tgene verhandelt ende besloten is, in de bijeenkomste tot Leijden van eenige leeraren en diaconen, die men Vlamingen noemt, in Juni 1660. Amst. J. Rieuwerts 1661. 4to.

Hetzelfde met aanteekeningen. Amst. 1661. 4to.

Kodde J. v. d., De woorden van Paulus, 2 Thessal. III vs. 16 toegepast op de vereeniging der beyderzijds doopsgez. tot Leyden, 13 Febr. 1701. 4to.

Alkmaar, Adr. van, Vreede-predikaatsi over Colloss. III: 15 wegens de kerk-vrede van de Waterlantze en Vlaemsche doopsg. Gemeentens te Leiden 13 Febr. 1701. Rott. 1701.

Geuns, J. v., Bedestond op den 1en Zondag na de ramp van Leyden, op 12 January 1807. Leyden 1807.

MENSINGEWEER.

Wieling, S. E., Inwijding van de nieuwe kerk der doopsgez. Gemeente aldaar. Gron. 1819.

MEPPEL.

Kielstra, Tj., Inwijdingsrede van het nieuwe kerkgebouw aldaar 11 Januari 1880. Zwartsluis 1880.

MIDDELBURG.

Nagtglas, F., De kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente te Middelburg tegenover de Doopsgezinde Voetwasschers en Martinisten 1574–1608. Middelburg 1862.

MOLQUERUM.

Harmen Reynskes van Overwijk, Een Verklaringe over den twist van zijne gemeente te Molqueren met hem. Workum A. Boekholt 1695, waarachter: Tweede druk met bijvoegsel. Amsterdam A. Boekholt 1696.

NIJMEGEN.

Guyot, P. C. G., Bijdrage tot de geschiedenis der Doopsgezinden aldaar. Nijmegen 1885.

Attema, J., Afscheidswoord tot de Doopsgezinde Gemeente. Nijmegen 1881.

PEKELA.

Zangen bij het houden der eerste godsdienstoefening in de nieuwe kerk aldaar. 19 Septb. 1852.

ROTTERDAM.

Ooghwater voor Bastiaen van Weenigem vertoonende de ongelyckheijt van syn leer en daden. Amst. J. Fredricksz. 1664. in plano.

Bastiaan van Weynig-Om, uyt last van Tieleman van Bracht, bisschop van Dort, Copia van een ernstige vermaen-brief geschreven aen Samuel Apostool c.s. Dordrecht 20 Januari 1664. 4to.

Christel. vrede-handeling tusschen de Waterl. doopsg. en de Remonstrantsche gemeente tot Rotterdam. Rott. J. Naeranus 1671. 4to.

Schriftelijke handeling tot christel. vereeniging voorgevallen tusschen een gedeelte der Waterl. doopsg. en de Remonstr. Gemeente tot Rotterdam. Rott. C. J. den Abt. 1671. 4to.

Klinkhamer, L., Een praetje over Tafel, behelsende consideratien over den vrede-handel nu tusschen de Remonstranten en de Waterlandsche Doopsgesinden tot Rotterdam voorgevallen. Amst. 1671. 4to. (Vgl. de voorrede van Passchier de Fijne. Verhael van het begin der Rijnsburgers.)

Schriftuurlijcke waerdeering van het hedendaeghsche predicken en kerckgaen dienende tot beantwoording van het „Praetje over Tafel." Z. pl. 1672. 4to.

Vrage van de Waterl. mennon. opsienders ende diaconen tot Rotterdam aen de Vereen. Vlaemsche, Vriesche en Hoogduitsche Doopsg. Christenen in deselve stadt of sy genegen zijn om met haer in onderhandelinge van vrede te komen, ende de antwoorde daerop. 1676. 4to.

Weenigem, Seb. v., Afscheydtsreden gedaen te Rotterdam, 13 Jan. 1686. 4to.

Loon, A. v., Christ. vredewensch ter gelegenheid van de Vereeniging der Vlaemse en Waterl. doopsgez. Gemeentens te Rotterdam. Rott. 1700.

Ouwejans, Jac., Sions Tempelvreugd, ter inwijding der nieuwe kerk der vereen. Doopsgez. in Rotterdam, 28 Mei 1775.

Messchaert, N. Leerrede ter gedachtenis aan de inwijding der nieuwe kerk der doopsgez. Gemeente te Rotterdam voor 50 jaren. Rott. 1825.

——————— Feestrede ter herdenking van zijnen 25-jarigen predikdienst te Rotterdam, 6 Mei 1827. Rott. 1827.

Craandijk, J. Rede over I Petrus I: 24, 25, ter gedachtenis van het 100 jarig bestaan van het kerkgebouw der Dpsg. Gem. te Rotterdam. Rott. 1875. 4to.

DE RIJP.

Disputatie tusschen twee huysluyden ghevallen tot Jan Thuenessen, in de Oude Bruch-steech over het wechtrecken met der wuen van Pieter Pietersen kistemaker en vermaender in de Rijp eweest, nu met der wuen etogen op Serdam. Z. pl. z. jr. fol.

Jan Theunisz. Wtschrijvingh tot beraed-slagh aen den vreedlievende broederen de Komen-Jannen op de Rijp of men Jan Willemsz sal laten inquisiteren van syn parthyen, van dat hy autheur van de Boere-praet sy, of niet. z. pl. of jr.

——— Brief aen de Broederen van Komen Janszvolck in Waterlant ende op de Rijp. Amst. J. Theunisz 1627.

——— Antwoordt op sekeren brief van Pieter Pietersz. vermaender onder de Komen-Jannen tot Sardam. Amst. J. Theunisz. 1627.

Persijn, J. Een viertal geschriften betr. de doopsg. gemeente in de Rijp. Hoorn 1857.

SCHOTERLAND.

Veen, P. H. De doopsgez. in Schoterland. Leeuw. 1869.

STADSKANAAL.

Circulaire aan de Doopsgez. Gemeenten om ondersteuning bij het oprichten van eene Doopsgez. Gemeente te Stadskanaal 29 April 1849 fol. met brief van dankzegging voor de verleende hulp. Maart 1851. 4to.

Prins, A. Winkler, Zangen bij de 1e godsdienstoefening te Stadskanaal. Wildervank 1851.

TESSEL.

Huizinga, J. Korte schets eener geschiedenis der Doopsgezinden op Texel. (Uit Doopsg. Bijdr. 1873.)

THOLEN.

Was, J. De doopsg. in het eiland Tholen in de 17de eeuw. (u. h. Jaarb. v. Zeeland 1852).

TWISK.

Hoekstra, S. Feestrede bij 25-jarige evangeliebediening te Twisk en Abbekerk. Amst. 1854.

UITHUIZEN.

Cleeff, L. van, Ter gedachtenis mijner 25-jarige evangeliedienst. Uithuizen 1882.

UTRECHT.

G. v. Aldendorp, A. v. Heuven, J. Andries, W. v. Maurik. Een belijdenisse aengaande de voornaemste leerstucken des christ. godsdienst. Utrecht E. van Eede 1659. 40.

Korte waerschouwinge tegen het vorige boekje 1659. 4to.

Copye van de Beschulding die Robbert Hoogvelt aen eenighe oudtsten en leeraren der Doopsgesinde tot Utrecht overgelevert heeft. Amst. S. v. Lier. (1660). 4to.

Robbert van Hoogvelt, Kort verhael van 'tgene verhandelt is in de bijeenkomste van eenige mennonisten leeraren binnen Utrecht. Utr. W. van Paddenburch. 1661. 4to.

Hetzelfde met kantteekeningen. Utr. 1661. 4to.

De kristellikke kruispoort; aan de verheerde Doopsgesinden tot Uitrecht. Amst. C. de Bruyn 1661. 4to.

Toetze over 't vonnis van Uytrecht by de Vlaemsche Doopsgesinde uytgesproken over hare mede-leeraren. Amst. Jacob Volckertsz 1661. 4to.

Raedt voor de Poët van de Uytrechtsche weergalm. Amst. 1661. fol.

Uitrechts Onbescheid of Femmetjes en Betjes Meniste Kerkgeschil. Dordrecht z. jr.

Een belydenis van vier gewesene doopsgesinde Vermaenders tot Utrecht. Utr. M. van Dreunen, 1662. 4to.

Copie van een brief van Marten Geurts aen Harmen Segersz, leeraer der Vlaemsche Gemeente tot Uytrecht, 3 Novb. 1661. Amst. J. Rieuwerts, 1662. 4to.

Marten Geurts, Tractaet dienende tot beweeringe der sichtbare Gemeynte Gods tegens alle die hedensdaechsche Nieuwigheden en Dwalingen. Utr. W. van Paddenburch, 1662. 4to.

——— Aenmerckingen over den Handel en Misslagen van eenige Mennoniten binnen Utrecht. Utr. W. Clerck, 1662. 4to.

Extract uyt een brief over het boekjen van de (soogenoemde) misslagen, die Marten Geurts over eenige Mennoniten binnen Utrecht soude hebben voorgestelt, uytgegeven door G. van Aldendorp, e. a. Leyden J. J. van Doesburgh, 1662, fol.

Goris van Aldendorp c. s., Wijdt-loopiger verhael van de beklaeglijcke onlusten, onder de Vlaemsche Doopsgesinden binnen Utrecht in den jare 1661. Utr. W. Clerck, 1662. 4to.

De Aenteickeningen van C. Gentman, over eene belijdenis door van Aldendorp, e. a. te Utrecht, wederleid. Amsterdam Klaas Franssen, 1662.

——————— van C. Gentman, tegen een ongenoemt Sociniaen verdedight. Utrecht M. van Dreunen, 1663.

De Aenteickeningen over de belydenisse van G. van Aldendorp, A. van Heuven, J. Andriesz en W. van Maurik krachteloos en ongelukkigh verdedigt door C. Gentmann. Utrecht 1665.

Utrechts Kerk-triomph uytgebreyd door een predicant. Enkhuysen S. J. Vredeman, 1664.

Copye van XII Artyckelen by de Heeren Burgermeesteren ende Vroedtschap van Uytrecht aen de dienaren der Vlaemsche gemeynte voorgehouden, om te beantwoorden met Jaa of Neen. Uytrecht C. Leer, 1665.

Authentycke Copyen der Resolutien van Burgemeesteren ende Vroedtschap der stad Utrecht betreffende de vereffening der geschillen der Mennonisten. Utrecht J. v. Doeyenburgh, 1665. fol.

Blyenbergh, W. v. Sociniaensche ziel onder een Mennonitisch kleedt. Utr. M. v. Dreunen, 1666.

Justus Veridicus, Westfrisius in 't Hembd; discours tot wederlegginge van Corn. Gentman ende Doctor Muyen over den Oprechten Pharisaeus. Rotterdam J. Isackssz, 1668. 4to.

Robb. van Hooghveld, Kort bericht van hetgeene tot Uytrecht onder de Doopsgesinde is voorgevallen. Leeuwarden R. Sydtses, 1669. 4to.

Gerrit van Hengelaer, Een Morgen-wecker dienende tot op-weckingh van die broederen die haer selven noëmen Vereen. Vl. Vr. Hooghd. Dpsg. Utr. H. Clerck, 1673. 4to.

Hartog, J. De strijd om de Confessie. Eene bladz. uit de Gesch. d. Doopsg. te Utrecht. Rott. 1874.

Schagen, M. De muziek in den openbaeren godsdienst. Predikatie ter inwijding van het eerste kerkorgel in de doopsg. kerk te Utrecht. Utr. 1771.

Cuperus, J. Kerkrede bij gelegenheid der inzegening van de nieuwe kerk te Utrecht, 7 Novb. 1773. Utr. en Amst. 1773. 4to.

Heyningen, L. v. Brief aan C. de Vries leeraar der doopsg. te Utrecht benevens eenige bijzonderheden rakende de Gemeente te Utrecht. 1784.

Wynands, A. Afscheidsrede van de gemeente te Utrecht op 27 Febr. 1785. Haarlem 1785.

Hoekstra, J. A. S. Twee Leerredenen bij den doop, en afscheid van Utrecht. Utrecht 1793.

Verslag aangaande den toestand van het Doopsgezind Kerkgenootschap door (Profr. Matthias van Geuns.) Utrecht 1793.

Kops, J. Leerrede ter viering van de 50ste verjaring van de aanvangst van mijn predikdienst, gehouden te Utrecht Febr. 1838.

Visscher, J. Broederlijke toespraak naar I Petrus I: 24 en 25 bij gelegenheid van zijn 25-jarigen evangeliedienst, 18 Novb. 1849.

——— Kerkelijke reden op zijn 25-jarigen predikdienst te Utrecht, 4 Septb. 1853.

Hartog, J. Bijzonderheden aangaande de Doopsgezinden in de provincie Utrecht, 1863.

——— Leerrede over Psalm XXXIV : 4 bij gelegenheid van de inwijding van het nieuwe orgel. Veenendaal 1870,

VEENDAM.

Prins, A. Winkler Afscheidsrede. Wildervank 1882.

VLISSINGEN.

Reglement van de gemeente te Vlissingen.

WIERINGEN.

Blaauw Kz., A. Leerrede over Phil. III : 14[a] (laatste preek des leeraars.)

WOLVEGA.

Born, F. De gemeente van Christus Gods gebouw. Toespraak bij de eerste godsdienstoefening aldaar. Leeuwarden 1862.

Boekenlijst van de leesbibliotheek der doopsgezinde Gemeente aldaar. 1886.

WORMER en JISP.

Banningh, Jb. Eenvoudig verhaal van de proceduuren gepleeght, in de Waterl. Doopsg. Gemeente tot Wormer en Jisp over het doen ophouden van een haarer leeraren. Amst. A. v. Damme, 1698. 4to.

WORMERVEER.

De quynende Kercke der Waterl. doopsgezinde tot Wormerveer ofte verhael van 't geen in deselve gemeente is voorgevallen in de jaren 1669—1676. Amst. J. v. Veen, 1677. 4to.

Blaauw, G. Timotheus onderwezen nopens het leeraarampt. Predikatie ter bevestiging van Bern. Doornbosch als leeraar te Wormerveer. Amst. 1764. 4to.

Blaauw, G. Jubeljaars predikatie op 23 Maart 1777 te Wormerveer op 't Zuid gehouden over Psalm LXXI vs. 17, 18. 4to.

Vrijer, Albert Leerreden, ter gedachtenis zijner 50-jarige predikdienst. Amsteldam 1791.

WOUDSEND.

Plaats, J. D. v. d. Twee gelegenheids-preêken bij de laatste godstd.oefening in het oude en de eerste samenkomst in het vernieuwde bedehuis. Sneek 1859.

ZAANDAM.

Vries, B. C. de Op de Vredehandeling tusschen de Vlaamse en Waterlandse doopsgez. Gem. in 1687. Amst. A. Visser, 1687.

Gilse, Jan v. Redenvoering bij gelegenheid dat Hendr. v. Gelder als leeraar der Gemeente in het Nieuwe huis te West-Zaandam opentlijk erkend en verwelkomd wordt. Amst. 1781. 4to.

Gelder, H. v. Leerrede ter gedachtenis aan het 100-jarig bestaan van het kerkgebouw der doopsg. Gem. te West-Zaandam, 4 Nov. 1787. Amst. 1787.

Lofzang ter gelegenheid van 't feest der Verlossing des Vaderlands in het „Oude-Huis" te West-Zaandam, 19 Decb. 1799.

. . . . Hulde aan T. J. de Hoop, bij zijn 50jarige predikdienst, 26 Aug. 1827. Zaandam 1827.

Leendertz, C. Gedachtenisrede op zijn 25jarige evangeliebediening. Amst. 1839.

Leendertz, C. en **Geuns, B. v.** Leerredenen bij de Vereeniging der Doopsgezinde Gemeenten te Zaandam, Westzijde. 1841.

Cate, S. Blaupot ten 300jarig bestaan eener Doopsg. Gem. te Zaandam. Zaand. 1843.

ZWOLLE.

Doyer, A. Over de godsdienstplechtigheden bij de Doopsgezinden. Bevestigingsrede, huwelijksinz. Besluit der Zwolsche Gem. om niet gedoopten onder hare leden op te nemen. Zwolle 1825.

3, Geschiedenis van Vereenigingen van Gemeenten.

Handelinge der Doops-ghesinde, ghenaemt de Vereen. Vlaemsche en Duytsche gemeynte, gehouden te Haerlem in Junij 1649. 4to.

Hetzelfde. Amst. Pieter Arentsz. 1664. 4to.

Hetzelfde; nadruk onder den titel: Synode der Mennisten gehouden te Haerlem. Ao. 1649 den 25 Julii (25 Junii) Z. pl. 1649. 4to.

Paling, A. Verantwoordinge voor de Christ. gemeente die men de Waterlanders noemt: over de beschuldidigingen van de Vlaemse gesinde in hare bijeenkomst tot Leyden in Junio 1660. Haerl. P. Casteleyn 1661. 4to.

Copye eenes briefs gesonden door Jean Boenes uyt Rotterdam aen N. N. tot Amsterdam over het wederhouden eeniger doopsgesinde leeraren van de predickstoel en kerckelyke regeeringe binnen Uytrecht. Amst. T. Houthaak. Z. jr. (1664) in plano.

Oog-merk van de oudtstens en leeraren der Vereen. Vlaamsche, Vriesche en Hoogduytsche doopsges. Gemeentens in Hollandt ontdeckt door hun onderling verbondt tot Uytrecht 9 Sept. 1664. Amst. J. Rieuwerts 1664. 4to.

Noodighe aenmerckingen op het sooghenaemde Verbondt van eenigheijt dat tot Uytrecht ontworpen zijnde, vastghesteldt is tot Leyden Ao. 1664. Haerlem, P. v. Wesbusch 1665. 4to.

Schijn, H. Ontwerp tot Vereeniging der doopsgez. Christenen. Amst. 1738.

Bleijker, M. de, Verhandeling wegens den aanleg, aard en 't regt der Waterlandsche Doopsgezinde Sociëteit in Noordholland en Westfriesland. Amsterdam 1766.

Notulen van de Groninger Societeit der Oude Vlamingen van 1738 tot 1815 4to.

D(ijk), A. S. Sluitrede van de Vergadering der Doopsgesinde Societeit te Groningen 1754.

Notule van de alg. Societeits-Verg. der Doopsgezinden gehouden binnen Groningen 25 Sept. 1759. 4to.

Reglement voor de friesche doopsgez. Sociëteit en reglementen voor haar emeritaat- en weduwenfonds 1882. (Arch. I no. 956.)

——— voor het proponents-examen bij de Doopsg. Sociëteit in Friesland 1849 (Arch. I no. 954.)

——— voor den Ring van doopsg. Gemeenten in Vriesland. Joure 1837.

Staat van de Friesche doopsg. Sociëteit over 1806—1856 door D. Zeper. Leeuw. 1856. 4to.

—— der Doopsg. gemeenten, behoorende tot de friesche Sociëteit 1 Januari 1865 (Arch. I 955.)

—— der Gemeenten behoorende tot de Friesche Sociëteit. Jan. 1870. in plano.

Brief van den boekhouder der 3 eerste Classen van de Societeit der Dpsgez. in Friesland tot geleide van een ontwerp voor een fonds tot ondersteuning der weduwen van gestorven leeraars. Leeuw. 1805.

Boetje, J. Rapport van de Commissie ter zake van het emeritaatfonds voor Dpsgez. leeraren in Friesland. Harl. 1876.

——— Tweede rapport als voren. Harl. 1876.

Muller, S. De geschiedenis van het ontstaan en de vestiging der Alg. Dpsg. Soct. Amst. 1861.

——— Feestrede 30 Juni 1852 ter viering zijner 25-jarige ambtsbediening. Amst. 1852.

——— Feestrede ter viering van het 50jarig bestaan der Alg. Dpsg. Soc. Amst. 27 Junij 1861. Amst. 1861.

Boetje, J. De Alg. Doopsg. Sociëteit (uit Nieuw kerkel. Weekbl. 1870.)

Verslagen van het bestuur der Alg. Dpsg. Sociëteit 1811 en vv.

Waard, S. K. de, Openingsrede van de vergadering der Alg. Doopsg. Sociëteit 1836.

Vries J. de, Opening van de buitengewone Verg. v. Bestuurders der A. D. Sociëteit op 19 April 1843.

Doyer, A. & Boeke, J. Tweetal leerredenen op het eerste eeuwgetijde der doopsgezinde kweekschool en het 3e eeuwfeest van Menno's uitgang. 6 Dec. 1835. Amst. 1836.

Posthumus, R. De christelijke vrijheid. Eene uitboezeming van het hart bij gelegenheid van het 1e eeuwfeest der kweekschool der Doopsgezinden te Amst. op 6 December 1835. Groningen 1836.

Martens, M. Lofzang op het 1e eeuwfeest der Doopsg. kweekschool. Gron. 1835.

——— Feestrede op het 1e eeuwgetijde der kweekschool bij de Sociëteit der Doopsgezinden te Amst. 1836.

Koopmans, R. Hulde aan G. Hesselink. Amst. 1812.

Muller, S. en Vries, Jo. de, Hulde aan Rinse Koopmans. Met inliggend doodbriefje. Amst. 1827.

Muller, S. Ter gedachtenis van Wopko Cnoop Koopmans. (Alg. Konst en Letterbode 1849.)

——— Ter gedachtenis van den Hoogleeraar Dr. Jan van Gilse. Amst. 1859.

——— Levensbericht van Jan van Gilse. Leid. 1859.

Veth, P. J. Het leven van Dr. Jan van Gilse. Amst. 1861.

Gilse Jb. v. Dr. Sam. Muller herdacht. 1875.

Dyserinck, J. Het 25jarig hoogleeraarschap van Prof. J. G. de Hoop Scheffer. (N. Rott. Ct. 20 Januari 1885.)

(Jb. v. Gilse), Een merkwaardig jubilee (25jarig hoogleeraarschap van Prof. J. G. de Hoop Scheffer, art. in „de Hervorming" van 24 Jan. 1885.)

Verslagen van de Doopsgez. Vereeniging tot bevordering der Evang. verbreiding in de Nederl. overzeesche bezittingen. Amst. 1849. en vv.

4. Geschiedenis van personen.

D. van der Schuere, Lijckpredicatie op H. de Ries. Amsterdam D. van der Schuere, 1638.

Ballot, J. S. S. Hans de Ries, zijn leven en werken. 2 st. (Doopsg. Bijdr. 1863/64).

Middelhoven, J. D. Lyk-rede op Pieter Pietersz, leeraar op de Koogh overl. 27 Aug. 1680. Amst. 1680. 4to.

Beets, P. Lykrede op Michiel Fortgens, leeraar te Amst. Hoorn E. Beukelman, 1695. 4to.

Schijn, H. Lykrede op denzelfde. Amst. J. v. Nieuweveen, 1695. 4to.

Hendr. Rintjes, Zielen-sucht aan God om een blijde verwachting des doods. Leeuwarden 1698. en **A. Tymens,** Ter gedachtenisse op den dood van Hendr. Rintjes, overl. 23 May 1698. 4to.

. . . . Het leven en sterven van Melis Pieters Laakeman, overl. te Saendyck 1699. Amst. J. v. Nieuweveen. 4to.

Bosch, Jan Zedige redenvoering over II Reg. 2 : 12 op het afsterven van Jan Jansz. Kaaskooper, leeraar te Alkmaar. Alkmaar J. Blom, 1699. 4to.

Reynskens, H. Lykrede op Samuel Apostool, Leeraar in de Zon te Amst. Amst. J. v. Nieuweveen 1699. 4to.

Kellen, J. P. v. d. Jan en Casper Luiken. Utr. 1871.

Harp, M. J. Lykrede op Gerrit Dirks, leeraar te Landsmeer. Amst. 1701. 4to.

Tirion, C. Lijkreden over Johannes Andries, uitgesproken 13 Junij 1706. Utrecht 1706. 4to.

Maurik, W. v. Lijkrede op Galenus Abrahamsz. leeraar te Amst. Amst. 1706. 4to.

Voorhelm, Dirck Lijkrede op Matthys van Dalen, leeraar te Haarlem. Haarlem 1707. 4to.

Wind, G. de Lijkrede op Adriaan van Eeghem, leeraar te Middelburg. Vlissingen 1709. 4to.

Spinneker, A. Lijkzang op Jan Vergoes, leeraar te Haarlem, overl. 15 Octb. 1712. 4to.

Fransen S. Lijkrede op Jan de Boser, diaken te Groningen. Gron. 1715.

Belle, J. v. Lof- en klagtoffer over Dirk Voorhelm, overl. 25 Juli 1722, Haarlem 1722. in plano,

Verduin, A. Lijkrede op Dirk Sim. Moeriaan, leeraar te Koog en Zaandijk, overl. 20 April 1728. Haarlem 1728. 4to.

Maatschoen, G. Ter gedagtenis van Herm. Schijn, leeraar in de Zon te Amsterdam. Amst. 1728.

Leuvenig, B. v. Lijkrede op Dominicus Eekens, leeraar te Amst. Amst. 1732.

Lely, Corn. Ter gedachtenis van Jan Schotvanger, leeraar in de Arke Noachs te Amst. overl. 6 Novb. 1735. Haarlem 1735. 4to.

De treurende doopsgesinden over het afsterven van Adr. Westerhuys leeraar te Amst. op 5 Septb. 1736. in plano.

Maatschoen, G. Lijkrede op Dirk Cornelisz, leeraar te Ilp. Amst. 1741. 4to.

Lijkdicht op Jan Alb. van Dam, leeraar te Hoorn, overl. 7 Feb. 1746. in plano.

Deknatel, Jeme Lijkzang op zijn zoon Jacobus. Amst. 1748.

Dam, P. van Lijkrede op Tymon van Hilten, leeraar aan den Uithoorn. Hoorn 1749. 4to.

Schagen, Joanna, M. van Irhoven, enz. Lijkcipressen by het graf van Pieter Schagen, leeraar te Westzanen, overl. 11 Novb. 1753.

Loosjes, Adr. Lijkrede op Klaas Jacobs Nen, leeraar te West-Zaandam, overl. 8 Febr. 1755. West-Zaandam 1755. 4to.

Deknatel, Joannes Lijkrede op Johannes Bremer, leeraar te Amst. Amst 1757. 4to.

Vries, K. de Lijkrede op Tjerk Nieuwenhuis, hoogleeraar te Amst. overl. 9 Aug. 1759. Amst. 4to.

Heyningen, G. v. Lijkrede op Bart. v. Leuvenig gedaan, 30 Maart 1760. Amst. 1760.

Hulshoff, A. Lijkrede op Klaas de Vries, leeraar te Amst. Amst. 1766.

Hoekstra, B. S. Lijkrede op Sytse Benedictus Hoekstra, leeraar aan den Burg. West-Zaandam 1768.

Cuperus, J. Lijkrede op Marten Schagen, leeraar te Utrecht. Utr. 1770. 4to.

Ris, Corn. Lijkrede op Geertruid van Rieten. Hoorn 28 Septb. 1771. 4to.

Vries, Corn. de Lijkrede op Johannes Cuperus, leeraar te Utrecht. Utr. 1777. 4to.

Bosch, B. de Op den 50jarigen predikdienst van Petrus Smidt, 3 Aug. 1777. 4to.

Gelder, H. van Lijkrede op Sytse Hoekstra Wzn., leeraar te West-Zaandam. Amst. 1786.

Lentfrinck, F. Ter gedachtenisse van Pieter Fontein, leeraar te Amsterdam. Amst. 1788.

Styl, S. Lijkzang op Joannes Stinstra, leeraar te Harlingen. 1790.

Brandis, G. Brender à Lijkrede op Mart. Nieuwenhuyzen, gedaan 26 Maart 1793.

Hall, M. C. van Lijkrede op denzelfde, gedaan 8 April 1793.

Vos, W. de Leven en character van Allard Hulshoff, overleden 30 Julij 1795. Amst. 1795.

Request voor Abr. Staal aan de Nationale Vergadering waaragter Redevoering gehouden 24 Septb. 1797 bij gelegenheid dat hij in zijn post hersteld is geworden. Leeuwarden 1797.

Tichelaar, H. Lijkrede op Gerardus van Heyningen, leeraar te Amst. Amst. 1801.

Hoekstra, F. Lijkrede op Heere Oosterbaan, leeraar te Harlingen, overl. 18 Septb. 1807. Amst. 1807.

G(euns), J. v. Levensbericht van Cornelis de Vries, leeraar te Utrecht. 1813.

Levensberigt van Matthias van Geuns, Hoogleeraar te Utrecht. 1817.

Kuiper, J. Lijkrede op Uilke Reitzes Dijkstra, leeraar te Dantumawoude. Leeuwarden 1823.

Reesema, A. S. v. Ter nagedachtenis van N. Messchaert, leeraar te Rotterdam, gedaan 20 Novemb. 1883.

Swart, N. Over Izaäk Molenaar, leeraar te Crefeld. Amst. 1837.

Geuns, B. v. Herinneringen aan Taedse Jakles de Hoop, leeraar te West-Zaandam. Amst. 1838.

Steenderen, A. v. Iets ter nagedachtenis van Freerk Hoekstra, leeraar te Holwerd, Zaandam en Harlingen. Franeker 1839.

Hall, M. C. v. Een woord over Anne Willem Huidekoper, 10 Septb. 1841.

Muller, C. Lijkrede op Jan Bruijn Wz., leeraar te Koog en Zaandijk. Zaandijk 1850. (vgl. bl. 92.)

Haar, B. ter Leven- en karakterschets van Jeronimo de Vries. Amst. 1853.

Sybrandi, K. Levensberigt van H. A. Meyer, luitenant ter zee, overl. 2 April 1854.

Muller, S. Een woord ter gedachtenis van Jan Boeke, leeraar te Amst. Amst. 1854.

——— Ter nagedachtenis van M. Siegenbeek. 1854.

——— Schets van de werkzaamheid van M. Siegenbeek. 1855.

Sepp, C. Leerrede ter nagedachtenis van Matt. Siegenbeek, gehouden 25 Febr. 1855.

Pekelharing, K. R. Levenschets van Mr. S. de Wind, overl. 19 Aug. 1859. Middelburg 1859.

Sepp, C. Woorden aan de nagedachtenis van Daniël Tieboel Siegenbeek gewijd. 1866.

Harting, D. Levensbericht van Dr. G. Vissering. Enkhuizen 1871.

Hartog, J. Levensberigt van Jacob Honig Jz. Jr. Leid. 1870.

Sepp, C. Levensbericht van K. Sybrandi. Leiden 1873.

Loosjes, A. Ter gedachtenis van Pieter v. d. Goot Pzn., leeraar te Amst. Amst. 1877.

Loman, A. D. J. W. Straatman, overl. 4 Dec. 1882. (De Hervorming 20 Jan. 1883).

Kruseman, A. C. In memoriam van F. Muller. Haarl. 1881.

Een waardig afscheid (u. d. Hervorming 26 Apr. 1884, over de afscheidspreek van Ds. I. J. le Cosquino de Bussy).

5. Geslachtkunde.

B(eets), P(ieter) Stamboek der Willingen. 1591—1767. Deventer 1767. fol.

Scheffer, J. G. de Hoop Het geslacht Sleutel. Amst. 1867.

Cramer, A. M. Brief over den stamvader der familie v. Geuns.

Gelegenheids-verzen op de familie van Geuns, verzameld door J. v. Geuns. 1763. 4to.

Geslachtslijst van de familie v. Heyningen. Amst. 1817. 4to.

Neufville, A. C. Histoire généalogigique de la maison de Neufville. Amst. 1869. 4to.

Muralt, Mr. J. L. B. de De nalatenschap van Johan van Halmael en de afstamming van zijn naaste bloedverwanten. Utr. 1881. fol.

Oyen, A. A. Vorsterman van Geslachtsregister van de familie Nieuwenhuyzen. in plano.

— ———————————— Geslachtsregister van de familie Dyserinck. (1884).

———————————— Genealogie van het geslacht Beets. 's Gravenh. 1884.

Groot Jamin Jr,, J. G. de Geslachtslijst van de familie Bruyn. Amst. 1886. fol.

II. KENMERKENDE GEVOELENS.

a. Belijdenissen.

De Algemeene belijdenissen der Vereen. Vlaemsche, Vriesche en Hoogd. Doopsgesinde Gemeynte te Amst. 1665. bevattende:

1. de artyckelen des geloofs in 't Concept van Ceulen, 1 Mey 1591.
2. Belydenisse van den eenigen Godt en van de menschwordinge, 8 Octb. 1626 aan de Staten gegeven door Jaques Outerman.
3. Geloofsbelijdenisse des Olyftacks.
4. Belijdenisse des geloofs van de Vereen. Vrieschen en Hoogd. (Jan Cents) 7 Octb. 1630.
5. Voorstellinge van de principale articulen onses algemeynen christ. geloofs (Adriaen Cornelisz) Dordr. 21 April 1632.
6. Het oprecht Verbondt van eenigheijdt gehouden in de maand October 1664. Amst. 1665.

Hetzelfde. Haarlem 1700.

Hetzelfde bezorgd door J. P. S(chabaelje), waarbij: Vereenigingh van de principale artyckelen des geloofs eeniger doopsghesinde Gemeynten. — Korte belijdenisse des geloofs door Hans de Rijs en Lubbert Gerrits, met een aanspraak van Engel Arendsz van Dorregeest, 30 April 1686. — Korte belijdenis der Waterlandse gemeenten. Amst. 9 Septb. 1626 in één bundel, Rott. 1739 en 1740.

Handelinge der Ver-eenigde Vlaemse en Duytse Doopsgesinde Gemeynten te Haarlem, Juni 1649. Olyf-Tacxken beneffens Presentatie der Vlamingen tot Amsterdam 1627—1630. — Vredehandelinge tot Amsterdam 3—5 Octb. 1630 tusschen de Vlaemsche Gemeente en die der Hoogduytschen en Vriesen. — Belijdenis van Jan Centsen, 7 Octb. 1630. — Antwoordt van de Switser broeders aan de Poolsche betreffende de menschwerdinghe en de Godheydt Jesu Christi, 1592. — Brief der vereenigde Vriesen en en Hoogduytschen, 21 Meij 1630. — Belijdenisse van Adriaen Cornelissen getrocken uyt de Vrede-Handelinge tot Dordrecht, 21 April 1632. — Concept van Ceulen, 1 Mey 1591. — Belijdenis des geloofs van Jaques Outerman, 8 Octb. 1626. — Aenteyckeningen uyt de ernstige aen-porringhe tot gemeynschap der heyligen (tractaat achter de Hoogduitsche en Vriesche Confessie van 1630). In één bundel. Vlissingen Gelein Jansz. 1666.

Hans de Ries en Lubbert Gerrits. Corte belijdenisse des gheloofs. Amst. B. Otsz. 1624.

Hetzelfde. Amst. 1741 met voorrede van Dr. Schmellentin.

Joannes Resii et Lubberti Gerardi. Brevis confessio. Amst. 1723.

Hans de Rys und Lubbert Gerritz. Ein Kurtz Bekäntnusz, herausgeg. v. J. C. Schmellentin. Amst. 1741.

Pieter Jansz. Korte Belijdenisse des geloofs — ghestelt door Hans de Rijs ende nu overgesien en met veel schriftuer-plaetse bevestight ende uytgebreyt. Crommenie Wouter Gavesz 1654.

——————— Hetzelfde. Ald. by denzelfden. 1660. 2e dr.

——————— Hetzelfde. Amst. J. v. Veen 1686.

Knuijt, F. de, Een corte bekentenisse onses geloofs van Vader, Sone ende Heyligen Geest, den Heylighen Doop, het ampt der overheijt ende het Eedt-sweren: Met eenige christelycke gebeden. Hier zijn noch bijghevoeght eenighe stichtelyke psalmen enz. Z. pl. of jr. (1618 1e dr.)

Hetzelfde 2e dr. Amst. Jacob Aertsz Calom. 1623.

Hetzelfde 3e dr. Haerlem Hans Paschiers van Wesbusch. 1635.

Hetzelfde 4e dr. Amst. Jan Alberts. 1642.

Hetzelfde. Haerlem, J. H. Geldorp. 1684.

Udemans, G. Noodighe verbeteringhe dat is schriftmatige Aenmerckingen op seker Boecxken van François de Knuijt, Bisschop der Menniste tot Ziericzee genaemt onder verbeteringe Eene corte bekentenisse. enz. Ziericzee, B. Doll 1620. 4to.

Hetzelfde 2e dr. Dordr. F. Boels 1646. 4to.

(Syvaert Pieters en Pieter Jansz. Twisck) Bekentenisse des Gheloofs, nae Godes Woort, also de selvighe van vele jaren hervaert, ende noch tegenwoordigh, bij die men Mennisten noemt, gheloofthet, gheleert en beleeft wordt. Hoorn 1620.

Kort verhael ende belydenisse der ware Religie ende des alderheylichsten Geloofs nae de klare Schriften der laetster waerachtigher Sendt-boden onses Salichmaeckers Jesu Christi in desen onsen laetsten tijdt. Tsamen vergaderdt by J(an?) P(hilips?) met zyn medehulpers. Haerlem, Hans van Wesbusch. 1622.

Olijf tacxken — beneffens een christel. presentatie. Amst. 1636. Vredehandelinghe ghehouden tot Amst. Oct. 1630. Ald. 1636 (verzameling van de stukken over dezen vredehandel 1627—1636 onder éen titel.)

Hetzelfde. Amst. P. Laburgh. 1647.

Hetzelfde. Amst. P. la Burgh. 1661.

Brieve confession de Foy des Frisons et Allemans associés s. l. 1684.

Confessie ende vredehandelinge geschiet tot Dordrecht Ao. 1632. Haerlem, H. P. van Wesbusch, 1633.

Sittert, T. T. v. Christl. Glaubensbekentnuss der Waffenlosen. Amst. J. Paskovius 1664.

Hetzelfde. z pl. 1711.

Hetzelfde. Basel 1822.

The Christian Confession of the faith of the harmless Christians in the Netherlands, known by the name of Mennonists. Amsterdam 1712.

Confession de foi des chrétiens sans défense, d'après l'édit. allem. de 1711. s. l. 1771.

Belijdenisse des geloofs van de Christenen welcke belijden eenen eenigen God den Vader ende sijnen eenigh gebooren Soon Jezum Christum met den H. Geest. z. pl. 2e druk. 1652.

Hetzelfde; Afschrift waarachter: Een verantwoording aan de Staten van Holland door een Poolsch ridder. 1654. 4to.

Het oprecht verbondt van eenigheijdt dat tot Utrecht vernieuwt ende vastgesteld is in de bijeenkomste tot Leijden Oct. 1664. Rotterdam 1664.

Hetzelfde. Amst. 1665. (Zie Alg. Belijdenissen No. 1.)

Jarig Jelles. Belijdenisse des algemeenen en christelyken geloofs. Amst. J. Rieuwertsz. 1684. waarachter: Pieter Balling. Het licht op den kandelaar. Amst. J. Rieuwertsz 1684.

Tiete Popkes Beknopt ontwerp of schets van de geloofsbelijdenisse der mennonyten onder de benaming van Oude Vlamingen. Groningen, Hendrik Vignerus. 1749.

Geloofsbelijdenis der doopsgesinden bekent onder den naam van Oude Vlamingen. Gron. 1755.

Hetzelfde. 2de druk. Groningen 1774.

Hetzelfde; waarachter: Vragen aan de Dopelingen door Cornelis Sorgdrager leeraar op Ameland. Z. pl. of jr. (waarschijnlijk Gron. 1755.)

Ris, Corn. De Geloofsleere der ware Mennoniten. Hoorn 1766. 4to.

—— —— Die Glaubenslehre der wahren Mennoniten. Hamburg 1776. 4to.

—— —— Berigt van 't voorgevallene over de Geloofsleer der ware Mennoniten. Hoorn 1776. 4to.

Cate, S. Blaupot ten, Handboekje over Doop en Doopsgezinden. Leeuwarden 1835.

Hoekstra Bz., S. Beginselen en leer der Oude Doopsgezinden vergeleken met die van de overige protestanten. Amst. 1863.

Cramer, A. M. Recensie van S. Hoekstra Bz. Beginselen en leer der oude Doopsgezinden. 1864.

b. Over den Doop.

1. De doop in het algemeen.

Nicolas Herman. Ein Mandat Jhesu Christi von der Tauff. Strassb. J. Schwan 1524. 4to. A 1—B 4.

Landsperger, J. Ain gründtlicher Bericht vom Christl. Tauff. z. pl. 1526. 4to. A 1—F 3.

Luther, M. Von der Widertauffe, Wittemb. 1528. 4to. (Gedr. bei G. Wachter, Nürnberg.) A 1—E 3.

——— Hetzelfde vertaald in het Deensch door J. H. Thomander. Göteborg 1855.

(Entfelder, C.) Von den manigfaltigen im Glaubenn Zerspaltungenn, dise Jar erstanden innsonnderhait von der Tauffspaltung. Strassb. 1530. A 1—D 8.

Alberus, E. Dit is een seer schoon christelycke onderwysinghe van den Doopsel teghen die wederdoopers enz. Z. pl. of jr. (15..) A 1—B 8.

Eleuthorobion, S. Vom warhafftigen Tauff Joannis, Christi und der Apostelen. Z. pl. 1550. 4to. A 1—D 3.

Joachim Westphalus, De vi, usu etc. baptismi. Argent. B. Fabricius. 1556.

Coornhert, Dirck Volckerts, Van de bejaerden Doope. Z. pl. 1575.

Een gantsch claer grondighe bewijsinghe ende onderrechtinghe van der Doope Z. pl. 1581. A 1—C 8.

Hetzelfde 2e dr. Haerlem, H. P. v. Wesbusch 1627.

Pouchenius, A. Disp. de sacro baptismate. Tübingae A. Hockius 1584. 4to.

J. Förster Aurobachius. De baptismo. Lipsiae T. Schurer 1605. 4to.

Strubius, H. J. De baptismo. Witteb. J. Gorman 1609. 4to.

Gerhard, J. Erklärung der beiden Artikel von der heil. Taufe und dem heil. Abendmahl nach der orig. Ausg. v. 1610. Berlin 1868. 4to.

Brunaeus. De baptismo. Middelb. 1611. 4to.

Socinus, F. De baptismo. Racov. S. Sternacius 1613.

(———) Van de waterdoop. Z. pl. 1632. 4to.

Lyserus, F. De baptismo. Tübingae T. Werlinus 1615 4to.

Groot, Hugo de, Vraghe en antwoordt over den doop. Z. pl. 1618. 4to.

———————— Hetzelfde boek onder den titel: Tsamensprake over den doop tusschen H. de G. en zijne dochter Corn. de Groot. 's Gravenh. A. Meuris 1619.

Vossii, G. I. De baptismo disputationes XX. Amsterd. L. Elsevier 1648. 4to.

Considerations (Some) of the Use of the Holy Scriptures against the Men of these times, particularly in the ordinance of Baptism. London M. Symmons 1649. 4to.

Calixtus, F. U. et Lindes, H. De baptismo. Helmst. H. Muller 1650. 4to.

Seitther, A. De baptismo secunda. Gron. H. C. Rosingh 1652. 4to.

Taylor, J. Two discourses of baptism and of Prayer. London, R. Royston 1653. 4to.

Keilius, C. De baptismo. Jenae J. J. Bauhofer 1664. 4to.

Hoppe, C. Van de Sacramenten in 't gemeen ende in het bysonder van de Heylige Doop. Amst. B. v. d. Plaet 1668.

Hoppe, C. Hetzelfde 1669. (titeluitgave.)

Nicolai, J. De baptismi antiquo usu. Parisiis J. Couterot 1668.

Hartung J. J. De baptismo. Jenae Krebs 1685. 4to.

Harduini, J. De baptismo. Parisiis D. Horthemels 1687. 4to.

Meier, G. De tribus initiamentis baptismo, catechesi et manuum impositione. Helmestadt G. W. Hamm. 1690.

Meisz, F. E. De baptismo II Act. Apost. 38. Lips. J. Titius 1699. 4to.

Dale, A. v. Verhandeling over den Waterdoop, Kinderdoop en Wederdoop. — Historie van 't predikampt en 't Wapenvoeren der eerste Christenen. Haarlem 1704.

Spangenberg, S., Schape, J. C., Zeltner, G. G. De baptismo 1711—25. 3 p. 1 vol. 4to.

Loon, A. v. Den jongeling onderwesen tot doop en avondmaal. Hoorn 1725.

Agassis, C. L. De baptismo. Bernae 1729 4to. 2 p.

Szilagyi, D. In veram et genuinam baptismi originem. Franequer. 1732. 4to.

Spittler J. F. et Jäger, J. F. Exceptiones contra institutionem baptismi et S. Coenae. Tübingae 1736. 4to

Werner J. C. De baptizato Christum induente. Jenae 1739. 4to.

Verdediging van de verhandeling over den doop tegen Gales, Verduin enz. Amst. 1741.

Luther M. Vortrag von der heiligen Taufe. Mit einer Vorrede von der göttlichen Gültigkeit der Kindertaufe Herausgeg. v. J. J. Rambach. Jenae 1742.

Merckel, J. H. De Baptismo non mera caerimonia. Rintel 1751. 4to.

Hoekstra, S. B. Beknopte antwoorden op vragen voor den Doop. Zaandam 1766.

Eberstein C. C. De baptismo. Londini Gothorum 1774. 4to.

(Reiche, C. C.) Die Taufe der Christen, ein ehrwürdiger Gebrauch, kein Gesetz. Berlin 1774.

De zedelijke nuttigheden van den Waterdoop. (Uit het Eng. vert.) Leyden 1774.

Anmerkungen eines cathol. Geistlichen über die Schrift: die Taufe d. Christen ein ehrwürd. Gebrauch und kein Gesetz Christi. Frankf. 1775.

Addington & Stennett. De voorwerpen van den doop. — De zedel. nuttigheden van den doop 1774—1779.

——————— Agttien brieven van den Doop. Gron. 1789.

Doop der kinderen verworpen en die der bejaarden verkoren. Harlingen 1782.

Ris, Jan, De christel. Waterdoop, zooals die invloed heeft op onze zaligheid. Hamb. en Altona 1784.

Trittlelvitz, F. H. Utrum baptismus et sacra Coena in perpetuum christianos obstringant? Gryphiae 1795. 4to.

Ueber die Taufe. Eine freimüthige Untersuchung veranlast durch Vorgänge des Zeitalters. Lpz. 1802.

Werth der Taufe nach der Bibel. Nürnberg 1803.

Lehmus, A. T. A. F. Ueber die Taufe. Heidelberg 1807.

Hengel, W. A. v. Over de voortdurende geldigheid van doop en avondmaal. 's Grav. 1812.

Birt, J. Adult baptism and salvation of all who die in infancy maintained. London 1823.

Pengilly, R. Scripture guide to baptism. London 1827.

Dressler, E. Die Lehre von der heil. Taufe. Leipz. 1830.

Matthies, C. S. Baptismatis expositio biblica historica dogmatica. Berolini 1831.

Birt, J. Ueber das verhältniss persönlicher Religion zur christlichen Taufe. Bern 1833.

Ein spiegel der Taufe, mit Geist, mit Wasser und mit Blut. Z. pl. 1834.

Hetzelfde boek. Lancaster 1861.

Nielsen, F. De vi et effectibus baptismi. Havniae 1836.

Hoffmann, W. Taufe und Wiedertaufe. Stuttgart 1840.

Cooke, P. en **Towne, J. H.** Hints to an inquirer on the subject of baptism. Boston 1842.

Frey, J. S. C. F. Essays on baptism. N.-York 1843.

Höfling, J. G. F. De baptismi sacramento. Erlangae 1844. 3 pts. 1 vol. 4to.

Scholte, H. P. De heilige doop, of het teeken in 't vleesch. Amsterdam 1845.

Liefde, J. de Trouw aan het Woord. Brief aan H. P. Scholte. Amsterdam 1845.

——— Blik op den christelijken waterdoop. Amst. 1854.

——— Ein Blick auf die Christel Taufe. z. jr.

C. Bethell, A general view of the doctrine of regeneration in baptism. London 1845.

Shirreff, W. Lectures on baptism. London 1845.

Höfling, J. W. F. Das Sacrament der Taufe, dogmatisch, historisch u. liturgisch. Erlangen 1846. 2 Thle.

Maskell, W. Holy baptism. London 1848.

Noel, B. W. On Christian baptism. London 1849.

(A. Lawrence), A Chronological Catena on the doctrine of regeneration in H. Baptism. Oxf. 1850.

Münkel, K. K. Kurze Unterricht über Taufe und Lehre der sogenannten Wiedertäufer. Verden 1850.

Visscher, J. Brief over den Doop. Utr. 1851.

J. S. Von der heil. Taufe. (uit h. Zeitschr. f. prot. und Kirche). 1852.

Wiberg, A. Det Christliga Dopet. Philad. 1854.

Landgren, L. Grunddragen till läran om dopet. Gefle 1855.

Hedberg, F. G. Baptismens wederläggning. Örebro 1855.

Gorter, D. S. De christelijke doop. Sneek 1855.

Rothe, C. Das Sacrament der heil. Taufe. Berlin 1856.

——— Hetzelfde. Berlin 1861.

Oswald, J. H. Taufe, Firmung u. Eucharistie. Münst. 1856.

Rollin, C. G. Tankar om det christliga dopet. Stokholm 1857.

Laufs, F. W. Ueber die ursprüngl. Bedeutung der heil. Taufe. (uit Theol. Stud. 1858.)

Lenoir, J. Kinder- of bejaarden-doop? Gron. 1858.

Mader, P. F. Die heilige Taufe. Lpz. 1864.

Spurgeon, C. H. De wedergeboorte door den doop. Amst. 1864.

K. J. Pieters, Het baptisme. Franeker 1866.

Jorissen, W. J. Eén doop. Rott. 1868.

Dale, J. W. Classic baptism. Philad. 1868.

Tinholt, L. Christel. doop of spotdoop? Amst. 1868.

Niermeyer, M. Open brief aan Dr. L. Tinholt. Sneek 1869.

Tinholt, L. Doop of herdoop? Amst. 1869.

Wiedertaufe oder Taufe? Berlin 1861.

Binneweg, J. A. De leer van Paulus over den doop. Utrecht 1874.

R. Bezoles, Le Baptême. Paris 1874.

Die heilige Taufe nach Schrift und Tradition a. d. Englischen durch Heinr. W. J. Thiersch. Basel 1875.

Warum noch taufen? Zürich 1876.

Stanley, A. P. Baptism. 1879. (Uit het tijds. Nineteenth century).

Baptism critically considered. London 1882.

Visscher, J. Advies over het al of niet aannemen van attestatiën van ongedoopte leden uit zustergemeenten. Utrecht z. jr. (overgedrukt uit Doopsg. bijdr. 1876).

Thym, D. C. De beteekenis van den Christelijken doop. Utr. 1884.

Cramer, A. M. Over de voorwaarden voor den doop in onze gemeenten. Lochem z. jr. (overgedrukt uit de Doopsg. bijdr. 1886.)

Arnold, C. Franklin Der Baptismus und seine Bekämpfung. Leipz. 1887.

2. De kinderdoop.

Cochleus, J. De baptismo parvulorum adv. assertionem M. Lutheri. Argent. J. Grieninger, 1523. 4to.

Straus, J. Widder den Simonieschen Tauff o. O. 1523. 4to. A 1—C 4.

Weidenszee, E. Von dem Stand der Kindlein so one die Tauff vorscheijden. Aldenburgh G. Kantz, 1524. 4to. A 1—B 2,

Zwingli, H. Von dem Touff, vom Widertouff und vom Kindertouff. Zürich, J. Heger, 1525. 4to. A 1—S 3.

———— Die Taufe. Zürich 1843.

Menius, Justus In was glauben die Kyndlein zur Tauff zu forddern seyen. 1525. 4to. A 1— B 3.

Althamer, A. Von der Erbsund und von dem heyligen Tauff. Nürnberg Fr. Peypers, 1527. 4to. A 1—F 4.

Fuchsperger, O. Kurtze Schloszrede wider den irsall der neugerottenn Tauffer: darin der Kindertauf bestettigt wird. Landshut 1528. 4to.

Ein kurtze Erinnerung etlicher Geschrift, daraus man den Kindertauff, nit Zimlich sein beweisen wil. z. pl. 25 Augusti 1528.

Luther, M. Taufbüchlein. Magdeburg, J. Francken 1591. 4to. A 1—K 4.

———— Worte von der heiligen Taufe. Nürnberg 1839.

Bugenhagen, J. Der XXIX Psalm ausgelegt. Von der Kindertaufe. Von der Ungebornen Kinder. Ein Trost für die Weibern. Wittenb. J. Klug, 1542. 4to. A 1—I 4.

Duncan, M. Anabaptisticae heresias confutatio et christiani baptismi ac potissimum paedobaptismatis assertio. Antverpiae, J. Gravius 1549.

———— Van die kinderdoop. Het derde boek. Antw. M. de Roy, 1591.

Fabri, J. Christenliche Undterweisung von dem Tauff der Kindlein. Ingolst. A. en S. Weissenhorn 1550. 4to.

Cassander, G. De baptismo infantium. Colon. A. Birckmann, 1563.

Buwo, B. Een vriendelicke tsamensprekinghe van der Doope der jongher onmondigher kinderen. 1564.

Hetzelfde boek. Ghendt, Ferd. Sampsons. 1580.

Wederlegghinghe (Een grondelicke en seer schoone) teghen de principaelste Poincten ende Argumenten der Wederdooperen tegen den doop der cleyner kinderen. Met noch een Liedt, dienende op de voorgaende materie. Ghendt, C. de Rekenaere, 1581.

Crato, A. Rettung des Tauffbüchleins M. Lutheri. 1591. 4to. A 1—K 4.

Grevinckhoven, Casper Grondelyc Bericht van den Doope en de Wederdoope. Rott. J. van Waesberghe, 1599.

Disputatie van den Kinderdoop ghetogen wt het Colloquium ghehouden tot Regensborch Ao. 1601. Amst. J. A. Calom, 1624.

Seu, Joh. Waerachtige grondige bewijsinge van den Kinderdoop. Leyden, J. Claesz van Dorp, 1601.

A(mpsinck), J(oannis) Cort onderwijs van Godts verbondt, waarin bewesen wort dat oock den kinderen der Gheloovighen den doop toecomt. Amst. J. E. van Heerden, 1608. A 1—C 3.

Heijden, Gasp. v. d. Cort ende claer bewijs van den H. Doop. 3e druk. Haarlem, J. Theunisz, 1614.

Puppius, R. Bewijs van den Kinder-doop, dat deselve uyt Gode is ende niet uyt den menschen. Teghen den mennisten. Amst. Hendr. Laurentsz. 1614 (14 Juni).

———— Bewijs van den Wederdoop dat deselve uyt den menschen is en niet uit Gode. Teghen den mennisten. Amst. Hendr. Laurentsz. 1614 (15 Juni.)

Anthoni Jacobs Wederlegginghe des Kinderdoops tegen Rob. Puppium. z. pl. 1617.

———— Hetzelfde boek. Amst. J. A. Colom 1636.

Puppius, R. Bescherminghe des Kinderdoops teghen Anthoni Jacobsz. Amst. Hendr. Laurentsz. 1617.

Vietor, C. Summarisch ende warachtich verhael, van 't beginsel eener t' samensprekinghe van den doop der christenkinderen. Amst. P. J. Slyp, 1628.

Moyer, P. J. Wederleg van Conradi Viëtoris Bewijsredenen voor der Martinisten kinderdoop. Haerlem, H. P. van Wesbusch, 1632.

Çonradi Viëtoris, Korte waerschouwinghe voorloopers wijse ghedaen — van weghen 't genaemde wederleg sijner bewijsredenen. Ald. H. P. v. Wesbusch, 1632.

Moyer, P. J. Volgher op Conr. Viëtoris voorloper. Haerl. bij denzelfden, 1632.

Vietor, Ç. Verdediginge der bewijsredenen voor den doop des Christenkinderen (tegen Pieter Jansz Moyer). Amst. Dirck Moyer, 1640.

Glanaeus, J. E. Nothwehr für die Kindertaufe. Hamb. Tobias Gunterman, 1637.

Bois, J. C. du Kinderdoop bewesen ende verdedigt. Amst. M. J. Brandt, 1642.

Montanus, H. Nietigheydt van den Kinderdoop. Amst. J. Albertsz, 1647.

—————— Hetzelfde boek. Haerlem, Thom. Fonteyn, 1648. 2e druk.

—————— Hetzelfde boek. Amst. 1702. 3e dr. (titeluitgave.)

—————— Hetzelfde boek. Amst. Wed. H. H. Boterenbroot. 1700. 3e druk.

—————— Hetzelfde boek onder den titel van: De oudheid en schriftmatigheid van den Kinderdoop onderzocht (bezorgd door J. Visscher). Utr. 1848.

Bois, Jac. du Zekerheyt van den Kinderdoop, tegen H. Montanus en S. Episcopius. Leyden, C. Banheynningh, 1648.

Cooke, W. A learned and full answer to a treatise intitled: The vanity of childish baptism. London, C. Meredith, 1644. 4to.

The Summe of a conference at Terling in Essex Jan. 11 1643 on infants baptisme. Lond. C. Meredith, 1644. 4to.

Coxe, B. Knollys & Kiffen. Declaration concerning infants baptisme. London 1645. 4to.

Geree, J. Vindiciae paedo-baptismi. London, C. Meredith, 1646. 4to.

J. G. L. V. C. W. M. D. Christelijcke Antwoort op het boek Jacobi Molani: Christen-Kinderdoops Waarheyd. Amst. 1650.

Firmin, G. A serious question whether the ministers are bound to baptize the children of all such parents which say they believe in Jesus Christ but are grosly ignorant. London, St. Bowtell, 1651. 4to.

Stephans, N. A precept for the baptisme of infants. London, E. Paxton, 1651. 4to.

Arnoudt v. Geluwe, Een onverwinnelycke schriftmatighe roomsche catholycke belydenisse des gheloofs van Godt, den Kinderdoop enz. waarin: Disputatie gehouden te Aardenburg met Boudewijn de Meyer bisschop der wederdoopers aldaer. Antwerpen, Wed. Cobbaert, 1651.

Ainsworth, H. Censura ofte schriftuerlycke Wederlegginge aller wederdooperschen redenen aangaende de erfsonde ende den kinderdoop. Utrecht, G. Nieuwenhuysen, 1654.

Savage, Thesis nempe paedobaptismum esse licitum confirmatio. Oxonii, L. Lichfield, 1655. 4to.

J. **Bilsius,** De fide baptizatorum infantum. Lips. N. Scipio, 1668. 4to.

Wills, O. Infant baptism asserted and vindicated. London. J. Robinson, 1674.

Bakius, H. De salute infantum ante baptismum decedentium. Jenae, J. Nisius. 1679. 4to.

Elgersma, Franc. Rechtzinnige leer van het sacrament des H. Doops, tegen Mennisten enz. Leeuwarden, H. Nauta, 1685.

Floris, Foecke Beschermingh der waerheyt Godts over den H. Doop, tegen Franc. Elgersma. Leeuwarden R. J. Mosselman. Z. jr. (1687.)

Verrijn, J. Korte verklaringe van den H. Waterdoop. Utrecht, R. van Zijll, 1688. — **A. van Dale,** Aanmerkingen op het bovenstaand tractaatje van J. V. Haarlem J. Goedkoop, 1688.

Bekker, B. Bericht van den Kinderdoop. Amsterdam, J. Rotterdam, 1690. 4to.

Bakker, J. de Korte en nodige aenmerkingen over het berigt van den Kinderdoop uytgegeven door Balt. Becker. Amst. P. Arentsz, 1690.

Grondig bewijs tegen den Kinderdoop, — uit Marc. X : 14 tegen J. Winckler: Bewijs voor den Kinderdoop. Amsterdam, P. Arends, 1693.

Winkler, J. Vertheidigung seines Beweises der Kindertaufe. Hamb. G. Liebernickel, 1696.

Prüfung des einreissenden Separatismi und Widerlegung eines Tractats wider die Kindertauff von J. D. A. H. 1791. Stuttgart 1707.

Harder, P. G. De paedobaptismo. Jenae 1707. 4to.

Strandiger, O. L. Bekänntnus von dem Gottesdienst im Lutherthum wie er sie am Consistorium zu Flensburg gethan. 1708.

——— Fischer widerleget von Fischer; d. i. Eine Schrift, darinnen gezeiget wird wie Herr Arendt Fischer, Prediger in Flensburg in seinem Tractat: „Die unumstöszliche Wahrheit unserer lutherischen Kirche, von der Kinder-Tauffe" sich selbst widerleget. Franckfurt u. Leipzig 1714.

——— Die heilsahme warheit (Antwort auf Trellunds Wiederlegung der Bekänntniss Strandigers.) Hamb. 1717.

——— Ein Brief geschrieben an Herrn Johann Trellund 1720. (bovenst. 4 geschriften in één band.)

Trellund J. Schrifftmässige Wiederlegung der so genanten Bekentnis Herrn Otto Lor. Strandigers. Copenhagen 1716.

——— Vertheidigung seiner wiederlegung der Bekenntniss Strandigers betreffend die Kindertauffe. Leipzig 1718.

Schriftmässiges Bedenken von der Kindertauffe. a. d. Englischen übers. v. J. Negelein. Nürnberg 1716. 4to.

Bouritius, Jac. van, Brief over de onwettigheid van 't Kinderdoopen, aan Ds. M. Duirsma. Leeuwarden 1716.

Meijer, Gerhard, De onderwerpen van den Heyligen Doop nader bepaald, uitgegeven door J. R. Kelderman. Utrecht 1720.

Vosman, T. De fundamentis paedobaptismi firmis. L. Bat. 1725. 4to.

Campen, M. J. van, De infantibus fidelium qui baptizandi sunt. L. Bat. 1725. 4to.

Bezwaar-redenen om welke het stipt leezen van de eerste vraage in het formulier van den Kinderdoop den bedienaaren van het H. Evang. door geen Synodale besluijten behoorde opgedrongen te worden. Harlingen 1729.

Duvernoy, E. C. De paedobaptismi veritate et innocentia. Tübingae 1735. 4to.

Duim, Frederik Zedige Aanmerkingen op de Leerreden van Ds. Pieter Smith, Leeraar in de Zon. Amsterdam 1738.

Bedenkingen over den christ. waterdoop. Amst. 1740.

Brief aan Koenraad Bremer, leeraar der Remonstr. over zeker naamloos boek: Bedenkingen over den christ. waterdoop. Amst. 1740.

(**Wagenaar J.**) Onderzoek over de oudheid en schriftmaatigheid van den Kinderdoop. Leiden 1740.

— — —— -- Hetzelfde 2e dr. Amst. 1776.

Gale, J. Aanmerkingen over den kinderdoop. Leid. 1741.

Brief aan N. N. in welken de verdediging v. d. Kinderdoop tegen het onderzoek getoetst wordt Haarl. 1742.

Jahr, F. G. De Sacramento baptismi gratiam divinam in infantibus obsignante. Vitemb. 1744. 4to.

Toll, Abr. Arn. van, Verhandeling van den Kinderdoop. Utrecht 1745.

Walli, G. Historia baptismi infantum. Bremae 1748 4to.

Kleinschmidt J. F., Paedobaptismi demonstratio et vindiciae contra „die Unschuldigen Warheiten." Hallae 1749. 4to.

Lenegra, H. Godvrugtige overdenkinghe ter nedergesteld in drie Avondpraatjes over den Doop. Enkhuizen 1756.

Marck, J. Heiliginge van de kinderen der Geloovigen. Utrecht 1776.

Eenvoudig verhaal eener reize na de stad des grooten Konings door een gedoopt kind. Amst. (1778.)

De onwankelbaare voorregten van den h. doop ten behoeven aller gedoopte kinderen. Harderwijk (1779.) 2 st.

Emdre, S. van, Verhandeling over den kinderdoop. Utrecht 1783.

Philadelphus, (P. Bosveld,) vier Brieven over het boek genaamd: De doop der kinderen verworpen. Dordrecht. 1783.

——————— vijfde Brief, ter beoordeeling van Schutte over Gods testament en verbond. ib. 1786.

Alethophilus aan Philadelphus over zijne 5 brieven. Amsteld. 1789.

Philadelphus, aan zijnen broeder tegen Alethophilus. Dordr. 1789.

Alethophilus, Dupliek of afscheid aan Philadelphus. Amsteldam 1791.

Booth, A. De doopsgezinden verdedigd. uit het Eng. Amst. 1779.

——— Paedobaptism examined on the principles of the most learned paedobaptists. London 1787. 2 dln.

Wagner, G. De retinendo paedobaptismi ritu. Traj. ad Viadrum 1792. 4to.

Alethophilus. Vrije gedagten over den kinderdoop. Z. pl. 1801.

Zamenspraak over den Doop, gehouden in het Depart. Vriesland. Z. pl. 1810.

De Kindervriend over den doop. Deventer 1819.

Birt, J. A letter to Wardlaw, on some passages in his dissertation on infant baptism. London 1825.

Lange, L. Die Kindertaufe. Jena 1834.

Blackstone, G. Het formulier om den H. Doop te bedienen aan de kleine kinderen der geloovigen getoetst aan de goddelijke waarheid. Dordr. 1842.

Feisser, J. E. Beknopte aanwijzing van het ongeoorloofde in den Doop der kleine kinderen. Groning. 1843.

Martensen, H. Die christl. Taufe und die baptistische Frage. Hamb. u. Gotha 1843.

——————— Hetzelfde boek. 2e Aufl. 1860.

Liefde, J. de Niet de kinderdoop, maar de doop der bejaarden. Zutph. 1844.

Culmann, F. W. Welche Bewandtnisz hat es mit der Taufe in der christl. Kirche? Strassb. 1847.

Wilke, C. F. W. Der Kindertaufe guter Grund. Lützen 1848.

Ueber das Sacrament der heil. Taufe. Erlangen 1850.

Goode, W. The doctrine of the Church of England as to the effects of baptism in the case of infants. London 1850.

Tengberg, N. A. De Paedobaptismo. Lundae 1851.

Gorter, D. S. Brief aan J. Visscher over den kinderdoop. 1851.

Visscher, J. Antwoord aan D. S. Gorter, betreffende de waardeering van den kinderdoop.

Lange, L. De kinderdoop in de prot. kerk. Utr. 1851.

Martensen, H. De kinderdoop beschouwd met betrekking tot de kerk, de praedestinatie en de wedergeboorte. Utr. 1852.

Steinheil, G. Brief über die Kindertaufe. Rothan 1855. 4to.

Pareau, A. H. De christelijke doop, en in 't bijzonder de kinderdoop. Utr. 1855.

Pozzy, B. Le Baptême des Enfants. Paris 1856.

Luinsden, J. Infant baptism, its nature and objects. Edingburgh 1856.

Leiner, J. H. Das Sakrament der h. Taufe. Aurich 1857.

Le Temoignage de Bunsen, Neander et Pascal contre le prétendu pédobaptisme de l'église primitive. Paris 1857.

Clement, R. Etude bibl. sur le baptême ou le pédobaptisme et l'église. Lausanne 1857.

Johnson, G. Om barndopet. Stockh. 1858. — Om barne daaben. Christiania 1857.

Richter, Die Kindertaufe, ihr Wesen und Recht. (Theol. Studiën 1861).

Pieters, K. J. en **Kreulen, J. R.** De Kinderdoop volgens de beginselen der geref. kerk. Franeker 1861.

Willms, H. De kinderdoop der gereformeerden volgens het werkje van Pieterse en Kreulen is buiten en tegen het bevel des Heeren. Gron. en Leeuw. 1863.

Stöber, A. Ist die Kindertaufe Schrift- u. Rechtmässig? Basel 1864.

Helferich, Die Kindertaufe. Mainz 1865.

Donkers, J. A. Korte beantwoording van drie vragen over het doopsformulier. Goes 1867.

Keferstein, F. Die Kindertaufe und die Kinderzucht. Gütersloh 1867.

Brief aan de schrijfster van: de kinderdoop door eene moeder. Rott. 1867.

Reints, J. H. Das christl. Tauffdogma, und das anti-pédobaptistische System theoretisch, practisch abgehandelt. Milwaukee 1868.

Nahaliël. Een ernstig woord over en voor den kinderdoop. Haarlem 1869.

Roth, J. E. Le pédobaptisme au point de vue de l'église evangélique luthérienne. Strassb. 1869.

Meyier, W. de Het Synodaal voorstel omtrent de doopsformule. Krommenie 1870.

Hory, E. Die Taufe als Kindertaufe auf Grund H. Schrift untersucht. Stuttg. 1872.

Malcolm, J. Infant baptism demonstrated to be reasonable historical and scriptural. London 1882.

Wormser, J. A. De Kinderdoop. Amst. 1885. 3e druk.

3. Oorsprong en geschiedenis van den Doop.

Velten, J. Baptismus proselytorum Judaicus. Jenae, J. J. Ehrt, 1699.

Zorn, P. De baptismo proselytorum Judaico sacramento Vet. Test. Lips. 1703. 4to.

Danz, J. A. Antiquitas Baptismi initiationis Israelitarum vindicata. Jenae 1710.

Fernandez, P. M. De antiquitate baptismi Proselytor. Judaeor. L. Bat. 1724. 4to.

Robinson, R. The history of baptism. London 1790. 4to.

Eisenlohr, C. F. Historische Bemerkungen über die Taufe. Tübingen 1804.

Afzelius, L. P. et Hallbeck, C. De baptismo ethnicorum in primis septentrionalium. Lundae 1807. 4to.

Bengel, E. H. Ueber das Alter der jüdischen Proselytentaufe. Tübingen 1814.

Zimmermann, J. F. T. De baptismi origine ejusque usu hodierno. Gottingae 1815. 4to.

Reiche, J. G. De baptismatis origine et necessitate. Gotting. 1816.

Brenner, F. Geschichtliche Darstellung der Verrichtung der Taufe, von Christo bis auf unsere Zeit. Bamberg 1818.

Suringar, L. P. Sententiae Christianorum tribus priorib. seculis de baptismo. Groning. 1825. 4to.

Schneckenburger, M. Ueber das Alter der Jüdischen Proselytentaufe. Berlin 1828.

Mehrning, Jb. S. Baptismi Historia, das ist Heilige Tauff Historia. Dortmund, Andr. Wächter, 1646 en 1647. 4to.

4. De Doopformule.

Polchow, C. P. De formula baptismali. Goettingae 1766. 4to.

Heringa, Jod. De formula baptismi. Gron. 1785. 4to.

Beckhaus, M. J. H. Ueber die Aechtheit der sogenannten Taufformel. Offenbach 1794.

Rudelbach, A. G. Die Sacrament-Worte der Taufe und des Abendmahls hist. krit. dargestellt. Lpz. 1837.

——————— Hetzelfde boek. 2e Aufl. Nördl. 1851.

Sengelmann, H. Ueber die Taufformel. 1856. (uit het Zeitschr. f. Prot. und Kirche.) Erlangen 1856.

Danneil, F. Gesch. und Beurtheilung des alt-kirchl., lutherschen und unirten Taufformulars. Halle 1868.

Scholten, J. H. De doopsformule. Leiden 1869.

5, Wijze van Doopbediening.

Glanaeus, J. E. Geistliches Badtuch, den Widertäufferschen Täuchern zugerichtet. Hamb. G. Papen, 1651.

Seven brieven ten vervolg van Twee brieven, een aen ende een van Bast. v. Weenigem. Rott. W. de Wilde, 1665.

Weenigem, B. van Noodtwendige verantwoordinge van 17 redenen 1) van de maniere des doop, 2) van de voetwasschinge en 3) van het avondtmael. Rott. J. Borstius 1666.

Arents, Joan Eindelijcke verklaringe der gedoopte Christenen over het boeck van Bast. van Weenigem, wegens de 17 redenen voor den doop door begieting. Hamburg, J. Arentsz, 1668.

Weenigem, B. v. Antidotum, ofte Tegengift op eenen brief uit Hamborgh. (tegen het bovenstaande boek) Rotterdam, J. Borstius, 1669.

Redoch, W. D. Antidoti Weenigani Vanitas, of IJdelheid van v. Weenigems tractaatje: Antidotum. Haerlem, J. van Wesbusch, 1672.

Carpzovius, S. B. De ritibus baptismalibus. Witteb. C. Schrödter, 1681. 4to.

B(akker) J. (de) Verscheyde redenen waerom het Overstorten nu ter tijd en in dese landen, also wel en beter voldoet als het Onderdompelen. Amst. P. Arentsz, 1685.

——— Hetzelfde boek. 2e dr. Amst. 1687.

Wederlegging van verscheide reedenen waarom het overstorten beter voldoet als het onderdompelen. Amst. A. Visscher 1686. waarachter: Onderzoek van de redenen der doopsgezinden, om welke zij de besprenging boven de indooping stellen. Amst. F. Vorster 1684.

Hetzelfde boek. Amst. 1725 vermeerderd met (J. van Rooyenstein) Brief aan eenige jongelingen.

Norcot, J. Het doopzel zeer klaar en getrouwlik ontdeckt. Rotterdam, P. v. Wynbrugge, 1686.

Hildebrand, J. Rituale baptismi veteris. Helmstadt, G. W. Hammius, 1699. 4to.

—————— Hetzelfde boek. Helmst., G. W. Hammius, 1711. 4to.

Zeltner, G. G. Mersio in baptismo Apostolica. Altorph. Noric. 1725. 4to.

Zentgravius, J. G. De ritibus baptismalibus seculi secundi. Jenae 1749. 4to.

Houttuyn, A. Eenige Redenen waarom de in- of onderdompeling te verkiezen zij boven de besprenging. Hoorn 1762.

Schenck, W. Taufbuch für christliche Religionsverwandte. Weimar 1803.

Brenner, F. Geschichtliche Darstellung der Verrichtung der Taufe. Bamberg 1818.

Henderson, E. A letter on the meaning of the word „baptizoo". London 1840.

Carson, A. Incompetency of Dr. Henderson as an umpire on the philology of the word „baptism". Lond. 1841.

Gotch, F. W. A critical examination of the rendering of the Word „baptizoo" in the N. Test. London 1841.

Scheffer, J. G. **de Hoop** Overzicht der geschiedenis van den Doop bij onderdompeling. Amst. 1882.

6. Andere bijzonderheden den Doop betreffende.

Menius, Justus Von den Blutfreunden aus der Widertauff. Erffurdt, Gervasius Sthurmer, 1551. 4to.

Bugenhagen, J. Von den ungeborn Kindern und von den Kindern die wir nicht teuffen können, und wolten doch gern. Wittenberg, J. Klug, 1552.

Cornelis Jansz., Nootwendigh bewijs — dat sy tegen die waerheit handelen, alle die daer leeren datter niemandt eenich Doopsel ofte sacramentelyck teecken der ghenaden Christi gebruycken ofte bedienen mach, tenzy dat hij eerst by haer in hare Ghemeynten daertoe vercoren ende verordineert is. Z. pl. (1604).

Dalby, C. J. De exorcismo qui adhiberi solet ad baptismum infantum. Item: De Gynaecobaptismo. Herbornae 1612.

Mastricht, G. von De Susceptoribus infantium ex baptismo. Duisb. J. F. Hagen. 1670.

Hetzelfde. Francof. 1727. 4to.

Wegner, J. De indumento baptizatorum. Halae, C. Salfeld, 1694. 4to.

Lay Baptism invalid. London 1708.

Wilcke W. De baptismo hereticorum. Regiom. 1709. 4to.

Reiche, J. De baptismo furtivo. Lubecae 1711. 4to.

Weinhagen, D. F. L. De effectu baptismi juridico. Halae 1713. 4to.

Clarke, S. Three essays on baptism and confirmation and repentance. London 1721.

Dalen, C. F. van De baptismo ex I Cor. XV : 29. Duisb. 1731. 4to.

Uittreksel en aanmerk. betreffende de samenvoeginge van Doop- en Avondmaal omtrent de bejaarde Heydenen en Muhametanen so op Batavia als in geheel India. Amst. 1732. 4to.

Consideratien en aenmerkingen omtrent de tijt van de bedieninge des H. Doops en Avondmaals, aen de bejaerde Heidenen en Muhammedanen in Oostindiën. Delft 1733. 4to.

Nader elucidatie omtrent de tijd van de bedieninge des H. Doops en Avondmaals aen de Heydenen en Muhammedanen in O. Indië. Delft 1734.

Hoecker, J. A. De origine exorcismi in baptismo. Jenae 1736. 4to.

Keppel, B. De waarheit vervolgt en het recht der Kerke verraaden. Utr. 1744.

Büsching, A. F. De procrastinatione baptismi apud veteres ejusque caussis. Halae 1747. 4to.

Brieven van Doopsgezinde Leeraars, over het doopen van een doofstom gebooren persoon. Amst. 1753. 4to.

Wagner, G. L. De antiquissimo exorcismi in sacro baptismo ritu. Lps. 1756. 4to.

Florentinii, H. De hominibus dubiis sive abortivis baptizandis. Augustae Vindel. 1761. 4to.

Lawrence, R. The doctrine of the Church of England upon the efficacy of baptism vindicated from misrepresentation. Oxford 1818.

Jachmann, C. R. De exorcismi in baptismo origine. Regiomonti 1834.

Rutenik, Ueber die sogenannte Nothtaufe. (Uit theol. studien u. kritiken). Hamburg 1836.

Hoekstra Bz., S. De moderne richting en de Doop. Amst. (uit Doopsgezinde Bijdragen, 1870).

Goor, G. van De strijd over den Ketterdoop. Utr. 1872.

Zezschwitz, Von Der Zusammenhang der ersten Formen einer protest. Confirmation mit der Wiedertaufe. Stuttg. 1864. (uit Pastoral-theol. Blätter).

Heim, F. J. P. Taufe und Confirmation. Stuttg. 1867.

7. Voorstanders van den Doop bij onderdompeling.

a. Rijnsburgers.

(Passchier de Fijne), Kort, waerachtigh en getrouw verhael van het eerste begin en opkomen van de nieuwe seckte der propheten ofte Rijnsburgers in het dorp van Warmont Anno 1619 en 1620 nevens een voorrede dienende tot ontdeckingh en steuyting van het oogmerck des Autheurs van het „Praetjen over Tafel". Waerstadt 1671.

(J. Oudaen), Aanmerkingen over het verhaal van het eerste begin en opkomen der Rijnsburgers. Rotterdam, J. Naeranus, 1672.

Hetzelfde. 2de druk. (titeluitgave) aldaar bij denzelfden drukker. 1672.

(Klinkhamer, L.) Heylzamen raad tot christelijke vrede. Benevens een narede tot beantwoording van de voorreden van het verhaal der opkomste enz. Rott. z. jr. 4to.

Paschier de Fijne Eenige Tractaetjes. Rott. B. Bos, 1694.

——— — -- — Verzameling der Tractaaten. Tweede deel. Amst. 1736.

Vloten, J. v. Paschier de Fijne naar zijn leven en schriften. 's Hertogenbosch 1853.

De oorspronk, natuur, handelwijze en oogmerk der zogenaamde Rynsburgsche vergadering. Amst. 1736.

(Van Nymegen), Historie der Rhynsburgsche Vergadering. Rotterdam 1775.

Pontanus, J. Tractaet van de sichtbare kerke Christi op aarden, tot wederlegginge van de XIX Artt. van Dr. Galenus Abrahamsz en D. Spruit. enz. Amst. Jacob en Jan de Jonge, 1660. 4to.

De waerheid en klaerheid van de kristen-kerk en godsdienst in de dagen des N. Test. z. pl. 1680. 4to.

Antwoord van de collegianten der stad Harlingen aan Tarquinius Poppinga. Harlingen Here Heris, 1684. 4to.

Brief van de collegianten tot Leyden, afgesonden na verscheyde plaatsen. 1686.

Dekker, Adr. Pietersen en **Pieter de Haan,** Aanwijzing van de rechte gronden van het recht der collegianten en van de besorgers van derzelfder weeshuijs tot Amsterdam. 1685.

Smout, P. Bewijs dat de vier gepretendeerde regenten van het collegianten-weeshuis tot Amst. aan veel groove stukken schuldig zijn. Amst. A. D. Oostzaan, 1686.

Verburg, J. D. Brief aan A : S. of kort verhaal van de opkomst en voortgang van 't weeshuijs der Collegianten tot Amsterdam. Rott. J. Naeranus, 1686. 4to.

Smout, P. Antwoord op het zoogenaamt waerachtig verhael van J. D. Verburg. Rott. 1687. 4to.

Uytbiedinge der Opsienders van de vergadering op de Prinsegraft bij de Prinsestraat, in de Zon, aan de Opsienders van de vergadering op de Keysersgraft in de gewesene Glasblaserij. 1689—1690. 4to.

Aenmerkinge op de meesterlijke uytbiedinghe der gepretendeerde Opsienders van de vergadering in de Zon aan de soogenaamde Opsienders van de vergadering op de Keysersgraft. Z. pl. of jr. 4to.

Protestatie tegen de bekentmaking van de genoemde Vaders van 't Colleg. weeshuys tot Amsterdam, door A. Pz. Dekker, Pieter de Haan, Jan Matthijsz e. a. 1690. 4to.

Brief van Abbe Jacobsz aan Jacob v. Rooyesteyn als ook een attestatie van Dan. v. Loenen, Abbe Jacobsz en Gerrit Gerritsz Blaupot neffens een extract uyt een brief van L. Klinkhamer over 't sluyten van de Collegieplaats geschreven. Uytgegeven door Adr. Pz. Dekker, e. a. broederen Collegianten. Amst. J. v. Hardenberg, 1694.

D(iepenbroek), C. v. Redenvoering over de hereniging der twee vergaderingen tot Rynsburg. 30 Mey 1700. Haerlem Wed. J. Geldorp, 1700.

Strijdschriften over de Collegianten:

I. Verhaal van eenige voorvallen betreffende E. Botterman en de Collesianten, en G. en J. Floris. door G. Floris. Groningen 1735.

II. Het verhaal van eenige voorvallen enz. opgehelderd door G. Floris. ald. 1735.

III. Bekentmakinge of: Hoor en Wederhoor. (in plano.)

IV. E. Botterman, Het ware Afbeeldsel van een Collegiant. Leeuwarden 1735.

V. A. Driessen, Het ware afbeeldsel van een Collegiant in 't hert, mond en daad. Groningen 1735.

VI. J. Rijsdijk, Zedige Aanmerkingen op E. Botterman: het ware afbeeldsel van een Collegiant. ald. 1735.

Scheffer, J. G. de Hoop Gedachtenisrede bij het 200-jarig bestaan van het Weeshuis der Doopsg. Collegianten „de Oranje Appel". Amst. 1875.

Klinckhamer, L. Vrijheidt van spreecken in de Gemeynte der Geloovigen. Leyden J. de Waal, 1655.

——————— Hetzelfde boek. Leeuwarden R. J. Mosselman 1679. 2e dr. met aanhangsel.

P. D. F. Kort ondersoeck of L. Klinckhamers geneesmeesters meyninge, aangaende de Vrijheijdt van Spreeken in de Gemeynte der gheloovighen warachtich, of Godts Woordt regelmatich zij. Haarlem P. v. Wesbusch, 1655. 4to.

Klinkhamer, L. Verdediging van de vryheydt van Spreken in de Gemeente der gelovigen. Amst. D. Baccamude, 1662. 4to.

Oud gebruyk van de vryheydt van Spreeken in de Gemeente der doopsgesinden. Uit het Hoogduijts vert. Amst. J. Rieuwerts, 1665. 4to.

Hetzelfde. Harlingen, H. v. Immerzeel z. jr. 2e dr. (met een nieuwe voorrede en eenige bijvoegselen.)

Dale, A. van De oudheid van 't alleen spreken in de gemeente verdedigd. Amst. Jan Rieuwertsz. 1670.

L(angedult.) P. De Apostolice outheyt van de vryheyt van spreken in de Vergaderingen der Christenen tegen Dr. A. van Dale verdedigt. Haarlem J. G. Geldorp, 1672.

Dale, A. v. Historie van 't Predik-ampt. Haarlem J. G. Geldorp, 1674. (de laatste drie stukken in één band.) 4to.

De verdwijnende on-apostolische vry-spreecker, dat is: Uytvoerlycke Antwoordt op Petri Langedults schriften. z. pl. 1669. 4to.

Matthaeus, Ant. De nootwendicheijt en weerdicheijt van het predick-ampt verdeedicht tegen L. v. Velthuysen. Gron. R. Huysman, 1671.

Smout, Pieter, Het helder licht der vryheyt over het godlyck vry-propheteren in de Gemeynte Jesu Christi tegen Ant. v. Dale. Rott. P. Terwout, 1679. 4to.

Ontleding der Christ. Kerken-order ende deszelfs ampten. Amst. J. v. Veen, 1684. 4to.

Geisteranus, J. Predicatie over 't ontset van Alckmaar gedaan 8 Octb. 1618, mitsgaders 't Examen van Jan Evertsz Geisteranus den 11 en 12 Maart 1619. Z. pl. 1665. 4to.

Het leven van Dirk Rafelsz Kamphuizen. Amst. J. Rieuwertsz, 1699. 4to.

Z(wicker), D(aniel) Vereeninghs-Schrift der Christenen ofte de voornaamste stellingen der disputatie Mini Celsi van Sene. Amst. 1661. 4to.

——————— Vryheit van kerckelycke vergaderingen (Aanhangsel van 't vorige). Z. pl. of jr. 4to.

——————— De Nieuw Testamentische Josias. Z. pl. 1670. 4to.

——————— Revelatio hostium crucis Christi inter christianos: of Acta des gesprecks tusschen D. Zwicker aan eene en J. Becius, D. Backer, enz. aan de andere zijde. Amst. 1672. 4to.

——————— Gecensureerde en uyt het Latijn vertaalde Vredeschrift der Vredeschriften. Z. pl. 1678. 4to.

Drie brieven, de eerste van D. Zwicker aan' Joh. van Kuyck, de tweede van Joh. v. Kuyk, antwoordt op deselve brief, de derde replyck van Dan. Zwicker. Amst. 1678.

Swartepaard, Adr. Openbaringe van het ware algemeen geloof. Z. pl. 1678. 4to.

J. D. Verburg, Lijk-reeden op Jan Hartigveld. Rott. P. Terwout, 1678. 4to.

Apologia of korte verantwoordinge op het boek genaamt de Nietigheyd der Sociniaansche sogenaamde Godsdienst door Jac. Oldenburg tegen D. Zwicker en Adr. Swartepaart. Z. pl. 1681. 4to.

Kodde, Jan van der Vrindelijke aanspraak aan Kornelis van Eken wegens zijn geschrift genaamd: Een brilhuisje. Amst. z. jr. 4to.

Kuiper, F. Korte verhandeling van de duyvelen. Rott. I. Naeranus, 1676. 4to.

S. J. B. Den Philosopherenden Boer, 1e deel handelende van de dwalingen der hedendaagse christenen, philosophen, Cartesianen en Quakers. 2e dr. 1677. 4to.

Eenige aanmerkingen voor den philosopherenden boer met eenige vragen aan denselven. Rott. P. van Wijnbrugge, 1676. 4to.

Kuyper, Frans Tweede deel van de philosopheerende boer. Rott. I. Naeranus, 1676. 4to.

—————— De Diepten des Satans of Geheymenissen der Atheistery, ontdeckt en vernielt. Rott. I. Naeranus 1677. 4to.

—————— Filosofisch en historiaal bewijs dat er duyvelen zijn. Rott. I. Naeranus, 1678. 4to.

Broederlyke onderhandeling van de Waterdoop tusschen Klaas Stapel en Frans Kuijper. In welk met eene van het Bloed- en verstikte- eeten alsmeede van het voetwassen word gehandeld. Ende word ook wederleyd de Noodzakelijkheid van de waterdoop door Volkaart Visser teegen Faustus Socinus. Hier is nog bygevoegt een Aanwijzing van D. Zwickers groove misslaagen. Rott. P. Terwout, 1680.

Frans Kuyper, Bewijs dat J. D. Verburg zelfs bekend, dat hij Frans Kuyper met groote onwaarheyd zoo leelijk heeft uytgemaekt, waarby het oordeel dat de Heer Henricus Morus van de Bredenburgen heeft gegeven. Rott. 1681. 4to.

— — — — — Joh. Breedenburgs verhandeling van de oorsprong van de kennisse Gods en van desselfs dienst. Amst. C. Schaft, 1684. 4to.

A. Lemmerman, Eenige bewijzen dat Joh. Bredenburg, staande zijn stellingen, geenszins kan gelooven, dat er zulk een God is, als de H. Schrift leert. Waarachter: J. B. Wiskundige demonstratie dat alle verstandelijke werking noodzakelijk is; met de weerlegging van F. K. van die Wisk. demonstratie uytgegeeven door Abr. Lemmerman. Amst, D. Bakamude, 1684. 4to.

J. M. G. V. S. Zedig tegenberigt tot voorstant van Abraham Lemmerman, tegens de onzedige verantwoording van Joh. Bredenburg van Rotterdam. Amst. A. D. Oossaan, 1684. 4to.

Brief aen N. N. tot wederlegginge van het zoo genaamde zedig berigt ende de aanmerkingen tot defensie van Abr. Lemmerman. Rott. I. Naeranus, 1684 en J. M. G. V. S. Vervolg van zedig tegenberigt. 4to.

J. Bredenburgs noodige verantwoording op de ongegronde beschuldiging van Abr. Lemmerman. Rott. Is. Nacranus, 1684. 4to.

Latini Serbalti Sartensis Observationes quibus ostenditur, J. B. esse Spinosistam, atque adeo Atheum. Met holl. vertaling. 1684. 4to.

———————— Vindiciae repetitae pro divina & humana libertate contra Bredenburgios fratres, Spinosae discipulos. dat is: Tweede verdediging van enz. Amst. A. D. Oostzaan, 1684. 4to.

Op F. K. en A. L. Scheurmakers dezer eeuw. Z. pl. 1684. 4to.

Lemmerman, A. Verdeediging van de drie onfeylbare bewijzen dat Johannes Breedenburg geenszins kan gelooven, dat er zulk een God is, als de godsdienst eyscht. Amst. 1685.

Hetzelfde: andere dr. Amst. 1685.

Een korte bedenckinge over de stellingen van A. Lemmerman. Z. pl. 1685. 4to.

F. K(uyper), Bewijs dat noch de schepping van de natuur, noch de mirakelen tegen de natuurlijke reden strijdig zijn. Amst. A. D. Oostzaan, 1685. 4to.

Copye van een brief door Pieter Smout aan Galenus Abramsz geschreeven in welk zijn onbehoorlijken handel tegen A. L. en F. K. gepleegt, omtrent de geschillen met Johannes Breedenburg word aangeweezen. Z. pl. 1685. 4to.

Schriftelijke onderhandeling tusschen Phil. v. Limborg ende Joh. Breedenburg rakende 't gebruijk der reden in de religie. Rott. B. Bos, 1686.

Eenige consideratien over de schriftelijke onderhandeling tusschen Phil. van Limburg en Joannes Bredenburg raakende 't gebruik der reeden. Z. pl. 1686. 4to.

Limborch, Ph. v. Copie van een brief aan N. N. waarin de groote onbedachtheid van J. D. Verburg en J. Breedenburg wordt aangewezen. Amst. 1686.

Bredenburg, Joh. Korte aanmerkingen op de brieven van Phil. v. Limborch aan Pieter Smout en N. N. Rott. B. Bos, 1686.

Antwoord op Johannes Bredenburgs korte aanmerkingen op de Brieven van den Heer Philippus van Limborch aan Pieter Smout. Amst. P. Jansz, z. jr. (1686).

Verburg, J. D. Brief aan J. C. behelsende een klare ontdekkinge van de onbedaghtheijt by de Heer Phil. v. Limborg begaan. Rott. I. Naeranus, 1686.

Klinkhamer, L. Copye van een brief aan Pieter Smout in welke de afschuwelijke ongerijmdheden van het nieuws verzonnen gevoelen van Joh. Breedenburg ontdekt worden. Leiden 1686.

—— Losse en quaade Gronden van de Scheurkerk eeniger, sogenaamde Collegianten tot Rhynsburg, naaktelijk ontdekt en verbroken. Amst. A. D. Oostzaan, 1686.

Schuyl, W. Lijkreden op Laurentius Klinkhamer, Med. Dr. gestorven 11 Novb. 1687. Leyden P. v. d. Meersch, 1688. 4to.

Verburg, Jan Dion. Brief aan Fr. Kuyper waarin deszelfs groote uitsporigheden werden aangewesen. Rott. I. Naeranus, 1687. 4to.

PR. JZ. ST. Aanwijsing van de groote uitsporigheden en grove onwaarheden die J. D. V. in zijn brief aan F. K. tegen P. S. begaan heeft. Rott. z. jr. 4to.

Aenwijzing van verscheide misslagen en onwaerheeden door J. D. Verburg begaan in zijn brief aan A. S. in het beschuldigen van A. P. Dekker, P. de Haan, Jan Matthyssen, Abr. Lemmerman, Isaak Pietersen, Abr. Gerritsen van den Briel en Hans Bor, door aldezelfden. Z. pl. 1687. 4to.

Paulus Bredenburghs aanmerkingen op de ongegronde scheurklaghten van L. Klinkhamer en P. Smout. — Noch een redenering over de Algemeene kerk door J. V. G(eel). Rott. I. Naeranus, 1687. 4to.

Smout, P. Vreede en vrijheid onder de Rhynsburgers verbroken en wechgenomen. Waarachter: Fr. Kuiper, Brief aan J. D. Verburg. Rott. H. Goddaeus, 1687. 4to.

E. V. S. V. D. G. S. Korte aanwijzing dat de philosophie van Johs. Bredenburg zeer schadelijk is. 1688. 4to.

Orobio, J. Certamen philosophicum adversus J. B. Z. pl. of jr. 4to.

J. Oudaan Fzn., Overweginge eeniger grondstellingen door J. v. G(eel) over de algemeene kerk en derzelver onrechtmatigheid aangewezen. Amst. A. D. Oostzaan, 1689. 4to.

——————— Bedenkelijke toepassing op eenige stukken in de Openbaringe. Rott. B. Bos, 1689.

J. van Geels nader verklaringe eeniger zaken in zijne redeneeringe over d' Algemeene kerk, tegen de overweginge van J. Oudaan Frzn. Rott. G. v. Wijen, 1689.

Bredenburg, P. Lykreden op J. D. Verburg, leeraar te Rotterdam, waarachter lijkdichten op denzelfde en op J. Bredenburg. Rott. I. Naeranus, 1691. 4to.

Lykgedachtenis van den vermaerden dichter Joachim Oudaan Fzn., overleden 26 April 1692. Z. pl. of jr. 4to.

J. Bredenburg's demonstratie van 't eeuwig nootzakelyke Iet, dat niets bijgeval geschiet. Z. pl. 1694. 4to.

Hoek, C. v. Lykreden op J. Oudaen Fzn. Rott. B. Bos, 1695. 4to.

Brief van Lambert Joosten met een antwoord op de selve van Herman Bouman. Amst. A. v. Damme, 1696.

Ses en dertigh grontstellingen aangaande de reformatie der Protestanten. (Amst.) 1697. 4to.

H. Bouman, Eenige nodige aanmerkingen op Lambert Joostens Verdediging. Amst. A. v. Damme, 1696. — Een brief van N. N. of Nader bekrachtiging over L. Joostens Verdediging. Leyden 1697.

Schijn, H. Aanmerkinge op het formulier van benoodiging en toelatinge tot het H. Avondmaal. Amst. 1701.

——— Hetzelfde. 2e dr. Amst. 1701.

(K. van Hoek), Christelijke bedenkingen over en tegen de Aanmerkinge op het formulier van benoodiging van H. Schijn. ald. 1701.

L. Bidloo, Onbepaalde verdraagzaamheid, de verwoesting der Doopsgezinden. Amst. 1701.

——— Hetzelfde; benevens vele stukken van Doopsgezinden en Remonstranten over de verdraegsaemheit. Verzaamelt door — prof. van den Honert. Leid. 1742.

Avenhorn, D. van De onderlinge Christelijke verdraagzaamheit gezogt in de Christelijke kerke, maar niet gevonden (over de geschriften van Bidloo en van van den Honert.) Haerlem 1743.

J. Bredenburgs Scherm voor de stekende zon der Amsterdamsche Mennisten. Rott. 1701. 4to.

——— ——— Hetzelfde, 2e druk. Leiden P. v. d. Eyk, z. jr. 4to.

De onbepaalde verdraagzaamheid beschermt door Joannes Breedenburg, tegens de stekende zon der Amsterdamsche Mennoniten. Amst. 1701.

Replyk op het antwoord van J. Bredenburgs Scherm tegens de heet-steekende zon der Mennoniten. Amst. 1701.

K. v. Hoek, De Christelijke verdraagzaamheit verdedigt, tegens Dr. Schijn, met Bredenburg's Scherm enz. Rott. 1701.

——— ——— Nader verdediging der Christelijke verdraagzaamheit, tegens de laatste wederspraak van H. Schijn en L. Bidloo. Rott. 1703.

W. Suderman, Abr. van Loon en **Adr. van Alkmaar,** Verklaring en verdeediging van de Aanspraak voor het Avondmaal, bij de Doopsgezinden te Rotterdam, tegen Adr. v. Eeghem en H. Schijn. Rott. 1702.

Loon, A. v. en **A. v. Alkmaar,** Twee brieven tegen Dr. H. Schijn. (Aanhangsel van 't vorige). Rott. 1702.

(L. Bidloo), Ongebondene licentie, de grondslag der Rhijnsburgsche verdraagzaamheyd, aan K. van Hoek. Amst. 1702.

Schijn, H. Onderzoek op de Rijnsburgse verdraagzaamheid van Korn. van Hoek, met antwoord op de tegenschriften van Suderman, van Loon en van Alkmaar, ald. 1703.

Vries, B. C. de De Christelijke Godsdienst der Rhijnsburgse Christenen, verded. tegen H. Schijn. Amst. 1703

N. N. Lijkreden op Christ. Wenzing overleden te Groningen 23 Aug. 1703. Amst. 1704. 4to.

Wagenaar, J. Redenvoering over den christ. Waterdoop, gehouden te Rhynsburg, 28 Aug. 1745. Waarachter: Bespiegeling over Gods alomtegenwoordigheid. 4 Septb. 1767.

——— Zeven lessen over het verhandelen der H. Schrift. Amst. 1771. 2e druk. (1e dr. vgl. I, bl. 394.)

——— Het leeven en de leer van Jezus Christus. Amst. 1777.

Vaderlyke aanspraeke van afscheid der Regenten van 't Weeshuis der Collegianten in de Oranje-Appel voor de knegtjes die daar uit zullen gaan. Amst. z. jr.

Idem Idem voor de meisjes. Amst. z. jr.

Maurik, W. v. Lijkrede op Jakob van Roojestein, voorganger der Collegianten, overl. 18 Febr. 1746. Amst. 1746.

Houttuyn, Adr. Redevoering over Handelingen XVI : 30—34 te Rynsburg uitgesproken bij gelegenheid van het verrichten des chr. Waterdoops aldaar 2 Junij 1770. Rott. 1770.

Collegianten, Leerredenen van — Amsterdam. 1780. 2 dl.

Bosch, Kornelis van den Leerreden in de vergad. der Collegianten te Rotterdam op den dank-, vast- en bededag den 27 Febr. 1782. Rott. 1782.

Camphuysen, D. R. Stichtelijke rijmen op noten. Rott. 1688.

——— Uitbreijding over de Psalmen des propheten Davids. Amst. Wed. Pieter Arentsz. 1697. 4to.

——— Hetzelfde. Amst. 1759.

Camphuysen, D. R. Stichtelijke rijmen. Amst. 1713 en Uitbreiding over de Psalmen. Amst. 1715.

b. Baptisten.

Crosby, T. The history of the English Baptists, from the reformation to the reign of George I. London 1738. 4 dln.

Ivimey, J. A history of the Englisch Baptists, to the close of the 17th century. London 1811. 2 vol.

Balfour, A. Anti-paedobaptism unveiled or an inquiry into the Origin and progress of the baptists. Edinb. 1827.

Evans, B. The early english baptists. Lond. 1862/64. 2 vol.

Cramp, J. M. Geschichte der Baptisten bis zum Schluss des 18en Jahrhunderts. Hamburg 1873.

Thomas, J. A History of the Baptist association in Wales, from 1650—1790. London 1795.

Tracts on liberty of conscience and persecution 1614—1661. ed. for the Hanserd Knolly's Society by E. B. Underhill. London 1846.

The Records of a church of Christ., meeting in Broadmead, Bristol 1640—1687 ed. for the same by E. B. Underhill. ibid. 1847.

Bunyan, John. The Pilgrim's Progress. ed. for the same by G. Offor. ibid. 1847.

Williams, R. The bloudy tenent of persecution for cause of conscience discussed, ed. for the same by E. B. Underhill. ibid. 1848.

Canne, John. A necessity of separation from the Church of England, ed. for Ch. Stovel. ibid. 1849.

Feathly, D. The dippers dipt. London Nich. Bourne 1645 4to.

Periodical accounts relative to the Baptist Missionary Society. London from 1800—1815. 6 vols.

Annual Reports of the Baptist Missionary Society, a Continuation of the Accounts. ibid. from 1818—1853.

Cox, F. A. History of the Baptist Missionary Society from 1792—1842. London 1842. 2 vol.

— —— Memoirs of W. H. Angas. ibid. 1834.

Berigt wegens het zendel. genootschap der Baptisten in Engeland en verslagen der nederl. afd. v. h. Zend. genootschap der Eng. Baptisten No. 1—24. (Ontbr. verslag 6 en 20.)

Angas, W. H. Brief an die Aeltesten, Lehrer und Mitglieder der mennon. Gemeinen in Westpreuszen zur Theilnahme an die Taufgesinnten englischen Missionsgesellschaft. Danzig 1823. 4to.

The Baptist Magazine. London 1820—1823. (jrg. 1822 defect).

Ein Andenken christlicher Liebe von den englischen Taufgesinnten für ihre Brüder. Basel 1824.

Cox, F. A. and **J. Hoby,** The Baptists in America. London 1836.

The American baptist Almanac for the year 1868. Philadelphia.

American Baptist Year-Book 1868. Philadelphia.

Annual Catalogue. University of Rochester 1869—70. Roch. 1869.

———————— of the officers and students of the Rochester theol. Seminary for 1869—70. Roch. 1870.

Wer sind die Baptisten? (art. in No. 16, 17, 18 van de „Sendbote". Cincinnati 1870.

New-York Baptist annual for 1870.

Minutes of the forty-second anniversary of the Monroe baptist association. Rochester 1869.

Verhandlungen der Zweiten Bundes-Conferenz von Gemeinden Predigern und Mitarbeitern Deutscher getaufter Christen, gewöhnlich Baptisten genannt. Cincinnati 1869.

Faber, N. De anabaptiske bevoegseler in Danmark. Odense 1842.

Opwekking tot het ondergaan van den Doop bij onderdompeling op belijdenis. In 't Hoogduitsch. Baptistisch tractaat bij J. Ritter & Co.

Liefde, J. de Belijdenis des geloofs der Christ. Gemeente te Zutphen bekend onder den naam van Apostolisch Christelijk-Afgescheiden Gemeente. Deventer 1845.

——— De Diligence of de reis naar de stad der erfenis. Arnhem 1845.

——— Antwoord aan Prof. S. Muller op een beschuldiging, een verwijt en een uitnoodiging. Amst. 1854.

——— Protestantsch Pausdom. Amst. 1855.

——— Waarschijnlijkheid of zekerheid. Utr. 1864.

——— Mr. I. da Costa en zijne tegenstanders. 1857.

Glaubensbekenntniss und Verfassung der Gemeinde Getaufter Christen gewöhnlich Baptisten genannt. Hamburg 1847.

Lücken, L. von Die Lehre der Apostel J. C. verglichen mit einem baptist. Glaubensbekenntnisz. Hamb. 1848.

Ein Wort an die Neutäufer von einem Laien. Zürich 1851.

Muller, S. De baptisten en de vijandelijkheden op het vaste land tegen hen bedreven. Amst. 1852. 2 st.

——— De baptisten in Engeland. (uit Doopsg. Bijdragen 1862).

Köbner, J. Die Gemeine Christi u. d. Kirche. Hamb. 1853.

Muller, I. L. Herr Baptistenprediger Ribbeck. Elberf. 1854.

Huidekoper, F. The belief of the first three centuries concerning Christ's mission to the underworld. Boston 1854.

——— Indirect testimony to the genuineness of the Gospels. N.-York 1880.

An die Baptisten. Eine Umdichtung des Gedichtes von Knapp. 1844.

Curtis, T. F. The progress of Baptist principles. Boston 1855.

Hiscox, E. T. The baptist church directory. A guide to the doctrines and discipline, of baptist churches. N.-York 1859.

Ebel, H. R. G. Wie kann die evang. Kirche ihre Verpflichtung hinsichts der Baptisten nachkommen? Königsb. 1881.

Newmann, Alb. H. Baptists and liberty of Conscience (f. the Examiner 30 Aug. 1883. N.-York.

c. Over den Eed.

Vom christlichen Ayd, durch wölchen namen, er solle geben und genōmen werden, bericht ausz Göttlichem Recht. Durch ain diener des Evangeliums. o. O. u. J. A 1—A 5.

Meuslin, W. (Wolfg. Musculus), Ain frydsams unnd christlichs Gesprech ains Evangelischen und ains Widertauffers so sy des Aydschwurs halben mit einander thund. (Augsburg) 1533. 4to. A 1—D 4.

Fabri, J. Von dem Aydschwören. Auch von der Widertauffer Marter und wo her entspring, das sie also frölich unnd getröst die peyn des tods leyden. Und von der gemainschafft der Widertauffer. (Augspurg) 1550. 31 fol.

Beszler, M. Einfeltiger Bericht ausz Gottes wort vom Eidschweren. Nürnberg Georg Merckel 1554. 4to. A 1—H 2.

Musculus, W. Een claere ende scriftelicke onderrightinghe van den eedt, waer toeghedaan is: een clein anhancksel door M. Mikroen. Z. pl. 1555. A 1—I 6.

Vomelius, Sibr. Van den Eedt. Franeker Gelles van den Rade, 1590.

Melisander, C. Christliche Erinnerung vom Eidschweren. Z. pl. 1600. A 1—C 7.

Toornburg, K. Schriftuurlijcke Verhandelingh tegens het Eed-zweeren en voor de wraak- en weerloose lydsaemheyt. Alckmaer. G. J. Haseven. 1688.

Verhandelingen van den eedt vertaald uit Ph. v. Limborch en A. v. Cattenburch. Amst. 1729 en Ph. v. Limborch Welstervens-leer voor ziekken. Amst. 1700.

Dithmar J. C. Constitutiones de jurejurando ex Moses Maimonidis opere. Lugd. Bat. 1706. 4to.

Scheffer, J. F. Jurisjurandi verus ac legittimus usus. Duisb. 1729. 4to

Verduin, Abr. Examen argumentorum viri clar. a Cattenburg pro necessitate jurisjurandi, nec non Mennonitarum defensio. Amstelaed. 1729. vert. uit het holl. door A. Spinniker.

Walch J. E. J. Antiquorum christianorum doctorum de jurejurando sententiae. Jenae 1744. 4to,

Pfaff C. M. De vera juramentorum notione e sacris pandectis depromenda. Tubingae 1746. 4to.

Wichers, H. L. De jurejurando. Gron. 1769. 4to.

Escury, H. Collot d'Observationes quaedam selectae de jurejurando. Gron. 1794.

(Hovens, D.) De leer der Doopsgezinden vooral omtrent den eed. Amst. 1794.

Verzameling van stukken over den eed: Publicatie van de provisioneele Representanten 1795 en geschriften daartegen en daarover 7 st. 1 Bd.

Vries, C. de, Over het eedzweeren. Haarl. 1803.

(Stäudlin C. F.) Historia jurisjurandi biblica. Gottingae 1805. 4to.

————— Geschichte der Vorstellungen u. Lehren vom Eide. Göttingen 1824.

Wirschinger, F. L. Ueber den Würderungseid. Landshut 1806.

Malblane, J. F. de, Doctrina de jurejurando e genuinis legum et antiquitatis fontibus illustrata. Tub. 1820.

Entwurff zu Eidesformularen und Instructionen. Tüb. 1825.

Bayer, F. Betrachtungen über den Eid. Nürnberg 1829.

Müller F. J., De jurejurando canonico, speciatim promissorio. Bonnae. 1831.

Leue, F. G. Von der Natur des Eides. Aachen u. Leipzig 1836.

Göschel, K. F. Der Eid nach seinem Principe, Begriffe und Gebrauche. Berlin 1837.

Heine, R. Th. Ueber die Cumulation des Eides Antrags mit anderen Beweismitteln. Dresden 1840.

Matthaei, G. C. R. Doctrina Christi de jurejurando. Halae 1847.

Viereck, E. Ueber die Eidesdelation. Rostock 1848.

Hesse, Die Frage von der Eideszuschiebung und von der Eideszurückgabe. Eisenberg 1852.

West, F. Iets over den eed, hoofdzakelijk op grond van Matt. V: 33—37. (uit het duitsch vert.) Purmer. 1853.

Marx, P. J. Der Eid und die jetzige Eidespraxis. Regensb. 1855.

Strippelman, F. G. L. Der Gerichtseid. Cassel 1855. 3 Bde.

Werner, C. G. Ueber den Eid auf christl. Standpunkt. (Theol. Studiën), 1858.

A. Schnyder, Die Heiligkeit des Eides. Luzern 1863.

Malortie C., Zur Eidesfrage. Hann. 1866.

Schrader, L. Der politische Eid. Eine ethische Studie. Kiel 1868.

Leeuwen, E. H. v. De eed en de moderne Staat. Utr. 1881.

Levy, J. A. Eeds- en Staatsgeknutsel. 's Gravenh. 1882.

Davelaar J. v. De Eed. den Haag 1882.

Rappard, F. A. J. T. van, Eenige opmerkingen over meineed. Utr. 1882.

Dyserinck, J. De vrijstelling van den eed voor de doopsgezinden. Haarl. 1883.

Twee verslagen van een rechtsgeding over het weigeren van den eed. (Dagbl. v. Amst 1883.)

Bauer, B. Der Eid. Heidelb. 1884.

Boeye, M. J. Schuurbecque. De Eedsquestie. Zieriksee 1884.

Hartlieb, Der Eid und der moderne Staat. Heilbron 1884.

Hingst S. J. Beraadslagingen over den eed in de Bataafsche Republiek van 1796—1798. (Uit N. Bijdragen voor rechtsgeleerdheid.) Amst. 1885.

— ——— De onhoudbaarheid van den eed in den bestaanden vorm. Amst. 1885.

——— ——— Wat verstaat men onder eed? voorafgegaan door P. van Bemmelen: Een noordsche eed uit de 17e eeuw (Rechtsgel. Bijdr. en Bijblad 2e jg. afd. C, Amst. 1887.)

d. Over de menschwording, de wereloosheid het Overheidsambt, de kerkelijke tucht.

Tricht, D. J. Een nut en profitelyck boecxken — aengaende de verclaringhe der menschwerdinge ons Heeren Jesu Christi. z. pl. 1578.

——— Hetzelfde. Haarlem, Paschier van Wesbusch 1601.

Seyndtbrief van eenighe stucken waerin begreepen is een corte bekentenisse bevesticht met de H. Schrift, betreffende de Mensheyt Christi. Z. pl. 1581. A 1—C 7.

Drie schriftuerlycke liedekens, waervan dat eerste is van de godtheyt ende waerachtige menscheyt Jesu Christi. Haarlem, P. v. Wesbusch 1601.

Cuyper, Corn. de, Eenvuldige verantwoordinge met corte verclaringhe onses geloofs van den eenigen Godt alsoock van de Heylige menschwerdinge Jesu Christi. Z. pl. of jr.

Timmerman, Harman, Een corte Bekentenisse en grondighe aenwysinge uyt der H. Schrift, dat Godt, Vader, Soon ende Heylighe Gheest een onverscheyden Godt is, ende dat Christus Jesus oock Godt ende mensche is. Haerlem P. v. Wesbusch 1602.

Outerman J. Een nodighe christelycke verantwoordinghe, teghen de quade inventien van sommighe die — te verstaen gheven dat den Eewighen eenighen geboren Zoone des Alderhoochsten niet en is geweest een mensche. Z. pl. 1605.

Seu, Joh. Antwoordt op een boecxken van Cornelis de Cuyper, genaemt Eenvuldighe verantwoordinge enz. Middelburg, S. Moulert. 1608.

Ampsinck, Joh. Verclaringhe van de menschwordinghe Jesu Christi. Amsterdam, J. E. van Heerden 1608.

Outerman, Jaques Antwoordt ende verclaeringhe op de 57 Artyckelen — door welcke verantwoordinghe ende verclaringhe de ware kennisse Gods ende de H. Menschwerdinghe — Jesu Christi — bewesen is. Haerlem, P. Arentsz 1613.

Corte notulen van seker ghespreck gehouden over den Artyckel van de Menschwerdinge onses Heeren J. Ç. Ziericzee, B. Doll 1620. 4to.

J. H. P. Cort ondersoeck of de meeninghe der Mennistghesinde dat Jesu Christi vleesch is van het Woort en niet van Maria waerachtigh zij. Amst P. E. Poppius 1628.

——— Hetzelfde. z. pl. of jr.

Lieven van Vreeland, Cort ondersoeck, of 't noodtsaeckelick zij ter saligheydt te ghelooven, dat Jesus Christus sijn vleesch heeft van 't Woord en niet van Maria. Haarlem, T. Fonteijn 1643.

Driessche, Jan van den, Een verlichtende Spieghel waerinne met Schriftuere bewesen wert de oprechte kennisse Jesus, die Christus genoemt wert. Z. pl. 1646.

Moyaart J. T. Een bekentenis des geloofs over de mensch-werdingh Jesu Christi voorgestelt door Garbrant Willemsz, en een antwoordt op deselfde. Amsterdam J. Rieuwertsz 1663.

Brakel, Th. à Disputatie over de menschwerdinge Jesu Christi. Tegen Hessel Ipes. Amst. B. de Wild 1664.

Menius, J. Von der Notwehr unterricht. Wittemb. 1547. 4to. A 1—L 3.

Luther, M. Erklerung von der Frage die Nothwehr belangend. Wittenb. H. Lufft. 1547. 46 blz. 4to.

J. P. (. . . .) Verantwoordinge eender Requeste — oft oorloch — gheoorloft sy. Z. pl. Gilles Mesdag 1597.

Wolzogen, J. L. De werelose Christen. Z. pl. 1676. vertaald door P. L.

De weerloose oude kercke na soo veel slechter eeuwen eyndelyck wederom met recht bevestight. Z. pl. of jr. 4to.

Request van eenige doopsg. Gemeenten in het voorm. N. Holland aan de Eerste kamer van het Vertegenwoordigend Lighaam des Bataafschen volks over vrijheid van wapendragen. Junij 1799.

——— van den kerkeraad der Doopsg. Gem. by het Lam en den Toren aan de Eerste kamer van het Vertegenwoordigend Lighaam des Bataafschen volks over de vrijheid van wapendragen. Amst. 1799.

Borg J. ter, Heeft Menno Simons eene volstrekt algemeene weerloosheid gepredikt? (Uit de Letteroef.) 1819.

Junius, F. J. J. A. De bello homini et principi christiano licito, atque de religionis christ. doctrina hominum de bello gerundo sententiarum emendatrice. Traj. ad Rhen. 1835.

— — — — — — — De oorlog in verband met Christendom en beschaving. Tiel 1869.

Mannhardt, W. Die Wehrfreiheit der Altpreusz. Mennoniten. Marienburg 1863.

Wiskemann, H. Der Krieg. Leiden 1869.

Jacob Jansen (en Hans de Ries) Nootwendige verantwoordinge der verdructer waerheyt, nu ao 1591, door Pieter Cornelisz. bestreden over het ambt der wereltlicker Macht en Overheydt. Z. pl. z. jr. *1—L 5.

Pieter Cornelisz, Grondighe Wederlegginghe van seker geschrift eerst by Jacob Jansz ghestelt. Amsterdam, Laurens Jacobsz 1597.

Hetsz, O. Een cleyn tractaetken tegen P. Jansz, Bisschop ende Leeraer der Wederdoopersche Ghemeente te Hoorn, dat het Overheyts-ampt met goeder conscientie mach bedient worden. Enchuijzen J. L. Mey 1618.

Hübener, N. Disputatio de magistratu politico Anabaptistis et Pontificiis opposita. Witteb. M. Wendt 1650. 4to.

Timmerman, H. Een verklaringhe: hoe eñ in wat manieren de Heere Jesus Zijnen Jongeren in der afzonderinge macht gegeven heeft; eerst in druck uytghegheven Anno 1560. Haerlem V. Casteleyn 1618.

Ampsinck, Joannes, Copie van een geschrift ghesonden van sommighe Vriezen aan den Vlamingen. Haerlem G. Rooman 1590.

– - Eenighe propositiën nopende de Kerckelijcke discipline. Haerlem, G. Rooman 1590.

L. G. Een corte eenvuldighe verklaringhe wt der Heyliger Schrift tot behoudinge — der eerlycker — echte — tegen dat echtmijden. Middelb. R. Schilders 1591.

Honich, Thymen Claessoon, Een grondelycke verclaringhe van den echtelycken staet waerin so claerlyck als waerlyck wedersproken wert, het grote onverstant eeniger twist-kercken die niet min ongherechtelyck, als stoutmoedelyck verwerpen, ende verbannen durven, al denghenen die onder haer buyten haer vergaederinghe te Echt grijpen. z. pl. z. jr.

J. M. K. Tegenspraeck ende wederlegh — over 't punct der Wereltlijcke mijdinghe tegen Jaq. Outerman. Haerlem G. Rooman 1598.

J. T. Een vriendelycke aenspraeck — over het stuck — — der echtmijdinghe ende ghemeyne mijdinghe. Met bijvoeginge der Artyckelen van den Hoochduytschen ende Vrieschen vrede. Amst. A. Henricx 1613. A 1—G 3.

Ben Israels, (Anthony Jacobs) Tractaet tegen het straffen der Buytengetrouden, sonder onderscheydt. Amst. J. A. Colom. 1628.

Brief nopende d'Echtmydingh ende het niet weder aennemen der Buyten — ghetrouwde. Haerlem T. J. Fonteyn, 1629.

J(acob) P(ieters) van de Cooch, Veylighe wech ofte raet om hem in 't bannen ofte veroordelen niet te vergrypen. Amst. A. Biestkens, 1631.

C(laes C(laesz), Schriftuerlijk tractaet, over het weder aennemen der boetvaerdighe buyten-ghetroude. Haerlem H. P. van Wesbusch, 1634.

Vermuelen, J. P. Verclaringe wt de Godtlycke Schriftuere hoe haer de Gemeente Christi moet bewysen neffens die Broeders die nadat se haer in de ghemeenschap der Geloovigen hebben begeven, wederom vervallen ende bevonden worden argherlyck te wandelen, oft door leelycke feyten overtreden ende van den gheloove afwijcken, Seditie oft twist neffens de leeringhe (in wederspannicheyt) aenrichten. Ende waerom dȧt die Schriftuere ghebiet dat men die sal myden, ende schouwen, daer niet mede te doen hebben: maer elck hem daervan te onttrecken. Z. pl. 1645.

Joost Hendricksz. Een christelicke ondersoekinge wanneer men dengenen, die om een Buytentrouw van der Gemeynte gestraft is, weder behoort aen te nemen. Amst. J. Rieuwertsz 1647.

Lansberg, F. Van de vremde ende onschriftmatighe maniere der wederdoopscher leeraren heymelijcke ghebeden. Rott. J. van Waesberghe. 1596.

Bisschop, P. de, Spieghel der waterlantscher wederdooperen leughenkonst. waarachter: Kort ondersoeck van Jacob Janssens nootwendighe verantwoordinghe der verdructer waerheit. Rotterdam, J. v. Waesberge 1597.

III. STRIJD- EN VERDEDIGINGSSCHRIFTEN.

Guethell, C. Schutzrede widder eczliche Clamanten wilche die evangelischen Lerer schuldigen wie das sie eynen newen Glawben predigen. Wittemb. 1522. 4to. A 1—D 4.

Luther, M. Wider die himelischen Propheten. Wittenb. 1525. 2 Th. 1 Bd. 4to. A 1—I 4 en a 1—m 4.

——— — Ein sendbrieff widder etliche Rottengeister. Wittenb. N. Schirlentz 1532. 4to. A 1—B 3.

——— Das weltlichen Oberkeitt den Widertaufferen mit leiblicher Straff zu weren, schuldig sey. Wittemb. 1536. 4to. A 1—B 3.

Melanchthonis, Phil. Adversus Anabaptistas judicium. — **Brentii, J.** Sententia an magistratus jure possit occidere Anabaptistas. — Articuli inspectionis ecclesiarum Saxoniae. A 1—I 4. z. pl. of jr. waarachter: **Latomi J.** De questionum generibus quibus ecclesia certat. s l. 1525. A 1—C 6. — **I. Fabri.** Causse rationabiles ac vere catholicae quare — Lutheranae hactenus perfidiae non adhaeserit. Colon. P. Quentel 1527. A 1—I 6. — **Linnichanus, A. C.** Oratio — qua ecclesiae proceres sui officii admonet. Colon. 1527. A 1—B 7. — **J. Atrociani.** Nemo evangelicus. Basileae J. Faber Emmeus 1528. A 1—C 7. — **Erasmi** epistola consolatoria in adversis. s. l. et ao. A 1—B 3.

Melanthon, Ph. Verlegung etlicher unchristl. Artikel welche die Widerteuffer fürgeben. Wittemb. G. Rhaw 4to. o. J. A 1—E 4.

Hetzelfde in denzelfden druk maar zonder naam van den schrijver.

Hetzelfde. Zwickau W. Meijerpeck 1536. 4to. A 1—E 4.

Melanchton, Ph. Underricht wider die Lere der Widerteuffer verdeutschet durch Justus Jonas. Witteberg 1528. 4to. A 1—D 4.

Melanchton, Ph. Etliche propositiones wider die Lehr der Widerteuffer. z. pl. 1535 A 1—A 4.

Oecolampadius, Joh. Ain gesprech etlicher predicanten zu Basel gehalten mit ettlichen bekennern des widertauffs. (Basel) 1525. 4to. A 1—B 4.

——— Underrichtung von dem Widertauff, von der Oberheit und von den Eyd. Antwort auf Balt. Hubmaiers Büchlein wider den Kindertauff. Basel 1527 4to.

Zwingli, H. Von dem Predig Ampt. Zürich C. Froschouer 1525. 4to. A 1—G 6.

——— Welche ursach gebind ze ufruren, welches die waren ufrurer sygind etc. Zürich 1525. C. Froschower. 4to. A 1—M 4.

——— In catabaptistarum strophas elenchus. Tiguri C. Froschouer 1527.

Schmid, C. Ein christliche ermanung zu warer Hoffnung in Gott unde warnung vor dem abtrüllichen Widertouff. Zürich bij denzelfde. 1527. A 1—C 6.

Wider den newen Taufforden Notwendighe Warnung an alle christ gleubigen durch die diener des Evangelii zu Augspurg. Augspurg 1527 4to. A 1—M 3.

Fabri, J. Sermones adversus Anabaptistas apud Moravos. Lpz. M. Lotter 1528. 4to. A 1—H 4.

Handlung oder Acta gehaltner Disputation zu Bern in Uchtland. Zürich C. Froschouer 1528. A 1—Ll 8. waarachter: C. Schmid. Die Predigen so vonn den frömbden Predicanten — beschehen sind. Verwerffen der articklenn und stucken so die widertäuffer fürgewendt habend. Zürich, C. Froschouer 1528. A 1—O 4.

(Althammer, A.) Ein kurze untterricht den Pfarherrn und Predigern in Brandenburg wes sie das Volck wider etliche verfürische lere der Widertauffer — vermanen und unterrichten sollen. Z. pl. 1528. 4to. A 1—C 4.

Rhegius, Urbanus. Ein Sendbrieff Hans Huthe etwa ains furnemen Vorsteers im Widertauffer ordenn verantwort durch — Augsp. A. Weyssenhorn. 1528 4to. A 1—E 3.

—— — Wie man die falschen Propheten erkennen ja greiffen mag. Brunswick. A. Goldbeck 1539. 4to. A 1—K 4.

Barthol. de Usingen. Confutatio eorum quae Lutherus scripsit in rebaptizantes. Colon. J. Gymnicus 1529. A 1—I 3.

Acta der Disputation zu Flensburg die sache des Hochwirdigen Sacraments betreffend im 1529 Jar. Wittemberg, J. Kluck 1529. A 1—N 7.

Dickii, L. Adversus impios anabaptistarum errores judicium. Hagenoae Joh. Sec. 1530. 4to. A 1—E 3.

Ein christenlich Gespräch gehalten zu Bern zwischen den Predicanten un Hansen Pfyster Meyer von Arouw, den Widertauff, Eyd u. s. w. betreffende. Z. pl. 1531. A 1—F 6.

Bullinger, H. Von dem unverschamptē fräfel ergerlichem verwyrren und unwarhafftem leeren der selbsgesandten Widertouffern. Zürich C. Froschouer 1531.

— Der widertäufferen ursprung, fürgang, secten, wäsen, fürneme und gemeine irer leer Artickel. Zürich ibid. 1561. 4to.

———— Teghens de Wederdoopers ses Boecken in Nederduytsch overgestelt door Ger. Nicolai, die

daer byghevoecht heeft de wederlegginghe der leeringen van Menno Symons enz. Embden 1569. 4to.

Bullinger, H. Hetzelfde boek. Amstelredam, J. E. Cloppenburgh 1617. 4to.

— — Tweede deel van — tegen de wederdoopers zijnde de Verantwoording der Doopsgesinde. Uit het hoogduijts. Met een uittreksel uit de kerkenordinancie van Marten Mikroen. Aldaar J. Rieuwertz 1665. 4to.

Handlung oder Acta gehaltner Disputation — zu Zoffingen inn Berner Biet mit den Widertäuffern. Zurich C. Froschouwer 1532.

Butzer, M. Handlung inn dem offentlichen gesprech zu Strassburg — gegen Melchior Hoffman, durch die Prediger daselbet. Strassburg, M. Apiarius. 1533. 4to. A 1—L 6.

Die handelinge van der openbaerder disputacie — te Straszburch teghen Melchior Hoffman door die predicanten derselver stadt. Z. pl. 1533.

Heberlé. Capito's Verhältniss zum Anabaptismus (Zeitschr. hist. theol. 1857.)

Cochleus, Joannes, Von newen Schwermereyen sechs capitel den christen und ketzern beyden nötig zu lesen und höchlich zu bedencken, der seelen seligkeit betreffende. Leipzig M. Blum 1533. A 1—D 3.

— — XXI Articuli anabaptistarum Monasteriensium. Appendix elegans ex Epistola Petri Plateani — quae de anabaptistis et de civitate Monasteriensi multa commemorat. Lips. N. Faber 1534. A 1—C 6.

Hetzelfde achter: J. Eckius, Enchiridion locorum communium adversus Lutherum et alios hostes ecclesiae ed. 7a. Lugduni (Matt. Bonhomme) 1538.

Menius, J. Der Widderteuffer Lehre und geheimnis. Wittemberg N. Schirlentz 1534. — **M. Luther,** Von der widdertauffe an zween pfarher. **P. Melanchton.** Unterricht widder die lere der widderteuffer. A 1—V 8.

——— Von dem Geist der widerteuffer. mit einer vorrede M. Luthers. Wittemb. bij denz. 1544. 4to. A 1—T 4.

Amadeus Parfusser. Vermerckt ain underweysung — wider die sect der zwytaufer o. O. 1535. 4to. A 1—C 5.

Corbachius, Joannes, Contra Anabaptistas unici baptismatis assertio. Coloniae Melch. Novesianus. 1535. A 1—F 8.

Kymeus, Joh. Ein alt christlich concilium — zu Gangra in Paphlagonia gehalten wider die hochgenante Heiligkeit der Mönchen und Widerteuffer. Item ein alt wunderbarliche Geschicht von denen, die Christum an Jüden und Heiden rechen wolten. Mit einer Vorrede von M. Luther. Wittemb. J. Klug 1537. 4to. A 1—K 4.

Epistola theologorum Norimburgensium ad doct. Rup. à Mosham. Neurenb. 1539. A 1—B 4.

Gastius J. De anabaptismi exordio, erroribus, historiis abominandis, confutationibus adjectis. Basel R. Winter 1544.

Des — Johans Friderichen, Hertzogen zu Sachsen u. s. w. in Gottes Wort prophetischer und apostolischer Schrift gegründete Confutationes u. s. w. Jhena, T. Rebart 1559. 4to.

Alberus, E. Wider die verfluchte Lere der Carlstader und alle furnemste Heubter der Sacramentirer, Rottengeister, Wiederteuffer u. s. w. Newbrandenburg 1565.

Frischlin, N. Die Religionsschwärmer oder Mücker als da sind Wiedertäufer, Nachtmalsschwärmer und Schwenckfelder (a. d. lat. v. S. Hoch) Stuttg. 1839.

Bloccius P. Meer dan twee honderd ketterijen, blasphemien eñ nieuwe leeringe. Z. pl. 1567.

Ł. P. Een schoone christelijcke waerschouwinge om alle grouwelycke ende verdoemelicke dwalinghen ofte secten — te schouwen. Z pl. 1568.

Cunerus v. Browershaven, Petri, Den schilt teghen die Wederdoopers. Loven R. Velpius 1568.

Brez, Guy de, De wortel, den oorspronck en het fondament der Wederdooperen oft Herdooperen van onsen tijde u. h. franchoyser talen overgheset door J. D. R. Z. pl. 1570.

Hetzelfde. Amst. J. E. Cloppenburch 1589.

Hetzelfde. Amst. bij denzelfde 1608.

Protocoll, d. i. Alle Handlung des Gesprächs zu Franckenthall — mit denen so man Widertäuffer nennet. Heidelb. J. Mayer 1571. 4to.

Hetzelfde. 2e Ausg. Heidelb. J. Meyer 1573. 4to.

Hetzelfde boek, overgheset door Gaspar van der Heijden. Z. pl. 25 Novb. 1571. 4to.

Protocoll, d. i. Alle Handelingen der Tsamensprekinghe tot Franckenthal gehouden metten wederdoopers. Wt de overlantsche sprake in de Nederlantsche Tale overgestelt by Hans Bruijnincx. Z. pl. 6 Dec. 1571.

Bronsveld, A. W. Gesprek met de doopsgezinden te Frankendaal in 1571. Harderwijk 1871.

Andreae, J. 33 Predigen von den fürnemsten Spaltungen in der christl. Religion. 5 Th. 1 Bd. Tubingen 1573 4to. (Der 4te Theil wider die Lehre der Widertäufer.)

Vossenholius A. Dialogus. Ein Göttlich und christlich Gespreck mit den Wedderdöperen, Sacramentereren und anderen Secten mehr im Nedderlande. Hamb. N. Wegener 1575. (wt dem nedderlendischen in sassische sprake avergesettet.)

Wigand, J. Etlicher widerteufferischer Schwermereyen, welche sich jetzt wider regen, widerlegung. Konigsperg, G. Osterberger 1576. 4to.

——————— De Anabaptismo. Lipsiae, G. Defner 1582. 4to.

Protocol. Dath is, Alle handelinge des Gesprecks tho Embden in Oistfrieslandt mit den Wedderdöperen, de sick Flaminge nömen geholden. Embden G. Goebens 1579. 4to.

——————— d. i. Alle handelinghe des gesprecks tot Embden — met den Wederdooperen die hen Vlamingen noemen gehouden. Wt de Sassensche in Nederlandtsche sprake, door Dominicum Julium overgheset. Ald. bij denz. 1579. 4to.

Hetzelfde. Amst. Laurens Jacobsz 1616. 4to.

Fischart, Joh. Bewärung und Erklärung des uralten gemeynen spruchworts, Die Gelehrten die verkehrten. (Strassburg) 1584.

L. G. P. Christelyke waerschouwinghe teghen verscheyden valsche Leeringhen ende Heresiën. Delff, Aelbrecht Hendricksz 1585.

Erhard, C. Salus ex inimicis. Goliaths Schwerdt. Augenscheinlicke Erweysung, was wir catholische — für klare — Argumenta haben u. s. w. Met angehängten Ursachen, warumb alljetzt schwebende sectirer und ketzer als da synd Zwinglianer — und Widertauffer von den catholischen gestraffet werden. Ingolst. W. Eder. 1586. 4to.

(Erhard, C.) Zwelff wichtige und starcke Ursachen Hansen Jedelshausers von Ulm warumb er — von den Widertauffern — sey abgetretten. Ingolst. W. Eder 1587. 4to.

Taffin, J. Onderwijsinghe teghens de dwalinghe der wederdooperen. Haerlem. G. Rooman 1590.

Honold J. Disputatio contra Anabaptistas de regno Christi. Tübingae, J. Kircherus 1595. 4to.

Ceulen, P. van, Een warachtige doch eenvoudighe Wederlegginghe teghens het lasterschrijven Ruardi (Acronii) Z. pl. 1596.

Protocol. Dat is, de gantsche handelinge des ghesprecx, gehouden tot Leeuwarden in Vrieslandt, tusschen Ruardum Acronium, dienaer des godlijcken Woords ter eenre, ende Peter van Ceulen, dienaer bij de Mennisten,[1] ofte Wederdooperen ter ander syden. Franeker, Gillis van den Rade 1597. 4to.

Justificatie des Magistraets tot Leyden in Hollant Z. pl. 1597. waarachter:

Antwoorde op de valsche beschuldiginghen door een zeker gheswworen vijandt der Gereformeerde Religie onder den titel van de Justificatie van Leyden voortgebracht ende nu door eenige wederdooperen van nieus in druc wtgegheven. Rotterdam, J. van Waesberghe 1598.

Acronius, R. Seer grondighe ende wt Godes Woordt wel ghefondeerde onderrichtinghe tegens de lasteringhe ende het geschrey der Wederdooperen — over het onderholt ende de middelen daer door de dienaren der warer ghemeynte Christi in haren dienst — onderholden worden. Franeker 1599.

Schlussenburg, C. Einfältiger Bericht von den groben Gotteslästerungen der — Wiedertäufer. Frankf. Petrus Kopff 1599. 4to.

(Bisschop, Pieter de), Antwoort-liedt op eens Wederdoopers lasterliedt. Rott. J. van Waesberghen 1600. 5e dr.

Beza, T. Van de straffe welcke de wereltlycke overicheyt over de ketters behoort te oeffenen. Franeker, G. van den Rade. 1601. (overgheset door de Dienaers des G. Woorts binnen Sneeck.)

Tayo, J. Proeve van de leere der Wederdooperen wt haer eygen schriften genomen. Leyden, J. C. Dorp, 1601.

Moded, H. Grondich bericht van de eerste beghinselen der Wederdoopsche Seckten. Middelburg. S. Moulert 1603.

Fischer, C. A. Von der widertauffer verfluchten Ursprung, Gottlosen Lehre und derselber gründtliche widerlegung. Brück a/d. Teya. 1603. 4to.

——— Antwort auff die widerlegung so Claus Breutel — het gethan auf das Buch — von der widertauffer verfluchten Ursprung. Ebendas. 1604. 4to.

——— Der Hutterischen Widertauffer Taubenkobel. Ingollst. A. Angermeyer 1607. 4to.

Alutarius, C. Onderscheyt des Christendoms ende Onchristendoms deses tijdts. Franeker G. v. d. Rade. 1605. — Eenvoudighe onderwijsinghe I. van de pausselijke Successie. II. van het handelen der Ghereformeerden Predicanten met der Mennonist Bisschoppen ald. 1605. — Schriftuyr-Articulen van de noodtsakelijcheyt der sichbaerlijker gemeynte Jesu Christi. ald. (F. Heyns). 1604.

Alutarius C. Sterf-const. Franeker F. Heyns. 1624.

Osiander, L. Enchiridion controversiarum quae Augustanae Confessionis theologis cum Anabaptistis intercedunt. Tubingae, G. Gruppenbach 1605.

Hetzelfde boek bij denzelfde. 1605 (andere druk) waarachter: Appendix historica de Anabaptisticae sectae origine etc. Francof. 1615.

Gallus, Car. Malleus Anabaptistarum. Een hamer op dat hoefft aller Wederdöperschen Secten. Arnhem, Jan Jansen 1606. 4to.

— ——— Leer des christlicken geloovens in veer boecken tegen der wederdöpern erdommen. 4to. (Hetzelfde boek als boven met anderen titel en ander voorwerk.)

Die Acten des Colloquii im Jahre 1608 zu Schleswig mit den Widertäufern gehalten. Quedlinb. 1754 (H. Meenens Kleine Schriften 3e deel).

A. B. Een clare beschrijvinghe aller Antechristen. Z. pl. 1611.

Magarus, J. J. Disputatio contra Anabaptistas. Tub. P. Gruppenbach. 1611. 4to.

Een tractaet hoe men door de H. Schrift de dinghen bewijsen kan die daer nochtans van woorde tot woorde niet in geschreven en staen. Haerlem D. Wachtendonck 1613.

Hinkelmann, Petr. Anabaptismi errores varii succincta refutati brevitate. Rostochii. I. Pedanus. 1613. 4to. (additae sunt: XXII disputationes contra calvinismum ibid. apud Reusnerum 1609—1611).

Costerus, A. Verdediginghe der H. Schriftuere-teghens die van de Roomsche Kercke, Castalionem, enz. waarachter: Paralelismus, d. i. Vergelijckinge der overzettinghe — des N. Testaments der Ghereformeerden ende der Mennoniten. Rotterdam. J. v. Waesberghe 1614.

Ulrich, J. J. Christliche treuwhertzige Ermahnung — an alle die jhenigen welche — sich von den Reformierten Evangelischen Kirchen absondern und gemeinlich Widerteuffer genennt werden. Zürych, J. R. Wolff. 1615.

Nolthenius, Hendr. Een ordentelyck cort begryp der voornaemste dwalingen der Wederdooperen. Middelburgh. A. van den Vivere. 1616.

Ampsing, S. Tres disputationes theologicae adversus anabaptistas. Lugd. Bat. J. Maire. 1619.

Faukelius, H. Babel, dat is Verwerringhe der Wederdooperen onder malkanderen over meest alle de stucken der Christelicke leere. Middelburgh, Hans van der Helle. 1621.

— — Hetzelfde. Hoorn, Martin Gerbrantsz.z. jr.

Cl(aes) Cl(aes), Bekentenisse van de voornaemste stucken des Christelijcken Gheloofs, ende der Leere dienende tot antwoort op 't boecxken H. Faukelii — Babel der Wederdoopers. Amsterdam, J. A. Calom. 1624.

— — Hetzelfde. Utr. wed. E. W. Snellaert. 1650.

Zach. Theobaldus, Widertaufferischer Geist, das ist Glaubwürdiger und historischer Bericht, was Jammer und Elend die alten Wiedertauffer gestifftet und angerichtet. Nürnberg, S. Halbmeijer. 1623 4to.

Cloppenburgh, J. Gangraena theologiae Anabaptisticae, d. i. Cancker van de leere der Wederdooperen. Amst. Hans Walschaert. 1625.

Cloppenburgh, J. Gangraena theologiae Anabaptisticae, accedit F. Spanhemii, Diatriba historica de origine progressu et sectis anabaptistarum. Franeker, Balckius. 1645.

— — —— — Idem liber, ed. 2a acc. Disputationes septem ad quinque articulos Remonstrantium. Franeker, J. Arcerus. 1656 4to.,

Anthonie Jacobs, Babel, dat is, Verwerringe der Kinderdooperen onder malcanderen tot eenen spiegel voor Hermanno Fauckelio. z. pl. 1626.

Udemans, G. Vrede Jerusalems (tegen A. Jacobs: Babel) Dordrecht, F. Böels. 1627.

Luijck, P. de Het eerste deel van den spiegel der waerheyt, — dat de mennisten — zijn een verwardt Babel ende Midianitisch ghevecht onder malkanderen. Rotterdam, I. van Waesberghe. 1633.

Schlichting à Bukowiec, J. De SS. Trinitate, de Moralibus N. et V. T. praeceptis itemque de Sacris Eucharistiae et baptismi ritibus adversus Balth. Meisnerum. s. l. 1637.

Dooreslaer, A. van, en **Austro-Sylvius, P. J.** Grondighe ende clare Vertooninge van het onderscheijdt tusschen de Gereformeerde ende de Wederdooperen. Enchuyzen V. J. Camerling. 1637 4to.

———————— Hetzelfde 2e druk. Enchuyzen A. W. Kluppel. 1649 4to.

Radaeus, D. Naeckte Ontdeckinge van verscheyde gruwelen, schuylende in den boesem en schriften der Wederdooperen. Leyden P. A. v. Ravesteyn. 1639.

Dirck Jansz. Lastman Kaegh-Man, Tractaet waerin gehandelt werdt om de eenvoudighe Roomse Catho-

lycken, Mennistgesinde ende hedendaegse Lutherse — met de Gereformeerde in de Christelijcke Religie te vereenighen. Amsterdam bij den auteur. 1640. 3de druk.

Dezelfde: De Graef, om de bedriegelycke fundamenten van de pauselycke leer te ondergraven. 1639. ald. bij denz.

Dezelfde: Een cort verhael van D. J. L. hoe dat deselfde door gedruckte schriften, de Papen — uyt-ghedaeght heeft, om de Papen — te bewijzen dat zij Afgodendienaers, verleyders ende bedrieghers van de arme menschen zijn. ald. bij denz. 1640. (deze drie in één band).

Bontemps, P. Kort bewijs van de menighvuldige doolingen der Wederdoopers ofte Mennisten. Haerlem, T. Fonteyn. 1641.

——— Hetzelfde 2de druk, Amst. J. v. Ravesteijn. 1653.

——— Hetzelfde 3de druk, Amst. by denz. 1661.

(Verkindert, P.) Korte ontschuldiginge over d' onbehoorlijcke ende al te sware beschuldiginge van P. Bontemps. Haerlem. T. Fonteyn. 1643.

Bontemps, P. Noodige Aenmerkingen op de krachteloose ontschuldiginghe van P. Verkindert. Haerlem. T. Fonteyn 1643.

——— Verkeertheyt van de leere der Wederdoopers. Haarlem, T. Fonteyn 1643.

——— Hetzelfde, Haarlem bij denz. 2e dr. 1643.

Hendricksz, J. Wederlegginge van de argumenten voorgestelt door P. B. om te bewijsen dat de Menniste leeraers zijn beyde Goddelijcke en menschelijcke majesteytschenders. Amsterdam, J. Alberts 1643.

Bontemps, P. Naerder ontdeckinge van de grove en schadelicke dwalingen der Mennistische Secte den Blocq genaemt. Haerlem, T. Fonteyn 1643.

Hendericx, J. Spongie tot afwasschinge van de vuyle vlecken, die P. B. de Mennisten nu weder heeft aenghewreven in Naeder ontdeckinghe, enz. Amsterdam, J. Alberts 1643.

G. V. V. Hollandsche zeep tegen de uytheemsche vlecken en vuyligheden, daermede P. B. — de mennoniten heeft soecken te bekladden. Amst. J. Alberts. 1643.

Hetzelfde bij denzelfde 1644. 2e dr.

Een 't Samenspraek tusschen twee Gereformeerde — tot onderrechtinge van een Boecxken ghenaemt Naerder ontdeckinge door P. Bontemps. Haerl., T. Fonteyn 1643.

Een 't samensprekinge tusschen een Wever en eenen Mennisten vermaender, aangaende de leere van de algemeene Ghenade Godes. Haerlem, T. Fonteyn 1643.

Tweede 't Samenspraecke tusschen eenen gereformeerden Wever ende een Mennisten vermaender. ald. T. Fontein 1643.

Derde 't samenspreeckinghe tusschen eene Wever ende een Mennisten vermaender, over 't boeckjen, genaemt Tweede 't samensprekinge. ald. bij denzelfde. 1643.

Puthaeck om alle Menisten uyt dien put van hare doolinghe aengaende het poinct van de alghemeene ghenaden te trecken. ald. bij denzelfde 1643.

Diemermeers wandelpraetgen, tusschen een Doopsgesinde ter eender en een Contra-Remonstrant ter ander zijden. Z. pl. 1643.

Bontemps, P. Saincte Lumière de l'ancienne vraye foy Chrestienne pour dissiper les tenebres de la fausse doctrine des Anabaptistes. Harlem. T. Fonteyn 1644.

Bontemps, P. Wederlegginge van de onghegronde uytvluchten en menichvuldighe lasteringhen van Joost Hendricksz ende van soo hy sich noemt Geeraerd van Vryburgh. Haerlem, T. Fontein 1644.

Bril waerdoor men siet, hoe schoon Joost Hendriksz de Blocksche Mennisten met sijn Spongie ghewasschen heeft. Amsterdam, A. Tielemans. 1644.

Oogwater tot verlichtinge van die niet konnen sien door dien donckeren Bril onlanghs uitgegheven. ald. bij denz. 1644.

Spiegel waerin men siet verscheyden ongerijmtheden die aengewesen worden in het oogwater. ald. bij denz. 1644.

Buerlijcke Aenspraeck aan Lammert Lammerts, Bril- ende Spiegelmaecker. ald. Jan Alberts. 1644.

G. v. V(ryburgh) Loogh-water op de lastervlecken van P. B(ontemps) Amstelredam. J. Albertsz. 1644.

P. B(ontemps). Looghwaters ende Looghwatermakers hoe langer hoe vuijlder. Haerlem. 1645.

G. v. V(ryburgh) Proeve van Bontemps Logenwater hoe langer hoe vuijlder. Amsterdam, J. Albertsz. 1645.

Spanhemii, F. Variae disputationes anti-Anabaptisticae. L. Bat. 1643 4to.

Rogge, Jacob Lievens van Bibliotheca ofte Boeckkamer waerin bewesen wort dat bij de wedersprekers van de ware gereformeerde religie, veel hoger ende veel harder manieren van spreecken ghebruyckt worden, als by de Gereformeerde, aengaende het punct van de Goddelicke Predestinatie met den aenkleven van dien. 1ste deel. Haerlem, J. P. de Does. 1645.

Bawmann, B. (C. Hoburg). Teutsch evangelisches ärgerliches Christenthumb. o. O. 1645.

Muller, J. Anabaptismus; das ist Wiedertauffer Irthumb, wie die selbige in der Mennisten Glaubens-Bekändtnifs zu Hoorn gedrucket, an Tag gegeben. Hamburg, H. Werner. 1645.

———— Idem liber. Lubeck, J. Wiedemeyer. 1695.

Molanus, J. G. Corte sommarische ende oprecht verhael van de handelinghe ende 't samensprekinghe der Geref. predicanten in 't eylandt Texel met Claes Arentsz Menniste Bisschop uit de Nieuwe Zijp. 1649. waarachter: **J. G. L. V. C. W. MD.** Christelycke antwoord op het boeck J. Molani ghenaamt Christen-Kinder-Doops-waerheydt. Amst. 1650.

Valckenierii, J. Anabaptismus confutatus. Hardervici, vid. E. A. van Nunspeet. 1652.

Myllerus, J. Controversiae theologicae inter reformatos et anabaptistas. Gron. vid. Edzard Agricola. 1654 4to.

Prüfung des Geistes E. Praetorii. Das ist grundliche Widerlegung der — Wiedertäufferischen — Schwermereyen und gefährlichen Irthümen. Hamburg, G. Papen. 1656.

Schuyring, N. J. Doolhof der Mennisten, beplant met 84 vruchteloose boomen, d. i. een cort Begrijp van de voornaemste dwalingen der Mennisten. Leeuwarden, wed. Luertsma. 1661.

Vries, C. de An den Eerwaerden en Gheleerden Heer N. J. Schuyring ziende op zijn uit-ghegheven boexken, ghenaemt Dool-hof der Mennisten. 1662.

Caton, William, De oorsaeck van de pest en andere oordeelen uytgevonden. Oock yets aen de Doopsgesinde (soo genaemt). Amst. C. Cunradus. 1665. 4to.

Keith, G. Het decksel gescheurt — onder de Mennoniten. Amst. bij denzelfde. 1670 4to.

Zwicker, D. Het II deel van de revelatie des duyveldiensts onder de Christenen of een sendbrief aen Cornelius Hazart, Jesuyt. Amst. 1675.

Seyler, F. Anabaptista larvatus, das ist Verstellter Wieder-Täuffer. Basel, I. R. Gevath. 1680.

Elisabeth Hendriks en **Judith Zinspenning** Het licht Christi, de Leydsman ter zaligheyd, waarachter: Eenige schriften en Zendbrieven. Amst. J. Claus. 1684.

A. V. G. W. De lichtende Lantaerne lichtende in de Duysternisse van het Mennonistendom over het H. Sacrament des Autaers. Loven. 1686. — waarachter: De triumpherende Catholijcke Waerheydt over het H. Sacrament des Autaers. ald. 1685.

Stammenbuch der Mennistischen Ketzerey sambt dero Gespanschafften Lehr und Sitten. Neysz, N. Meyer. 1691 4to.

Dooregeest, E. A. v. Brief aan den Heer Fredericus Spanhemius waarin de leere der Doopsgezinden nader uytgeleyt en verdedigt wordt. Amsterdam, G. Borstius. 1693.

Hetzelfde 2de dr. Aldaar bij denzelfde. 1693.

Hetzelfde 3de dr. Vermeerdert met een brief van den Eerwaerden Hermannus Schijn. Ald. bij denz. 1700.

Scevenhuijsen, H. Aanmerkingen op twee Brieven van E. A. van Dooregeest aan Spanheim en Herm. Schijn. Amsteldam. bij denzelfde. 1700.

Scevenhuijsen, H. Ondersoek van het geloove der Doopsgesinde, ontdeckende in het onderwijs der Christelijke Leere opgestelt van E. A. Dooregeest veele Wangevoelens enz. Amst. 1702.

——————— Opmerkinge ontrent eenige Saken van E. A. v. Dooregeest — voortgebragt tot verdediging van de leere der Doopsgesinden. Amst. 1705.

Dooregeest, Eng. A. v. Verdeediging van de leere der Doopsgesinden tot wederlegging — van H. Scheven-huisen. Amsterdam. 1705.

Roosen, G. Unschuldt und Gegenbericht der Evangelischen Tauffgesinneten Christen so Mennonisten genandt werden. Ratzeburg, 1702.

Feddricks van Molqueren, Douwe, De rechtsinnigheid van de leer der Mennoniten opgesteld. Amst. 1703.

Russen, D. Fundamentals without Foundation or a true Picture of the Anabaptists. London. 1703. — **Stennett, J.** An Answer to Mr. D. Russen's book. ibid. 1704. 1 vol.

Colberg, D. Das platonisch-hermetische Christenthum, begreiflend die historische Erzehlung — der — Quäcker Wiedertäuffer etc. Lpz. 1710.

Eilmar, Dr. G. Ç. Schriftmäszige Anleitung eines Simonis Mennonis Secte zugethanen zum Lutherthum. (afschrift). 1712.

Titama, J. Mennoos onbeschaavt Oordeel in 't Doopen van teedere Zoogelingen. Leeuwarden, z. jr.

A caveat against the new sect of Anabaptists. Londen 1714. 2d ed. with other tracts.

Wolleb, J. J. Gespräche zwischen einem Pietisten und Wiedertäuffer. Basel, 1722.

Hemert, G. van Brief aan den Here G. Maatschoen, betreffende den oorsprong en betrekking der Mennoniten of Doopsgezinden in opzicht tot de Munsterse en andere oproerige Doopsgezinden van die tijden. Middelburg. 1744.

Verhandeling over eenige geschillen, waarin de Doopsgez. met andere Christenen niet overeenkomen. Handschr. omstr. 1750.

Rahusen, R. Afgeperste verdediginge van de eere en leere der Mennoniten, tegen — P. Hamer. Gron. 1768.

Hamer, P. Antwoord op R. Rahusen's smaad etc. schrift met Brief, ter bescheidene verdediging van sijn aanmerking over de Geloofsleere van H. Waerma. Embden. 1768.

Waerma, H. Nodige beantwoording raakende eenige aanmerkingen van P. Hamer — tegen de evangelische geloofsleere van Hendr. Waerma. Amsterdam. 1768 4to.

Kiesling, J. R. Das Lehrgebäude der Wiedertäufer, nach den Grundsätzen des M. Czechowitz. Reval. 1776.

Historische Untersuchung der anabaptistischen Streitigkeiten nebst einer Prüfung der alten und neuen Einwürfe wider die Kindertaufe. Breslau 1779.

Hervorming De nieuwe — onder de Doopsgezinden, volgens het Uitlegkundig Woordenboek van den Heer Hesselink. Amsterdam. 1793.

Kist, E. Aanmerkingen over de stelling van den Heidelbergschen catechismus: wij zijn van nature geneigd God en onze naasten te haten (tegen J. H. Floh). Amst. 1796.

Liefde, J. de Gevaar, gevaar en geen vrede. Zutphen. 1844.

Brauns, J. F. Zur Verständigung über den Anabaptismus, oder gemeinfassliche Widerlegung der Wiedertäufer. Hildesheim. 1844.

Visscher, J. Bedenkingen tegen een gedeelte van Scholten's Leer der Hervormde kerk (overdr. uit Jaarb. Wetensch. Theol. 1850.)

Köbner, J. Die Gemeine Christi und die Kirche, eine Widerlegung von Lühr's Schrift, „die Wiedertäufer". Hamburg. 1850.

IV. WERKEN VAN DOOPSGEZINDE SCHRIJVERS IN NEDERLAND.

A. Werken van Predikers en Godgeleerden.

Menno Simons.

1. 1535. **Een** gantz duidelijck ende klaer bewys, uyt die H. Schriftuere, dat Jesus Christus, is de rechte belovede David in den geest, een Koninck aller Koningen, Heer aller Heere ende de rechte geestelycke Koninck over dat geestelicke Israhel, dat is zijn gemeynte, die hij mit syn eyghen bloedt ghecoft ende verworven heft.
Eertyts geschreven aen allen waren Broeders ende Bondtgenoten, hyr ende daer verstroeyt door Menno Symons tegens de grouwelycke ende grootste blasphemie van Jan van Leyden. z. pl. 1627.

2. 1539. **Dat** Fundament des Christelycken leers — op dat alder corste geschreven z. pl. 1539. A 1—S 6.

3. 1539. **Voele** goede und chrystelycke leringhen op den 25 Psalm — in een maniere van bidden gescreven. z. pl. 1539. A 1—D 6.

4. .... **Menno Simons** die wunschet alle menschen den rechten un de warē neuwe geboorte die van boven vth God is van die vader der lichten doer die vordiensten ons liefs here Jesu Christi die welcke ons gewosschen heeft van onsz sonden in sinen bloede hem si lof, eer unde prys, ryck, cracht unde maiestaet van ewicheit tot ewicheit, Amen. z. pl. z. j. A 1—B 4. (Deze drie tractaten zijn in éen band.)

Hetzelfde boek bevattende No. 2, 3 en 4.
Uit No. 2 ontbreekt de Cust. M 4 en 5.
No. 3 bevat Cust. A 1—C 8 terwijl het overige is bijgeschreven in 1604.
No. 4 ontbreekt geheel.
De naam Menno Simons is overal met inkt veranderd in **Broder Dirck Jans** of **Broder Dircken**. Zie H. Schijn, Gesch. der Mennon. vert. door Maatschoen, dl. I bl. 418.

Hetzelfde boek bevattende alleen No. 2 onder den titel van: Dat Fundament der christelycker leere door Menno Simons op dat alder correckste geschreven ende wtghegheven Anno 1539 ende nu nae het alder outste exemplaer wederom herdruckt. Anno 1616. z. pl.

Een schoone ende profitelycke vermanende ende bestraffende Redene aen die overheyt, gheleerde, eñ ghemeyn volck, aen die verdorven Secten, Ende aen

die ghene die om des Heeren waerheyt daghelycx vervolghinghe lyden moeten. Noch een troostelyc vermaen tot de Bruyt Jesu Christi. z. pl. z. jr. (Herdruk naar het laatste gedeelte van No. 2).

Een schoone ende profitelyck leeringhe tot Gods woordt allen menschen vermanende tot die hemelsche wedergeboorte ende nieuwe Creatuere. z. pl. z. jr. (Herdruk van No. 4.)

Een seer schoone ende grontlycke leringe wt des Heeren woordt, allen menschen (die haer na Christus name noemen laten) neerstichlic vermanende tot die hemelsche Gheboorte ende nieuwe Creatuere sonder welcke niemant (die tot syn verstandt ghecomen is) een waerachtich Christen is noch syn en can. Anno 1556 wederom met groter vlyte doorghesien vermeerdt ende ghebetert. 18 Juni 1556. A 1—D 3 z. pl. of jr. (geheele omwerking van No. 4).

5. 1539? **Eē** claer onderwysinghe wt des Heeren woordt, van die geestelicke verrysenisse ende nieuwe Geboorte A 1—B 8.

Een christelycke ende lieflycke vermaninghe aen allen Overheyden, Gheleerden, Ghemeenen Volcke, Secten ende Bruydt Christi, die van die hette der sonnen niet weynich op alle plaetsē v̄brant wort. (geheele omwerking van 't laatste gedeelte van No. 2), waarachter gevoegd is: Een uittreksel uit het fundamentboek „van den Gelove" (deze drie in één band) A 1—G 8.

Hetzelfde als het vorige, andere druk. z. pl. of jr.

6. 1541. **Een** Lieffelijcke Vermaninge ofte Onderwijsinge wt Gods Woort, Door Men. Sy. Hoe dat een Christen sal geschickt zyn, ende van dat schouwen ofte afsny-

den der valscher Broederen ende Susteren, ofte die met Ketterschen Leeringhen verleydt zyn, ofte die een vleyschelick schandighe Leven voeren: waarachter: (no. 12.) Brief van Menno Simons ghesonden aen die Broeders te Franiker, 13 Novembris Anno 1555, en (no. 13) Brief aen die Ghemeynte te Embden 13 Novembris 1556. z. pl. z. jr. A 1—C 4.

Hetzelfde. Leyden bij Henrick Lodovvicxz. 1604.

Hetzelfde, waarbij gevoegd is: Besluyt ende bespreck der herers ghehouden tot Wismer aengaende negen Artyculen. Anno 1554. Harlinghen IJge IJgesz. z. j.

7. 1543. **Kindertucht.** Een schoon onderwijs ende leere, hoe alle vrome Olders haer kinderen (na wtwijsen der Schriftueren), schuldich ende gheholden zijn te regieren, te castijden, te onderrichten ende in een vroom duechdelijck ende godsalich leeven op te voeden. Mit een christelicke Benedicite voer den eeten, en een christelicke Gratias na den eeten. z. pl. z. jr. A 1—B 8.

8. 1544. **Een** corte ende clare Belijdinghe ende Schriftlijcke aenwijsinge, Ten eersten van der Menschwerdinge ons liefs Heeren Jesu Christi. Ten tweeden, hoe dat beyde de Leeraers ende de Ghemeynte Christi, na Scrifts vermeldinge sullen ende moeten geaert zijn, gheschreven aen den Edelen ende hooch gheleerden Heeren H. Johan a Lasco, met t' samen zijnen medehulperen binnen Emden. Anno 1544. z. pl. z. j. 48 fol.

Hetzelfde in anderen druk, z. pl. of jr. Daaraan gaat vooraf hetzelfde als No. 14, doch in anderen druk. 143 folia.

Lasco J. à Defensio verae semperque in ecclesia receptae doctrinae de Christi Domini incarnatione, adversus Mennonem Simonis. Bonnae, L. Mylius. 1545. A 1—K 7.

9. 1552. **Grondighe** bekentenisse van de Rechtveerdighmakinghe des Gheloofs. (Dit is het 1e gedeelte van „Een grondelicke eñ klare bekentenisse der armen en ellendige Christenen, van der Rechtvaerdigmakinge"). waarachter:

10. .... **Brief,** geschreven aen eenighe weduwen, 18 May. Hoorn Z. Cornelisz. 1630 A 1—8 (het origineel berust op ons archief.)

11. 1554. **Eyne** klare unwedersprekelike Bekentenisse unde anwysinghe vth den gront un kraft der heyliger scrift vervatet, dat die gheheele Christus Jesus Godt un mensce mensche uñ Godt, Godes eingeborene uñ eerstgeborene eygen Sone is..... mit sampt eyne grondtlike Confutation, Beantwordinge uñ Oplosinge der voorneẽstẽ wedersproken vā Johanne à Lasco wedder uns in zyn Defension uytgebracht. Z. pl. of jr. A 1—P 4.

12. 1555. **Brief** aen de Broeders tot Franeker 13 Novembris 1555.

13. 1556. en aen de Gemeynte tot Emden 12 November 1556. Z. pl. z. jr. 2 blz. fo.

(Mikron, M.) Een waerachtigh verhaal der t' zamensprekinghē tusschen Menno Simons eñ Martinus Mikron vā der Menschwerdinghe Jesu Christi. Embden, Gellius Ctematius. 1556.

Hetzelfde als 't vorige. T' Hantwerpen, Jaspar Troyens. 1582.

Hetzelfde. Dordrecht, Pieter Verhaghen. 1603.

14. 1556. **Een** gans duytlyck, ende bescheyden antwoordt. Anno 1556, wt waerheyt ende cracht der heylighen godlicken schrift grondlycken vervaetet op Martini Mikrons Antichristische leere ende onwaerachtighe valsche verhael van den handel ofte bispreck Anno 53, minder getal, tusschen hem ende my van die alderheylichste menschwerdinghe onses Heeren Jesu Christi voor veele getuyghen geschien. Met noch eene hardtgrondtlicke scherpe sendebrief ofte vermaeninge an hem selven, om hemselven recht tho leren kennen, dat hy boete doe ende eewich saelich werde. z. pl. of jr. A 1—V 4.

> **Een** Apologie of verantwoordinghe Martini Micron, op XX verscheyden Artikelen die Menno Symons teghen het disputacy boecxken van het bespreck met hem over de leere gehouden in druck heeft wtghegeven. Embden, Gellius Ctematius. 1558.
>
> Hetzelfde, Amst., Jan Willemsz. 1597.

15. 1556. **Van** het rechte Christen gheloove, dat des menschen harte omkeert, verandert, Godvresende, oprecht, nieuw, vreedich, vrolick eñ saelich macket, met zijn rechte natuerlicke eygenschappē, aert, natuere, werckinge ende crachten. Ao. 1556 wederomme met groter vlite doorghesien ende wat formlycker ghesettet. Z. pl. of jr. A 1—Q 8.

16. 1558. **Een** gans grontlycke onderwijs oft bericht van de Excommunicatie, Banwtsluytinge ofte Afsonderinge der Kercken Christi, wat sy inder cracht zij:

over wat luyden dat sy gaen moet, ende welcke hare principaelste oorsaecken ende eynden zijn enz. 11 Junij 1558. sign. A—H.

17. 1559. **Een** seer grontlycke antwoort, ook met alderley onderwysinge ende goeder vermaninghe op Zylis ende Lemmekes onverdiende lasterlycke Faem roven, Achterclappen ende ongesoltene eñ bittere scheltwoorden over onse gront ende Leere. Welcke Leere (onses bedunckens) die ongevalschede Gront ende Leere der heyliger Apostolen is, Belangende den Ban, Afsonderinghe ende Mijdinghe. Harlingen, Gherit Andrieszoon 1587.

(Bogaert, P. W.) Een gans duytlick ende bebescheyden antwoort ende wederleggingе wt cracht der heiliger scrift grontlich vervaet over een boecxken geintituleerd: Een seer grondich antwoort etc. (het vorige boek.) Ms. 52 fol. 4to. de eerste 20 fol. in duplo.

Uytgangh ofte Bekeeringe van Menno Symons, waer in kortelyck ende duydelyck verhaelt wort, hoe ende om wat oorsake dat hy het pausdom verlaten heeft, mitsgaders oock zijne volgende beroepinge tot de dienst des Woorts uytgegeven. Anno 1554. Haerlem, Tomas Fonteyn. Z. jr.

Hetzelfde. Hoorn, Zach. Cornelissz. 1621.

Hetzelfde. Hoorn, Z. Cornelissz. 1633.

Hetzelfde. Leeuwarden, Claude Fonteyne 1636.

Der Ausgang oder Bekehrung Menno Simons. (vertaling van 't vorige) Frankfurt und Leipzig, A. Jerisc-ken z. jr.

Verzamelingen der Werken.

Een fondament ende clare aenwysinghe van de salichmakende Leere Jesu Christi wt Gods woort int corte begrepen, overgeset wt dat Oosters in dese onse Nederlātsche sprake enz. Z. pl. 19 Augustus 1562.
bevattende: No. 2 volgens de omwerking, Nos. 15 en 4.

18. **Een** tractaat getiteld: Een troostelycke vermaninge van dat Lyden, Cruys, vervolginghe der Heyligen, om dat woord Gods en zijne getuichenisse. benevens No. 3, 5 en 16 A 1—B bb7 en No. 7 A 1—8 met register.

Hetzelfde getiteld: Fundamentum. Z. pl. 1565.
Het bevat dezelfde tractaten als 't vorige met uitlating van No. 5. 326 fol.

Hetzelfde. Z. pl. 1579.

Hetzelfde met bijvoeging achteraan van No. 5. Z. pl. 1579.

Hetzelfde. Z. pl. 1583.

Hetzelfde. Amst. bij Jan Evertsz. Cloppenburg. 1613.

Ein Fundament uñ klare Anwisinge van de heylsame un Godtsellyghe leere Jesu Christi. A 1—Z 4, en a 1—y 4 A 1—Q 4.
bevat No. 2 volgens de omwerking, No. 3 en No. 18.

Sommarie ofte Bij een vergaderinge van sommige schriftelijcke Bekentenissen des Gheloofs — ghedaen door Menno Symons. Hoorn, Jan Janszoon 1600. 2 dln. het 1e deel bevat:

19. 1554. Eene clare Beantwoordinghe over eene schrift Gellii Fabri.

20. 1552. Een seer droeffelycke Supplicatie der armen en ellendighen Christenen aen alle vrome, Goetgunstighe ende behoorlijcke Overicheyden.

21. 1552. Een corte claechlycke ontschuldinghe der ellendigen Christenen aen alle Schriftgheleerden ende Predicanten der Duytscher Natien.

22. 1550. Een claer bericht ende schriftelycke aenwysinghe van der Excommunicatie.

23. 1553. Een weemoedige ende Christelicke ontschuldinghe ende verantwoordinge over de bitter nijdighe leugen etc. Het 2e deel bevat: No. 11 en

24. 1550. Een vermanende belijdinge van den Drie-Eenighen, Eeuwighen, ende waeren Godt.

25. 1544? Verclaringhe des christelijcken Doopsels in den water, uyt t'Woordt Gods.

26. 1544? Die oorsaecke waerom dat ick M. S. niet af en late te leeren, ende te schrijven.

1552. Een grondelijcke ende clare bekentenisse der armen ende ellendighe Christenen (waarvan het 1e gedeelte in No. 9 is afgedrukt) en eindelijk No. 17.

Opera Menno Symons ofte Groot-Sommarie dat is Vergaderingh, van sijne Boecken en Schriften. Z. pl. 1646 4to. waarin herdrukt zijn: Een fondament (uitgave 1562) en Sommarie van 1600, waarvan echter twee tractaten in andere volgorde geplaatst zijn, benevens No. 8 14 en 1.

Opera Omnia Theologica of alle de Godtgeleerde Wercken van Menno Symons. Amst. J. v. Veen 1681. fol. Bevat hetzelfde als het vorige, maar er is daaraan toegevoegd: Uytgangk ofte Bekeeringe van Menno Symons. alsmede No. 10, 3 brieven (No. 27—29) No. 6 en 2 brieven (No. 30 en 31) aan die van Amsterdam.

Menno Simons. Fundamentum. Ein Fundament und klare Anweisung von der Seligmachenden Lehre unsers Herren Jesu Christi durch M. S. Z. pl. 1575. Vertaling van de uitgave van 1562.

— — — Die Fundamente der seligmachenden Lehre unsers Herrn J. C. aus Gottes Wort kurz zusammengefaszt von M. S. in drei Büchern. Selbst-Verlag der Gemeinde zu Danzig. um 1830. Vertaling van dezelfde tractaten.

— — — Die Vollständige Werken Menno Simon's Elkhardt. Ind. 1876. 4to.

— — — The complete Works of Menno Simon, from the orig. dutch or holland. Elkhardt. Ind. 1871. 4to.

Deknatel, J. Menno Simons in 't kleine behelzende verscheide merkwaardige Verhandelingen en woordelyke uittrekzels uit zijne werken. Amst. 1753.

— — — Kurzer Auszug von Menno Simons Schrifften. Aus dem Holländischen übersetzet. Büdingen 1758. Vertaald naar het vorige.

— — — Auszug der merkwürdigsten Abhandlungen aus den Werken Menno Simons. Königsberg 1765. Herdruk van 't vorige.

Th. B. (A. Brons, geb. Cremer ten Doornkaat Koolman). Gedenkblätter zum 300 jährigen Todestage Menno Simons mit einem Anhange von Dirck Philipps Schriften durch J. Mannhardt. Danzig 1861.

Zeidler, C. G. Hist. Mennonis ejusque Asseclarum. Lips. C. Scholvinius 1696. 4to.

Menno Simons, Het Leven van — (Overdr. uit Beroemde mannen en vrouwen) (1780?)

Menno Simons, Lebensgeschichte (Aus Taschenbuch für Freunde des Christenthums 1813).

Eekhoff, W. Menno Simons. Leeuwarden 1838.

Cramer, A. M., Het leven en de verrigtingen van Menno Simons. Amsterdam. 1837.

Roosen, B. C. Menno Symons den evangelischen Mennoniten Gemeinden geschildert. Leipzig 1848.

Brown, N. The life and times of Menno. Philad. 1853.

Bastian, F. Essai sur la vie et les écrits de Menno Simons. Strassb. 1857.

Scheffer, J. G. de Hoop, Eenige opmerkingen en mededeelingen betr. Menno Simons. 1864/66 4 st.

——————— Menno Simons 1881. (Zie boven bl. 10 van dezen Catalogus.)

——————— De stijl van Menno Simons. (Uit Doopsg. Bijdr. 1865.)

'**Verslag** der Commissie tot instandhouding van het Menno Simons kerkje. Harlingen 1828.

Bijschrift bij de afbeelding van het Menno-Simons kerkje te Witmarsum.

Cool, P. en **Feenstra Jr. P.** Gedenkschrift van het Menno Simons Monument. Zwolle 1879.

Heins, J. Menno Simonis. Ein dram. Gedicht. Danz. 1844.

Obbe Philips.

Bekentenisse waermede hij verklaert sijn Predick-ampt sonder wettelicke beroepinghe ghebruyckt te hebben, beclaecht hem dies, en waerschuwet eenen yeder. wt sijnen eyghen boeck met eyghener Hand gheschreven

ghecopieert ende nu tot ghemeenen besten door eenen lief hebber der waerheydt in druck ververdighet met een voorreden aen den onpartijdighen lesers. Amst. Corn. Claesz. 1584.

Hetzelfde boek. aldaar bij denzelfde. z. jr.

Hetzelfde boek. Amst. Barent Otsz. 1609.

Obbe Philippe. Recognoissance par laquelle luy et ceux qui ont enseigné et enseignent entre les Anabaptistes n'ont nulle vocation légitime. Avec un discours des faicts execrables du nouveau roy des Anabaptistes Jan Wilhems etc. tournée du Flamand en François par C(harles d(e) N(ielles). Leyde, A. Maire 1595.

Hilmers, J. H. De Ubbone Philippi et Ubbonitis. Rostock 1733.

Scheffer, J. G. de Hoop, De bevestiger van Menno Simons. 1884.

Dirk Philips.

1. Een seer schoon ende waerachtighe verclaringe ende wtlegginge des Tabernakels oft der Hutten Mosi. Z. pl. 1556. A 1—D II.

2. Van de geestelycke Restitution. dat is, hoe dat, al wat van den beghinne gheschiet is in Christo Jesu gheestelyck vervult, weder gehaelt ende weder ghebracht is.

   waarachter:

3. Van die Ghemeynte Godts, hoe die van den beginne gheweest is, waerbij die bekent ende van alle secten onderscheyden wert, Een corte bekentenisse. Z. pl. of jr. A 1—K 7.

4. Eenc corte bekentenisse ende belijdinghe van den eenigen, almachtighen, levendigen God, Vader, Soon eñ heylige Geest, eñ van die sceppinghe, verlossinge eñ Salichmakinge des menschen met een verclaringe des Christelicken eñ Apostolischen Dopes — Ende ten laetsten van dat rechte gebruyck des avõtmaels onses Heeren ende saelichmaeckers Jhesu Christi. z. pl. 1557 A 1—K 8.

5. Een schoone vermaninghe ende cortte onderwijsinghe van der warachtigher kennissen Godts. Z. pl. 1558. A 1—B 2.

6. Van de wedergeboorte ende nieuwe Creature een corte vermaninghe ende aenwijsinghe wt de Heylighe Schrift. Z. pl. z. jr. A 1—C 4.

7. Eē lieflicke vermaninghe wt des Heeren woort. in denwelcken ondersceydelic ende ordentlick geleert eñ verhaelt wort hoe eñ in wat manieren dat die christelijcke ghemeente sal handelen met dieghene die haer in die gemeenschap der heyligen hebben begeven ende alsdan noch in openbaer dootlycke werckē des vleysches vervallē ende bevõden worden. Z. pl. 1558. A 1—B 8.

8. Eene Apologia ofte verantwoordinge dat wij (die van de werelt met grooten onrecht Anabaptisten ghescholden worden), gheen weederdoopers noch sectemakers en zijn, maer dat wij een sijn met de rechte gemeente Gods die van aenbeghinne gheweest is. Z. pl. of jr. A 1—C 8.

9. Van de Menschwerdinghe onzes heeren Jesu Christi, des eenghebooren Soons sijnes eewighen ende almachtighen Vaders, een corte bekētenis. Z. pl. of jr. A 1—F 3.

Hierachter.
Van die rechte kennisse Jesu Christi.

10. Van der sendinge der Predicanten oft leeraers, te weten, welcke de rechte leeraers zijn enz. Z. pl. 1559. A 1—D 3.

11. 1567. Een cort doch grondtlick verhael van den twistigen handel ende onschriftmetigen ordeel dat in Fr. over sommighen die men de Vlamingen noemt ghegeven is. Met een clare Bekentenisse van den eenigē verbont ende woort Gods, ende daerbij een Refutatie ende Tegensprekinghe, dat een Menschelick verbondt eñ Compromis voor Godt niet en ghelt, ja eenen grouwel voor hem is. Z. pl. 1567. A 1—D 8.

12. 1567. Eenen Sendtbrief, uyt reynder Broederlycker Liefde, aen de vier St. gheschreven, om den Twistighen tot den Christelijcken vrede ende Godsalighen leven te vermanen. A 1—B 7.

1567. Een cort, doch grondelyc verhael van den twistighen handel, ende onschriftmatighen oordeel dat in Fr. over sommigen die men de Vlamingen noemt, ghegeven is enz. A 1—D 8. (Herdruk van No. 11.)

13. Een Appendix aen ons Boecxken van den twistigen handel in Vr. tusschen die Vr. ende Vl. geschreven. (so men beyde paerten noemt), met eener Apologia dat is Schutrede oft verantwoordinge waeromme dat wy op dese tijt, met den Afvallighen, den wederpartyders der waerheyt eñ der Gemeynten Godts, gheen bespreck en begeren te houden enz. C 1—E 6, (deze drie in éen bundel). Haarlem, Vincent Kastelein. 1619.

14. Van die echt der Christenen, hoe sy van Godt bevolen, ende van den Gheloovighen na der Schrift moet ghehouden ende ghebruyct werden, een schrif-

tuerlyck bewijs ten dienste aller gheloovigen. Z. pl. 1569. A 1—D 3.

Hetzelfde. Haerlem, Hans Passchiers van Wesbusch. 1634. A 1—C 7.

Hetzelfde. Rotterdam, Gerrit Ant. van Bueren. 1644.

waarachter:

Appendix — Als dat de ware gelovigen niet en mogen trouwen onder alle Doops-gezinde — maer moeten haer houden — binnen de eenige onverdeelde Gemeente Gods. door P. C. H. A 1—E 8.

Verzamelingen der werken.

Van die Echt der Christenen, hoe zy van Godt bevolen, ende van den Gheloovighen nae der Schrift moet ghehouden ende ghebruyckt werden. Haerlem, Passchier van Wesbusch. 1602. (Herdruk van No. 14.)

waarachter:

15. Naeghelaten Schrift van den Evangelischen Ban ende Mydinghe door S. G. Dierick Philips wt den fransoyschen vertaelt door C. V. M. Haerlem bij denzelfde. 1602.

16. Een verantwoordinghe ende Refutation op twee Sendtbrieven Sebastiani Franck, cortelyck uyt die heylighe Schrift vervaet. A 1—H 8.

17. Zendbrief over de Godheid en Menschheid van Jezus Christus, (onuitgegeven) voorts de tractaten: No. 4, 2 en 3. (H.S. in overlandschen tongval).

Enchiridion oft Hantboecxken van de Christelycke leere, ende religion in corte somma begrepen. (Emden?) 1564. Bevat de tractaten: No. 4—9 en

18. Van de rechte kennisse Jesu Christi enz. benevens No. 8, 10, 7, 5, 1, 6, 2 en 3 en
19. Drie grondighe vermaningen ofte Sendbrieven geschreven wt broederlycke liefde aen de Gemeynten Godts tot versterckinge ende troost haers gemoets.

Hetzelfde. Z. pl. 1578.
Hetzelfde. Z. pl. 1579. Een exempl. bij Boeckes.
Hetzelfde. Z. pl. 1600.
Hetzelfde, vermeerdert met No. 16. Haerlem, Hans Passchiers van Wesbusch. 1627.

Theodore Philippe, Enchiridion, ou Manuel de la Religion Chrestienne, avec plusieurs autres traitez touchant la doctrine Evangelique faites par Menno Simons et autres autheurs. Traduit du Bas-Aleman en vulgaire François par Virgile de Las, Lionnois. Z. pl. 1626. 4to.

Enchiridion, oder Handbüchlein. Basel 1802, waarin dezelfde tractaten als in de uitgave van 1627 maar met bijvoeging van No. 14 en 15.

Hetzelfde. Lancaster, Jos. Ehrenfrieds 1811, waarin dezelfde tractaten als in de uitgave van 1627.

Herdruk van 't voorlaatste. Elkhart, Indiana, J. F. Funk und Brud. 1872.

Kimedontius, J. Van der doope onses Heeren Jesu Christi, bekentenisse, metgaders, Een beantwoordinghe derselver bekentenisse, door Dierick Philips. Middelburg, J. Wullebrechts. 1589. 4to.

David Joris.

Linde, A. v. d. David Joris. Bibliographie. 's Gravenhage. 1867. 1)

---

1) Van de door Dr. A. v. d. Linde in zijne bibliografie genoemde

Bundel tractaten 1535—1555. (Herdruk van 1614.)

94. I. Verclaringe des Sevenden Capittels tot den Romeynen. Z. pl. 1614. 13 blz.

95. II. Een swaarmoedich Insien ende ernstige Vermaninge over den vrijen, Stolten ende onboetvaerdigen diser Werlt. Wtgegaen in 't jaer 1552. blz. 14—26.

96. III. Een bescheydelyck onderricht, dat den mensche die vreese voor verleydinge, door den Geloove tot Godt te willen komen, seer schadelijck ende hinderlijck is. Wtgegaen Anno 3 Maert 1548. Z. pl. of j.

97. IV. Een trouhertige Vermaninghe, allen Liefhebberen der Waerheyt Godes, seer dienstlyck. Wtgegaen 21 Dec. 1552. Z. pl. 1614.

98. V. Een stemmelycke aendachtighe leerende reden. Allen goetwillighen herten seer dienstlyck. Wtgegaen 1555. Z. pl. 1614.

99. VI. Van die heerlycke ende godlycke Ordeninge der wonderlycker werckinghen Godes. Wtgegaen 1535.

100. VII. Waarninghe voor Satan, Belial ende alle verleydende, verdervende Geesten. Wtgegaen 1550. Z. pl. of jr.

---

tractaten ontbreken bij ons Nos. 2, 4, 10, 23, 30, 55, 56, 59, 63, 111, 114, 162, 164, 174—177, 179, 180, 184, 192, 199—204, 221—223; daarentegen ontbreken bij Dr. v. d. Linde het laatste tractaat in den bundel 1544—46 en de 39 stuks in den bundel 1543—53. Het cijfer vóór het rangcijfer der tractaten is het nommer, waaronder het in zijn bibliografie voorkomt.

101\. VIII. Waerschouwinghe voor dat schadelycke Bedroch der Menschelycker Goet-dunckenheijt, Eergiericheijt ende Eygen-wysheyt. Wtgegaen 1549. Z. pl. of jr.

102\. IX. Clare Berichtinge hoe die mensch van Godt ghevallen ende in wat manieren hij wederom tot God gebracht wert. Wtgegaen 1543.

103\. X. Van dat gerechte ware Sion ende Hierusalem. Wtgegaen 1544. Z. pl. 1614.

104\. XI. Van dat voorgaen ende navolghen blyven ende vergaen moet. Wtgegaen 1543. Z. pl. 1614.

105\. XII. Van die ongerechte ende die Gherechte ware Predikanten. Wtgegaen 1544.

106\. XIII. Wie Ooren heeft te hooren, die hoore. Matt. 13 : 9. Z. pl. of jr.

107\. XIV. Wat werck God an ons voordert. Wtgegaen 1553. Z. pl. of jr.

108\. XV. Van Almachticheyt, Gherechticheyt ende Barmherticheyt. Z. pl. of jr.

109\. XVI. Een Stemmelycke simpele reden. Hoe sich eener int lesen ende op synen inwendighen Wegh hebben sal. Wtgegaen 1547. Z. pl. of jr.

110\. XVII. Hoe een Christen hemselven door-breken ende in Christo vlieten moet. Wtgegaen 1545. Z. pl. of jr.

Bundel tractaten 1537.

163\. I. Hoert, hoert, hoert, Groot wunder, groot wunder, groot wunder. Z. pl. of jr.

167\. II. Seer goet onderwissinghe der wysheit, leeringhe der waerheyt, Beyde voor Oude unde Jonghen. Z. pl. of jr.

1. III. Eene onderwysinge ofte raet, omme die gedachte in den toem tho brengen. Z. pl. 1537.

166. IV. Een seer suverlick tractaat van der liefden schoenheit. Z. pl. of jr.

165. V. Dat eynde coemt; dat eynde coemt over alle die vier hoecken der aerden. Z. pl. of jr.

Bundel tractaten 1539—1545 H. S. gecopiëerd naar het ex. te Rostock berustende, waarin:

3. I. Een seer schoone tractaet off onderwijs van mennigerley aart der menschen vianden. 1539.

8. II. Een seer goede onderwysinghe der wijszheit ende leringe der waerheit, voer olden eñ jongen. 1540.

5. III. Straffinghe ende leer. Röp (du Propheet) ende holt niet op te verkundygen die sonden myns volks. 1540.

6. IV. Straffinge ende leer. Alle schrift van Got ingegeven is nutte tot leeringe. 1540.

7. V. Straffinge ende leer. Róp (du Propheet) ende holt niet op te verkundygen die sonden myns volcks 1542.

13. VI. Vermaeninghe ende Leere om heth ghoede van Godt te eischen ende the begheren. 1542.

17. VII. Hoe die mensch van Godt gevallen ende in wat maniere hij weder tot Godt gebrocht wert. 1543.

18. VIII. Van dat vergaen eñ naevolgen blijven eñ vergaen moet. 1543.

16. IX. Wten monde stemmelyck gesproocken. Dit sy tot niemant gesproocken dan tot den benauden bekommerden zielen. 1543.

171. X. Waernunge ende leer. Weest nuchteren eñ waeckt. 1544.

24. XI. Een rechte eñ Godtlycke kyndertuicht ende leer olden ende jongen gaer dienstelijck off nut te weten. 1544.

27. XII. Hoe men sich tot diesen gevaerlycken tijden in der werlt hebben ende draegen sal. 1544.

26. XIII. Een affsonderinge of onderscheit, tusschen die vroeme ende onvrome hemmelsche ende eerdische. 1544.

25. XIV. Van de ongerechte eñ die gerechte waere Predicanten. 1544.

20. XV. Van dat gherechte waere Sion ende Hierusalem een waerachtich klaer Bericht. 1544.

22. XVI. Waer toe eñ om die mensche van Godt geschaepen sy. 1544.

32. XVII. Van Godes ende des Menschen kentenisse sampt haerder beider voertbrenginge. 1545.

33. XVIII. Hoe hy syn moet die gebot ende oevericheit oever een ander rechtelick hebben of kryghen mach. 1545.

34. XIX. Vant Ooch synen aert eñ eygenschaft. 1545.

31. XX. Wie men voert an van herten trouwen eñ bij der hanth nemen, daer men niet mede doelen off sondigen, dan wel mede varen ewich beschermt, bewaert ende beholden syn kan. 1545.

Hofmeister, A. Zur Geschichte der Wiedertäufer in Rostock. (aus Mecklenb. alt-niedersächs. Literatur Th. III. Schwerin 1885.)

Rogge, H. C. Een band met tractaten van David Jorisz. (afdr. uit Bibl. adversaria N. R. 1.)

9. **Onschuldt** Davids Jorisz gedaen unde gepresenteert an die wolgeborene Vrouw, Vrouw Anna, gheborene Gravinne van Oldenburch etc. Gravinne tot Emden etc. int jaer 1540. Tegens die verkeerde valsche Articulē so hem over al na geschreven unde gesecht syn. Z. pl. of jr.

Bundel tractaten waarschijnlijk vóor 1542.

193. I. Die Eerste sullen de Laetste, die Laetste die Eerste sijn. Z. pl. of jr. A 1—N 9.

191. II. Een twesprake tusschen Man ende Wyff, namelick Christus un de Gemeente oder verlorene Mensch. Z. pl. of jr. A 1—E 5.

190. III. Die ellendige Mensch mit synen goeden Engel. Z. pl. of jr. Aa 1—Cc 10.

196. IV. Een andachtige betrachtinge und klaere Berichtinge, den Mensche van 't ewige verderven te redden. Z. pl. of jr. a 1—b 8.

198. V. Een onderscheidelijke Berichtinge vant rechte goet unde quaet doen. Z. pl. of jr. Aa 1—Dd 5.

172. VI. Van dat rechte voetwasschen, und wat het leven voer een anderen te laten wtspreckt. Z. pl. of jr. AA 1—CC 4.

197. VII. Berichtunge wie syn Huysz op een Velsen oder opt sandt buwende wert bevinden. Z. pl. of jr. a 1—c 3.

188. VIII. Alle vrome goetwillige lovige oprechte welgesinde herten: Saluit. Z. pl. of jr. A 1—4.

195. IX. Waerschouwinge und vermaeninge an alle getrouwe ware gelovigen, wie sy sich tot stilheit begeven, hen selven in haer selven verbergen. Z. pl. of jr. A 1—B 4.

186. X. Neemt waer, wie ick langer leve etc. Z. pl. of jr. A 1—C 7.

14. **Twöderboeck**, Z. pl. (Deventer, Dirk van Borne voor Jurr. Ketel.) 1542. 4to.

57. **Twonder-boeck** waer in dat van der Werldt aen versloten gheopenbaert is. Z. pl. 1551. fol.

Bundel 1542—1547 bevattende de volgende tractaten:

50. I. Vant gebruyck der spysen, und der Menschen dagelyckschen hanndel. Z. pl. of jr. A 1—B 5.

51. II. Een stemmelycke reeden wie sich einer int lesen und op synen wech hebben sal. Z. pl. 1547. B 6—C 3.

52. III. Een droevich Beklach over des menschen verderffenisse. Z. pl. 1547. C 4—C 8.

39. IV. Een hertelycke waerschouwinge. Z. pl. 1546. D 1—D 7.

53. V. Vann die Mensch unde zyn gerechticheit seer liefelycke Vragen, mit Kostelycke Antwoort. Z. pl. 1547. A 1—B 5.

178. VI. Neemt waer mijn Kynderen wyl dy niet ghelogen bedrogen wtkomen. Z. pl. of j. 4 blz.

187. VII. Eine korte suverlike wairschouwinge, Vermanunge uund Lere an alle die, so die wairheit lieff hebben. Z. pl. of jr. A 1—A 4.

15. VIII. Een seer goede vermaninghe off onderwysinghe voor alle goetwillighe Godtvreesende herten des Gelooffs. Z. pl. 1543. A 1—C 3.

11. IX. Van die groetinghe Ghenade ende Vrede in G. den Vader door Jesum Christum z.pl. 1542. A 1—C 7.

12\. X. Wten Monde stemmelick ghesprooken. Neemt waer, Jae wel ter herten die wyszheit eñ verstant bemint. Z. pl. 1542. 3 blz.

44\. XI. Een klagelyck Gebett: mit veelderhande vraghen eens bekummerden Mensches, und een wunderlyck Godtlyck Antwoort. Z. pl. of jr. A 1—H 3.

185\. XII. Vant Gelooff. Z. pl. of jr. A 1—E 6.

194\. XIII. Een suverlycke bewyszreden waer by men vermercken, weten, kennen unnd sien kan waer oder by wien dat rechte Gelooff is. Z. pl. of jr. A 1—C 8.

173\. XIV. Van die rechte Gemeente Christi und wie die rechte ketters syn. Z. pl. of jr. A 1—B 4.

182\. XV. Bij een Schrytt datter besien, wterlycke perfectie der konst veelderhande A, B, C, und verscheyden manieren van schryven daer aff gesproken wardt, stemlyck vermaent. Z. pl. of jr. A 1—A 3.

43\. XVI. Een der Paradijscher rieveren wtvloet vloyende als Levende Wateren van den lyve des waren Gelovigen. Z. pl. of jr. A 1—H 3.

Bundel tractaten 1543—1553. HS.

I. Neemt waer: ghy Mannen anmerkt den sin dit en mach ick u langer niet verbergen.

II. Hoort, hoort, Neemt waer, ja neemt waer ghy alle die dat Rycke Godes besitten eñ inneme̅ wilt.

III. Ick achte op geen menschen oordeel, Godt is mijn Richter.

IV. Leeringe hoe Christus moet en wil gelievet eñ ontfangen sijn.

V. Vrage unde Antwoort tusschen Jan en Pieter.

VI. Vrage Hoe gatet al?

VII. Neemt waer Hoe noode sterft die mensche! nochtans en doet hy geen dinck so geerne!

VIII. Twee-spraeck tusschen vleisch eñ geest.

IX. Twee-spraeck tusschen David en Jorien.

X. Vrage eñ antwoort. Wanneer is men die sonden gesturven?

XI. Twe-spraeck tusschen Jan en Michel.

XII. Tsamenspraeck tusschen Davyd en Joachim.

XIII. D. ad filios. Een Níeuwe jaar 1543.

XIV. Neemt waer. Wie der Wet vrij is eñ wie die gloriose heerlijke vryheyt toekomt.

XV. Dat eerste raetsel Salomo Davydts Soon.

XVI. Helpt mij, helpt mij o Godt, bewaert mijn gemoet, o ghy gewarige Godt.

XVII. Klaghe. Mijn gedachten sijn dieper dan die zee, wijder dan die aerde.

XVIII. Gebet. O God ende Vader alder genaden.

XIX. Gebet. Ick als een armer behoeftiger Mensch.

XX. Noch moet ick o Heere, Heere God voor U ons ten goede spreken. 1550.

XXI. Neemt Waer. Vooren heen wast in wtterlycke Gerechtigheyt gelegen. 7 Januari 1553.

XXII. Daar worde gesproken. Die Heere heeft sich eertijts in ende voor die Weth laten stillen mit gehoorsaemheyt.

XXIII. Een Gebet D. nu eerst van hem schriftlyck mit syn eygen handt wtgegaen.

XXIV. Vrage. Of God wel toelaten solde dat een Tovenaer macht hadde die Geloovigen aen haere Haeve of lichaem te bekrencken.

XXV. Hoort ende verstaet. Een yegelyck neme synen Tyt wel waer.

XXVI. Vrage. Sullender oock Mensche syn die overblyven ende den doot in den lichame niet sien en sullen?

XXVII. Stemmelijcke Reden. Dickwyls gedenck ick der grooter ende krachtiger daden.

XXVIII. Neemt waer. Het wert wt eenen yverigen gront, van herten ter beteringe gesproocken. 15 Juny 1554.

XXIX. Waerschouwinge tot dengenen die over haer sonde oder misdaet sonder berouw mit styven halse henen gaen. 1551.

XXX. Een stemmelycke Reden. Wie sonder een levendich gesicht des verstants spreeckt.

XXXI. Stemmelycke Reden wt den Monde beschreven. Ick heb tot etlycke tyden alsulcke diepe gedachtenissen. December 1550.

XXXII. Van schreyen eñ wterlycke droeffnisse: oock van belyden een stemmelycke Reden.

XXXIII. Een lieflycke reden. Op onse morgen groete seyde myn Vader andachtelyck Amen.

XXXIV. Troostelyck bericht Hoe seer schadelyck eñ quaet dat-het wan-trouwen aen den Heere is.

XXXV. Wt des Auteurs montreden geschreven. Het is niet quaders dan ongeloove.

XXXIV. Stemmelycke reden wt den Monde beschreven. Ick solde u geerne verhalen die bekommeringe myns herten.

XXXVII. Wort van C. M. gesprokē. Myn Heer, daer is een groot Volck in onsen lande ende dagelycks wort het noch altyt meer en meer grooter. Waerop myn Heer antwoort. Datter veele tot ons komē, en hebben wy ons niet te verblyden etc.

XXXVIII. Alle onse bekommeringe behooren in alle onse wegen daertoe te strecken.

XXXIX. Sprack eener. Den Septer of die Roede en sal van Juda niet genomē werden. te zamen 158 fol. met register.

19. Brief aan Jo. à Lasco. Handschrift 26 May 1544.

218. Handtboecxken: inholdende vele Godlycke trouhertige Vaderlycke vermaninghen unde leeringen. Z. jr. of pl. 1544—1556.

220. waarachter: Tweede Handtboecxken. Den Innerlycken Wttreck of geestelycke Pelgrimagie, cortelyck wtghesproken. Z. pl. of jr. (1553—1555).

Hetzelfde, herdruk 1616, in 2 dln.

224. Dat vierde Hand-Boecxken daerin veele Ghebeden ende Vermaningen tot bidden: als oock lof eñ dancksegginghen mit noch eenige daerby-gevoechde Tractaetkens. Z. pl. 1626. (1544—1550).

Bundel tractaten, 1544—1546.

35. I. Vā die snootheit des olden uñ duecht des nieuwen mensches. Een kostel bericht. 1545.

36. II. Waerschouwinghe voer den aerth des verleidenden gheestes die syn werck in den mensche heefft. 1545.

37. III. Een stille swyghende styven wthroep tot waerschouwinghe allen ghoetwillighen ende gheloevigen herten. 1545.

110. IV. Hoe een Christen hem selven doer breecken ende in Christo vlieten moet. 1545.

29. V. Van die gherechte waere aenbeders. 1545.

28. VI. Wtspraek des waeren Religions ende verklaering der Ceremonien. 1544.

40. VII. Hoe ende in wat maneren Godt een afsonderinge eñ onderscheit maecken sal tusschen die gerechte ende valsche Christen. 1546.

38. VIII. Alle waere Gheloevighen saluyt. 1546.

213. IX. Dit kan of mach ick niet onderlaeten an uwer lieffden alle te schrijven. z. jr.

214. X. Een kostelyck klennoet. z. jr.

215. XI. Neemt waer. Herwint u selven wildy rust met Cristo in Godt der ewicheit vinden. z. jr.

42. XII. Antwoort tegen die sich beklaecht dat hem alle quaetheit oick in der sieckten ankompt. 1546.

181. XIII. Vraege hoet kompt dat eyner wel tgoede voerneemt ende dat niet goet is doet, laet dath hy doen solde. z. jr.

41. XIV. Een twesprake tuschen een Meister ende syn Discipel. 1546.

XV. Lerung ende Vermaenung met bequame gelyckenissen wtgesproeken totter Ghodtsaelicheit dienstelick z. jr.

Bundel tractaten 1546, herdrukt in 1610. z. pl.

205. I. Catechesis dat is onderwyslyck gespreck tusschen Vader unde Soon. z. jr.

207. II. Verclaringhe vant Vader onse. z. jr.

206. III. D'alderchristelicste Religion oder Cerimoniën die men sacramentlycken ter beteringe des lichaems Christi inder Ghemeenten bruycken sal. z. jr.

43. IV. Een der Paradijscher Rivieren wtvloet, herdr. 1610. wtgegaen 1546.

44. V. Een klaechlyck Gebet. herdr. 1610. wtgegaen 1546.

45. VI. Hoe ende in wat manieren God een afsonderinghe ende onderscheyd maecken sal, tusschen die gerechte ende valsche christenen. herdr. 1610.

46. VII. Neemt waer. Verwint u selven, wilt ghy rust in God vinden. z. pl. of jr.

47. VIII. Hoe een yeder in synen wille ende werck verschijnt, na den Tyt sy, die men inwoont. herdr. 1610. Wtgegaen 1546.

48. IX. Dit kan of mach ick niet onderlaten, aan U. L. allen te schrijven: Neemt het ter herten. z. pl. of jr.

49. X. Een kostelyck kleynoot. z jr.

207. Verclaringhe vant Vader onse. Z. pl. of jr. (dezelfde druk als No. 2 in den vorigen bundel doch zonder de drukfout op den titel waarin **T**echte verbeterd is in **R**echte.)

225. Christelijcke Sendtbrieven, Inholdende seer veele unde verscheydene schoone Godtlycke vermaninghen. 4 dln. in één band. 1546—1556. Z. pl. of jr. 4to.

226. Het tweede boeck der Christelycker Sendbrieven, Inholdende veele verscheÿden schoone Godtlycke Leeringhen. 4 dln. in een band. 1549—1556. Z. pl. of jr. 4to.

227. Het derde Boeck der Christelycker Sendbrieven: inholdende veele verscheyden schoone Godlycke Leeringhen ende vermaningen. in drye deelen vervat. Z. pl. 1611. 4to.

Bundel tractaten 1547—1554. 4to. bevattende:

64. I. Disputatie waerin die grondt des Godtlycken Religions tusschen twee concorderende Personen am eersten verhandelt: unde ten laetsten deur een Jesuyt teghen een Groot-Meester claerder bescheyden unde ontdeckt werdt. Z. pl. 1547.

65. II. Spreucken der wijsheit, na die kentenisse des Hemelschen eeuwighen Waerheits. Z. pl. of jr.

66. III. Wat die Weth sy: waerom unde toe sy nootwendich gegheven unde wat onderscheyt dat tusschen die Wercken des Weths Mosis, unde tusschen tusschen die Wercken des Weths Christi sy. Z. pl. 1554. waarachter:

66. IV. Van die Sonde of Mensch der Sonden. Z. pl. of jr.

67. V. Een troostlyck Blijwoordt unde levend maeckende Verstandt der warer Godtlycker kentenissen. Z. pl. 1550.

68. VI. Een stichtlyck Gesprek tusschen twee Gebroederen. Z. pl. 1551. waarachter:

69. VII. Een vaste ongrondtlycke Grondt unde seeckere toeversicht des waren Geloofs unde vertrouwens aen Godt unde synen Christum. Z. pl. of jr.

70. VIII. Van den rechten waren Aert unde Craft des Gheloofs. Z pl. of jr. waarachter:

71. IX. Een sonderlinghe onderscheydelycke verclaringhe van die Goet-gheschapene reyne unde quade verderflycke Natuyre. z. pl. 1552.

72. X. Een hertlycke wunschinge, dat die Waerheyt mocht aengenomen werden. Z. pl. 1551.

73. XI. Dialogus of tsamen-Ghespreck van twee discipulen mit haren Meester. Z. pl. 1551.

74. XII. Bijsondere kraftighe Reden, Godtsalighe hertlycke Leeringen unde Vermaninghen tot aanneminghe der Godtlycker Waerheydt, wt grondighen Liefden dryvende geschreven. Z. pl. 1554.

75. XIII. Heftighe unde stercke Reden synder sendinghe, mit ontschuldinge eeniger Scheltwoorden unde meer andere invallende Godt-salighe Vermaninghen. Z. pl. of jr. waarachter:

76. XIV. Een bysondere ernsthaftighe ijverige Reden den Boetvaerdighen tot troost, raet unde leere. Z. pl. 1552. 4to.

61. Verklaringhe der Scheppenissen, an u mijn beminde kinderen unde Ghebroeders, Liefhebberen Christi alleen verschreven. Z. pl. 1553. fol. waarachter:

216. Een Leerlyck ūn Christlyck ghespreck tusschen een Godtgeleert, Bibelschgheleerdt unde Sophistgheleert. z. pl. of jr.

62. Verclaringhe der Scheppenissen herdr. 1609. Z. pl. 4to. waarachter:

217 en 54. I. Thien Christlycke Gespraecken tusschen een Godtgheleert, Bybels-geleert ende Sophistgeleert herdr. 1610. Z. pl. (Wtgegaen 1548.)

60. II. Tsamenspreeckinge tusschen Godes Geest Liefde ende Stemme mit die verloren mensche. herdr. 1610. (wtgegaen 24 Jan. 1553.)

112. III. Alle vaten siet men wtgeven wat sy in-hebben. herdr. 1610. (wtgegaen 1556.)

Bundel tractaten 1561—1556.

115. I. Dialogus tusschen Peter unde Jan, voorseggende desen tegenwoordighen grousamen tyt.

116. II. Tsamen-spreeckinghe tusschen een Schrift unde Geest-geloovige Martha unde Magdalena. wtghegaen 1555.

117. III. Een bewoordelycke Leeringe oder geschrift den aenmerckenden goetwillighen kinderen, ja Olden unde Jongen van Jaren tot den Rijcke Godes bewust, wijs, aendachtich unde geleert te maecken. wtghegaen 1556.

118. IV. Neemt waer mijn kinderen ghij die u onder het Gheloof beroemt unde na Godt vraecht. Z. pl. of jr.

119. V. Van die rechte ware liefde, waermede die te genaecken is. wtghegaen 1551.

120. VI. Verscheyden onderwysinghen: dat Godes woort niet alleen schriftelyck beroemt, maar oock dadelyck deur 't geloof moet bewesen sijn. wtghegaen 1555.

121. VII. Beschryvinghe van veelderley sonden: hoe unde waer in die onderscheidelijck te kennen unde deur die Overicheyt te straffen syn. 1552.

122. VIII. Onderscheydelyck Bericht van tweederley schaemte unde die rechte offerhande 1551.

123. IX. Trouhertige vermaninge: dat hem niemant in eyghender wel-meenen Godes woort onderstae te meesteren. wtghegaan 1552.

Ontbr. X. Ontdeckinge van dat punct unde die reden ons Heeren Christi Jesu woordt: van die rein van herten syn. 1551.

124. XI. Cort ondersoeck waeraen men weten unde bekennen sal of men in Godes vyandtschap oder vrientschap staet. Wtgegaen. 1556.

125. XII. Wat arm van Geest te syn, recht te segghen is: contrary Loy Schaliedeckers gront unde wtlegginghe. Z. jr.

126. XIII. Beclach over den verlorenen tijt. Wtgegaen 1554.

127. XIV. Antwoordt unde Bericht: Of my t'eenigher tijt yemandt vraghen oder verwyten wilde: Waarom ick my so lange verburgen gheholden.

128. XV. Nadien by der Apostolen alsoock in desen onsen Tyden deur den Logen-geest veele oneenicheyt in 's Geloofs-saecken gheresen, mocht men vraghen, wie dan van allen geloofwaerdichst t'achten sy? 1554. Waarachter register van deze 15 tractaten.

In denzelfden band nog:

77. I. Grondighe bewysreden. Waerby men weten kennen unde sien kan waer oder by wien dat rechte Gheloof is.

78. II. Onderrichtlyck vermaen tot den Inganck der Wysheit ende waerheyt Godes. Novb. 1552.

79. III. Verclaringhe der Navolghinghe Christi unde hier-na beschrevene Evangelissche spreucken.

80. IV. Een tweespraeck tusschen twee religiose Persoonen, Philips unde Jacob genaemt tracterende teghen 't vervolch: oock van die verrysenisse unde toekomst Christi. 1551.

81. V. Van den dach des Heeren. 1551.

82. VI. Claechlycke Bekommeringhe over den verdorven standt unde des Geloofs blindtheyt deser werlt.

83. VII. Claer bewys dat Godes Oordeel in waerheyt bestaet.

84. VIII. Treffentlycke Vermaninghe dat een yeder syn toevlucht tot Godt alleen behoort te nemen.

85. IX. Naeder ondersoeck of yemant die een Christen waent te wesen, oock int Geloof unde Liefde Christi staet.

86. X. Een kleyn Bericht waer die rechte Godes dienst sy, oder niet.

87. XI. Trouwen raet: Dat men het Woordt der waerheit in syne verschyninghe aenmoetich ontfange.

88. XII. Een minlycke wtvloet eens lief-hebbenden alder ghetrouwsten herten. 1551.

89. XIII. Sommarische gront der leeringe Christi unde by wien die te vinden is. 1552.

90. XIV. Vaderlycke waerschouwinghe voor die mennigerhande listighe natuyren unde aert der Slangen schalckheyt. 1551.

91. XV. Een schoone Berichtinghe onses Wechs den wy alle deur-moeten.

92. XVI. Van die ongelycheyt des verledenen uñ nu tegenwoordigen Werlts.

93. XVII. Ernstlycke Betrachtinge dat men niemandt behoort te verachten. 1554.

Nog in dezen band:

253. **(I. Theophilus)** Eenen sendtbrief aen Dierck Volckertz Cornhert op syn Boeck ghenaempt: kleyn Munster, wtghegaen teghen die Schriften van D. J.

Bundel tractaten 1551—1556 4to. bevattende:

129. I. Van die werltlycke rechten. Z. pl. 1551.

130. II. Een hertlycke Clach-Reden tot Godt over 's menschen blintheyt. Z. pl. 1551.

131. III. Een corte grondige Verclaringhe op die invallende Reden: Dat Godt niet aenneemt, dat kleyn, arm unde niet is. Z. pl. 1551.

132. IV. Een weynich van den Afval, wie, hoe unde deur wien sy ghekommen. Z. pl. 1551.

133. V. Een nadenken myns ongehoorenden Gheclachs voor Godt mynen Heere unde Vader in den Hemel. Z. pl. 1551.

134. VI. Oorsaeck waerom Godt wel eenen straft der ghoet doet: wederom der in 's menschen ooghe quaet doet onghestraft laat. Z. pl. 1551.

135. VII. Een ernsthaftighe Vaderlycke Vermaninge aen den waren Kinderen Godes. Z. pl. 1552.

136. VIII. Een jammerlyck Beklach over den Loop unde het Oordeel deser Werldt. Z. pl. 1552.

137. IX. Ernstlycke waerschouwinghe tot ondersoeckinghe unde proevinge op wat Grondt unde Fundament een yeghelyck syn Ghebouw ghestelt. Z. pl. 1552.

138. X. Claer verhael waerin, mede unde deur wy Godt vinden moghen. Z. pl. Sept. 1552.

139. XI. Een droevich Suchten unde klaechlyck Vermanen over des Menschen verderffenisse. Z. pl. Octb. 1552.

140. XII. Een hertelyck Beclach over 's Menschen onachtsaemheyt in't waernemen synder woorden, wercken unde ghedachten. Z. pl. Nov. 1552.

141. XIII. Sorchdragende voorgeven: Hoe wy ons Christo gantsch ghelaten overgheven. Z. pl. Decb. 1552.

142. XIV. Berichtinghe van den Spreuk Christi Johannis XVI. Z. pl. 1552.

143. XV. Trouwhertighe waerschouwinghe, aen een yeder die gebieden over anderen hebben. Z. pl. 1552.

144. XVI. Volcomen Bericht: Hoe men sich in gehoorsaemheydt des Gheloofs voor des olden Slangen listicheyt wachten moet. Z. pl. Febr. 1553.

145. XVII. Een levende waerachtighe stichtlycke Reden: aenwysende wat het ware Gheloof Christi in den mensche werckende is. Z. pl. April 1553.

146. XVIII. Van die rechte ware vrede, unde waerin sy te vinden is. Z. pl. Juli 1553.

147. XIX. Een naeckte ontsluytinghe unde Verclaringhe hoe die Prince deser Werldt in syn Oordeel mit alle syne lidtmaten in Godes saecken wtgesloten is. Z. pl. Sept. 1553.

148. XX. Een wtvloeyende reden wat het alder heylichste Geloof sy. Z. pl. Oct. 1553.

149. XXI. Een treflycke Bewys-reden hoe die kinderen deser Werlt sich bevlytighen die hoochste eere te verkryghen. Z. pl. 1553.

150. XXII. Den ongheloovighen oder Twyfelachtighen unde Wantrouwenden geschreven. Z. pl. 1554.

151. XXIII. Van den toekomstigen dach des Heeren. Z. pl. Martio. 1554.

152. XXIV. Beclag, over des Menschen corten tijt. Z. pl. Majo. 1554.

153. XXV. Een schoon Onderwys hoe een yeder te recht bidden, suchten, clagen ende leedtdragen sal over syn aengeboren kranckheyt. Z. pl. Aug. 1554.

154. XXVI. Een ernsthaftich Vermaen aen allen Onachtsamen. Z. pl. Octb. 1554.

155. XXVII. Een voorgestelde Vrage eensdeels mit syn Berichtinge. Z. pl. 1554.

156. XXVIII. Van die rechte ware Kentenisse Christi unde Kraft des Alderheylichsten Gheloofs. Z. pl. 1554.

157. XXIX. Summarische Verclaringhe op den Spreuck Pauli Roman : XIII vers XXII. Z. pl. Maart 1555.

158. XXX. Onderscheit van den aert der Godtlycken unde ongodtlycken. Z. pl. Aug. 1555.

159. XXXI. Claer Bericht, hoe Godt den Mensche mit zyn Salichmaeckenden woort self thuys komt. Z. pl. Decb. 1555.

160. XXXII. Een onderscheydelyck Bericht hoe unde in wat manieren die Gheloovighen sich draghen sullen. Z. pl. 1556.

161. XXXIII. Trouwhertige vermaninghe tot den dienst Godes. Z. pl. 1556.

113. Van die Aert, Blindtheyt, Dwalinghe unde Duysternisse deser arge boose Werlt. Z. pl. Wtghegaen Januario 1556. 4to.

Bundel tractaten, herdrukt 1616.

208. I. Van 't Gheloof een heylich wacker vermanen voor die God-vreesende Zielen des Geloofs. Z. pl.

209. II. Hoort die Stemme des Heeren. Die Bruyloft des Lams is bereijt. Z. pl. of jr.

210. III. Een goede Vermaninge tot allen denghenen die hen Christum beroemen.

211. IV. Een sterck eewich levende Woort: hoe dat God alle dingen werckt in allen.

212. V. Een cort ende leerlyck tractaat: waer in verhandelt wert wat dat woort Duyvel sy ende hoe men 't selvighe in die H. Schrift verstaen sal.

229. **Keetel, Joriaen.** Heilsame Leere eñ nutte onderwysinge van enen Godvruchtigen mann syn kynder int einde syns levẽs in schrift tō een Testamẽt nă gelăten. 26 Junij 1544. waarachter:

Dezelfde: Een nye Liet gemăketh in myn laetste.

Dezelfde: Hetzelfde met Een Belydinghe en Een Brief tot synder Huysvrouwen geschreven. (1544).

230. I. Claes Meynerts van Blesdyck. Christelycke Verantwoordinghe ende billycke nederlegginge des valschen onghegrondeden oordeels bij Menno Simonsz. in eenen sendbrief wtgegeven tegen etlycke Liefhebbers der warer gerechticheyt Christi omdat sy so superstitieus in sommighe Ceremonien te onderholden, niet bevonden werden, als hy. Z. pl. 1607. Wtgegaen 1546.

232. II. Dezelfde. Eenvuldighe unde Christlycke Berichtinghe op vyf vraghen by eenighe van Men. Sym. gesintheyt voorgestelt. Z. pl. 1607. Wtgegaen 1547.

233. III. Dezelfde. Hoofd-Somma unde Gront van 't gene wy wt die Leere D. I. hebben connen verstaen. Z. pl. 1607. Wtgegaen 1547.

235. Die gantsche Leeringhe van David Joriszoen, in 't corte begrepen, tot nut van den onpartydighen. Stade, 1582.

Billycke Verantwoordinge ende eenvuldighe wederlegghinghe Nicolaes Meynertsz van Bleesdyck op eenen schelt-lasterighen Brief door Dr. Hieron. Wilhelmi tegens die heylsame Leere D. J. aen weylant Jonker Karel van Gelder geschreven in 't jaar 1544, waervan Copie in 't eynde deses Tractaets is by-gevoecht. Z. pl. 1610.

Historia Davidis Georgii heraesiarchae conscripta ab ipsius genero N. Blesdikio ed. J. Revius. Daventriae, N. Costius, 1642.

Davidis Georgii Holandi haeresiarchae vita et doctrina. Basileae. 1559. 4to.

244. **David Georgen** ausz Holand des Ertzkätzers warhafftige histori. Basel, H. Curio. 1559. 4to.

248. **David Joris** wt Hollandt des ertsketters, waerafftighe Historie. 1559. (overlandsch) 4to.

249. La vie et Doctrine de David George, Holandois et chef des heretiques. (Basle.) 1560. 4to.

Civilius, Eine freidige vermanung zu klarem und öffentlichem bekentnis Jhesu Christi, wider die Adiophoristische Davidianische und Epicurische Klugheit des heuchelns und meuckelns, sehr nützlich zu lesen. Magdeburgk, M. Lother. 1550. 4to.

250. Teghenbericht op een Laster ende Scheltboecxken, gheintuleert, David Georis wt Hollandt, des Ertzketters waerachtige Historie syns levens ende verfuerische Leer. Wtgheghaen in 't jaar 1559. Herdr. 1584. waarachter: 2 tractaten, zie v. d. Linden. No. 156 en 9.

254. **Ubbo Emmen,** Grondelicke onderrichtinghe van de leere ende den Geest des Hooftketters David Joris. Middelb., B. Langenesse. 1599.

255. **Andr. Huygelmumszoon,** (Bernardus Kirchen), Wederlegginghe van de grove onbeschaemde unde tastelicke Logenen van Ubbo Emmen — tegen het leven unde leere van David Joriszoon. Z. pl. 1600.

262. **Ubbo Emmius.** Der David-Jorischen Gheest in Leven ende Leere breeder en wijdt-loopigher ontdect ende grondelicken verklaert tegens den vermomden schaemtloosen D. Andreas Huygelmumszoon. 's Gravenhage, Hillebrand Jacobsz. 1603.

Jessenius, F. Aufgedeckte Larve Davidis Georgii. waarachter met afz. paginatuur: Historia Davids Georgii welche aus der Baselschen Historia, Ubbone Emmen, Blesdickio und andern kürzlich zusammen getragen und mit Marginalien und Anweisungen an die Autoren verfasset ist. Kiel, J. Reumann. 1670. 4to.

Stolterfoth, J. Historia von David Geörgen einem heillosen Mann und Gotteslästerlichen Ertsz-Ketzer. Lubeck, M. Janovius. 1635. 4to.

Kurzer Auszug von des beruffenen Ketzers Dav. Georgi oder Joris Lehr und Leben. Z. pl. 1699.

Zeidtler, C. G. Historia Davidis Georgii ejusque asseclarum. Lipsiae. 1701. 4to.

Historia von des beruffenen Ertzkätzers David Joris oder Georgi Lehr und Leben. Z. pl. 1713.

Nippold, H. David Joris von Delft. Sein Leben, Seine Lehre und Seine Secte. (uit Niedner's Zeitschr. f. hist. Theol. 1863.)

P(astor), A(dam), d. i. **Roelof Martens:** Underscheit tusschen rechte leer unde valsche leer der twistige articulen, de hyr vor angetekent syn. — Achter de inhoudsopgave der 13 artikelen volgt: Noch ys hyr by gedruckt de dispution von der Godtheit des Vaders des Sōns uñ des hilligen Geistes, so A. P. mit synen vorwanten yn vöryaren tho Lubeck muntlick und schriftlich gehandelt hefft mit M(enno) S(imons) unde sinen vorwanten. Z. pl. of jr. A 1—Dd 6.

——— Een Concordantie oft Register der ganscher Bibel. Z. pl. 1559. A 1—X 4.

De Fonteyne des Levens, eerst gedrukt te Steenwijk 1533. Rotterdam, J. van Waesberghe. 1619.

Een Christelijcke proeve, ende overlegginge ofte rekeninge, waerin dat allen B. en de S. vermaendt worden tot een scherp ende neerstich ondersoec haers zelfs ende der gantscher menichte. Na die Copye 1570. Haerlem, H. P. v. Wesbusch. 1626.

Handtboecxken, ofte: Concordancie. Dat is: De ghelyck luydende plaetsen der Heyliger Schrift bij een vergadert. Z. pl. 1576.

Hetzelfde. Rotterdam, A. van Gherwen. 1614.

Concordantie ende aenwysinghe der verneemster sproken aller Bybelscher boecken des Ouden en Nieuwen Testaments op toortste begrepen ende te samen ghebracht. — Item een ordentlicke Register aen teynde, met het Cyfergetal. Z. pl. of jr.

Gulich van Berch, Heinrich, Antwoordt up ein Brieff die ein Doeper in Vrieslandt gesandt hat. Cöln. 1576.

———————— Ein Versamlung oder Zamenfügung etlicher einheilliger sprüch uss dem Zeugniss des neuwen bundts, nach der ordnung des A. B. C. betreffende sowoll die Lhehr als den wandel der geheilichten in Christo Jhesu, zur bestedigung der Gerechtigkeit der gesalbten Gottes und zur Gründtlicher widerlegung der Jetziger Menschlicher oder Philosofischer Gerechtigkeit. Gedrukt im Jahr 1592. Z. pl.

(Outerman, J). Een grondighe verantwoordinghe wt cracht der waerheyt teghen t' gene voor desen van Arend Barentsz ende Heyndrick van G. tot naedeel der waerheyt ende der godvruchtigen gheschreven, ende in druck is wtghegaen. Z. pl. of jr.

R(yk) J(acobs). Een schriftelijcke waerschouwinge voor valsche leere gemaeckt door R. J. — om daerdoor

te onderscheiden het — teghenschryven van J. (van) R(einegom) gedaen tegen dat heylsaem schriftmatige getuygenisse der gesonder leere Jesu Christi schriftelick ende mondelick betuycht door A(rent) B(arents) ende H(einrich) v. G(ulick). Z. pl. 1612.

Een Christelijcke Sendtbrief geschreven aen allen Ghemeynten die op het gheloove in Godt doopen. Z. pl. 1580.

Lubbert Gerritsz. Sommighe Christelijcke Sendt-brieven ghesonden aen diversche Ghemeenten: oock aen eenige particuliere personen. Negentien brieven en tractaet van de uytterlycke kercke. Haerlem, T. Fontein. 1646. met afz. pag. Den twintighsten christelycke vermaenbrief aen Jan Theunisz. tot Emden.

(Rob. Robertsz.) Onder verbeteringe. Korte inleijdinghe der feesten Israels. Z. pl. 1593. 4to.

————— Hetzelfde. Franeker, Jac. Horreus. 1693.

————— Onder verbeteringe. De Slincker Vluegel van Robert Robertsz. 1596. A 1—G 4. — Onder verbeteringhe. De Rechter Vluegel van Robert Robertsz. 1596. A 1—F 4. — Onder verbeteringhe. De tuchtroede ghemaeckt wt Liefde van Jacob Jansz. Kist, omdat hy die waerheyt in zyn ghedruckten brief aen L. G. heeft gemist. Z. pl. 1597. A 1—C 8. (in één band).

Phs. I. Slach met het sweerd des Geests op het achterste deel van Peter Willemsz. Bogaertsz boek, uitgegeven door Rob. Robertsz. Z. pl. 1595.

————— Onder verbeteringhe. Rechte aenwysinghe tot die ware sichtbare Kercke Gods ende totten waren Godsdienst. Hoorn, Willem Andriesz. 1615.

Den Slingher Davids met vijf Keysteenen gheworpen teghens een Neutralist van Amersfoort. — Ghemaeckt door een liefhebber van de ware Kercke Goods. Z. pl. 1619. 4to.

Ries, Hans de, Cort ende claer bewys dat die twaelf jongheren daer d'Evangelist Lucas van meldet (Act. XIX: 1) twee mael met water gedoopt zijn. Z. pl. 1597. A 1—C 7.

Cornelis Boekaert, Wederlegginge eens tractaets gemaeckt door twee Waterl. Wederdooperssche Bisschoppen, namelijck Hans de Ries ende Jacob Jansz. tegen het bovenstaand Bewijs enz. Amsterdam, Jan Willemsz. 1597. A 1—H 6.

——— ——— Een seer stichtelijck tractaet by maniere van een vaderlijcke onderwijsinghe, verdeelt in 4 Capittelen. Rijp Claes Jacobs 1644, waaraan voorafgaat: Kort verhael van het leven en de daden van Hans de Ries, en waarop volgt: Eenen Brief gheschreven van H. de Ries aen M. T. met haer dochter D. doen ter tijdt wonende te Amersfoordt, in Augustus 1630. Dez. 't Fonteyntien, zijnde een corte onderrichtinge daerin alle menschen vermaent worden die waerachtige Spijse ende Dranck des eeuwigen levens te soeken. aldaar bij denzelfde 1644. A 1—A 12.

——————— Klaer bewijs van de eeuwigheydt ende Godheyt Jesu Christi. Haerlem, Isaak van Wesbusch 1672.

(Outerman, Jaques), Nootwendige verantwoordinghe ende claer bewijs wt de Heylige Schriftuere tegen tgevoelen twelck sommige eertijts in diversche boecxkens in druck hebben wtghegheven tot wederlegghen van de Evangelische mijdinge. Haarlem (?) 1599.

(Outerman, Jaques), Onder verbeteringhe. Verclaringhe met bewijs wt den droevighen handel van Vr. ende Vlam. (soogenoemt) waerin vertoont wort dat de schult eertijts gheschiet niet aen d'een syde alleen maer aen beyde syden gheleghen is ende bevonden wort. Z. pl. 1609. A 1—N 8. en Appendix dienende tot conclusie van de verclaringhe des droevighen handels tusschen Vrie. ende Vla. enz. z. pl. 1609. A 1—C 8.

(Osewald Hendricks), Nootwendige vertooninghe ofte verclaringe uyt de HS. dat het boeck soo Jaq. Out. met syne medehulpers van weghen de oude sake van Vr. ende Vla, Ao. 1609 door den druck aen den dagh hebben gegheven in des Heeren H. Woort ongefondeert is. Z. pl. 1613.

——— Rechte verantwoordinge ende verclaringhe tegen vele onrechte beschuldingen quaede beduydingen ende krachteloose verantwoordingen voor dezen door Osewald Hendricksz in druc uytgegeven. Haerlem, Pieter Arents. 1614.

——— Thien Artyckulen onser verantwoordinghe, tegen vele onschriftmatige belijdinge ende sware beschuldinghe tot naedeel der Godlycker waerheyt ende tot laste van Jaques Outerman van sommige in diveersche boecken uytgegeven. Z. pl. 1611.

——— Een Claer bewijs uyt Gods woordt dat Godt — alle menschen door Christum — voorzien ende verkoren heeft tot den eeuwigen leven enz. Z. pl. 1637.

G(anglofs), C. Eē grondich bewijs wt de godlycke schriftuere vertoont dat Gods gemeynte, de geloovi-

gen op aerden eenich, een volck onverdeylt als leden eens lichaems tot malcanderen gevoecht, malcanderen te dienen — beroepen zijn. Z. pl. 1599.

Hetzelfde. Z. pl. 1626.

Jacob Pieters Van der Meulen.

Defensio. wt de Heylighe Godlycke Schriftuere die dat strijdende menschelijcke vernuft, opinie ende schadelijcke dwalinghe wechneemt. Alcm., Jacob de Meester. 1599.

Collatio S. Scripture dat is verghelijckinge der H. Schrifturen in verscheyden geloofs-saken — ghestelt in neghen t'samensprekingen. Dordrecht I. Canin. 1602.

Successio Apostolica dat is Naecominghe oft de naetredinghe der Apostelen. Alcmaer, J. de Meester. 1600.

Declaratio, oft openbare vertooninge ende nootelicke verclaringe teghen sekere gedichte calumnien ende lasterlycke beschuldingen. aldaar bij denz. 1600.

Costerus, F. Toetsteen van de versierde apostolische successie eens Weederdoopers Jacob Pietersen van der Molen. Hantwerpen J. Troghesius 1603.

Vertoogh aen de successoors des Jesuijts D. Francisci Costeri, die met zijne (maer niet de rechte) Toetsteen heeft willen toetsen ende wederlegghen de Successio apostolica enz. Alcmaer J. de Meester 1604.

Christelijke onderrichtinghe oft een clare onderwysinghe met grondighe Belijdenisse der voorneemste poincten der heylsamer leere enz. ald. bij denz. 1609.

Apocalypsis ofte de openbaringhe Joannis. Een corte aenteyckeninghe ende verclaringe, mitsgaders een beschrijvinge der acten oft historien der heyliger kercken. Haarlem, D. de Keyser. 1613.

Historia ecclesiastica. een kercken Historie enz. Haerlem, V. Casteleyn 1614 waarachter:

Historia der Kercken-handel enz. mitsgaders een Disputatie gehouden metten Catholyken tot Haerlem. ald. bij denz. 1614.

Proeve van de kerkelycke Regeringhe ofte Ordinantien der Ghemeynten Christi. ald. bij denz. 1621.

Evangelische expositien, gheannoteert met aenwijs op de Capittelen ende verskens des E. Evangeliums der Saligheydt enz. Haarlem, H. P. van Wesbusch. 1623.

Timmerman, Herman, Een corte bekentenisse ende grondighe aenwysinge uyt der H. S. dat Godt, Vader, Soon ende Heylighe Gheest een onverscheyden Godt is enz. Haerlem, P. v. Wesbusch 1602.

—— - - - ---—- **Een** verklaringhe hoe Jezus zijnen jongeren macht gegeven heeft. Haerlem, 1618.

Pieter Jansz Twisck.

Na beter. Een Schriftelijck tracktaet of verhandelinge van Twist. Z. pl. 1604.

Hetzelfde. Hoorn Z. Cornelisz 1628.

Na beter. Een corte ghestelycke Verklaringhe van den Hoge Priester Aäron. Hoorn 1608. A 1—D 8.

Hetzelfde. onder den titel: Aärons Priesterdom oft een corte gheestelycke enz. Hoorn Z, Cornelisz. 1627.

Na beter. Religions-vrijheyt. Een korte chronycsche beschrijvinghe van die vryheit der religie. Z. pl. 1609. 4to.

Antwoordt ende Wederlegginge bevesticht met Godes Woort op een vrage by H. de Rijs, voorgestelt beroerende die menschwerding enz. Hoorn, Z. Cornelis. 1614.

Namen ofte benaminghen Christi met tsamen die Namen der Leeraars ende der Christenen, alles op 't A. B. C. gerecht. ald. W. Andries 1615.

Concordantie der heyligher Schrifturen enz. Hoorn. Z. Cornelis. 1615. fol.

Hetzelfde. Haarlem, T. Fonteyn. 1648. fol.

Bijbelsch Naem- ende Chronyckboek wesende het tweede deel der concordantie enz. Hoorn, S. Cornelis. 1632. fol.

Een corte Beschrijvinge van 80 Pausen, haer leven, doen enz. Hoorn, Z. Cornelis 1616.

Chronyk van den ondergang der Tijrannen enz. Hoorn S. Cornelisz. 1619. 4to. in twee dln. (Het tweede deel, Hoorn, J. Willemsz 1620.)

Corte Vertooninghe van den teghenwoordigen staet des aerdbodems. Leyden, J. J. van Ryn 1623.

Een vaderlyck gheschenck, testament ende uyterste wille aen u mijn beminde kinderen. Hoorn, Z. Cornelis 1623.

Hetzelfde. Hoorn, P. Z. Harteveld. 1646. 3e dr.

Hetzelfde. Hoorn, J. J. Deutel, 1668. 4e druk.

Hetzelfde. Hoorn, 1742.

Ontdeckinghe des Pausdoms enz. Hoorn Z. Cornelisz 1624.

Corte verdediginghe van een boecxken geintituleert Ontdeckinge des Pausdoms. Hoorn, Z. Cornelis 1626.

Hetzelfde als de 2 voorgaande nommers in één band Haerlem, H. P. v. Wesbusch 1646.

Comeet-boecxken zijnde een corte chronycsche beschrijvinge van alle de grouwelijcke ende schrickelijcke Cometen, die haer aen den Hemel vertoont hebben. Hoorn, Z. Cornelis 1624.

Hetzelfde. Hoorn, J. J. Deutel 1665. 2 druk.

't Rantsoen Christi dat is: van de verlossinge, versoeninghe, voldoeninghe ende verdiensten Christi. Hoorn J. J. van Rijn. 1624.

Rijckdom ende armoede, Lof en Schande, ghebruyck ende misbruyck der selve. Amst. J. A. Calom. 1627.

Pascha ofte Paesch-lam. Een geestelycke verclaringhe van 't Paesch-lam ende den Paesch-feest Israels enz. Hoorn, Z. Cornelis. 1627.

Troostbrief der weduwen. Ald. bij denz. 1630.

Oorloghs-vertooninghe ofte teghen die krijgh, en voor de vrede. Ald. bij denz. 1631.

Van de peste. Ald. bij denz. 2de dr. 1636.

Hetzelfde. Ald. bij denz. 3de dr. 1637.

Tegen de pausselijcke Successie. Een cort schriftelyck bewys dat den Apostel Petrus geen Paus te Romen gheweest is. Hoorn, Zacharias Cornelisz. 1636.

Kort ende grondigh Bericht van den val Adams, de Erfsonde enz. Hoorn, J. J. Deutel. 1638.

Schriftuurlycke disputatie aengaende het wesen ende godheyt Jesu Christi tusschen Mr. S. D. Montanus en P. J. Twisck. Dantzigh 1650.

Schriftuerelijcke vereeniginge ofte korte verklaringe en overeenbrenginge van veel strijdighschijnende spreucken enz. Hoorn, P. Z. Hartevelt. 1661. 4to.

Tractaet van den Houwelijcken staet ofte echt der Christenen. Hoorn, J. J. Deutel. 1682.

Sieuwert Cornelis, Aenspraeck aen diegenen die regulen en wetten in de Godsdienst — voorschrijven, alsmede een kleyn aenhangsel welke dient tot een antwoord op het onlangs uytgegevene tractaetje, geschreven van P. Jansz. Twisck wegens den houwelyken staet of echt der Christenen. Amst. 1682.

Verscheyde Artikulen des geloofs, spreuken en sententien uyt oude en nieuwe Leeraers vergadert, ende bijeengestelt. Hoorn, E. Beukelman en F. Rijp. 1694. 4to. waarachter: Klagh- en Lofdicht over 't afsterven van P. J. T. ald. J. J. Deutel. 1636.

Hetzelfde zonder de lofdichten. Franeker. 1700. 4to.

J(an D(e) W(itte). Sommige Spreucken oft redenen wt der H. Schrift Fonteynewys bijeen vergadert. Alwaer noch by ghevought is een Schriftuerlycke epistel — en drie Schriftuerlycke liedekens. Benevens nog drie Schriftuerlycke liedekens. Amst. W. J. Buys. 1605.

H(ans) v(an) D(anzig). Een corte bekentenis van den eenighen Godt, vader, sone, ende heylighen Gheest. Alckmaer, Jacob de Meester 1605.

——————— Een tafereelken ofte een aenwysinghe van eenighe Schriften der Belofte Gods. Haerlem, Passchier van Westbusch. 1609.

——————— Een vaderlycke waerschouwinghe gedaen aen syne kinderen daerin dat hyse vermaent tot een Godtsalich leven. Ald. bij denz. 1610. waarachter: Een corte bekentenisse des gheloofs,

H(ans) v(an) D(anzig). Een vaderlijcke vermaninghe uyt den grooten schadt der heylige Schrift. Haerlem, Cornelis Roelofsz. z. jr.

——————— Herdruk van de drie vorige nommers. Amst. 1714.

C(laes) C(laesz). Eenvuldige vertrouwinge waerinne naectelyck wt de H. Schrifture aengewesen wort, Dat Gods Gemeente niet op eeniger menschen vroomheyt oude gewoonten traditien ofte lange belevingen: Dan alleen op den hoeksteen Christum, syne heylsame leere ende onberispelyck leven ghefondeert staet enz. Z. pl. 1610.

——————— Onschult ende bestraffinghe des onschriftmatighen oordeels, twelck by Jan Luyes ende syne medestanders gegeven ende uytghesproocken is over Claes Claesz tot Blokzyl. Amst., J. A. Calom. 1627. 2de druk.

Dalen, H. Lodewijcx van, Copie van eenen Brief gheschreven aen Hans de Rys, aangaende de beschuldinge daer hy Menno Simons en Dirck Philips, (haer schryven) onrecht beschuldicht. Hoorn, Z. Cornelis. 1613.

Jacob Jansz. Christelyc bericht van de nieuwe creatuer over de woorden Pauli. Gal. 6 v. 17. Z. pl. Abraham Migoen. 1615.

Scabaelje, Dierick. Corte ende Clare aenwysinghe van den Sin, meeninghe ende het ooghemerck des H. Apostels Pauli in het neghende Capittel zijnes Briefs tot den Romeynen. Amst. N. Biestkens. 1616. 4to.

——————— Spel des gheschils tot Athénen. Ald. bij denzelfde. 1617. 4to.

Jan Philips Schabaelje.

Harmonia ofte Eendrachtighe Vertellinghe der Vier Evangelisten. Amst. J. A. Kalom. 1624.

Sommarium oft corten inhoudt des Bijbels. Amst. P. A. van Ravesteyn. 1629.

Hetzelfde. Haerlem, P. van Wesbusch. 1654.

Tractaet teghen de successie der Pausen van Romen. Amsterdam, P. A. van Ravesteijn. 1633.

Lusthof des Gemoedts inhoudende verscheyden geestelijcke Oeffeningen met noch drie Collatien, der wandelende Ziele met Adam, Noah en Symon Cleophas. Amst. M. de Groot, z. j. met voorrede van 1635.

Hetzelfde. bij Claes Jacobs in de Rijp, gedrukt te Haarlem. 1638.

Hetzelfde. Amst. Jan Albertsz. 1645.

Hetzelfde boek met twee collatiën der Wandelende Ziele met Adam en Noach. Utr. W. Snellaert. 1650. waarachter: Vervolgh der Collatie van de Wandelende Ziele met Symon Cleophas. Utr. Wed. E. Snellaert. 1651.

Hetzelfde. Dordr. J. Rijffers. 1653.

Hetzelfde. Amst. M. de Groot. 1680. (De derde Collatie met Symon Cleophas ontbreekt).

Hetzelfde. Amst. Wed. G. de Groot. 1694.

Hetzelfde. Amst. dezelfde. 1696.

Hetzelfde. Amst. dezelfde. 1697.

Hetzelfde. Amst. Wed. Visscher. 1724.

Hetzelfde. Amst. J. ter Beek. 1742.

Die Wandlende Seel. Germantown, Chr. Saur. 1768. (Duitsch vert. door B, B. B.)

Dialogus van den Corinthischen twist en andere gebreecken derselver Gemeynte tusschen Paulus en Achaicus. Rijp, Claes Jacobsz. 1640.

Vereenigingh van de principale artykelen des geloofs, eeniger Doops-ghesinde Ghemeynten. Amsterdam, Denys v. d. Schuere. 1640.

Hetzelfde. Amst. J. v. Veen. 1674.

Hetzelfde. Rotterd. P. v. Gilst. 1739. (voorafgegaan door De Alg. Belijdenissen, enz).

Metamorphosis ofte Transformatie onses Tydts. Alckmaer J. P. Moerbeeck. 1657.

waarachter:

Aenmerckingen ofte Guldē Annotatien soo wt het Vaderboeck als ander Autheuren. In de Rijp, Claes Jacobsz. 1641.

Hetzelfde zonder het eerste. Amst. A. E. Visscher, z. jr.

Historische beschrijving van het leven Jesu Christi en d'omstandicheden van dien. Rijp, Claes Jacobsz. 1647. 4to.

Hetzelfde. Amst. Wed. B. Visscher. 1716. 4to.

Een grondelycke verklaringe Daniels ende Joannis Openbaringen streckende tot reformation der verdestrueerde stadt ende tempel des gheestelijcken Jerusalems of Gemeenten Gods. waarachter: Reformation spiegel ofte de proeve des geloofs. Haarlem, H. P. v. Wesbusch. 1635.

Pieter Pietersz, Wegh na Vredenstadt waarin ghewesen wordt hoe men die vrede mach bekomen. Rijp, z. jr. waarachter: Twee eenvoudige stichtelycke predicatiën

van denzelfde en Een Christelycken Sendtbrief geschreven aen een bedruckte weduwe tot troost over het overlijden haers mans door Claes Jacobsz. Amst. B. Otsz. 1624.

Pieter Pietersz, Godtsalighe Oefeningh begrijpende eenige predicatiën Sendbrieven ende Gebeden van verscheyde autheuren. Rijp, Cl. Jacobsz 1644. volgens laatste blz. Haarlem, T. Fonteyn 1637. (is een herdruk van de tweede afdeeling van het vorige vermeerderd met een preek van Yeme de Ringh en eene over de bloem te Saron achteraan volgen: Eenige christelycke gebeden van Claesz Jacobsz.)

——— De hemelsche bruyloft. Rijp, Claes Jacobsz. 1641.

——— Proeve des waren christelijcken geloofs. de Rijp, Claes Jacobs 1541 (1641.)

——— Een Christelijcke Sendtbrief — tot — afmaninge van pracht en hovaert. Rijp, Claes Jacobs 1641. deze drie in één band.

——— Opera, dat is alles wat van dien rechtsinnigen Leeraer inder eenvoudigheydt beschreven is. Amst. G. van Goedesberg. 1666. 4to.

——— Hetzelfde. Amst. B. Visser 1698, waarachter: 'tSamensprake van twee persoonen, genaemt Geraerd en Vredenrijk. 4to.

H(ondt), V(incent) d(e), Een corte Bekentenisse ende rekenschap des gheloofs ende hope die in mij is. Z. pl. 1626. 4to.

——— Hetzelfde Haerlem, H. P. van Wesbusch 1630. (vermeerderd).

——— Een korte ende grondige Verklaringe van den Vrede Godts. Haerlem. T. Fonteyn 1632.

Claes Jansoon, Een cleyn tractaetjen van den val Adam. Z. pl. 1625.

——— Een Belijdenisse des gheloofs dat door de liefde werckt, van een gheschreven tot Hasersoude in Hollandt ende onderteyckent. Z. pl. 1627.

D. Gerrits van Wormerveer, Twee corte vermaenbrieven aen sijn kinderen. Hoorn, Z. Cornelis 1629.

Wibbe Piers, Seven verscheydene brieven aen den eersaemen leser inhoudende vele schoone leeringhen uyt de heyligen Schrifture. Olde-Lemmer. 1630.

Bastiaen Dircksz, Kleyn Boetboecxken, waaarachter sommighe liedekens gemaeckt bij denselfden. Rotterdam Abraham Neringh, 1630.

(Wessel, D.) Bruyloftsnodinge te weten Christi nodinge tot het avondtmael zynder nieuwer Bruydt. Haerlem, H. P. v. Wesbusch 1633.

Proeve op die pauselijcke afcomste ende Successie of die selve christelyck ende apostolisch is. Hoorn, Z. Cornelis 1633.

K(indert), P. v(an der), Brief dienende om te bewijsen dat niemant in een ander behoort te straffen een daedt, die hy aen hem selven ofte aen den sijnen pooght te verschoonen. Amst. J. Alberts 1634.

——— Corte Verklaeringhe over de texten. Rom. 16 vs. 16, 17 enz. ald. bij denzelfde 1634.

Breen, Dan. van, Christelijke Deughden-Spiegel, of Beschrijvinghe der Christelijcke Religie. Amsterdam, J. A. Colom. 1636.

Ucke Walles, Noodwendighe verantwoordinghe op eenige laster- ende faemroovende gheschriften enz. Z. pl. 1637.

J. Sywertsz, en **Douwe Jansen,** Wederlegginghe van eenige poincten van Ucke Walles, in druck uytgegeven in een boecsken bij hem geintituleert Nootwendighe verantwoordinge enz. Groningen, A. Eissens 1638.

Jan Gerrits van Emden, Een Spiegel des gheloofs. Z. pl. 1641.

Johan Barchman, Drye Brieven tegen degene die den vrede verstooren. Amst. J. Alberts 1630

Juriaan Thomas, Een vermaninghe ofte indachtigmakinghe en een nootwendige verantwoordinge op Ucke Walles onwaerachtige beschuldiginge. Z. pl. 1643.

Een presentatie soo 't ghenoemt wordt van Ucke Wallis-gesinde uytgegeven. Z. pl. 1645.

Ucke Walles. Een weemoedige klaghende supplicatie aen alle Heeren — tot ontlastinghe ende verantwoordinghe van veele onware beschuldinge over mijn persone. Z. pl. 1645.

———— Twee brieven aan Laurens Pimperlingh, — tot ontschuldinge en onderrichtinge van syne gedane lasteringhe over mijn persoone. Z. pl. 1645.

Een Corte leerachtige verklaringe uyt de H. S. vervatet hoe men de tijdt verstaen sal doen Christus Jezus onse Salighmaecker in syn heylige menschwerdinge op aerden was. z. pl. 1645.

Land en zielverderffelijke ketterij der paapse kerk en deszelfs navolgers. Amst. Z. jr. 4to. waarachter: Bijvoegsel rakende de vervolgers der Doopsgesinden. (Ucko Wallisten).

Denys van der Schuere en **Jacob Cornelisz.** Korte vertooninghe van de onware beschuldingen, gepleecht

in een boecxken — geintituleert: Eenighe extracten zoo uyt den Catechismus ghesteldt door Reynier Wijbrantsz alsmede uyt eenige schriften. Amst. D. v. d. Schuere 1640.

Joost Hendricksz, Nader bericht van hetgene Denys v. d. Schure en Jacob Cornelisz segghen in seecker boecxken — Corte vertooninge enz. Amst. Jan Albertsz 1640.

——— ——— Klage des Vredes aan alle Doopsgezinde. Amst. Pieter Arents 1650. 4to.

B(uijser), J. d(e), Christelijck Huysboeck ende het eendrachtigh gheluyt in den geestelycken tempel Salomons oft Gemeynte Jesu Christi Z. pl. 1643. 4to.

Ostens, J. Liefde-Son, omstralende de hoedanigheyt der tegenwoordige genaamde Christenheyt. Uytrecht, J. Brouwer 1651.

J(an) W(illems), Grondigh ondersoeck oft Klaer-Betoog dat uyt Actorum VI niet en kan bewesen worden, dat men de Diakenen oft Dienaers der armen met handoplegginge hoort te bevestigen. Rijp, J. Pieters Moerbeeck 1652.

Paling, A. 't Afgerukt momaansight der tooverije. Amst. J. Rieuwerts. 1659.

Jacob Cornelisz, Onciersel en cieraet van de Godsalige vrouwen. Amst. Pieter Arents. 1652.

——— ——— Spiegel der Dischgenooten Cristi. ald. B. J. Smit (1662).

——— ——— Spiegel der dischgenooten. 2e dr. Amst. 1729.

J(an) P(ieters), Inleydinge om te komen tot een recht gebruyck van de tijdelicke goederen. Wormerveer W. S. Boogaard 1649.

Knodsenburg, J. C. van, Eenige extracten uyt verscheyden mennoniste autheuren, martelaren en belijdenissen. Amst. P. Arents. 1663. 4to.

Weenigem, Bastiaen van, Kruyspoorte of Lijdensschoole Rott. F. van Hoogstraeten 1664. Dezelfde. 't Gelukkig afsterven der rechtveerdige. Rotterdam, J. Naeranus 1684. 4to.

D(eutel) J. J. Een cort Tractaetje tegen de tooverij. Hoorn, J. J. Deutel 1670.

Moorman, C. Alle de Nagelatene Schriften, handelende van goddelijcke zaecken. Amst. 1678. fol.

R(eyers), J. Kort vertoog van de nootsakelijke voorwaerde der Saligheit. Amsterdam, P. Arents. 1672.

———— Paulus en Jacobus eens gevoelende in de leer van de regtvaerdigmaking. Amst. P. Arentsz. 1677.

L(angedult), P. De nietigheyt der Chiliasterye — van Daniel de Breen. Haarlem, J. G. Geldorp 1676.

———— Aantekeningen of verklaaringen over het geheele Nieuwe Testament, alsmede over de Klaagliederen van Jeremias. Amst. Isaak Pieters. 1687. fol.

S(tevens) van Nieuwveen, J. Apocalypsis, ofte het geopende boek met seven segelen. Amst., J. Rieuwerts 1675.

———— Fondament-Boeck of Grondigh bewijs van de kennisse Godts en de christelijke godtsdienst Amsterdam, A. Visscher. 1683. Met vier aanhanghselen over Dr. Galenus XIX Artikelen en Een 'tSamensprake tusschen een meester en syn discipel van het bovensinnlijcke leven.

———— Beschrijvinge van de rechtsplegginge der ware Christenen (geschil met Dr. Galenus). Amsterdam, A. D. Oossaen. 1686.

S(tevens), J. Onderwijs door exempelen. Amst. 1686.

— — Hetzelfde onder den titel van: Aenhangsel, ofte vervolgh op het Martelaarsboek van T. J. van Braght. Amsteldam 1686.

O(om) J(acob) D(irks) v(an) W(ormerveer), Den Christelijken huysvader. Amsterdam, J. Rieuwerts 1677.

— — Een Alegoris historis verhaal van het edel en machtig koninkrijk van Salem. Amst. J. Rieuwerts 1683.

(Kuijper F.) De recht weerlooze Christen of verdediging van het gevoelen der eerste Christenen en gemartelde Doops-gezinden; weegens het overheyds-ampt oorlog en geweldige teegenstand. Rotterdam 1678. 4to.

Wissowatius, A. Stimuli virtutum fraena peccatorum. Amst. A. Jansonius 1682.

— — Spooren der deugden en breidels der zonden. Amst. 1703.

Dale, A. van, De oraculis ethnicorum. Amst. H. & Viduam T. Boom 1683.

— — Over de orakelen der Heidenen. Amst. 1718. (Zie dl. I blz. 298.)

— — De origine et progressu idololatriae ac superstitionum. Amst. 1696 4to. (Zie I bl. 298).

— — Dissertationes IX antiquitatibus quin et marmoribus — illustrandis inservientes. Amst. 1702.

— — Super Aristea, de LXX interprett. acced. Fj. Historia Baptismorum. Amst. 1705. 4to. (Zie I bl. 31.)

J. V. W. Korte verhandeling over de woorden Openbaringe Cap. 2 v. 10. Haerlem, J. G. Geldorp 1686.

Galenus Abrahamsz. Verdediging der Christenen die doopsgezinde genaamd worden beneffens korte grondstellingen van hun gelove en leere. Amst. Wed. P. Arentsz en C. v. d. Sijs 1699; waarachter: Anspraak an de Vereen. doopsgezinde Gemeente te Zaandam, door Galenus Abrahamsz op 2 Novb. 1687. Amst. P. Arentsz (1687.)

——————— Hetzelfde boek met anderen titel. Jan Rieuwertsz. Amst. 1699.

——————— Apologie pour les Protestans qui croyent qu'on ne doit baptizer que ceux qui sont venus à un âge de raison. ald. 1704.

——————— Eenige nagelaten Schriften, bestaande in veertien predikatien, — een christelijke zedekonst — een verhandeling van de redelijk-bevindelijke godsdienst. Amsterdam. 1707. 4to.

Stol, Barend Joosten Bedenking over eenige voorname deugden behoorende tot het nieuwe Schepsel. Rott. B. Bos. 1688.

——————— Verhandeling van den christelijken Leidsman. Rotterdam, A. Werfhuysen. 1689.

——————— Godvrugtige gedagten eener Geheiligde Ziele. Rott. 1711.

Klaer vertoog dienende tot wederlegginge van de ongefondeerde beschuldingen door F. **Elgersma** — gedaen tot last van Foeke Floris. z. pl. 1689.

Afdeeling der H. Bibel-wetten. Amst. B. Visscher 1696.

Huijgen, P. De beginselen van Gods Koninkrijk in den den mensch. Harlingen, S. P. Boncq. 1689.

——————— Hetzelfde. Amst. 1740. waarachter:

Dezelfde: Alleenspraake met God en Stichtelijke Rijmen op verscheide stoffen, door Jan Huijgen.

De versoekinge onzes Heeren J. C. in de Woestyne met eenige nadere bedenkingen, weegens den versoeker desselfs Magt en werking. Amsterdam, 1700.
waarachter: H. Bouman, Kort berigt aangaande een predikaatsi, gedaan door C. Tirion. ald. 1700.

Catz, Carel. Jezus Christus is de Saligmaker der Werelt. Amst. J. Nieuweveen en J. Rieuwerts. 1697.

——————— De heyligheyd en haere trappen. H. H. Booterenbroot en J. Visser. z. jr.

Douwe Feddriks. Der Mennonisten Leere. Amsterdam, J. v. Nieuweveen. 1698.

——————— Mennonitisch ondersoek op de Korte Grondstellingen die van Dr. Galenus opgestelt zijn. Amsterdam. 1700.

Grouw, J. Klaasz. van De leer der Doopsgezinden verdedigd tegen de vremde misduidingen van D. Feddriks, in zijn boekje genoemd: der Mennonisten Leer. Amsterdam. 1702.

Verwer, Adr. Inleiding tot de Christelijke Godsgeleertheid, met aanteekeningen van M. Schagen. Amsterdam. J. Rieuwerts. 1698.

Loopes, W. K. Ontleding der Christelijke Kerken-order. Amst. J. van Nieuweveen. 1699. 2de dr. 4to.

——————— Antwoord op eenige vraagen of tegenwerpingen — op myn ontleediging van de Christ. kerken-orden en deszelfs ampten. Uitgegeven 1684. Amst. J. van Veen. 1699.

A. A. Openhartige belijdenis en bekentenis. Z. pl. of jr.

't Genoegen is 't al. Vertoonende een recht beelt eens volkomen lydtsaem mensche. Alckmaar, P. Pz. v. d. Laan. z. jr. in plano.

Een sekere wegh om met Godt de Heere te vereenigen ende om een standt in hem te verkrijgen. ald. bij denzelfde. z. j. in plano.

Van het bidden in de kercken. z. pl. of jr. 4to.

Eeghem, A. v. Verhandelinge van de stemmelijke gebeden in de vergaderinge der geloovigen. Middelburg, M. van Hoekke. 1685.

——— Verhandelinge van de Wet der Nature. Middelb. 1701.

——— Hetzelfde 2de dr. met aanmerkingen van Gerard de Wind. Amst. 1730.

——— De christ. Godgeleerdheid. Uitgegeven door G. de Wind. Middelburg en Vlissingen. 1711. 4to.

Eeghen, Jr. C. P. v. Adriaan van Eeghem. 1655—1709. Amst. 1886.

Schijn, H. De mensch in Christus. Amst. 1721.

——— Hetzelfde ald. 1725. 2de dr.

——— Beletzelen des geestelijken levens. ald. 1727.

Alethophilus. Die wahre Theologia Mystica von dem falschen Concepten des Herrn Dr. H. Scheins gesäubert. Franckf. 1725.

——— Hetzelfde uit het Hoogduitsch vertaald. Amsterdam. 1726.

——— Zedige en rechtmatige verdeediging tegens den E. David Bramen. Amst. 1724.

——— Ontwerp tot vereeniging der Doopsgezinde Christenen. Amst. 1723.

Scheffer, J. G. de Hoop Herm. Schijn. (u. d. Real Encyclop. v. Herzog. 2de dr. 1881).

Kien, J. Den Honigraat der Godsgeleerdheid. Middelburg. 1704.

——— Kort ontwerp der Godgeleerdheid. Rotterdam. 1716.

Wind, G. de Johannes Kiens Redenen des geloofs onderzocht. Vliss. 1711.

Zanten, J. van Verhandeling van Gods voorweetenschap en 's mensen vrije werking. (u. h. Engelsch vertaald). Haerlem. 1705.

Hansen, G. Spiegel des levens. Amst. 17c5. 4to.

Eenige christelijke uitbreidingen over verscheidene schriftuurlijke texten. Amst. en Danzig. 1706. 4to.

(Bakker, J. de) Kort onderwijs van de christelijke gebeden, waarachter de noodzakelykheyd van den waterdoop onder de Doopsgezinden. Amst. 1707.

——— Kort onderwijs om wel te prediken. Amsterdam. 1712.

——— De moordenaer voor de Kruyciging bekeert. Amst. z. jr.

Huizen, Korn. van Historische verhandeling van de Opkomst en voortgang mitsgaders de Godtgeleerdheyd der Doopsgezinde christenen. Emden en Hamburg. 1712.

——— De grondslag van de leere der Doopsgezinde Christenen — tegen H. R. van Overwijk en D. D. Muis. Amst. 1715.

(Kate Hz., L. ten) Den Schepper en zijn bestiër te kennen in zijne Schepselen. Amst. 1716.

(Kate Hz., L. ten) Drie gewigtige bedenkingen des gemoeds, benevens den Weg tot Heil alsmede eenige zededichten door H. (ten) K(ate) Jr. Amst. 1728.

——————— Het leven van onzen Heiland Jezus Christus. Amsterdam. 1732. 4to.

Hoefnagel, P. Schaduw en het ligchaam der profeetsyen vertoond in het boek der Openbaaring van Johannes. Haarlem. 1717.

Grootewal, H. J. Brief van liefde en toegenegenheid tot alle mensen, maar bysonderlyk tot den geenen wiens herten eenigermaate gevoelyk gemaakt zyn van den dag haarer bezoekinge en den dag des heijls. Haarlem. (1718). 4to.

Çate, J. Ten Een Vaderlijk geschenk. Groningen. 1718.

——————— Zedige en noodige aanmerkingen over de Evangelische Bedieninge. z. pl. 1746.

——————— De weg des vredes, aangaande het verschil der algemeene en bijzondere genade. Groningen en Hoorn. 1748.

——————— Het zalige Verbonds-arkje. ald. 1750.

Verduin, A. Geloofsbelijdenis, volgens de gronden der Doopsgezinden. Haarlem. 1729. 4to.

——————— De pligt der barmhertigheid den Doopsgez. christenen — aangeprezen. Haarlem. 1733. 4to.

——————— Verhandeling van het onderscheid tussen de reden en het geloof. Amst. 1746. 4to.

Toornburg, K. Christelijke overdenkingen des doodts. Alkmaar. z. jr.

——————— Hetzelfde. geheel omgewerkt. Amst. 1723.

Overwijk, H. R. van De hoofdzakelijke meening getrokken uit— Mattheus aangaande de geboorte, leere enz. van onzen Heere J. C. Amsteldam. 1722. 4to.

——————— Ondersoek over de volstrektheyt van het goddelyke zyn en werkinge benevens over den aart van des menschen vrye wille. Amst. 1726.

——————— Gods alwetende en voorsienige bestieringe. ald. 1727.

——————— De Hoogste trap in de godsdienstige deugd. ald. 1730. (in één bundel).

Toger, Fred. Bondig samenstel der Christel. Godgeleerdheid. Leiden. 1726. 4to.

——————— Samenstel der Christelijke Godgeleertheid. aldaar 1738. 4to. (titeluitgave van 't vorige.)

Wind, G. de Verhandeling van Gods algemeene genade. Amsterdam. 1728.

Hemert, G. v. G. de Wind's „Algemeene genade" ontmaskert. Middelb. 1730.

Rijsdijk, Jac. Verdediging van de regtzinnigheid der ware Mennoniten. Groningen. 1729. 4to.

Commes, Jan Den Veynzaart ontmaskert, behelzende een — wederlegginge van alle de lasterlyke beschuldinge — welke J. Rijsdijk — zijn gewezen amptgenoot heeft tragten aan te vrijven in zijn boek Verdediging enz. Zwolle. 1729.

——————— Ongeveinsd en Zedig antwoordt, waarin de onware berigten en valsche beschuldigingen welke de E. Jan Commes in zijn faamrovend geschrift „den veinzaart ontmaskert" — heeft voortgebragt — wederlegd — worden. Groningen. 1730.

Rijsdijk, Jac. Godtgeleerde Aanmerkingen. ald. 1742.

Botterman, E. Vriendelijke en ernstige aanmerkingen op de verhandelinge van Ds. Jac. Rijsdijk. Groningen. 1742.

——— ——— De waarheid van Jezus Messiasschap. Groningen. 1749. 2 dl. 4to.

Aanwijzing tot het regte verstant en 't nuttelijk gebruijk der H. Schrift. Groningen. 1733.

Hendriks, P. Korte schets van verscheydene waarheden des Christendoms. Groningen. 1743.

Ris, J. W. Redevoering om in een sterfhuys voorgedraagen te worden. Haarlem, (1744.) 4to.

——— Verzaameling van boet- en bedestoffen. Haarl. 1747. 4to. voorafgegaan door het vorige en gevolgd door: Israels blijdschap over Gods groote daaden. Ald. z. jr.

Waerma, Hendrik, Beknopt ontwerp van de voornaamste geloofzaaken der Christelijke Godsdienst, volgens de H. S. en de belijdenissen der Doopsgezinden. Embden, 1744.

——— De evang. geloofsleere d. doopsg. Christenen. Gron. 1768.

Stinstra, J. Waarschuwinge tegen de Geestdrijverij, vervat in een Brief aan de Doopsgezinden in Friesland. Harlingen 1750.

——— Lettre pastorale contre le fanatisme, trad. avec preface par (Elie Luzac.) Leide 1752.

——— Warnung vor dem Fanaticismus. Berlin 1752.

Bosch J. Trouhertige waarschouwing tegen het doodelijk Banket, opgedist op een

doopsgesinde schotel door J. Stinstra — onder de naam van Waarschouwingen tegen de geestdrijverij. Leeuw. 1750.

Lof-reede op den trouwhartigen waarschuwenden vreedelievenden, alom berugten en geenzints verdagten Heere J. Bosch door Blankenburg Jr. Harl. 1751.

Bosch, Jac. Schrijver en weever te Leeuwarden ontmaskerd. Z pl. en z. jr. (1751.)

Sepp, C. Johs. Stinstra en zijn tijd. Amst. 1866. 2 dln.

Dokkumborg, Sj. van, De gebeden van Jezus Christus. Haarlem, 1745.

Schagen, M. Het 1e kapittel van Joels profetie overwogen en op 's lands toestand gepast met een aenhangsel van boetstoffen en bedestonden. Haerl. 1745.

——— De vier uitersten der menschen door T. Green. (uit het Engelsch vertaald) Amst. en Hoorn 1749.

——— 20 godvruchtige bespiegelingen uit het Engelsch door R. Bennet. Haerlem, 1751.

——— De Heilige week, of nieuw avondmaelsboekje, Haarlem, 1753.

Roojestein, J. van, Eenige Nagelaten schriften. Amsterdam. 1746.

Bremer, Joh. Kort Begrip van Godgeleerde verhandelingen. Amsterdam (1747).

Hendriks, Pieter, De redelijk bevindelijke godsdienst der weerloze Christenen. Gron. 1747.

Beets, J. Bundel geschriften bevattende

I. Leerrede over Openbaringen XVIII : 15—20. Hoorn 1756.

II. Verklaringe ter proeve opgesteld van eenige hoofd-leeringen des geloofs opgedragen aan Ds. A. v. d. Os. Hoorn 1765.

III. Christus alles in allen. Hoorn 1765.

IV. Nadere verklaring van het vorige stuk. Hoorn 1766.

V. Brief tot vermaaning en waarschouwing aan eenige broederen en zusteren — bij gelegenheid van de Aanmerking betreffende de Hernhutsche Gemeente. Hoorn 1749.

——— Brief aan N. N. over de algemeene en bijzondere genade Gods. Hoorn. 1755.

——— Onderscheidene Schriften. Hoorn 1756.

——— Brief aan de kommissarissen der N. Holl. Waterl. Sociëteit over de advertentie en het protest van C. Vethman. Hoorn 1766.

Dam, J. A. van, De nieuwe Hoornse schatkamer ofte de konst der zeevaart. Amst. 1751.

Nutte bijbeloeffening over gewigtige waarheden en toestanden des christendoms. Gron. 1752.

Hulshoff, A. Bundel van acht wijsgeerige geschriften. 1755—95. 4to.

——— Bundel van vier wijsgeerige geschriften. 1758—95 waarachter: W. de Vos Leven van A. Hulshoff. Amst. 1795.

——— Discours sur les penchans trad. p. M. de Chastillon. Berlin, 1769. 4to.

Hulshoff, A. Philosophische gesprekken over de voldoening. Amst. 1795.

Luytjesz, C. Godt verheerlijkt in den zondaer. Hoorn 1757.

——— Hetzelfde. Amst. z. jr.

——— De gangen Gods in zijn heyligdom 1e (eenig?) deel. Amst. 1765.

Clazen, Teunis, Verklaringe van de Geloofsbelijdenisse der Doopsgesinden bekent onder den naam van oude Vlamingen. Groningen, 1762.

Apostool, Andries, De mennoniten of doopsgezinden tegen — G. Erhard — verdedigd. Amst. 1763.

Erhard, G. Apologie of korte en zedige verantwoordinge tegen bovenst. boekje. Alkmaar 1763.

Blaauw, G. Brief aan den Heer. , ... behelzende een antwoord op drie vragen omtrent vrijheid van Godsdienst. Amst. 1765.

——— Onzijdig en nauwkeurig onderzoek naar den oorsprong van het trouwen in Doopsgezinde Gemeenten. ald. 1772.

——— Hetzelfde 2e dr. Amst. 1772. waarachter: Aanspraak aan de kerkeraden der Doopsgezinden — om de gemeenten van Leeraren te voorzien. ald. 1772. Brief ter nadere opheldering dier Aansprake, door Justus Salaris. ald. 1774.

Hoekstra, S. B. Bespiegelende en practicale onderwijzingen uit Gen. III. verm. d. B. S. Hoekstra. Zaandam 1765. 4to.

Boelaart, J. De voorzigtige leidsman — om de H. Schriften met nut te leezen. Hoorn 1770.

Almonde, D. van, De zaligheid des zondaars. Amst. 1772.

Vos, W. de, Verhandeling over het huwelijk. 1772.

Phileleutherus Eusebius, (W. de Vos) Over den Slaavenstand. Leyden 1797.

Vos, W. de, en anderen. De Constitutie nopens het armen-bestuur overwoogen, in eene voordracht aan de eerste kamer van het vertegenwoordigend lighaam des Bataafschen volks. Amst. 1798.

—— —— Betoog van het schadelijke der vooroordeelen omtrent het Horoscooptrekken en planeetlezen. Amst. 1802.

—————— Over het voorkomen en weren der tweegevechten. Utr. 1805.

Fynje, W. Theoriae systematis universi. Lugd. Bat. 1774. 4to.

—————— Beknopt tijdrekenkundig Begrip der Algemeene Geschiedenis. Amsterdam. 1783 4to. 1e deel.

Hesselink, G. Dissertatio Physica de montium ignivomorum, terraeque motuum origine. Groningae. 1778. 4to.

—————— Dissertatio hydrostatica de experimento Boyleano. Amst. 1806. 4to.

—————— Hydrostatische Verhandelingen, over het wegen van vloeistoffen in gelijksoortige vloeistoffen. Amst. 1807. Met elf stukken er voor en tegen. 1 band.

Hovens, D. Twee redevoeringen op den gedenkdag van Leidens ontzet gehouden te Leyden 2 en 3 Octb. 1782. Leyd. 1782.

Vries, C. de, Onderzoek van het onderscheidende kenmerk der kristelyke openbaaring en derzelver verband met den natuurlijken en joodschen godsdienst (1783) 4to.

—————— Naauwkeurige Beschrijving van de 150e verjaring der Utrechtsche Hoge schoole. Utrecht 31 Mei 1796.

Kemp, F. A. v. d. Magazijn van stukken tot de militaire jurisdictie betrekkelijk. 8 dln. Utr. 1783. met nalezing. 2 dln. Utr. 1785.

De schim van Menno Simons uit den dood verrezen aan Fr. Adr. v. d. Kemp, preeker in de menniste vermaaning te Leiden. Z. pl. of jr. (1780.)

Hartogh, J. Een vurig Patriot (v. d. Kemp) (Overdr. u. d. Gids 1876.)

Loosjes, A. Een krachtig libel. Studie over het pamflet „Aan het volk van Nederland." Haarl. 1886.

Doyer, A. Specimen philosophicum de duello. Halae. 1786. 4to.

——— Brieven over de aanbidding van onzen Heer Jezus Christus. Zwolle, 1811.

——— Vertaling van den eersten brief van den apostel Johannes. ald. 1829.

Hoekstra Wzn., S. Over de natuur van onzen Middelaar J. C., met lijkrede over dezen schrijver door H. van Gelder. Amst. 1786.

Voorst, H. van, Over de onstoflijkheid en onsterflijkheid der menschelijke ziel (1790.) 4to.

Rijswijk, G. J. v., Over de oogmerken van het lijden en sterven van Jezus Christus. Amst. 1792.

Hulshoff, W. v. O. De Geschiedenis van Jozef voor kinderen. Amst. 1796 en drie verhandelingen: Jozef in zijne kinderliefde en trouwe 1796; Over het wederzien en Over het nut onzer onkunde wegens toekoomende gebeurtenissen. 1795.

Oosterbaan, H. Leerrede ter aanprijzinge van het insti tuut tot onderwijzing van dooven en stommen binnen Groningen. Harlingen. 1792.

—— ———— Ontwerp van eenige schikkingen raakende den openb. godsdienst. Harl. 1796.

Hoekstra, J. A. S. Iets over Gods grootheid. Altona. 1797.

Hoekstra, W. S. Leerzame en vertroostende gedachten. Rott. 1797.

Geuns, J. v. Bericht aangaande het leven van wijlen Jan Brunt. Leid. 1803.

———— Eenige berigten aangaande J. v. Bemmelen. (1808).

———— Verslagen van het Ned. Bijb. Gen. 24 Septb. 1817 en 1825.

———— en C. W. Westerbaen. Redevoeringen ter inwijding van het nieuwe gebouw der Amst. departementen van het Nut v. h. Alg. 10 Novb. 1823.

———— Over het evenwigt in het geschapene. z. j.

———— Napoleon te Leiden in October 1811. Amst. 1826.

Bavink, Szn. C. Mengelingen voor verstand en hart. 1ste stuk. Gron. 1804.

Bruin, W. Proeve over de wysheid van God in het ontwerp der evangelische bedeeling. Amst. 1810.

(Hoop, T. J. de) Uitbreiding over den brief aan de Galaten. Zaandam. 1810.

Ris, P. Christelijke brieven en overdenkingen. Uitgegeven door L. Egeling. Hoorn. 1812.

Hoekstra, F. De geschiedenis van Jesus in gesprekken. Harl. 1815.

———— Hetzelfde. Amst. 1842. 2de druk.

Hoekstra, F. De geschiedenis der Apostelen. Harl. 1818.

———— De gelijkenissen van Jezus. Haarlem. 1821.

———— Verhandeling over de voortreffelijkheid der christelijke zedeleer. Harlingen. 1825.

———— Zedelijke en Godsdienstige vertoogen. Arnhem. 1827—1831.

———— De wonderwerken van Jezus. Haarl. 1833.

Koopmans, R. Redevoeringen en Verhandelingen. Amst. 1819. 2 dln. in één band.

Hulshoff, M. A. Gevolgen der Voldoening. Amst. 1820.

Muller, S.

Over den heilzamen invloed des Christendoms op de kweeking en vorming van het aankomend geslacht. 1819.

Over den laatsten openbaren strijd van het christendom met den geest der heidensche wereld, onder den romeinschen Keizer Julianus. 1821.

Over den weldadigen invloed van het Christendom op het huisselijk leven. 1824.

Bijzonderheden rakende een duitschen improvisator met een aanhangsel over het improviseeren van Willem de Clercq. (Letteroef. 1824).

Brief aan G. H. v. Senden over diens pragmatische geschiedenis der bestrijding van Bijbel en Openbaring, 22 April 1828, met antwoord daarop 12 Junij 1828; benevens laatste antwoord van S. Muller aan G. H. v. Senden 26 Julij 1828 en antwoord daarop 25 Augustus 1828.

Over den invloed, welken de val van Konstantinopel op den staat der letteren in Europa gehad heeft. z. jr.

De verovering van Konstantinopel door de Turken. z. jr.

De betrekking van het Christendom tot de fraaije kunsten en wetenschappen. z. jr.

Vertaling van Schuberts aanspraak te Munchen bij de heropening zijner lessen gehouden, na zijne terugkomst van eene reize naar het oosten. z. jr.

Over de vijandige betrekking van het Islamismus tot het Christendom. z. jr.

Over de afbeeldingen van de persoon van Christus. z. jr.

Eenige boekbeoordeelingen. 2 stuks.

Openbare verslagen van het Ned. Bijb. Gen. 18 Oct. 1832, 1836 en 1843.

De pest te Athene, de zwarte dood en de cholera in Europa voorgesteld als eene proeve van zedelijken invloed van volksrampen in de oudheid, in de middeleeuwen en in onze dagen. 1834.

Zelfstandigheid als een onmisbaar vereischte voor eene gelukkige beoefening van wetenschappen en letteren. z. jr.

De uitvaart van den Hoogleeraar N. G. v. Kampen. 20 Maart 1839.

Levens- en karakterschets van N. G. van Kampen. Haarlem, 1840.

Beoordeeling van G. H. van Senden's Alpenrozen 1843.

Beoordeeling van eenige kerkredenen van J. H. Halbertsma. Amst. 1844.

Beoordeeling van Hugo de Groots Bewijs van de ware Godsdienst, uitgegeven door Mr. Jo. de Vries. 1844.

Aanspraak bij de opening der Vergadering van de 3e klasse van het Kon. Ned. Inst. van Wetenschappen. 1847.

Een woord ter herinnering van Johs. Muller. 4to.

Een blik op de hollandsche gereformeerde kerk (Kerk. Court. 22 Septb. 1854.)

M. Siegenbeek.

Redevoeringen tot opening der jaarl. vergadering der Maatschappij van Nederl. Letterkunde, 1823, 1824 en 1826.

Redevoering tot aanbeveling van de inzameling van giften voor noodlijdenden door den Watersnood van 4 en 5 Febr. 1825, gehouden te Leiden. Leiden 1825.

Iets over Hoogescholen, de onderwijzers en het onderwijs op dezelve. Leiden 1828.

Vergelijkende beschouwing van 'tgeen door de kweekelingen der Leidsche hoogeschool in 1672, 1815, 1830 en 1831 tot verdediging van het vaderland verrigt is. Leiden 1831.

Eenige berigten omtrent besmettelijke ziekten. Leiden 1832.

Verslag over „Het leven van Jezus," een Nederlandsch Handschrift uit de 13e eeuw uitgegeven door G. J. Meijer 1835.

Beoordeeling van J. H. Hoeuffts Proeve van Bredaasch taaleigen 1836.

Eenige bedenkingen over het Lager onderwijs. Leiden 1840.

Over de onderstelling dat tusschen Aldegonde en Oldenbarnevelt vroegtijdig eene merkelijke verwijdering heeft plaats gehad.

Hulde aan J. H. van der Palm. Leiden, 1840.

Wat kan en moet de protestantsche kerk doen tegen de pogingen der zendelingen van Rome? Leiden 1842.

De incrementis, quae literae neerlandicae per hos L annos ceperunt. Lugd. Bat. 1847.

Verslag van de verhooren door Johan v. Oldenbarnevelt ondergaan. Haarlem 1849.

Muller, S. Levensbericht van Matt. Siegenbeek. 1855.

Sybrandi, S. K. De Bijbelverspreiding een gezegend verschijnsel. Amst. 1839.

Wieling, S. E. De tegenwoordige tijdgeest. Zaand. 1824.

——— Opwekking tot eene godvruchtige beschouwing van den vreeselijken watersnood. Zaandam 1825.

Bosch, Jer. de, Over de noodzakelijkheid van den godsdienst voor eenen staat. 1826.

Pol, J. Over den aard, de voor- en nadeelige uitvloeisels van de werking der verbeelding.

——— Verhandeling over de menschenkennis.

S. Blaupot ten Cate.

Oud Nederland uit den grootsten nood gered. Gron. 1832.

Proeve ter beantwoording van de vraag: Welke aanleiding heeft Jan Nieuwenhuijzen, als de stichter der Maatschappij tot Nut v. 't Alg. bij andere vader-

landsche genootschappen kunnen vinden, tot verbetering van de opvoeding en het onderwijs der jeugd?

Onderzoek naar den invloed van den Franschen volksaard op den tijdgeest van Europa. 1833.

Grondslagen voor de Vereeniging tot plaatselijk nut te Zaandam. Zaandam 1841.

Over het verlevendigen en uitbreiden der welvaart te Zaandam. Zaandam 1841.

Brief over het geschrift van A. de Vries: Bewijsgronden der Duitschers voor hunne aanspraak op de uitvinding der boekdrukkunst. 1844.

De zedelijke verheffing en ontwikkeling van de vrouw bij de lagere standen, als middel tegen armoede en verarming.

Verslag van de werkzaamheden bij de Vereeniging tot plaatselijk nut te Hoogezand en Sappemeer 1850.

Over den Riddergeest in de middeleeuwen.

Redevoering over het misbruik van sterken drank gehouden in de 2e kamer der St. Gen. 14 Febr. 1856.

J. Boeke.

Over den waren liberaal als burger.

Twee gesprekken over beleefdheid en beschaving. Amsterdam 1836.

Wordt de driftigheid teregt ligt geacht?

Gesprek over onze manier van begraven en rouwbetoonen.

Over den waren moed en het moedbetoon in het dagelijksche leven.

Paulus als voorbeeld van christ. levenswijsheid.

Petrus.

Waar dat te vinden is, wat alle menschen zoeken. 1839.

Over het ongepast en overdreven vereeren van menschen.

Redevoering ter opening der jaarl. alg. verg. van het Nut v. 't Algemeen, 13 Aug. 1839.

Verslag van 't Ned. Bijb. Genootschap. 15 Octb. 1840.

Beoordeeling van „Een gesprek tusschen drie hervormde evangeliedienaars, door O. G. Heldring. 1841.

Waarschuwend woord tegen het verspillen van geld aan een standbeeld van Rembrandt. Amst. 1841.

Voorlezing over het dierenplagen. Amst. 1845.

Waard, S. K. de, Vergelijking van den 80 jarigen oorlog onzer vaderen tegen Spanje met den vrijheidsoorlog der Joden, onder de Makkabeërs, tegen Syrië. 1832.

——————— De heerschappij van het eigenbelang over 's menschen verstand. Haarlem 1841.

——————— Mogen wij onze kranke vrienden vleijen met valsche hoop op herstel? Haarlem z. jr.

——————— Het bewustzijn van onze sterfelijkheid eene getuigenis voor onze onsterfelijkheid. Haarl.

Sybrandi, K. Verhandeling over vrouwe K. W. Bilderdijk Octb. 1833.

——————— Waarom draagt de bijbel zooveel blijken van menschenwerk te zijn?

——————— Verspreide stukken.

——————— Ter nagedachtenis van Nicolaas Swart, overleden 26 Sept. 1846.

Sybrandi, K., Proeve over en in den trant van den Engelschen dichter G. Crabbe.

— — — — De „Tales of the hall" vert. uit het Engelsch naar G. Crabbe.

Kuiper, J. Tweetal voorlezingen voor het departement Ylst der Mpij. tot Nut v. 't Alg. Sneek 1835.

Messchaert, N. Onderzoek naar den inhoud en het wezen des Christendoms. 1835.

(Bakker, J. S.) Zeeplanten. Sneek 1837.

Hoekstra, S. Nog iets over het eigenlijke wezen van den Doopsgezinden Christen. Hoorn, 1851.

A. M. Cramer.

Algemeene bepalingen der vereeniging „Loon naar werk" Middelb. 1839.

De Christelijke gemeente vergeleken met een ligchaam.

Over onze gebrekkige kennis aangaande de toekomende zaligheid.

Over den invloed der beschaving op het geluk. 1843.

De lagere scholen met betrekking tot de godsdienst. 1855.

Moet de werkinrigting te Middelburg nog verder blijven bestaan? 1857.

Weest toch onpartijdig 1865.

Cool, P. Redevoering op het 25 jarig bestaan van het Ned. Bijbelgenootschap 17 Oct. 1839. Harling. 1839.

——— Een woord van opwekking om lid te worden van de vereeniging tot afschaffing van den sterken drank. Harl. 1854.

Cool, P. Is bijzondere liefde tot zijne kerkgemeenschap een christelijk beginsel? 1857.

——— Lezen = eten. Leeuwarden 1859. 4to.

——— Een levensrecept. Harlingen 1869.

Leendertz, Wzn. P. Van den Sacramente van Amsterdam. Sneek, 1845.

J. van Gilse.

Over instellingen tot verpleging van zieken met verslag van de oprigting der vereeniging tot Ziekenverpleging te Amsterdam. Amst. 1845.

Over de Vereeniging tot Ziekenverpleging te Amsterdam. 1846.

Over de vereeniging van de geestelijke en wereldlijke oppermagt in den Kerkelijken Staat. 1852.

De ontwikkeling van het protestantisme. 1855.

De Groninger godgeleerden in hunne eigenaardigheid.

Het duizendjarige rijk en het gezag der H. Schrift. 1857.

De brieven van Schleiermacher eene getuigenis van zijn leven. 1859.

Smid, Obe Joh. Verklaring van 't grootste gebod Gods. Sneek. 1848.

Prins, A. Winkler Radbout de eerste. Workum 1848.

——— De denkbeelden die door eene wetenschappelijke beschouwing van den sterrenhemel worden opgewekt. 1852.

Prins, A. Winkler, De bisschoppelijke hierarchie, de protest. beweging en het ministerie. Wildervank. 1853.

Goot, Pz. P. v, d. Opwekkingsrede bij het verslag van de 35ste Openlijke Vergadering der Rotterd. Afd. van het Nederl. Bijbelgenootschap, 18 October 1849. Rott. 1849.

Gorter, D. S. Onderzoek naar het kenmerkend beginsel der Nederlandsche Doopsgezinden. Sneek, 1850.

——————— Onderzoek naar den genoegzamen en noodzakelijken regel van een Christelijk kerkgenootschap. 1852.

——————— en P. Cool. Vier brieven over de vraag: Wat moeten wij als Doopsgezinden doen in den strijd tegen Rome? Sneek 1853.

——————— Brief aan J. H. Scholten over zijne „Leer der Herv. Kerk." 1853.

——————— De christelijke lijdzaamheid aangeprezen bij het vertrek der oud-doopsgezinden van Balk. Sneek. 1853.

——————— Opmerkingen over het gezag van de schriften des N. Testaments aan van der Brugghen. 1854.

——————— Vruchten van onderzoek en strijd in eene veertigjarige evangeliebediening. Sneek, 1874.

Visscher, J. Verslag en redevoering bij de Utrechtsche Afd. van het Ned. Bijbelgenootschap, 17 Octb. 1859.

Haga, H. Dwaasheid en eene nog grootere.

S. Hoekstra Bz.

Het geloof en leven des Christens. Sneek, 1851.

Hetzelfde. Sneek, 1855. 2de druk.

Het toekomstige leven vergeleken met het tegenwoordige. 1856.

Den onbekenden God. 1856.

De man van vaste en heilige beginselen. 1856.

Het derde van de XII art. des geloofs. 1856.

Gedachten bij het lezen van 2 Samuel. XXI v. 1—14.

Gebed, gebedszegen, gebedsverhooring.

De leer van Gods vrije genade volgens Rom. IX. 1856.

Christus zonde en vloek voor ons. 1857.

De vreeze van den christen. 1857.

De zonde tegen den Heil. Geest. 1857.

Waarop bouwt de christen de hoop zijner zaligheid? 1857.

Gedachten over het regte gebruik en misbruik der christelijke vrijheid. 1857.

De bergrede. 1857.

De armen van geest.

Onbeminnelijke godsdienstigheid.

De ware rijkdom en armoede.

De leer des Evangelies in hare eenheid en haren zamenhang. Sneek, 1858 2de dr.

Apologetische Studiën. 1858. 1—8 st.

Waarom bij bekeering 's menschen vroegere zonden, bij afval 's menschen vroegere deugden niet gedacht worden bij God? 1858.

Onderzoek naar het godsdienstig leven in zijnen omvang en zielkundigen zamenhang.

Geloof des harten volgens het Evangelie. Rotterdam, 1858. 2de dr.

Gemeenschap des geestes bij verschil van godsd. denkwijs. Rott. . . . .

Het evangelie der Genade — in de gelijkenis van den verloren zoon. Sneek 1860. 2e dr.

Het jaarcijfer 81. Amst. 1881.

Harting, D. Beoordeeling van Ideler's Religiosen Wahnsinn. (Jaarb. Wetensch. theol. 1850.)

——— — Iets over de theologie als bestanddeel van het hooger onderwijs.

——— — Wetenschappelijk-populaire theologie 1856.

——— — Beoordeeling van: Eene akademische redevoering van J. I. Doedes 1859.

Broese van Groenou, H. De schilderij van Ary Scheffer, voorstellende Christus als vergelder. 1851.

Gerhards, W. Verslagen van de Commissie voor Cholerazieken te Groningen over 1854 en 1855. Gron. 1855. 2 st.

Sepp, C. Hofpredikers trouw. 1860.

——— Reformatie en revolutie. 1861.

——— De biechtvader de la Chaize. 1862.

Muller, J. P. De bijbelverspreiding een uitnemend wapen in den strijd van den christen met de zonde in de wereld. Rott. 1859.

Boersema, J. F. Korte schets van de geschiedenis der vervolging van de Joden. Winschoten 1860.

Halbertsma, J. H. Rinse Posthumus, Herv. leeraar te Waaxens en Brantgum. Workum 1861.

Kuiper, T. De goede keuze. Amst. 1875.

Dyserinck, J. Godsdienstige overdenkingen. 2 dln. Haarlem 1868/69.

——— Levensbericht van Hugo Beijerman, Leiden 1871.

——— In memoriam J. S. van Buchen, R. K. priester, overl. 7 Januari 1875.

Hartog J. De spectatoriale geschriften van 1741—1800. Utr. 1873.

——— Verschijnselen des Tijds. (Overdruk uit Geloof en Vrijheid) Rott. 1881 en 1884. 2 st.

——— De verhouding van het christendom tot de maatschappij, volgens de Schrift. (Overdr. uit Geloof en Vrijheid) Rott. 1885.

Veen, J. H. v. d. Wat wij gelooven en waarom. 3 st. Harlingen 1879.

Feenstra Jr., P., H. Taine. Haarlem 1881.

Linden J. W. v. d. Het Pessimisme de grondslag voor den godsdienst. 1881.

——— Beschaving en geluk 1882.

——— 10 Nov. 1483 — 10 Novb. 1883.

Vries. Jo. de, Horeb. 1882.

Bijl, P. K. Een misbruiken van den godsdienst. 1881.

Bussy, I. J. de, Toespraak gehouden op den Protestantendag te Haarlem 1 en 2 Nov. 1881.

——— Antikritiek.

Cardinaal Jr., C. Een vijftal schetsen uit de oude doos. Almelo 1881.

Cardinaal Jr. C. Eene vertelling van grootvader voor zijn kleinzoon. Almeloo 1884.

Cramer, S. Conservatief modernisme, godgeleerdheid en volksleven. Leiden 1882.

Gilse, Jb. v. Wat te denken van de leer: „heb eerbied voor de traditie?" (uit de Hervorming 17 Juli.

Scheffer, J. G. de Hoop, Redevoering op den jaardag der Universiteit; uitgespr. 8 Jan. 1885.

——————— Hetzelfde vertaald door Kohlschmidt in het duitsch. (Deutsch-Evang. Blätter. XI. 10 1886.)

B. Leerredenen.

Rijk Jacobs, De predicatien der namen Gods. Amsterd. Jacob Jacobs. 1624.

Joost Hendriks, 38 corte stichtelijcke Predicatiën, waarachter: Een predicatie op den Karsdag en Een christelicke ondersoeckinge wanneer men dengenen, die om een Buytentrouw van de gemeente gestraft is weder behoort aen te nemen. Haerlem, D. J. de Gaver. 1647. 2e druk.

——————— 39 corte en stichtelycke predicatien. Haerlem, T. Fonteyn en J. Rieuwerts 1650. 3e druk.

——————— Corte en stichtelijke predicatien (hetzelfde met bijvoeging van een leerrede en weglating van de christ. ondersoecking) 1652. 4e dr. 4to.

——————— Hetzelfde. Amst. Gerrit van Goedesberg. 5e dr. 4to.

Jan Willems, Postilla oft Sermoenboeck. Hoorn, J. W. van der Beeck 1647. fol.

Jan Willems, 't Kleijn Sermoen-Boeck. Amsterd. G. van Goedesberg 1656. 4to.

Jan Gerritz, Vijf stichtelijcke Predicatien Amsterdam, bij denzelfde 1650. waarachter: Drie evangelische predicatien gepredikt, door een liefhebber ende ondersoecker der godtsalighe leeringhe onder de Doopsgesinde vereenighde Ghemeente.

Wijnantz, W. 58 stichtelycke predikatien mitsg. nog 10 bijgevoegde predicatien gedaen door Govert Tob. v. d. Wijngaerdt. Amst. Pieter la Burgh 1660 fol.

Bracht, T. J. van, 51 Predicatien. Amsterdam, Jan Rieuwertsz en Pieter Arentsz. 1670. 4to.

O(om) J(acob) D(irks) Vijf Predicatien. Amsterdam, Jan Rieuwertz en Hoorn J. J. Deutel 1687. 4to. waarachter: Eenighe predicatien tot boete en beteringh des levens door een liefhebber der godsaligheyt. ald. bij dez. 1673.

—————— Hetzelfde als het 2e deel van het vorige. ald. J. Rieuwertsz 1697. 2e druk. 4to.

Willem Maertsz, Twaelf predicatien. Hoorn J. E. Deutel 1697, 4to.

v(an) O(utrijve) J(oost), De sterre Jacobs, of een ligt der ziende, bestaande in 18 predikatien, eenige tractaatjes en verscheide brieven. Vlissingen, J. Geleinsz 1688. 4to.

Bruijn, C. Cl., 45 Predicatien. Leeuwarden H. Rintjes 1692. 4to.

Fortgens, M. 42 Predikatien. Amsterdam, D. Boeteman, 1696 4to.

—————— Predikatien over 1 Petr. 1 en 2. enz. Amsterdam 1711. 4to.

Fortgens, M. Hetzelfde. Amst. 1729.

———— Tijd en Feestpredicatien, waarachter: 7 Predicatien over Ps. 27. ald. 1722. 4to.

———— Drie predikatien over uitgelesene texten des O. en N. Test. Hoorn 1719. 4to.

Buijser, J. G., 32 Predicatien. Amsterdam. J. v. Nieuweveen, 1697. 4to. waarachter de Lijkpredikatie op denselve door Klaes Jansz.

Schijn, H. Salomons tempelbouw. Leerrede over I Kon. V: 4 en 5 op den algemeenen dankdag 6 Novb. 1697. Amst. Jac. Nieuweveen.

———— Heilige Keurstoffen. Amsterdam 1733. 4to.

Dooregeest, E. A. van, en **C. A. Posjager,** Den Rijper Zee-Postil. bestaande in 22 predicatien toegepast op den Zeevaert. Amst. J. J. v. Nieuweveen 1699.

Laakeman, M. P. 36 Predicatien. Amsterdam, bij denzelfde. 1700. 4to.

Bundel waarin leerredenen tusschen 1687—1712.

I. **Brandt, J.** Out en nieu gepast op het jubeljaar 1700. Amst 1700.

II. **Maurik, W. van,** Lijkrede op Galenus Abrahamsz. Amst. 1706.

III. Lijkreden op Christ. Wenzing. Amst. 1704.

IV. **Klerck, J. de,** Lijkreden op Philippus van Limborch. Amst. 1712.

V. **Molinaeus, J.** De nodige pligt der dankbaerheit van 's lands ingezetenen op den dank-, vast- en bededag 21 Febrarij 1691. Rott. B. Bos. 1691.

VI. **Kattenburg, A. v.** Heilwensch op zijn afscheit van de Remonstr. Gemeente te Rotterdam. Rott. 1712.

VII. Predicatie over 2 Kor. 13: 11.

VIII. **Bredenburg, J.** Op de kerkvrede der Vereen. Doopsg. te Rotterdam. Juni 1700.

IX. **Adr. Spinniker,** id. id.

X. **Veth, D. de,** id. id.

XI. **Alkmaar, A. v.** Predikaatsie wegens de kerkvrede te Leiden. Rott. 1701.

XII. **Bredenburg, J.** Gedicht op de vereeniging der Doopsgez. te Leiden. 1701.

XIII. **Schouten, L.** Gedicht op de vereen. der doopsgez. te Leiden. 1701.

XIV. **Hoorn, P. v.** Gedachtenis wegens de vereen, der doopsgez. te Leiden 1701.

XV. **Banning, Jacob** Eenvoudig verhaal van de proceduuren te Wormer en Jisp over het doen ophouden van een haarer leeraren in zijn Predikdienst door een gepretendeert besluyt van de vier voorname leeraren E. A. van Dorregeest, Dr. H. Schijn, L. Jans Louwen, Harmen Reyntjes. Amst. A. v. Damme. 1698.

XVI. **Vollenhove J.** Ewige bestendigheit van Gods woort. 's Grav. 1705.

XVII. **H. D.** Brief aan Jurieu over zyn boeck van de Vervullinge der prophetische Schriften. Utr. J. Ribbius 1687.

XVIII. **Brady, Nic.** Predikatie op den dood van Koning Willem III van Engeland. Amst. 1702.

XIX. **Theod. Bolten,** Lijkreede op Willem III van Engeland. Amst. 1702.

XX. **Til, Sal. v.** Op denzelfde. Dordr. 1702.

XXI. Manifest houdende de redenen waerom de Staten-Generael der Vereen. Nederlanden genoodtsaeckt syn tegens de koningen van Vranckryck en Spaigne den oorlogh te declareren. 's Gravenh. 1702.

Huijsen, C. v. Ezechiels gehoorsaemheyd of kerkrede over Ezech. 24: 15—18. Embden 1702. 4to.

——————— Paulus beede aan de geloovigen te Rome. Bevestigingspredikatie uit Rom. 15 v. 30. 31. Amst. 1703.

Toger, Fr. De lijdzaamheid en vergelding der Heiligen. Leijden 1703.

Loon, P. van, Treur-klachte over Israels Borgertwisten. z. pl. of jr. (1709.)

Diepenbroek, C. v. Reden-voering op de dank-dag over de vreede. 11 April 1713. Haarlem 1713. 4to.

Ris, J. Wz. Israels blijdschap over Gods groote daaden — overwogen in een Dankpredikatie over den vrede tusschen deezen Staat en Vrankrijk gehouden 14 Juni 1713. Haarlem, J. Nieuwenhuyzen. 4to.

——————— Verzaameling van Boet- en Bede stoffen. Haarlem 1747. 4to.

Harp, M. Troost in droefheid — in 4 predikatien. Amsterdam, 1717.

Karsten, K. Predicatie over II Petrus I: 13, 14. Leeuwarden 1718.

Verduin, A. Ootmoedig gebed van de Hebreeuwsche kerk in de woestijn. Amst. 1718. 4to.

Verduin, A. Christelijke Godgeleerdheid in Leerredenen. Haarlem 1789. 2 dln. 4to.

Hoek, K. van, De vernederde en verhoogde Kristus. Amst. 1725. 3e druk.

Houbakker, Joan. Predikatien, 3 deelen. Amsterdam, 1730. 4to.

Leuvenig, B. v. Gods tuchtles aan Jerusalem gegeven. Leerrede over Jerem. VI: 8. Amst. 1734. 4to.

——————— De Brief aan de Gemeente van Laodicea in 13 leerredenen. Amsteldam 1746.

Stinstra, J. Onregtvaardigheid der sluikerije aangewezen in eene leerreden over Matth. XXII: 21. Harl. 1739. 4to.

————— De natuur en gesteldheid van Christus Koningrijk in vijf predikatien. Harlingen. 1741.

————— Hetzelfde. 2e dr. aldaar 1741.

————— 24 Leerredenen, maandelijks uitgegeven. Harlingen 1746. in 2 stukken. 4to.

Honert, J, v. d. Briev aan den Heer Joan. Stinstra, wegens desselvs — predikatie over — Christus koningrijk. Leiden 1741.

——————— De natuur en gesteldheid van Christus Koningrijk. Leiden 1742.

————— Oude voorspellingen aangaende den Messias. Harlingen 1779. 3 dln.

Kempe, A. Jesus Christus de paerel en pronk van 't geslagte des menschen. Medemblik. 1740.

Boomcamp, Corn. Christus de Messias. Alkmaar 1741.

Visser, J. Redenvoering over Matth. XXIV : 6—8 gehouden 15 Febr. 1741. Haarlem. 4to.

Scharff, D. Leerrede over Jesaias V : 1b—6. Leiden, 1742. 4to.

Bundel waarin leerredenen van 1723—1777. 4to.

I. Lijkdicht op Pieter Hendriks van Blokzijl.

II. **Toornburg, Klaes,** Christ. overdenkingen des doods. Amst. 1713.

III. **Leuvenig B. v.** Lijkreden op Dom. Eekens Amst. 1732.

IV. ————————— Leerrede over Jerem. VI v. 8. Amst. 1734.

V. **Stokmans, A.** Redenvoering over de lotgevallen van de H. Schrift in Nederlant. Amst. 1737.

VI. Kort verhaal van de elende der landluiden omtrent Dantzig. 1738.

VII. **Bremer, K.** Lijkrede op den remonstr. leeraar Joannes de Goede. Amst. 1738.

VIII. **Stinstra, J.** Onregtvaardigheid der sluikerije. Harl. 1739.

IX. Requèst met deductie voor het regt van de vrijheid van geloof op den naam van de Doopsgez. Gemeenten in Friesland ingeleverd aan de Staten dier provincie Ao. 1740.

X. **Visser, Jan,** Redevoering over Matth. XXIV v. 6, 7 en 8. Haarlem 1741.

XI. **Spinniker, A.** Nagalm op bovenst. redevoering.

XII. Verzameling van berigten en brieven betreffende de opgezetenen der overstroomde landen in Nederland. Amst. 1741.

XIII. **Scharff, D.** Leerrede over Jesaias V v. 1[b], 2—6. Leiden 1742.

XIV. **Stinstra, J.** Remonstrantie aan de Staten van Friesland 27 Febr. 1742.

XV. ——— Bedenkingen over des menschen leeftijd. Harl. 1744.

XVI. **Honert J. v. d.** Redevoering over de onderlinge verdraagzaamheid der christenen. Leiden 1745.

XVII. **Cuperus, J.** Lijkrede op Marten Schagen. Utrecht 1770.

XVIII. **Vries, C. de,** Lijkrede op Joannes Cuperus. Utrecht 1777.

Schrijver, P. Evangelische Genadeleere, betoogd in 20 predicatien. Amsteldam 1746. 4to.

Bremer J. Ninivé met ondergang gedreigt. Een Predikaetsie uit Jonas III: 1—10. Amst. 1748. 4to.

——— Het verloste Nederland opgewekt tot een betaamelijke lof en dankbetuiging aan — God voor den geschonken vrede. Predikaetsie over Psalm CXLVII: 12—14. Amst. 1749. 4to.

——— 32 Predikatien. Amsterdam. 1757. 4to.

Heijst D. v. Verzameling van eenige uitgelezene Predikaatsien. Amst. 1749.

Waerma, Hendr. De waare Weg des Heijls — in 12 predikacien. Groningen 1751.

Ouwejans, Jacob, Lijkrede op Willem Karel Hendrik Friso, overleden 22 Octb. 1751. Rott. 1752.

——— Hemel en Aarde verheugd (Elf leerredenen over Lukas XV) Rotterdam 1761.

Deknatel, J. Bundel van vier leerredenen in 1754—1756 gehouden. Amsterdam.

———— Twaalf predikatien over uitgeleezene texten Amst. 1758.

———— Naagelaatene predikatien. ald. 1760—1763. 2 dln. in één band.

Leendertz, W. I. Joannes Deknatel een piëtist onder de doopsgez. (overdr. 1887.)

Rahusen R., De zalige werkzaamheid van Jezus met de ziel. Leijden 1757.

———— Tiental van Leerredenen. Altona 1787.

Schagen, P. De natuur en zalige gevolgen van 't waere Christelijk leven, in vijf leerredenen uitgegev. door M. Schagen. Haarlem. 1755.

Hoekstra, B. S. Leerreden bij den chr. Waterdoop van Klaas Gorter. 29 Decb. 1771. HS. 4to.

Beets, P. Schetzen van Leerredenen, benevens eenige geestelijke Liederen. Altona 1777.

———— Dertig predikatien met voorrede van C. Ris. Hoorn 1778-79. 2 dln.

Vries, C. de, Geschiedenis van de eerste zonde der menschen in 8 kerkelijke redenvoeringen. Amst. 1781.

Bleijker, M. de, Drietal van kerk-leerredenen. Purmerend 1781.

———— Achttal leerredenen. Utr. 1791. waarachter: Vier leerredenen over Phil. II: 6—11 en narede. Amst. 1788.

Ysbrandi, Sj. Vaderlandsche Dank- en Biddagsrede, te Middelburg. Amsterdam 1782.

Kemp, F. A. van der, Elftal kerkelijke redevoeringen. Leyden 1782.

——— — ——— Het gedrag van Israel en Rehabeam. Leyden 1782. waarachter: Staatk. aanmerkingen op deze leerrede. 1783.

——————— Viertal leerredenen of bedestonden 1783.

Horst, K. v. d. Leerreden en andere stukken. Haarlem (1784.)

Stijl, Joh. Lijkrede op het afsterven van Frederik II, Koning van Pruissen overl. 17 Aug. 1786. Amst. 1786.

Hoekstra, J. Alb. S. Leerredenen en Bedestonden. Utrecht 1787.

——————— Plechtige Leerredenen van — en van Sj. Sytse Hoekstra. ald. 1790.

——————— Iets ter handhaaving en bevordering van waarheid en plicht. Altona. 1794.

Gorter, F. W. De inhoud van het Evangelie. Gron. 1793.

Ploeg, H. W. v. d. Een woord op zijn tijd. Leerrede over Eph. V: 15 en 16. Crefeld 1794.

——————— Christel. Leerredenen. Harl. 1813.

Karsdorp, G., Jager, J. de en **Hoekstra, J. A.** Leerredenen. Met een vertoog, dat genade en plicht, de leer van Jezus en zijne Apostelen, ook de leer van Menno en der waare Mennoniten is. Altona 1794.

Gelder, A. H. van, Leerrede over Psalm CXVIII: 23—25 gehouden 25 Januari 1795 na de omwenteling van 18 Januari nevens twee redevoeringen op bedestonden 15 Maart 1793 en 4 Novb. 1794. Amst. 1795.

Hulshoff, A. Kerkelijke redenvoeringen. Amsterd. 1795. 4 dln. in 2 Banden.

Clasen, Eje, Leerrede 1797.

——————— Tweetal leerredenen. Groningen 1799.

Brouwer J. Redevoering — wegens de aftogt der Engelsche en Russische legers, 19 December 1799. Leeuw. 1800.

——————— Drietal redevoeringen. Leeuw. 1809.

——————— Hetzelfde als de beide vorige nommers benevens een 25-jarige leerrede. Leeuwarden 1810. waarachter: Gelegenheidsgedichten zijn familie betreffende; hulde aan zijn gedachtenis en catalogus zijner boeken. 1858.

——————— Dankrede, wegens den vrede uitgesproken 20 Julij 1814.

——————— Leerrede — op het derde eeuwfeest der kerkhervorming. Leeuw. 1818.

Beets Pz., P. Drie leerredenen over de gelijkenis van den verloren Zoon. Amst. 1702.

Gelder, H. v. Het leven van Joannes den Dooper. Westzaandam 1803.

Berg, J. v. d. en **Zuiderbaan, R. G.** Kerkelijke redevoeringen. Amst. 1803.

Hoekstra F. Leerrede op den ramp van Leyden 12 Januarij 1807. Haarlem, 1807.

——————— Leerrede over de teekenen der tijden. Westzaandam 1810.

——————— De heillooze gevolgen van partijschap; kerkel. redevoering over het oproer te Ephesen. Harlingen 1813.

——————— Kerkelijke redevoeringen. Gron. 1816.

Hoekstra F. Leerrede over de zaligheid van het geven. Leeuwarden 1825.

———— Kerkelijke redevoeringen. Harl. 1837.

Doyer, A. Leerrede over de koepokinenting. Zwolle 1808.

———— Twee Leerredenen over het lijden van onzen Heiland. Zwolle 1817.

———— Leerrede ter viering van het derde eeuwfeest der Hervorming. ibid. 1817.

Feenstra, P. W. Leerrede en gebed op den dank- en bededag 22 Febr. 1809 in de kerk der Doopsgez. te Sneek. Sneek 1809.

Rijswijk, G. J. van, Lijkrede op Jezus. Amst. 1813.

———— Leerredenen. Ald. 1816.

———— 2e deel van 't vorige nommer. ald. 1825.

———— Hetzelfde onder den titel van: Kerkelijke redevoeringen. ald. 1825.

Molenaar I. Kerkelijke aanspraak ter viering van Leidens ontzet. 1814.

———— Leerredenen. Amst. 1836.

Siegenbeek, M. Leerredenen. Haarlem 1814—1820. 2 dln. in 1 band.

———— Twaalf Leerredenen. Haarlem 1835.

Messchaert, N. Leerredenen ter verklaring van het Evangelie van Johannes. Delft 1825—1831. 3 dln.

Geuns, J. v. Drie opeenvolgende gelegenheidsleerredenen. Amst. 1826.

Sybrandi, S. K. Biddagspreek over Hebr. X v. 32—39. Haarlem 1832.

———— Leerredenen. Amst. 1836.

Koopmans, W. C. Inzegening van het huwelijk van G. T. N. Suringar en A. B. Koopmans. 1832.

Muller, S. Leerredenen, Amst. 1836.

Pesch, A. J. van, Het doopsgezind kerkgenootschap gekenmerkt door het streven naar christelijke vrijheid. Rott. 1836.

Kampen, W. A. v. Leerredenen 2e zestal. Amst. 1840.

Scheffer, J. G. de Hoop, De zucht naar verlenging van het leven. Leerrede over Psalm 102 v. 25a (1846.)

Prins, A. Winkler, Leerredenen. Heerenveen 1851.

Hoekstra Bz., S. Levensvragen over den weg des heils in Christus. Sneek 1853.

——————— Waarheid en liefde. Afscheidsrede over 2 Joh. III. Rott. 1857.

——————— Inhoud en doel der Evangelieprediking. Leerrede over Titus III: 8 en 9. Amst. 1857.

——————— Wedergeboorte. Leerrede over Joh. III : 1—9. Amst. 1858.

——————— De weg tot — evangeliekennis. Leerrede over Galaten I: 11, 12. Amst. 1859.

——————— De twee getuigenissen van den lijdenden Jezus aangaande zichzelven. Amst. 1860.

——————— De zoon des menschen, de Heiland der wereld. Leerredenen. Amst. 1861.

Visscher, J, Een woord van troost en opwekking bij smartelijke verliezen door den dood. Haarlem 1859.

——————— Tweetal Leerredenen. Haarl. 1859.

Geuns, M. v. Leerredenen. Leeuw. 1855.

Sepp, C. De zeven Kruiswoorden. Amst. 1856.

Gilse, J. v. Twaalftal leerredenen. Amst. 1860.

Straatman, J. W. Kennis en wetenschap. Toespraak bij het 250 jarig bestaan der hoogeschool te Groningen. Gron. 1864.

Plantinus, D. Blijf in 'tgeen gij geleerd hebt! Dragten 1864.

Delden Dz, J. v. Een klassieke preek. Leiden 1865.

Hartog J. Het Nieuw verbond. Leerrede over Hebreën VIII: 8. Veenendaal 1869.

Gorter S. Leerrede over Rom. XII: 21.

------ Ik geloof, daarom spreek ik. Twaalf leerredenen. Amst. 1871.

Hoedemaker, H. ten Cate, Leerrede over Matth. VI: 9. 1883.

Gilse, Jb. van, Vier preken. Gron. 1871.

------ Leerrede over Jac. II: 19.

------ De komst van het koningrijk Gods naar Matt. IV: 12—17. Gron. 1873.

------ Het beeld van den godsd. mensch, naar Matt. VI: 9 en 10. Haarlem 1874.

Ballot, A. Zestal preeken. Amst. 1872.

Lulofs S. Hervormingspreek uitgesproken te Winterswijk 29 Octb. 1876.

Linden, J. W. v. d. Engelen geherbergd. Tiel 1877.

------ Levenskeuze. Schagen 1878.

Wartena Jr. S. Het doodvonnis. Preek over Mattheus XXVI: 66b.

Bakker J. F. Leerrede over Matth. XXII: 39a. Tiel 1884.

Bussy I. J. le C. de, Tiental preeken. Amst. 1884.

Gelegenheidsleerredenen van Doopsgezinden 9 dln.

behelzende deel I:

1. **Blauw G.** Aanspraak aan de kerkeraden om de Gemeenten van leeraren te voorzien. Amsterdam 1772.
2. **Justus Salaris.** Brief aan Philo-Ecclesiastes, ter opheldering der aanspraak van G. Blaauw. Amsterdam 1774.
3. **Arkenbout, M.** De zang- en speelkunst (Orgelinwijding te Haarlem) 1771.
4. **Ouwejans J.** Sions tempelvreugd. (Kerkinwijding te Rotterdam) Rott. 1775.
5. **Horst, K. v. d.** Leerrede over Hand. IV: 32 (vereeniging der Gem. te Haarlem) Haarl. 1784.
6. **Wijnands, A.** Afscheidsrede over Deut. V vs. 29 aan de Gemeente te Utrecht. Haarlem 1785.
7. **Visser J.** Leerrede bij gelegenheid van zijn 25-jarigen predikdienst te Koog en Zaandijk. Purmerend 1808.
8. **Rusburg, B.** Iets over W. en J. ten Cate te Hengeloo.
9. **Hoekstra, F.** Laatste avondmaalsbediening en afscheid te Harlingen. Harl. 1837.

Deel II.

1. **Koopmans, R.** Hulde aan G. Hesselink. Amsterdam 1812.
2. **Muller, S.** en **Vries, Jo. de,** Hulde aan R. Koopmans. Amst. 1827.
3. ——— Oratio de muneris sacri ratione recte aestimanda. Amst. 1830.

4. **Koopmans, W. Cn.** Oratio de theologiae disciplina prorsus litteraria. Amst. 1830.
5. **Muller, S.** Leerrede ter gedachtnis zijner 25-jarige evangeliebediening te Amsterd. Amst. 1839.

Deel III.

1. **Wieling, S. E.** Godvruchtige beschouwing van den watersnood. Zaandam 1825.
2. **Sybrandi, S. K.** Biddagspreek 2 Decb. 1832. Haarlem, 1832.
3. **Doyer, A.** en **Boeke, J.** Eeuwfeest der Doopsg. kweekschool 6 Decb. 1835. Amst. 1836.
4. **Pesch, A. J. v.** Het doopsgez. kerkgenootschap gekenmerkt door het streven naar vrijheid. Rotterdam 1836.
5. **Sybrandi, K.** Afscheidsrede te Groningen. Amsterdam 1838.
6. **Geuns, B. v.** Herinneringen aan T. J. de Hoop. Amst. 1838.
7. **Pol, J.** Leerrede bij de 25-jarige evangeliebediening te Hoorn. Hoorn 1839.
8. **Leendertz, C.** Leerrede bij de 25-jarige evangeliebediening te Zaandam N. H. Amst. 1839.
9. **Leendertz, C.** en **Geuns, B. v.** Leerrede bij de vereeniging der Gemeente te Zaandam. O. en N. Huis. 1841.

Deel IV.

1. **Vos, W. de,** Leven en character van A. Hulshoff. Amst. 1795.
2. **Koopmans, R.** Iets over W. v. Oosterwijk Hulshoff. Amst. 1796.

3. **Hoekstra, F.** Lijkrede op Heere Oosterbaan Amst. 1807.

4a. **Berg, J. v. d.** Kerkelijke redevoeringen op 't afsterven van R. G. Zuiderbaan, leeraar te Blokzijl. Amst. 1803.

4b. **Zuiderbaan, R. G.** Redenvoering ter gelegenheid van de vereeniging der doopsgez. Gemeenten te Blokzijl. Amst. 1803.

5. **Clasen, E.** Drie leerredenen. Gron. 1803.

6. **Brouwer, J.** Drie redevoeringen. I. op Leidens ramp. II. op Hollands watersnood. III. op het einde der 18e eeuw. Leeuw. 1809.

7. **Floh, J. H.** Redevoering op het 3e eeuwfeest der hervorming. Zwolle 1818.

Deel V.

1. **Schagen, M.** Inwijding van het kerk-orgel te Utrecht. Utrecht 1771.

2. **Beets, P.** Afscheidsrede te Almelo en intreerede te Hamburg en Altona in 1771.

3. **Hoekstra S. S.** en **Hoekstra J. A.**, Plegtige leerredenen te Embden en te Utrecht.

4. **Kops J.** Gods hulp in den 12 daagschen veldtogt 1831.

5. ——— Gedachtenis aan zijn vijftigjarige evangeliebediening. 1838.

6. **Reesema, S. v.** Ter gedachtenis van N. Messchaert 1833.

7. **Vries, Jo. de,** Aanspraken bij verg. der A. D. Societeit 1843.

Deel VI.

1. **Feenstra, P. W.** Leerrede op Dank- en Bededag 22 Febr. 1809. Sneek 1809.
2. **Wieling, S. E.** Inwijding der nieuwe kerk te Mensingeweer. Gron. 1819.
3. **Messchaert, N.** Leerrede op den buitengewonen biddag 14 Aug. 1831. Rott. 1831.
4. **Hoekstra, F.** Dankrede op 50-jarige predikdienst. Harlingen 1836.
5. **Liefde, J. de,** Leerrede over Lucas V: 4—11. Arnhem 1848.
6. Verslag van het fonds voor weduwen en kinderen van Doopsg. leeraars in N.-Holland met de rede van A. Doyer Tz. Amst. 1844.
7. **Bruin Wz. J,** Rede gehouden bij de opening der vergadering ter vestiging van een algemeen Emeritaatfonds voor Doopsg. leeraars gehouden te Zaandam 1848.
8. **Muller, S.** Iets ter gedachtenis van W. Cnoop Koopmans en Toespraak bij diens graf. Amsterdam 1849.
9. **Gilse, J. v.** Oratio de theologiae disciplina ad bene gerendum munus sacrum omnino necessaria. Amst. 1849.

Deel VII.

1. **Hoekstra, Bz. S.** Oratio de summae veritatis cognoscendae ratione atque via. Amst. 1857.
2. ——————— Dezelfde, vert. door J. v. Gilse.
3. **Scheffer, J, G. de Hoop,** Oratio de providentia divina Teleiobaptistas Neerlandicos ab exitio vindicante. Amst. 1860.

4. **Scheffer, J. G. de Hoop,** Dezelfde vert. en met aanteekeningen. Amst. 1861.

5. **Muller, S.** Feestrede ter 25-jarige ambtsbediening. Amst. 1852.

6. ——— Feestrede op het 50-jarig bestaan der Alg. Doopsg. Soc. Amst. 1861.

Deel VIII.

1. **Kops, J.** Inwijdings-redevoering bij de aanvaarding van zijn hoogleeraarsambt. Utr. 1816.

2. ——— Oratio de emolumento, quod ex Batavorum et Belgarum conjunctione in unum regnum, agriculturae per totam patriam accesserit. Traj. ad Rh. 1829.

3. **Brouwer, S.** Oratio de matheseos utilitate. Gron. 1824.

4. **Siegenbeek, M.** Oratio de incrementis quae literae neerlandicae per hos L annos ceperunt. Lugd. Bat. 1847.

5. **Cate, S. Blaupot ten,** Rede bij het 300 jarig bestaan eener doopsgez. Gemeente te Zaandam. Zaand. 1843.

6. **Liefde, J. de,** Jezus op de bruiloft te Kana. Amst. 1850.

7. ——— De verledenheid, het heden en de toekomst der kinderen Gods. Amst. 1850.

8. **Hulshoff, Maria A.** Oproeping van het Bat. volk. 1806.

9. **Martens, M.** Lofzang op het 1e eeuwfeest der Doopsgez. kweekschool te Amsterdam. 2e dr. Gron. 1835.

10. Zangen bij de 1e godsdienstoefening te Stadskanaal 1851.
11. **Plaats, J. D. v. d.** Twee tempelpsalmen overdacht te Woudsend. Sneek 1859.
12. **Visscher, J.** Twee leerredenen. Haarl. 1859.
13. **Loosjes, V.** Toespraak aan de Weezen te Haarlem bij het 200-jarig bestaan van het huis. Haarl. 1834.
14. **Sybrandi, S. K.** De bijbelverspreiding. Amst. 1839.
15. **Cool, P.** 25-jarig bestaan van het Bijbelgenootschap. Rott. 1839.
16. **Goot Pz., P. v. d.** Opwekkingsrede bij het Bijbelgenootschap. Rott. 1849.

Deel IX.

1. **Jan Tomas**, Leerreden over 1 Petr. I: 17. Heerenveen 1716.
2. **Tichelaar, H.** Lijkrede op Ger. v. Heyningen. Amst. 1801.
3. **Hoekstra, F.** Lijkrede op Heere Oosterbaan. Amst. 1807.
4. **Messchaert, N.** Leerrede ter gedachtenis van het 50-jarig bestaan der nieuwe doopsgez. kerk te Rotterdam. Rott. 1825.
5. **Sepp, C.** Leerrede ter nagedachtenis van M. Siegenbeek. Leiden 1855.
6. **Cool, P.** De stichting der nieuwe doopsg. kerk te Harlingen. Harl. 1858.
7. **Hoekstra Bz., S.** Leerrede over 2 Joh. 3 tot afscheid als leeraar van de gemeente te Rotterdam. Rott. 1857.

8. **Hoekstra Bz., S.** Leerrede over Titus III : 8, 9 bij zijn eerste optreden als hoogleeraar te Amsterdam. Amst. 1857.
9. ———— Leerrede over Joh. III : 1—9. Amst. 1858.
10. ———— Leerrede over Gal. I: 11, 12. Amst. 1859.
11. ———— De twee getuigenissen van den lijdenden Jezus. Amst. 1860.
12. **Haga, H.** Leerrede ter gedachtenis van het 50-jarig bestaan der Alg. Dpsg. Soc. Arnhem 1861.
13. **Plantinus, D.** Leerrede op zijne 25-jarige evangeliebediening. Dragten 1864.
14. **Verver, J. de,** Rede bij de opening van het nieuwe weeshuis der Doopsg. Gem. in de Rijp. Purmerend 1866.
15. **Cardinaal Jr., C.** Leerrede over Jakobus IV : 14a. Almelo 1868.
16. **Born, F.** Toespraak bij de eerste godsdienstoefening der nieuwe doopsg. Gemeente te Wolvega. Leeuwarden 1862.

C. Handleidingen voor Godsdienstonderwijs.

Onder verbeteringe (P. J. Twisck) Catechismus, dat is: Een korte uyttocht principael uyt de H. Schrift ende mede uyt de Fondamenten of Handboecxkens van M. S. en D. P. enz. Noch is hier achter bygevoeght een uyttocht van de articulen des Geloofs welcke H. V. D. beschreven enz. Noch is hierachter byghevoeght een Liedeboecxken enz. Haarlem. H. P. van Wesbusch 1633.

Reijnier Wijbrantz, Catechesis dat is: onderwysinge in de christelycke religie, zijnde eene verklaringe van het Symbolum der apostelen gestelt by vrage ende antwoorde. Amst. D. v. d. Schuere. 1640.

Hetzelfde. ald. bij denz. 1640. 2e druk.

Hetzelfde. Amst. Jan Rieuwerts en Pieter Arents. 1672. 3e druk.

Eenighe Extracten uyt den catechismus ghesteldt door R. Wijbrantsz alsmede uyt eenige schriften door D. van der Schuere en J. Cornelisz enz. Amst. Jan Albertsz. 1640.

(Pietersz, J.) Korte onderwijsinge voor de jonge Aenkomelingen ende andere goetmeenende christenen. Wormerveer, W. S. Bogaerd, 1650. waerachter: Handelingh of onderrichtinge om te koomen tot de ware ruste des gemoeds; gestelt in een tsamenspraeck. Amst. Jan Rieuwerts. 1652.

——————— Hetzelfde zonder het 2e stuk. 2e dr. Amst. P. Arents. 1674.

Braght, T. J. van, De schole der zedelycke deught, geopent voor de kinderen der christenen. Dordrecht, J. Braet 1658. 2e druk.

——————— Hetzelfde. 8e dr. Amsterdam, Pieter Arents 1687.

——————— Hetzelfde. 9e dr. Amst. Jan Rieuwerts. 1697.

——————— Hetzelfde. 13e dr. Amst. 1736.

——————— Hetzelfde. 17e dr. Amst. 1783.

——————— Hetzelfde. Sneek. 1824.

P. H. Een Vaderlijck onderwijs aen zijn kinderen. Z. pl. 1661.

Jeugd-oefening in de ware godsdienst. Leyden P. van der Meerche 1675.

Hetzelfde. Leyden, Jac. Mauké. 1683. 3e dr.

Hetzelfde. Alkmaar 1726. 4e dr.

Galenus Abrahamsz, Anleyding tot de kennis van de Christelijke Godsdienst. Amst. Pieter Arents. 1677.

——————— Hetzelfde. ald. bij denz. 2e dr. 1693.

——————— Hetzelfde. Amst. 1724. 3e dr.

——————— Hetzelfde. ald. 1758. 6e dr.

——————— Kort begrip van de anleyding tot de kennis van de christelijke godsdienst. Amsterdam, P. Arents. 1682.

——————— Hetzelfde. Amst. Z. jr. (1701.) 6e dr.

——————— Beknopt vertoog van gelijkluydende getuygenissen der H. Schrift. Amst. Pieter Arents. 1684.

——————— id. id. ald. bij denz. 1685.

——————— id. id. ald. Wed. Pieter Arents. 1696.

——————— Hetzelfde. Amst. 1717.

——————— id. id. 1740.

——————— id. id. 1756.

——————— id. id. 1793.

Jeugd-oefening voor de Kinderen der christenen — in de vereenigde Doopsgezinde Gemeente tot Haerlem. Haerlem J. G. Geldorp 1683. (omwerking van de Jeugdoefening. Leyden 1675.)

Hetzelfde. Haarlem 1772. (veel veranderde druk).

Weenigem, Sebast. van, Catechisatie ofte vragen en antwoorden over het — Evangelium van Mattheus. Rotterdam, F. v. Hoogstraten 1684.

Waerheyds-oeffening tot bevorderinge van kennisse en godtsaligheyt door de dienaren der vereenighde Waterlandsche en Vlaemsche Doopsgesinde Gemeynte tot Amsterdam. (in de Zon). Amst. J. v. Veen 1686. 2e dr.

Eeghem, Adr. van, Catechismus, ofte onderwijzinge in de Kristelijke Godsdienst. Middelb. M. v. Hoekke 1687.

——————— Hetzelfde. ald. bij denz. 1689.

——————— Hetzelfde, verrijkt met de aanteekeningen van G. de Wind. ald. 1715.

Foecke Florisz, Leer-regel des Bibels, ingestelt tot onderwijs der jonge jeugt. Waarachter: Een Hemelsch A B C voor de jonge jeught. Haerlem, J. G. Geldorp 1690.

Dooregeest, E. A. van, Onderwijzinge in de Christelijke Leere. Amsterdam, G. Borstius. 1692.

Kort onderwijs des christelijke geloofs voor de jeugd geschikt na de belijdenissen der Doopsgezinden, waarachter: Korte schets van onderwijs voor de aankomende jeugd. Amst. J. v. Nieuweveen 1698. 2e dr.

Hetzelfde. 3e dr. ald. 1710. waarachter: H. Schijn, Eerste beginselen van den christelijken godsdienst. Amsterdam. 1718.

Hetzelfde. 4e dr. ald. 1723.

Hetzelfde. 5e dr. ald. 1740.

Korte schets van onderwijs voor de aankomende jeugd Amst. J. v. Nieuweveen 1697.

Hetzelfde. Amst. bij denzelfde. 1698.

Hetzelfde. Alkmaar z. jr.

Ruurd Gerbens, Korte belijdenisse des christelijken geloofs. Leeuw. Hendrik Rintjes 1698.

Ruurd Gerbens, Hetzelfde. Gron. 1717.

Korte schets der Doopsgez. Belijdenisse, dóor D. P. C. J. L. Amsterdam. 1701.

Jonker, R. A. Mennoniste vrageboeck behelsende de twaalf artyckelen des geloofs in sodanigen order als deselve in de vergaderinge der doopsgesinden genaemt de Huys-kopers geleert wort. Steenwijk 1708.

Toren, H. Timotheus onderwezen in den Christelijken Godsdienst door Paulus. Rotterdam 1709.

Loon, Abr. van, Den jongeling onderwesen tot Doop en Avondmaal. Gouda 1713.

Vries, Jb. de, De jeugd ondervraagd tot Doop en Avondmaal. Alkm. 1714.

Verduin, Abr. Kort onderwijs van geloofs-leerlingen van alle doopsgezinde Christenen. Amst. 1714.

Schijn, H. Eerste beginselen van den Christelijken godsdienst. Amst. 1718.

——— Hetzelfde. Amst. 1723.

——— Hetzelfde. Amst. 1783.

Thomas, J. Kort onderwijs voor de jeugt. 't Heeren-Feen 1719.

Alle S. D(ijck), De heilbegerige jongeling onderwesen in de nodigste vereischtens eens dopelings. Groningen 1732.

Jacob Rijsdijk. Korte schets van de lere der waarheid. Groningen 1733.

——— Eerste beginselen van de lere des geloofs getrokken uit de Korte schets van de leere der waarheid. Amsterdam 1784. 5e dr.

Korte belijdenis van het Christelijke geloof. Z. pl. of jr.

Verduin, Abr. Christelijk onderwijs in geloof en zeeden. Haarlem 1734.

——— Hetzelfde. Amst. 1739.

——— Korte schets van het Christelijk onderwijs in geloof en zeden. Haarlem 1734.

——— Hetzelfde. Amst. 1739.

——— Hetzelfde. Haarlem 1741.

——— Hetzelfde. Haarlem 1754.

Kat, J. Kort begrip van de leere der waarheijt. Amst. 1736. 2e dr.

Hetzelfde boek. Amst. 1747. 3e dr.

Nutte Bijbeloeffening over gewigtige waarheden en toestanden des Christendoms. Groningen 1738.

Kort begrip van den Christelijken Godsdienst voor de Vereenigde Doopsgezinde gemeente te Westzaandam. Amsterdam, 1740.

Hetzelfde, Amsterdam, 1748.

Buitenpost, R. Eerste beginselen van de leere des geloofs. aldaar 1740.

——— Onderwijzinge in den Christelijken Godsdienst. aldaar 1744.

——— Kort begrip van den Christelijken Godsdienst voor de doopsgezinde gemeente te Krommenie. ald. 1742.

Kleine Catechismus ofte beginsel van onderwysing voor kinderen. Groningen, 1742. 4e dr.

Dokkumburg, S. van, Eenige Artykelen van de leere der waarheid. Haarlem 1743.

Ontwerp van vragen voor de Woensdagoeffening te Wormerveer. Amst. (1743). met lofdicht van J. de Wit, 4to.

Boudewijns, P. Onderwijzinge des Christelijken geloofs, volgens de belijdenis der Christenen die men de Oude Vlaamsche Mennoniten noemt. Haarlem 1743.

——— Hetzelfde. Sneek 1825.

——— Korte schets van de onderwijzinge. Haarlem. 1744.

Pieter Hendriks, Schriftuurlijke Katechismus waarin de grondlere der doopsgezinden in 't gemeen dog der sogenoemde Oude Vlamingen in 't byzonder met den woorde Gods opengelegd is. Groningen 1744.

Koomen, J. v. Belijdenisse des geloofs onder de Doopsgez. Christenen. Gron. 1744.

Bremer, J. Grondbeginsels van de leere der waerheid. Amsterdam. 1744.

——— Hetzelfde. Amst. 1770. 3e dr.

——— Hetzelfde. Amst. 1790. 4e dr.

——— Handleiding tot waerheid en deugd. aldaar 1790. 5e dr.

——— Hetzelfde. Amst. 1820. 6e dr.

——— Hetzelfde. Hoorn 1849. 11e dr.

Deknatel, Joh. Aanleiding tot het Chr. geloove met de woorden Gods. Amst. 1746.

——— Hetzelfde. Amst. 1747. waarachter: Aanmerkingen over J. Deknatels aanleiding tot het Chr. geloove. ald. 1747.

——— Hetzelfde. Amst. 1764. 3e dr.

——— Hetzelfde in het Hoogduitsch vertaald: Anleitung zum Christl. Glauben. Amst. 1756.

Vraagen over den Godsdienst door de leeraren der Christel. Doopsgez. gemeente te Harlingen. Harl. 1751.

Hetzelfde met aanteekeningen van J. Stinstra. Harlingen 1751. 4to.

Hetzelfde. Amst. en Harlingen 1776. 2e dr.

Hoekstra, F. Vragen en antwoorden over den godsdienst (gevolgd naar het vorige) Haarlem 1804.

——— Hetzelfde. Haarlem 1810. 2e dr.

——— Hetzelfde. Haarlem 1822. 3e dr.

——— Hetzelfde. Haarlem 1837. 4e dr.

Vragenboekje met lijst van boeken daarbij te gebruiken. Z. pl. en jr.

Schagen, M. Korte en schriftuurlijke stellingen. Haarl. 1751.

Wagemaker, C. Onderwijzing aangaande het Christelijk geloof. Amst. 1759.

Hetzelfde. Amst. 1776.

Luytjesz, Corn. Beoeffenend onderwijs voor de jeugd tot Doop en Avondmaal. Hoorn 1761.

Vraagen over de Grondwaarheden des Christelijken geloofs door de Leeraren der vereenigde Vriesse en Waterlandsche Doopsgezinden of Mennoniten tot Hoorn. Ald. 1768.

Geloofspunten welke voor het ontfangen van den Chr. Waterdoop behooren gekend en aangenomen te worden. Z. pl. of jr. (door dezelfden.)

D(ijck), A. S. Catechetise behandeling over de geloofsbelijdenis der Doopsgezinde, d'oude Vlamingen genaamt. Groningen 1773.

V. D. De leere die na de godzaligheid is met de eigene woorden van den Heere Jesus Christus en van zijn Apostelen voorgedragen. Amst. 1776.

Dokkenburg, P. v. Eenvoudige vraagen en stellingen — voor Doopelingen. Westzaandam. Z. jr.

Vries, C. de, Katechismus der H. Schriftuur. Rotterdam 1782.

——— Kleine Katechismus der H. Schriftuur. Haarlem 1786.

——— Godsd. Leerboek voor Kristel. aankomelingen. Haarlem 1802.

Valter, G. Vraagen over de voornaamste waarheden van den Christelijken godsdienst. Amst. 1784.

Hovens, D. Lesboek voor de kinderen der Christenen bij den aenvang der vatbaerheit voor onderwijs. Leyden 1787.

——— Hetzelfde. Ald. 1794. 2e dr.

Beets Pz., P. Onderwijs in den godsdienst van J. Chr. Gron. 1788.

——— Handleiding tot onderwijs in den Christelijken godsdienst. Zaandam 1806.

Ris, Corns. Eerste beginselen van Waarheid en Plicht. Amsteldam 1789.

Rahusen, R. Handboeck over den H. Doop en het H. Avondmaal — ten dienste der aankomende jeugd. Altona 1790.

Bijbelsche Geschiedenissen, beknoptelijk voorgesteld bij vraagen en antwoorden. Amsteldam 1793. 3e druk.

Onderwijs in den godsdienst. Amst. 1794.

Rijswijk, G. J. v. Schets der Chr. leere. Amst. 1809.

——— Hetzelfde. Amst. 1816. 2e dr.

——— Het hoofdzakelijke der Christ. leere. Amst. 1814.

Rijswijk, G. J. v. Hetzelfde. Amst. 1825. 2e dr.

—— ———— Vragen betrekkelijk de kennis en het goed verstand der H. Schriften. Amst. 1826.

Gorter, F. W. Eenige vragen en antwoorden om te gebruiken bij Aankomelingen. Groningen 1818.

Doyer, A. Vraagboek over de Wet der tien geboden enz. Zwolle 1822.

Spilker, Hendr. Onderwijs in den Godsdienst — onder de Doopsgezinden. Amsterdam. Z. jr.

Godsdienstig onderwijs voor jonge kinderen. Amsterdam 1825. 11e dr.

Geuns, J. v. Vragen betreffende de Bijb. Geschiedenis. Amst. 1825.

———— Hetzelfde met inschrift v. d. schrijver.

Doyer, Ass. Schriftuurlijk Vraagboek voor kinderen, met een voorberigt voor bejaarden. Zwolle 1831. 2e dr.

Cate, S. Blaupot ten, Over Doop en Doopsgezinden, handboekje voor catechisanten. Leeuwarden 1834.

Hoekstra, S. Leiddraad voor eenvoudigen, in het afleggen van belijdenis. Medemblik 1836.

———— Het Evangelie. Een Onderwijsboek. Amsterdam 1848.

Boeke J. Handl. bij het onderwijs in de Chr. geloofs- en pligtenleer. Amst. 1837.

———— Hetzelfde. 1851. 2e dr.

———— Schriftuurlijke Catechismus. Amsterdam 1837.

———— Hetzelfde. ald. 1847. 2e dr.

———— Eenvoudige en beknopte Handleiding bij de voorbereiding tot den doop. Amsterdam 1841.

Mauve, W. C. Vraagboekje over de Bijb. Gesch. voor jonge kinderen. Haarl. 1841.

Hoekstra Bz., S. Korte schets der chr. leer. Sneek 1849.

——— Hetzelfde. Sneek 1850. 2de druk.

——— Hetzelfde. Sneek 1859. 4de druk.

——— Handleiding bij het katechetische onderwijs in de christelijke leer. Sneek 1855.

——— Handleiding bij het catechetisch onderwijs der bijbelsche geschiedenis. Sneek 1856.

——— Eenvoudig onderwijs in de Christ. leer. Sneek 1855.

Bakker, C. Handl. tot de vervaardiging van eigene opstellen over de Bijb. Gesch. Gron. 1850.

Geuns, B. v. Gods openbaringen aan den mensch. Zaandam 1851.

Brouwer, P. Korte belijdenis des geloofs. Leiddraad bij het onderwijs. Sneek 1860. 2e dr.

Born, F. Leiddraad bij de opleiding der kinderen tot godsdienst en zedelijkheid. Joure 1878.

——— Hetzelfde. Assen 1880. 2e dr.

——— Vragen tot voorbereiding voor de belijdenis in eene doopsg. Gemeente. Assen. Z. jr. 2e dr.

Kielstra, T. Het godsdienstig leven. Eene schets der Christ. geloofs- en zedeleer. Amst. 1883.

Frerichs, G. E. Leer van den Christ. Godsdienst. St. Annaparochie 1885.

D. Werken van niet-Godgeleerden.

Variorum (partim etiam theologorum) inter Antipaedobaptistas dissertationes. 4 tomi 4to.

I. Continet **Dissert. medicas**: G. de Wind. J. v. Beeckhoven de Wind, P. de Wind Gz. en G. de Wind Gz., B. Dobbelaer, G. Stinstra, J. Marchand, J. v. Eems, C. Verbrugge, J. Nettis, G. Blaauw, van Leendt en J. Tak.

II. **Philosophicas**: T. Nieuwenhuis, G. van Heyningen, C. van Engelen, P. Schagen, A. Hulshoff, A. Heringa, S. Stijl.

III. **Medicas**: M. Huisinga, J. v. d. Bergh, A. Oortman, A. Tersier, M. Houttuyn, N. Belkmeer, G. Oudenaarde, H. Korp, U. Cats, G. Sittert, G. Bosch, P. van Leendt, P. Belkmeer, R. Buitenpost en A. de Lanoy.

IV. **Varii generis**: M. van Geuns, S. Stinstra, S. de Wind, J. Brantsz, A. Fortgens, S. de Vries en J. Reinar.

Bruinvis, C. W. Het patriotisme te Alkmaar 1781—1791. Alkm. 1886.

Cate, I. J. Blaupot ten, Verhandeling over het domicilie van onderstand. Groningen 1860.

Fock, C. Over het armwezen. Amst. 1853.

Haan, D. Bierens de, De iis quae academiae Lugduno-Batavae Anno 1872—1873 laeta et tristia acciderunt. Lugd. Bat. 1873.

——————— Bouwstoffen voor de geschiedenis der wis- en natuurk. wetenschappen. Amst. 1878.

——————— Feestgave bij het 100jarig bestaan van het wiskundig Genootschap te Amsterdam. Haarlem 1879. fol.

Kampen, N. G. v., Verdediging van het goede der 19e eeuw tegen de bezwaren van Mr. I. da Costa. Haarlem 1823.

— — — De invloed van Nederland op het overige Europa. Haarlem 1833.

Lennep, J. F. v. Verslag van het bestuur der Ziekenverpleging te Amsterdam. Amst. 1855.

Mander, C. van, Uitleggingh over de metamorphosis of herschepping van P. Ovidius Naso. Amst. W. de Hont 1662.

Dirck Rembrantsz van Nierop, Nederduytsche Astronomia. Amst. G. v. Goedesbergen. 1658.

— — — Mathematische Calculatie. aldaar bij denz. 1659.

— — — Des Aertrijcks Beweging en de Sonne stilstant. aldaar. Wed. A. v. d. Storck. 1683. 2e dr. 4to.

— — — Nieu-Nierper Graedboek. aldaar. H. Doncker. 1684.

— — — Tijdt-beschrijvinge der wereldt. aldaar. wed. A. v. d. Storck. 1688.

Portielje, D. A. Verslag wegens den staat der stadsarmenscholen te Amsterdam 1 April 1845.

— — — Het verleden, het heden en de toekomst der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen 1851.

Reesema, A. Sieuwertsz v. Inwijding der nieuwe leeszaal van het Rott. departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Rott. 1819.

— — — Over de waarde van het nationaal karakter eens volks. 1822.

Reesema, A. Sieuwerts. v. Over het ontzien van den goeden naam des naasten. 1826.

——————— Over de geregtelijke welsprekendheid. 1839.

Reesema, W. Sieuwertsz van, De zoogenaamde objectieve regtsleer van F. J. Stahl. 1854.

Vissering, S. Vrijheid, het grondbeginsel der staathuishoudkunde. Leiden 1850.

Vollenhoven, C. Iets over het aelmoesseniers-weeshuis te Amsterdam. Amst. 1815.

Vries, Jo. de, Over het eenvoudige. Amst. 1818.

——————— Over den geest van onzen leeftijd vergeleken met dien onzer ouderen. 1821.

——————— Ter vereering van Corn. Willem Westerbaen. 1832.

——————— Aan Matth. Siegenbeek bij het uitgeven van een nieuwen druk van „Proeve eener geschiedenis onzer dichtkunde." Amst. 1835.

——————— Over het gebrek aan gematigdheid en achting jegens het publiek van openbare schrijvers en sprekers 1836.

——————— Redevoering bij het verslag en de prijsuitdeeling in Felix Meritis 27 Januarij 1841.

——————— Gedachtenisrede over Jacob Mendes de Leon. Amst. 1843.

——————— Leven en karakter van J. H. v. d. Palm, geschetst door Nic. Beets, beoordeeld 1843.

——————— Over den invloed der kerkhervorming op de schilderkunst in ons vaderland. 1848.

(Vries Jz., Jo. de), Voorstel tot oprichting van eene Vereeniging tot opbeuring van gevallen vrouwen.

—————— Tweede verslag der Vereen. tot opbeuring van gevallen boetvaardige vrouwen. Amst. 1849.

—————— Arie Scheffer — Bilderdijk; eene bijzonderheid uit hun leven. 1858.

Warnaars, J. H. Teregtwijzingen voor J. H. Halbertsma. Zwolle 1837.

Zorgdragers, C. G. Bloeijende opkomst der aloude en hedendaagsche groenlandsche visscherij. Amsterdam, 1720. 4to.

E. Dichterlijke Schriften.

1. Psalmberijmingen.

Loosjes Az., P. Redenvoering over het Christen Kerkgezang. Haarlem, 1805.

Scheffer, J. G. de Hoop, Korte gesch. van het Kerkgezang onder de Doopsg. hier te lande. (D. Bijdr. 1865.)

Oudaen, J. Uytbreyding over het boek der Psalmen. Rott. P. Terwout. 1680.

Davids Psalmen, Nieuwlyx op rijm-maat gestelt (door de Opzieners en Dienaren der vereenigde Doopsgezinde gemeente binnen Amsterdam, het eerst in 1684). Amsterdam, J. Rieuwertsz en P. Arentsz. 1685. 2e dr.

Hetzelfde. Amst. 1721. 4to.

Hetzelfde. Amst. 1727. 5e dr.

Uytbreyding der h. Lofzangen door Karel Verlove. Amsterdam. J. ten Hoorn. 1686.

Harpliederen, De Koninklijke — door Cornelis van Eeke. Amsterdam, C. van Hogenhuysen. 1698.

Psalmen in 't Nederduits berijmd (door de Dienaren der vereenigde Vlaamsche en Waterlandse Doopsgezinde gemeente te Haarlem in 1713.) Handschr. 4to. waarachter brieven en andere stukken deze berijming betreffende.

Hetzelfde. Haarlem 1713 met de zoogenoemde Haarl. liederen.

Hetzelfde. Haarlem, 1713. 4to.

Hetzelfde. Haarlem, 1756. 4to.

Hetzelfde. Haarl., 1756. 8vo. (achter een N. Test. v. 1758.)

Het boek der Psalmen door een kunstgenootschap Laus Deo Salus Populo. Amst. 1760.

Hetzelfde met verbeteringen. Amst. 1760.

Hetzelfde. Amst. 1761. 4to.

Hetzelfde, waarachter gezangen op de christelijke feesttijden. (Amst. liederen) 1762.

Hetzelfde, afschrift met muziek door H. Korteling. 4to.

2. Kerkgezangen.

Liedenboeck, Een nieu — van alle nieuwe ghedichte liedekens. Z. pl. 1562.

Hetzelfde onder den titel: Het tweede Liedeboeck van vele diversche liedekens. Amstelredam, N. Biestkens van Diest. 1583.

Sommighe Nieuwe Schriftuerlycke liedekens (321 liederen) Haarl. G. Rooman 1593.

Velerhande schriftuerlijcke nieuwe Liedekens bij malcanderen vergadert door L(eenert) K(lock). Utrecht, R. Wyliks. 1593.

L(enaerdt) C(lock), Het groote Liedeboeck (waarin ook het vorige is opgenomen). Leeuw. Dirk Alberts. 1625.

Arnold, Th. J. I. Het groote liedeboeck van L(eenert) C(lock) 's Grav. 1874.

R(ies), H(ans) d(e), Liedtboeck. Inhoudende schriftuerlycke vermaen-Liederen — dewelcke gheoeffent ende ghesongen worden onder die vereenighde Lidtmaten der gemeenten Christi. Rotterdam, D. Mullem. 1582. 6 dln. in één band.

Hetzelfde. Alckmaar, J. de Meester. 1604.

Hetzelfde onder den titel: Dat tweede deel deses Liedeboecks. Amst. B. Otsz 1625. (bevat het 2e, 3e en 5e deel met eenige wijzigingen) waarachter: Korte belijdenisse des geloofs (Hans de Ries). Vooraf gaat: Het boeck der ghesanghen inhoudende alle de psalmen Davids (berijming van P. Dathenus).

Hetzelfde. Rijp, J. Pietersz Moerbeeck 1648. vermeerderd met Eenige aendachtige gebeden.

Hetzelfde. Rijp, Jasper Gijsbertz. 1658.

Hetzelfde onder den titel van Gesanghboeck. Rijp, Pieter Pz. Houw, 1681, zonder de psalmen.

G(anglofsz) C(laes) Een Nieuw Geestelick Liedtboecxken, ghetoghen wt den Ouden ende Nieuwen Testamente. Z. pl. 1593. voorafgegaan door: Dat Gebedt ons Heeren Jesu Christi, van denzelfden auteur. Z. pl. 1593.

————— Hetzelfde. Groningen, Jan Arens 1633.

Sommighe andachtighe ende leerachtige gheestelicke liedekens ende psalmen Davids. Met nog twee christelijcke Sentbrieven gheschreven ende ghesonden aen de ghemeente Godes in Pruijssen. Amstelredam, Nic. Biestkens. 1597.

Het boeck der Gesangen, inhoudende alle de Psalmen (berijming van Dathenus), Lofsanghen ende geestelijcke Lieden mitsgaders de belijdenisse des christelijcken gheloofs (van Hans de Ries) Hoorn, Jan Jochims Bijvanck 1618 (3 Bundels I. Psalmen, II. Schriftuerlycke lofsanghen, III. Geestelycke lieden).

Hoorns Liedtboeck vergadert uyt verscheyden gedruckte boecken. Hoorn, Zach. Cornelisz. 1630.

't Kleyn Hoorns-lietboeck. Hoorn, J. J. Deutel 1644, met Aenhangsel. ald. bij denzelfde. 1645.

Hetzelfde. Hoorn, Pieter Zacharias 1614. waarachter: hetzelfde Aenhangsel. ald. J. J. Deutel. 1649.

Hetzelfde. ald. bij denzelfde: waarachter: 't Vermeerderde aenhangsel ald. wed. J. J. Deutel. 1657.

Hetzelfde. Amst. Wed. A. van der Storck 1685. waarachter Aenhangsel en 't Vermeerderde aenhangsel.

Hetzelfde met Nieuw aenhangsel. Amsterdam, M. Schagen. 1736.

Hetzelfde. Sneek, C. v. Gorcum 1814.

't Groot Hoorns Liedtboeck. Hoorn, Pieter Zacharias Harteveld 1647 waarachter: Bijvoeghsel van sommige gheestelycke liedekens. Aldaar bij denzelfde 1644 en tweede Bijvoegsel.

't Geestelijck Bloemhofken. Haerlem, T. Fonteyn. 1637

Gheestelijck Kruydt-Hofken. Amst. Jan Albertsz 1687 met Achterhofken.

Hetzelfde. Amst. bij denzelfde 1647 met Vermeerderde Achterhofken.

Hetzelfde. Alckmaer, J. Pietersz Moerbeeck. 1664. 9e dr. waarachter 't Groot Achter-hofken.

Hetzelfde. Saerdam, Willem Willems 1669. 8e druk met het Vermeerderde Achterhofken.

Lusthofje des gemoedts inhoudende eenige stichtelijke gezangen tot opweckinge der godzaligheyt. Hoorn, J. J. Deutel 1663. 2e druk.

Het Rijper Liedt-Boecxken inhoudende veel schriftuerlijcke Liedekens. Sardam bij Willem Willemsz. 1669.

Hetzelfde. aldaar. Wed. Willem Willemsz 1693. waarachter: Het geestelyck Kruydhofken en 't vermeerderde Achterhofken 9e dr.

Een nieuw Sangh-boeck, inhoudende eenighe Psalmen, Lofsangen ende geestelijcke Liedekens, seer stichtelijck om te singhen voor ende nae de predicatie. Doccum, Klaes Janszen. 1650.

Middelier Liedboeck. Edam J. H. Pos. 1651.

't Lusthofje Sions. Hoorn, J. J. Deutel 1668.

Een nieuw Sang-boek ofte anders genaemt Jan Sents liedtboeck. Leeuwarden, H. Rintjes en K. T. Pleckenpoel. 1679.

Oude liederen sedert 1684 in gebruik bij de Doopsgezinde Gemeente vergaderende bij het Lam en den Toren te Amsterdam. Amst. 1793. 4to.

Hetzelfde. Amst. 1793.

S(tapel), C(laes), Lusthof der Zielen. Harlingen, S. Boncq 1686. 2e dr. waarachter: Achterhofje. ald. bij denz.

——— Hetzelfde (met eenige liederen vermeerderd) Rotterdam Pieter Terwout 1692. 3e druk.

——— Hetzelfde. (op nieuw vermeerdert) ald. 1697 bij denzelfde. 4e dr.

——— Hetzelfde. Amst. 1711. 5e dr.

S(tapel) C(laes), Hetzelfde. Amst. 1726. 6e dr.

——————— Hetzelfde. Amst. 1743. 7e dr.

(Dercks, Alle), Lusthof des gemoets bestaande in stichtelijke gesangen strekkende om in de Vergaderinge (der oude Vlamingen) — gesongen te — worden. Groningen 1732.

(Dercks, Alle), Agter-Hofje in zig bevattende uytgesogte stigtelijke en zielroerende Gesangen. ald. 1736.

Wiger Jansen, De geestelijke Goudschaale zijnde versameling van een goed getal uitgesochte geestelijke Liedekens, Psalmen en lofzangen bequaam om vòòr en na de predikatie gebruikt te worden. Leeuwarden 1751. 4e dr.

Gezangen op de Christelijke feesttijden bij Doop en Avondmaal. Amst. 1762 (ingevoerd bij de gemeente in de Zon 10 October 1762.)

Liederen en Gezangen (herdruk en vermeerdering der Amst. liederen van 1684. Haarlem, z. jr. bij de Haarl. gemeente in gebruik geweest.)

Hetzelfde. Haerlem. 1763. 2e druk. waarachter: Opwekkende gezangen 2e stuk. Haarlem, 1777.

Hetzelfde, andere druk. waarachter: Gezangen op de Christelijke feesttijden. Amst. 1775.

Hetzelfde. Haarlem 1776. (zonder het 2e stuk.)

Gezangen en liederen der Vereenigde Doopsgezinden te Rotterdam. Rott. 1775.

Christelijke Gesangen ten gebruike der doopsgezinde gemeente bij het Lam en den Toren. (De zoogenoemde Kleine Bundel, zonder noten.) Amst. 1793.

Remmers, J. A. Muzijk tot de Christ. gezangen ten gebruik der doopsgezinde gemeente bij het Lam en den Toren. Amst. 1793. 4to.

Hetzelfde. Amsterdam 1802. waarachter: Vervolg van Christelijke Gezangen in gebruik bij de Doopsg. Gem. te Zwolle. Gron. 1808.

Hetzelfde als het laatste gedeelte van het vorige.

Christelijke Gezangen voor de openbaare Godsdienstoefeningen, in gebruik bij de Gemeente in de Zon. Amst. 1796. waarachter: Christelijke gezangen ten gebruike der Doopsgez. Gemeente bij het Lam. Amst. 1793. (Groote en kleine bundel, beiden zonder noten.)

Hetzelfde. Amst. 1797. (zonder den kleinen bundel, met noten.)

Christelijke Gesangen en Liederen. Haarlem 1804.

Hetzelfde. andere druk. Haarlem 1804.

Uitgezochte Liederen voor den openbaren en huisselijken Godsdienst (door J. van Geuns, M. Siegenbeek, P. Beets Pz. en Jer. de Vries.) Zaandam 1809. waarachter: Liederen bij de Doopsgezinden in gebruik zedert het jaar 1684. nu nagezien en verbeterd Amst. 1791. en H. van Alphen, Proeve van liederen en gezangen voor den openbaren godsdienst. 's Hage 1801.

Uitgezochte liederen als boven Amst. z. jr.

Hetzelfde. Amst. z. jr.

Hetzelfde. Amst. z. jr.

Christelijke Gezangen in gebruik bij de doopsgezinde gemeente (Rotterdam) 2 Bundels. Amst. 1848. 4to.

Hetzelfde. Amst. 1851.

Christelijke Kerkgezangen te Haarlem in gebruik. Amsterdam. 1851.

Zes feestliederen bij de Gemeente te Harlingen in gebruik (naar oude liederen omgewerkt door P. Cool en M. Jentink) 1856.

Christelijke liederen (in 1870 in gebruik gesteld bij de Amst. Gemeente). Amst. 1870. 4to.

Hetzelfde.

Hetzelfde. 24vo.

3. Stichtelijke gedichten.

Abeele, Achior van den, Den weg der vergankelijkheid Haarlem, 1717. waarachter: Eens jongelings pelgrimagie. ald. 1718. Het wereldlijk alarm. ald. 1719. en Eenige stichtelijke gedachten over de algemeene genadige bezoekingen Gods. ald. 1718.

——— Den uyterlijken Boogaard. aldaar 1730.

——— De Christelijke Huyshouding. ald. 1740.

Alckmaer, J. C. van, Een nieu Schriftuerlijck Liedtboecxken, Hoorn, Z. Cornelisz. 1615.

——— Hetzelfde. aldaar. bij denzelfde. 1630. 2e vermeerderde druk.

Anslo, R. Bijbelstof of bijschriften op de historien en afbeeldsels der gantsche H. Schriftuur. Amsterdam, J. Lescaille. 2e dr.

——— Honderd vijf en vijftig bijb. Print-verbeeldingen — met Nederd. vaersen verciert. Amst. 1736.

Bidloo, G. De brieven der gemartelde apostelen. Amsterdam, B. Visser en W. Lamsvelt 1698. 4to. 2e dr.

Bidloo G. Hetzelfde. Ald. 1712. 3e dr. 4to.

-- —— Hetzelfde. Ald. 1748. 5e dr. 4to.

Bidloo, L. Mennoos kerck in en uyt Babel. Amst. S. Imbrechts. 1665. 4to.

Bidloo, L. Hymnus prosodiacus, Lofzang op het verheerlijkt zaisoen. Amst. 1724. voorafgegaan door Claes Bruin, de Lustplaats Soelen. Amst. 1723. C. Huygens Vitaulium. Hofwyck. 's Gravenhage, A. Vlac 1653 en gevolgd door P. Visscher, Herderszangen en Mengeldichten. Amst. 1707. 4to.

——— Verwoesting des joodschen volks. Amst. 1725 —1727. 3 dln. 4to.

Boomcamp, G. Stephanus de Diaken en eerste martelaer. Alkmaar. 1743. 4to.

Bracht, T. van, Uitbreiding over het Hooglied en Psalm XLV. Delft 1712. waarachter Kristus int vleesch. Dordrecht 1716.

——— Tuingedagten. Dordr. 1754, 4to.

Bredenburg, J. Poëzy (verschillende stukken 1691—1701 met vooringeschreven register) 4to.

Bremer, J. Rijmgedachten over het wenschelijkste op aarde. Delft 1718. 4to.

Brouwer, Marijn den, Schalmeije, inhoudende veel geestelijke liedekens. Haerlem, Vincent Casteleyn. 1614.

Claes Bruin Aandachtige bespiegelingen. Z. pl. z. jr.

——— De zegepraalende Vecht, waarachter: Speelreis langs de Vechtstroom. Amst. 1719.

——— Zededichten. 2 dln. ald. 1721. 2e dr.

——— Uitbreiding over 100 leerzaame zinnebeelden. ald. 1722.

Claes Bruin. De lustplaats Soelen. Amsterdam 1723. 4to.

——— Bijbelsche Toonneelpoëzy. ald. 1724.

——— Dichtmaetige gedachten over 155 Bijbelsche printverbeeldingen. ald. 1727.

——— Veertig Samen- en Alleenspraaken uit het Nieuwe Verbond. ald. 1729.

——— Kleefsche en Zuid-Hollandsche Arkadia. aldaar 1730.

——— Noord-Hollandsche Arkadia. ald. 1732.

——— Leven van den apostel Paulus. ald. 1734.

——— Verzameling der overgeblevene bijbel-, zede- en mengelpoezy. Amst. 1741.

(Deknatel, Joh.), Evangelische Liederen, uit het Hoogduits vertaalt. Amsterdam 1743. 3e druk.

——— Auf dem allerseeligsten Heimgang meines lieben Sohnes Jacs. Deknatel in Amsterdam 6 Juli 1748. 4to.

——— Lofzangen en geestelijke liederen der vereenigde Evang. Broedergemeente. Amst. 1787.

Deutel, J. J. Huwelijkx-Weeghschael. Hoorn. J. J. Deutel. 1641.

Fortuijn, Sijmen Jansz. Geestelijck Lietboeck. genaemt de Basuyn. Amsterdam, J. A. Calom. 1626.

Geestlicke Liederen, Vijf, Leyden, J. Theunisz. 1600.

Gherwen, A. van, De ghulde Fonteijne. Ghoude J. Tournay. 1618.

Geur van geestelijcke Speceryen. Haerlem, C. Brauw. z. jr. (17e eeuw).

Goitze Lenzes. Nuttige tijtkortinge of stigtelijke gezangen. Leeuwarden 1757.

(Van der Goes) A(nt.), Zederijmen bestaande in zangen en gedichten. Amsterdam, J. Rieuwertsz. 1656.

P(ieter) G(rijspeert) 's Herten-vreught, inhoudende eenige nieuwe Liedekens uit den Ouden ende Nieuwen Testamente. Haarlem, H. P. van Wesbusch 1638.

Harpe, de, oft des herten Snarenspel. Haerlem, G. Rooman. 1609.

Hetzelfde. Rotterdam, Isaack v. Waesberghen z. jr.

Huijgen, J. De beginselen van Gods Koninkrijk in den mensch, in zinnebeelden. Amsterdam. 1730. 4e dr. en Stichtelijke rymen op verscheyden stoffen. Amst. 1722. in één band.

Jan Gerrits, Een vermaenboekje om also door het rechte gelove ende het beleven van Gods woort te komen door Godts genade tot de nieuwe wedergeboorte. Amsterdam, Pieter D. Boeteman, 1655.

Jan Jacobs, Eenige gheestelijcke Liedekens. Amst. N. Biestkens 1612.

Jan Volckertsz, Nieu geestelyck lietboeck ghenaemt den Bloempot. Amst. J. A. Calom 1626.

Kalker, Isaak van, Zedelijke en stichtelijke Gezangen. Zaandam 1737.

Kopyn, Jan, Eenvoudige samenspraek over het leven en lijden van Kristus (in rijm) 2 dln. in één band. Utrecht 1707-8. 4to.

Langendijk, P. en **C. Bruijn,** J. Luikens kunsttafereelen der eerste christenen. Amst. 1736. 4to.

Hetzelfde. ald. 1740.

Langendijk, P. Levensloop der Aartsvaderen. Haarl. 1760.

(Langedult, P.) Christus lijdende en verheerlijkt. Haerlem S. Swart. 1680.

(Langedult, P.) Hetzelfde. Amst. 1714. 3e druk.

(Leuve, R. v.) Doorlugte voorbeelden der ouden. Amst. 1725. 4to.

Leuve's R. v. Mengelwerken verdeedigt tegens de onheusse berisping van de zogenaamde Republicq der geleerden. Amst. 1724.

Leuvenig, B. van, Stichtelijke Gezangen en overdenkingen. Amsterdam 1744.

J. V. L. Pligten van een opregt Christen. Alkmaar, J. P. Moerbeek. Z. jr.

L. P. Het nieuwe kleyn trompetjen inhoudende al nieuwe geestelijke liedekens. Campen, Alb. Liefferts. 1611.

Liedekens, Veelderhande, gemaeckt wt den Ouden ende Nieuwen Testamente — in ordeninge van den A. B. C. gestelt. Z. pl. 1569.

——— Veelderhāde, ghemaeckt wt den Ouden ende Nieuwē Testamente. Z. pl. 1580.

Hetzelfde. Z. pl. 1598.

Hetzelfde (vermeerderd) Amst. W. J. Buijs 1608. Hierachter: Sommighe nieuwe schriftuerlijcke Liedekens. Amst. 1608.

Hetzelfde bij Barent Otsz. Amst. 1624.

Hetzelfde bij Arent Jansz te Groningen. 1664.

Liedekens, Sommighe leerachtighe geestelijke, uyt den Ouden ende nieuwen Testamente ghemaeckt. Amst. W. J. Buijs. 1609.

——— Sommige andachtighe ende leerachtige Gheestelijcke, ende Psalmen Davids. Amst. Nic. Biestkens 1617.

——— Veelderhande Schriftuirlijcke, gemaeckt uyt het oude ende nieuwe Testament. Groningen, B, Taeitsma. 1700.

Oudaan, J. God en 't goddelijke gekent en doorzien uyt de schepselen. Rott. I. Neranus 1675. 4to.

— — Poëzy. Amsterdam, 1712. 3 dln.

— — Toneelpoëzy. ald. 1712.

— — Uytbreijding over het boek Jobs. ald. 1714. 2e dr. — Woestijnstrijd der verzoekinge. ald. 1714. — Aandachtige treurigheid. ald. 1714. — Voorschaduwing van het Zegepralende rijk Jesu Christi. ald. 1714.

P(ieter) W(illems) Eenige nieuwe Geestelijcke Liedekens. Amst. bij Nics. Biestkens 1612. (2e deel van het Liedeboek van Jan Jacobs.) (zie boven.)

(Rintjes, H.) De morgenstond — op de maet van den VIIIen Psalm gerijmt; gedachten op den jongsten dag en toegift van eenige puntdichten in éen bundel. Leeuwarden, H. Rintjes 1684 en 1685.

Rooleeuw, R. Schriftuurlijke Gezangen. Amst. P. Arentsz en J. Rieuwerts 1686. 2e dr.

— — Hetzelfde. 1702.

Hetzelfde. Amst. 1725. 4e dr.

Soetken Gerijts, Een nieuw Gheestelijck Liedt-boecxken. Haerlem. Gilles Rooman, 1592. waarachter: Een nieu gheestelyck Liedtboecxken — van een jongedochter genaemt vrou Gerrits van Medenblick. Hoorn, Zacharias Cornelis. 1621.

Hetzelfde als het 1e gedeelte van 't vorige. Hoorn, Zacharias Cornelis. 1618. Waarachter: Sommighe stichtelijcke Liedekens bij diverse persoonen gemaeckt. ald. bij denz. 1618.

Hetzelfde als 't 2e gedeelte van 't voorlaatste. Enchuyser. Jasper Tournay. 1607.

Hetzelfde. Hoorn, Zach. Cornelis. 1609.

Hetzelfde. Liedboekje van Soetken Gerrits 1632; sommige stichtelijke liedekens 1632; Liedboek van vrou Gerrits 1621. Hoorn, Zach. Cornelis.

Speybroeck, M. van, Syons Wyn-bergh inhoudende verscheyden schriftuerlycke liedekens. Middelburg, Jan Gelynsz 1670, waarachter: 't Nieuw Geestelyck Kruythof wesende als een tweede deel van de Syons Wijnberg. ald. Gelyn Jansz 1665.

——— De groote vermeerderde Syons Wijnbergh. Amst. Is. v. d. Putte Z. jr.

Spinneker, A. Leerzame zinnebeelden. Haarlem 1714. 4to.

——— Hetzelfde. Haerlem, C. H. Bohn. 1756. 2e druk. 4to.

——— Hetzelfde. Haerl., J. Bosch. 1757. 2e dr. 4to.

——— Vervolg der leerz. Zinnebeelden. Haarl. J. Bosch 1758 met levensbericht. 4to.

——— Gods gerichten op aarde. Gron. 1718. 4to (waarachter eenige geestelijke liedekens) Hoorn, Zach. Cornelis 1622.

A. Ver. S. Een Christelijcke waerschouwinghe voor alle menschen. Hoorn. 1622.

Str(aten) F. v(an) Sommighe nieuwe schriftuerelicke liedekens. Leyden, Fr. van der Straten 1599.

Twisck, P. J. Eenege Meditations-Liedekens genomen wt den 25, 85 en 86 psalm. Z. pl. 1603.

——— Een lieffelijcke meditatie en godtsalighe innerlijcke oeffeninghe — op den 85en psalm. Hoorn Z. Cornelis. 1623.

——— Kleijn Liedtboecxken. Hoorn, Zacharias Cornelis. 1633.

Hetzelfde. Hoorn, Pieter en Jan Zacharias. 1640.

Verzaameling van stichtelijke Gezangen. Amsterd. 1705. D. R. Kamphuizen, Stichtel. Zangwerk. Amst. 1705. waarachter Liederen (1684.)

Willink, D. Lusthof van Christelijke dank- en beedezangen. Amst. 1726. 3e dr.

——— De lustplaats Groot Heerema — nevens eenige mengelpoëzy. Amst. 1734.

Zielen-weide der godvrugtige of verzameling van geestelijke liederen. Gron. 1741.

Innerliche zieltochten ontrent de verrichtinge des hooghweerdigen Avontmaals. Amst. 1664.

4. Gedichten van gemengden inhoud.

Schagen, Nic. In nuptias D. Alberti Snoeckart. Ultraj. J. à Doeyenburg, 1662.

Noortdyck, P. Carmen de meditatione mortis. Amst. D. Bakkamude. 1676.

Fortgens, M. De pace et tranquillitate animi Carmen heroicum. Amst. P. Boeteman. 1679.

Jansen, Ant. Ter bruiloft van Jacob de Vries doopsg. leeraar te Haarlem met Elizabeth van Westerhoven, 13 Mei 1697. Amst. D. Boeteman 1697.

Lofkroonen gezet op de hoofden der Mennonitische en Remonstrantsche leeraren bij den ingang des jaars. 1730. Amst. 1730. 4to.

Smits, D. Treurzang op Jozina Stol, echtgenoote van Pieter Fontein. Rotterdam 1746.

Pot, W. v. d. Troostzang voor Pieter Fontein wegens het afsterven zijner echtgenoote Jozina Stol. Rott. 1746.

Gelegenheidsverzen door en op doopsgez. 1766—1820.

Stijl, S. Astrea. Friesche lierzang bij gelegenheid van het gebeurde te Utrecht den 2en van oogstmaand 1786. Harlingen en Utrecht 1786.

——— Nagelaten Gedichten. (Met uitvoerige voorrede, door Jan Brouwer.) Leeuwarden en Harl. 1835.

Sybrandi, K. De Peri en het paradijs (naar het Engelsch van Th. Moore.) 1831.

Prins, A. Winkler, Durwic, de laatste Bard. Amsterdam 1839.

——— Het steekspel op het huis te Duyn. Sneek 1843.

——— Bemoediging in tegenspoed. Heerenveen 1847.

——— Aan Alphonse de Lamartine. Heerenveen 1848.

——— Brand op zee of het vergaan van het fransche schoenerschip Josephina. Wildervank 1852.

——— De gesluijerde profeet van Khorassan. Utrecht 1853.

——— Zwitserland. Wildervank 1860.

Zwaardemaker, D. Nagelaten dichtproeven. Met voorrede van S. Blaupot ten Cate. Zaandam 1840.

AFBEELDINGEN.

A. Wederdoopers en Doopsgezinde Leeraren. B. Kerken en Pastorieën. C. Historieprenten.

A. Portretten.

Johan Beukels van Leiden. Halverlijf, links, met wapen. Onafgewerkte oude teekening met zwart krijt en O. I. inkt naar H. Aldegrever. fol.

—————————— Hetzelfde portret, rechts. Gravure met adres van F. de Wit. fol.

—————————— Hetzelfde portret. Duitsche gravure. 4to.

—————————— Hetzelfde portret, zonder zijn wapen, rechts, omringd van médailles. Zonder naam van graveur. 4to.

—————————— Dergelijk portret. J. C. Wou-(danus) del., C. van Sichem sc. et exc. 4to. — Op een breed folio blad met Duitsche levensschets, in boekdruk. Amst. bij C. van Sichem, 1606.

—————————— Dezelfde gravure. Latere afdruk; de plaat boven- en onderaan verkort en de naam van Wou uitgeslepen.

—————————— Dezelfde gravure, op een folio blad met Holl. levensschets, in boekdruk.

Johan Beukels van Leiden. Borstbeeld in ovaal, tegenover dat van zijne vrouw. Gravure zonder naam. br. 8vo.

——— Borstbeeld, links. Gravure zonder naam. 8vo.

——— Borstbeeld, rechts. Gravure met 2 regelig Latijnsch onderschrift. 8vo.

——— Borstbeeld, met wapen. J. F. C. Reckleben sc. fol.

Johan Mathijs. Halverlijf. C. van Sichem. exc. 4to.

——— Dezelfde gravure op een folio blad met levensschets, in boekdruk.

——— Borstbeeld, links. Onderschrift: „Johan Matheus". Zonder naam van graveur. 4to.

Diederik Snijder. Halverlijf. C. van Sichem sc. et exc. 4to.

——— Dezelfde gravure op een folio blad met levensschets, in boekdruk.

Knipperdolling, B. Halverlijf. C. van Sichem sc. et exc. 4to.

——— Dezelfde gravure, op een folio blad met levensschets, in boekdruk.

——— Borstbeeld, rechts. Gravure zonder naam. 4to.

——— Borstbeeld, met zwaard in de hand. Zonder naam van graveur. 8vo.

David Joris. Halverlijf. Oude houtsnede. klein 4to.

——— Aet. 54. Halverlijf. J. C. Wou(danus) del., C. van Sichem sc. 4to. — Op een folio blad met Hoogduitsche levensschets, in boekdruk.

——— Ten voeten uit. Ets zonder naam. fol.

——— Borstbeeld. A. Luppius sc. 8vo.

David Joris. Borstbeeld. J. Buys del., R. Vinkeles sc. 1788. 8vo.

Menno Simons. Kniestuk, links, met de kruk. C. van Sichem, sc. et inv. 4to.

——— Dezelfde gravure, op een folio blad met levensschets in boekdruk.

——— Hetzelfde portret. Borstbeeld, rechts, in ovaal. (R. Vinkeles) sc. 8vo.

——— Ten voeten uit, staande met een boek in de hand. Terzijde afbeelding eener onderdompeling. Ets fol.

——— Dezelfde ets. — Afdruk vóór het inschrift en de pagineering.

——— Ten voeten uit, in studeervertrek gezeten. Jan Luyken inv. et fecit. folio.

——— Ten voeten uit, staande. Gravure met 4 regelig schimpdicht in Latijn en Holl. fol.

——— Halverlijf, in toga en kapje. J. van Velde, fecit, H. P. van Wesbusch, exc. kl. 8vo.

——— Hetzelfde portret, in ovaal. C. Koning, exc. 4to.

——— Hetzelfde portret. J. C. Philips sc. 8vo. In een 4to. randwerk met adres van K. de Wit 1743.

——— Hetzelfde portret. J. Keller del., C. Schulgen sc. fol.

——— Aetatis 66. Halverlijf, links, schrijvende, in achthoek. Met 8 regelig Duitsch vers. J. Burghart faciebat. gr. fol.

——— Dezelfde gravure. Petrus Grooten exc.

——— Copie. Lith. door C. Hotze, met adres van J. Leendertz. gr. fol.

Menno Simons. Als voren, zonder bijwerk. Gravure met 3 regelig onderschrift. kl. 4to.

————— Hetzelfde portret. Borstbeeld in medaillon met strik. L. Garreau, del. et fec. 1788, C. Focking exc. kl. 4to.

————— Als voren, in ovaal. R. Vinkeles sc. — Afdruk vóór den naam.

————— Als voren. J. P. Lange sc. fol. — Op Chineesch papier.

————— Als voren. Lith. door H. Dilcher. fol.

————— Hetzelfde portret, rechts gekeerd. Nachtigaal, sc. 8vo.

————— Als voren. Lith. van L. Schierbeek. 8vo.

Dirk Philips. Halverlijf, in toga en baret. Gravure met 2 regelig onderschrift (1 Thess. V 19—22). 8vo.

————— Borstbeeld in ovaal. C. Koning sc., C. Dankers exc. 4to.

————— Hetzelfde portret. J. C. Philips sc. 8vo.

————— Dezelfde gravure in een 4to. randwerk, met adres van K. de Wit. 1743.

Lubbert Gerrits. Aetatis 77. Borstbeeld, rechts, in ovaal. M. Mierevelt. px., W. Delff sc. 4to.

————— Hetzelfde portret, links. J. Folkema sc. 8vo. — In een 4to. randwerk gegraveerd door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Aldert Volkerts. Aet. 76. Halverlijf. C. van Dalen sc. J. Rieuwertsz exc. 4to.

————— Hetzelfde portret. Borstbeeld links. P. Tanjé, sc. 8o. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Ries, Hans de, Aet. 66. Borstbeeld in ovaal. M. Mierevelt, p., W. Delff, sc. 4to.

——— Hetzelfde portret. J. C. Philips, sc. 8vo. In een 4to. randwerk met adres van K. de Wit. 1743.

Ring, I. J. de, Borstbeeld rechts. Lamb. Jac. p., W. Delff, sc. 4to.

——— Hetzelfde portret, links. J. Folkema, sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Wijbma, R. W. Kniestuk, zittende. J. de Backer p., S. Savery. sc. fol.

——— Borstbeeld van hetzelfde portret. A. van Buysen, sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Jan Gerritsz, van Emden. Aet. 55. Kniestuk. Uylenburgh p., C. van Dalen, sc. 8vo.

——— Hetzelfde portret. Borstbeeld links. J. Folkema sc. 8vo. — In een 4to randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Anslo, K. K., Borstbeeld. Rembrandt p., J. C. Philips, sc. 8vo. — In een 4to. randwerk met adres van K. de Wit. 1743.

Hesseling, P. A. Aet. 57. Halverlijf. C. de Pas, sc. fol.

——— Hetzelfde portret. Borstbeeld, links. J. Folkema, sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Pieter Pietersz. Borstbeeld, rechts. Gravure met een vierregelig vers. 4to.

——— Hetzelfde portret, links. J. Folkema, sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Wijngaard, T. G. van den, Aet. 80. Kniestuk, zittende in zijne boekerij. M. van Musscher p., A. Blooteling, sc. fol.

——— Borstbeeld van hetzelfde portret, links. P. Tanjé sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips met adres van K. de Wit 1743.

Abraham Dircksz. Aet. 55. Halverlijf. C. de Pas, sc. P. de la Burg. exc. 4to.

——— Borstbeeld van hetzelfde portret. A. van Buysen Jr. sc. 8vo.

——— Dezelfde gravure, in een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit 1743.

Jan Willemsz. Kniestuk, zittende met bijbel vóór zich en glas in de linkerhand. In olieverf. Hoog 0,19, breed 0,16. – Paneel.

——— Aet. 63. Borstbeeld. Gravure. 4to.

——— Hetzelfde portret. J. C. Philips, sc. 8vo. In een 4to. randwerk met adres van K. de Wit. 1743.

Galenus Abrahamsz. Borstbeeld, in ovaal. Copie naar M. van Musscher. Hoog 0,15, breed 0,11.— Paneel.

——— Hetzelfde portret. Zwarte kunst door M. van Musscher. 4to.

——— Copie links. P. van Gunst, sc. 4to.

——— Borstbeeld, met hoed. Gravure met vers door J. Antonides. fol.

——— Hetzelfde portret. J. C. Philips sc. 8vo. — In een 4to. randwerk met adres van K. de Wit. 1743.

Alenson, Hans. Borstbeeld. C. de Pas, del., A. van Buysen Jr., sc. 8vo. — In een 4to. randwerk, door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Grijspeer, Pieter. Borstbeeld. C. de Pas, del., S. Fokke, sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Braght, Tieleman van, Borstbeeld. A. Blooteling, sc., J. Riewerts en P. Arents, exc. 4to.

——————— Copie, links. S. Fokke, sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Louwer, Bartel. Halverlijf. Gravure met een 8 regelig vers. fol.

——————— Copie, links. J. Folkema sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Roscius, A. J. Borstbeeld, rechts. Gravure met 6 regelig gedicht. kl. folio.

——————— Borstbeeld, links. J. Folkema, sc. 8vo. In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit, 1743.

Joost Hendriks. Aet. 51. Halverlijf. Met 4 regelig vers van J. Zoet. C. de Pas, sc. 4to. — Gedrukt op een folio blad met 8 reg. vers van denzelfde in boekdruk.

——————— Dezelfde gravure, met verschillend 4 reg. vers. — Vroegere afdruk vóór het uitslijpen der jaartallen, met adres van J. Rieuwerts in plaats van den graveursnaam, enz.

——————— Verkleinde copie. Gravure zonder naam. 8vo.

Jacob Cornelisz. Hetzelfde portret. J. C. Philips, sc. 8vo. — In een 4to. randwerk met adres van K. de Wit. 1743.

——————— Kniestuk. C. de Visscher del. ad vivum, F. H. van den Hoove, sc. fol.

——————— Borstbeeld van hetzelfde portret. J. C. Philips sc. 8vo. — In een 4to. randwerk met adres van K. de Wit. 1743.

Bidloo, G. Borstbeeld in ovaal. G. Lairesse p., A. Blooteling sc. fol.

Rooze, G. Borstbeeld. S. Fokke sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Aker, L. K. Borstbeeld. P. Tanjé sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Nierop, D. R. Borstbeeld op titelblad. Gravure. G. van Goedesbergen. exc. 1658. 4to.

Nierop, P. R. van, Borstbeeld in versierd ovaal. Gegraveerd titelblad voor zijne werken, 1696. 4to.

Bidloo, L. Halverlijf. Zwarte kunst naar en door A. van Halen. 4to.

Fortgens, Mich. Borstbeeld in versierd ovaal. N. Bidloo p., P. van Gunst sc. fol.

——————— Hetzelfde portret, rechts. J. Folkema sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Graaf, L. W. de, Borstbeeld. P. Tanjé sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Schrijver, P. Borstbeeld. Anna Folkema, p., J. Folkema sc. 1739. 4to.

——— Dezelfde gravure. — Latere afdruk met bijgegraveerden steek.

——— Hetzelfde portret, vergroot. J. Folkema. sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Verduin, A. Aet. 60. Borstbeeld. J. Wandelaar del. ad vivum, J. Houbraken sc. 4to.

——— Hetzelfde portret. J. C. Philips sc. 8vo. — In een 4to. randwerk met adres van K. de Wit. 1743.

Houbakker, Joh. Borstbeeld in een door J. Goeree ontworpen ovaal. J. C. Leblon, p., J. Houbraken sc. 4to.

——— Vergroote copie, rechts. J. Folkema sc. 8vo. — In een 4to. randwerk door J. C. Philips, met adres van K. de Wit. 1743.

Aken, J. A. van, Aet. 53. Borstbeeld. Roetteekening door P. Bruijn. kl. 4to.

Wind, G. de, Halverlijf, in lijst. P. M. Brasser del., P. Tanjé sc. 1753. Callenfels exc. fol.

Schijn, Herm, Medaillon-portret op ivoor door (Henriëtta van Peene.) Hoog 0,9, breed 0,7.

——— Hetzelfde portret. J. Houbraken. sc. 4to.

——— Hetzelfde portret. J. C. Philips sc. 8vo. — In een 4to. randwerk met adres van K. de Wit. 1743.

Deknatel, Joh. Aet. 58. Halverlijf. C. van Noorden del. et sc. 4to.

——— Hetzelfde portret. J. Houbraken sc. 1762. 8vo.

Deknatel, Joh. Dezelfde gravure. — Vóór alle letter.

Wijnalda, Age. Borstbeeld. W. Hendriks del. ad vivum, I. de Wit Jz. sc. fol.

Vries, Klaas de, Halverlijf. Zittende in zijn studeervertrek. In olieverf. Hoog 0,24, breed 0,21. — Paneel.

——— — Borstbeeld van hetzelfde portret. H. Maarseveen del., R. Vinkeles sc. 1767. 8vo.

Hulshoff, Allard. Borstbeeld. R. Vinkeles sc. 8vo.

——— ——— Dezelfde gravure. Proefdruk vóór de letter.

——————— Als voren. — Op Chineesch papier.

——— — Silhouet. A. Z. sc. 8vo.

Vos, Willem de, Borstbeeld. J. Anspach del. ad vivum, R. Vinkeles sc. 8vo. — Proefdruk vóór de letter.

——————— Silhouet. D. Veelwaard sc. 1782. 8vo.

Vries, Cornelis de, Borstbeeld. R. Vinkeles sc. 8vo.

——————— Dezelfde gravure, vóór de letter.

Brouwer, J. Silhouet, met facsimile en 4 reg. vers. 8vo.

Heijningen, Gerardus van, Borstbeeld in ovaal. Gravure vóór alle letter. 8vo.

Nieuwenhuijzen, J. Halverlijf. J. B. Tétar van Elven del. et sc. fol.

——— ——— ——— Borstbeeld. A. de Lelie p., L. A. Claessens sc. 8vo.

——————— Hetzelfde portret. L. Portman sc. 8vo.

——————— Dergelijk portret. Gravure zonder naam. 4to.

——————— Borstbeeld. Lith. door van den Einde, 1827. 4to. Op Chineesch papier,

Nieuwenhuijzen, J. Grafmonument en penning. N. v. d. Meer sc. 8vo.

Geuns, Matth. van, Borstbeeld. R. Vinkeles sc. 8vo.

Geuns, S. J. van, Borstbeeld. R. Vinkeles sc. 8vo.

Hesselink, G. Borstbeeld. J. E. Marcus ad vivum del. et sc. 1803. 8vo.

Siegenbeek, M. Borstbeeld met facsimile. Davidsen p., Lith. door L. Springer. 4to.

Molenaar, Isaac. Borstbeeld. Lith. door. L. A. Vintcent. fol. — Op Chineesch papier.

Messchaert, Nic. Halverlijf. W. de Visser p., J. P. Lange sc. 1834. fol. — Op Chineesch papier.

Koopmans, R. Borstbeeld in ovaal. D. de Hoop p., P. Velijn sc. kl. fol.

Koopmans, W. Cnoop, Borstbeeld met facsimile. D. J. Sluijter sc. 8vo.

Muller, S. Borstbeeld met facsimile. J. Schoemaker Doyer p., D. J. Sluijter sc. 8vo.

——— Ouder. Borstbeeld met facsimile. Lith. door A. J. Ehnle, 1853. fol. Op Chineesch papier.

Sybrandi, S. K. Silhouet met facsimile. 8vo.

——— Halverlijf. Lichtdruk door H. G. de Boer. 4to.

Waard, S. K. de, Silhouet met facsimile. 8vo.

Kops, Jan, Halverlijf, met facsimile. J. C. Kops del., lith. door J. H. Neuman. fol. — Op Chineesch papier.

Gilse, J. van, Halverlijf, met facsimile. D. J. Sluijter sc. 8vo.

Gilse, J. van, Halverlijf, met facsimile. Lith. door S. Altmann. fol. — Op Chineesch papier.

———— Dezelfde lithographie, met adres van J. Leendertz.

Goot Pz., P. van der, Halverlijf met facsimile. D. J. Sluijter sc. 4to.

Mauve, W. C. Silhouet met facsimile. 8vo.

Sybrandi, K. Silhouet met facsimile. 8vo.

Halbertsma, J. H. Borstbeeld. Lith. door E. Desmaisons, 1850. fol. — Op Chineesch papier.

Hoekstra, Bz. S. Halverlijf met facsimile. Lith. door S. Altmann, 1858. fol. — Op Chineesch papier.

Gorter, K. S. Borstbeeld met facsimile. Lith. door W. Troost. fol.

B. Kerken en pastorieën.

Aalsmeer. Plan van de vergroote kerk. Bouwkundige teekening, 30 Aug. 1867, gr. br. folio. — Met bestek en voorwaarden. fol.

Alkmaar. Toegang tot de kerk, vóór de verbouwing in 1856. Uitvoerige teekening in kleuren door J. de Bleijker, 1876. br. fol.

———— Als voren, van binnen. Teekening in sepia door J. de Bleijker, 1876. gr. br. fol.

———— Toegang tot de kerk, na de verbouwing. Teekening in sepia door J. de Bleijker, 1876. br. fol.

Amsterdam.

Kerk bij *'t Lam.* Gezien van de Heiligewegspoort en van het Pesthuis. 2 Gravures uit von Zesen. br. fol.

Kerk bij '*t Lam*. Gezicht van de plaats. P. Schenk exc. br. 4to.

——— Als voren, eenigszins verkort. P. Schenk exc. br. 4to.

——— Dergelijke afbeelding. I. de Ram exc. br. 4to.

——— Als voren. (Allard) exc. br. 4to.

——— Als voren. Gravure met fr. en holl. opschrift. br. 4to.

——— Als voren. Gravure met opschrift op ontrold lint. br. 4to.

——— Verkleinde copie. Gravure gemerkt No. 4. 120.

——— Gezicht van de plaats na de verbouwing van 1839. Lithographie.

——— Van binnen met preekstoel zonder orgel links. O. I. inkt teekening. br. fol.

——— Van binnen met voorstelling van de doopbediening. L. F. du Bourg del., B. Bernaerts sc. 2 stuks. br. 4to.

——— Dergelijke afbeelding. O. I. inkt teekening door H. de Winter, 1742. br. fol.

——— Copie. S. Fokke. sc. 1743. br. fol.

——— Dezelfde kerk met voorstelling van het avondmaal. J. van Schley del. et sc. 2 stuks. br. 4to.

——— Binnenzijde, na de plaatsing van het orgel. J. van Meurs del., Dk. Veelwaard sc. 1794. br. fol.

——— Doopplechtigheid aldaar. C. Brouwer sc, br. 8vo,

Kerk bij *'t Lam.* Dezelfde gravure. Afdruk vóór alle letter.

——— Dezelfde plechtigheid aldaar. P. Wagenaar del. 1781. C. Philips Jz. sc. br. 4to.

Kerk *„bij den Toren."* Van binnen. Teekening met O. I. inkt uit het begin der 18e eeuw. br. 4to.

——— Dergelijke afbeelding. Gravure met fransch inschrift. 4to.

——— Als voren, grooter. Gravure zonder naam. 4to.

——— De kerk van binnen, met voorstelling van het avondmaal. H. de Winter ad vivum del., F. de Bakker sc. 1743. br. fol.

Kerk *„de Zon."* Van binnen, ziende van en naar den preekstoel. 2 Krachtige O. I. inkt teekeningen. gr. 4to.

——— Dergelijk gezicht naar den preekstoel genomen. Gravure zonder naam. 4to.

——— Van binnen met voorstelling van het Avondmaal. H. de Winter ad viv. del., A. van Buijsen Jr. sc. br. fol.

——— Na eenige veranderingen. De kerk van binnen. Teekening met O. I. inkt en kleuren. Groot breed folio.

——— Dezelfde kerk, van binnen, ziende naar het orgel. P. H. Schoute del. ad vivum, B. de Bakker sc. 1792. gr. br. fol.

——— Als voren. Origineele potloodteekening, met aanteekeningen voor den graveur.

——— Voorgevel van het gebouw als departement *„tot Nut van 't Algemeen"*. Gravure. 4to.

Kerk *„de Zon"*. Gezicht langs de kerk. O. I. inkt teekening door Jan Schouten. br. fol.

Kerk *„de arke Noach"*. Van binnen, van verschillende punten. 2 O. I. inkt teekeningen door C. Pronk, 1729. 4to.

——————— Gezien van den preekstoel. J. Verstegen del., C. Philips Jz. sc. br. 4to. — In twee verschillende staten.

——————— Avondmaalsviering aldaar. H. de Winter del., F. de Bakker sc. br. fol.

Kerkgebouw in de Bloemstraat. Voorgevel en binnenzijde. J. Verstegen del., C. Philips Jz. sc. 2 stuks. br. 4to.

Vergaderplaats der Collegianten. Van binnen, terwijl er college gehouden wordt. Gravure met fransch onderschrift. 4to.

Het Hofje in de Tuinstraat, aan de Zuidzijde bij de Baangracht. Teekening in O. I. inkt, gedateerd 1728. breed 4to.

Het weeshuis (Prinsengracht). H. Schoute del. ad vivum, met adres van Fouquet. br. fol.

Appelscha. De pastorie met plattegrond, gebouwd in 1867. Bouwkundige teekening. br. folio. — Met bestek en voorwaarden, 10 fol. blz.

Bovenknijpe. De Catechiseerkamer bij de kerk. Bouwkundige teekening. folio.

Dordrecht. Gesloopt 1866. De kerk van voren en van binnen. 2 Potloodteekeningen. br. 4to.

Franeker. Kerk en kosterswoning. 4 Bouwkundige teekeningen, Juni 1863. fol. — Met bestek en voorwaarden.

's Gravenhage. Ontwerp voor eene kerk. Gevels en plattegrond. Lith. door K. Stoffels, 1885. 4 bld. gr. fol. — Met bestek en voorwaarden. 8vo.

Hengeloo. De kerk vóór de verbouwing in 1883. Bouwkundige teekening door J. van der Goot, 1884. 4to.

Hengeloo. De kerk na de verbouwing. Teekening in kleuren door J. van der Goot, 1884. gr. fol.

Hollum. De kerk gebouwd in 1867, met plattegrond. Bouwkundige teekening. gr. fol. — Met bestek en voorwaarden.

Hoorn. De kerk vóór de verbouwing, van binnen. Potloodteekening. br. fol.

——— De kerk na de verbouwing. 3 Bouwkundige teekeningen. gr. fol.

——— De kerk van voren. Photographie. 4to.

Horn, den, Voorgevel van de oude en van de nieuwe (1880) pastorie. 2 Teekeningen op 1 bld. 4to.

Ilp, den, Kerk en pastorie, gebouwd 1865. Bouwkundige teekening. breed folio.

Meeden. De kerk, gesticht 1698, afgebroken 1872. Bouwkundige teekening. br. 8vo.

——— De kerk met plattegrond, gebouwd 1871. Bouwkundige teekening. gr. 4to.

Middelie. De pastorie. Bouwkundige teekening. Groot breed folio.

Midwolda. Pastorie met plattegrond. Bouwkundige teekening. folio.

Nieuwe Niedorp, De kerk van 4 zijden en plattegrond. Bouwkundige teekening. gr. br. fol.

Nieuwe Niedorp. Plan van het nieuwe orgel, ingewijd in 1882. Teekening in kleuren. groot folio.

Rottevalle. Plan van aan- en verbouw der pastorie. 2 Bouwkundige teekeningen. br. folio.

———— De kerk en pastorie. Photographie.

Stavoren. Grondplan der pastorie. Bouwkundige teekening. gr. 4to.

Steenwijk. Plattegrond en gevels van de pastorie. 2 Bouwkundige teekeningen. folio.

Surhuisterveen. De pastorie en plattegrond. Bouwkundige teekening. br. folio.

———— Plan eener vertimmering der kerk. Bouwkundige teekening br. folio.

Uithuizen. De kerk met plattegrond. Bouwkundige teekening. 4to.

Veenwouden. Kerk, pastorie en catechisatiekamer, gebouwd in 1865. Bouwkundige teekening. gr. 4to. — Met bestek en voorwaarden. 8vo.

Warns. Voorgevel van de kerk. Bouwkundige teekening. folio.

Winterswijk. Voorgevel en plattegrond van de pastorie. Bouwkundige teekening. br. fol.

Witmarsum. Afbeelding van het Menno Simons kerkje. H. Thepass del., D. Sluijter sc. br. fol.

———— De tegenwoordige kerk. Vóór- en achtergevel, doorsneê en plattegrond. Lith. door A. J. van Beek. 4 bld. fol.

Wolvega. De kerk met plattegrond gebouwd 1875. Bouwkundige teekening. br. folio.

———— De pastorie. Bouwkundige teekening. folio.

Workum. Plan voor vertimmering der pastorie. Bouwkundige teekening. fol.

Zaandam. (Vergaderplaats der Oude Vlamingen.) Afbeelding *„der voetwassinge zoals dezelve bij de oude Vlaamse Doopsgezinden in Holland, Groningen enz. geoefend word.*" H. de Winter ad vivum del., J. Folkema sc. br. fol.

Zuid-Zijpe. Kerk en kerkekamer. Bouwkundige teekening. folio.

C. Historieprenten.

Nov. 1533. „Die Wiedertäufer in Münster." J. C. Baehr p., lith. door Fr. Hanfstaengl, 1840. gr. br. fol. Op Chineesch papier.

1533—35. „Het tooneel der Hooft-Ketteren bestaande in verscheyde afbeeltsels van valsche Propheten, Naacktloopers....." C. van Sichem sc., W. Goeree exc. 1677. fol. — In perkamenten band.

1535. Oproer der Wederdoopers te Amsterdam. Verschillende afbeeldingen, door S. Fokke, uit Hortensius, Picart, e. a. 25 stuks 4to. en 8vo.

Omstr. 1680. „Klucht of vernieuwende gedachtenis van de Purgeerende Boontiens." Spotprent naar aanleiding van een voorval onder de Doopsgezinden. Gravure zonder naam. gr. br. folio. — Afdruk vóór het adres van J. Robijn.

Sept. 1683. Afbeelding van den troffel, waarmede A. Apostool den eersten steen legde voor de kerk „de Zon."

1782. Afbeelding van den dompeldoop te Rijnsburg. A. Hulk Pz. ad vivum del. et sc. 1782. br. fol.

1792 (?) Monument voor de Doopsgezinden. Hierop komen voor 4 tafereelen uit het N. Testament, portret van Menno, Avondmaalsviering, Doopbediening enz. D. Kerkhoff del., C. Brouwer sc. 1792. gr. br. fol.

NAAMREGISTER.

(WAAR DE NAAM VAN DEN SCHRIJVER OP DEZELFDE BLADZIJDE MEER DAN EENS VOORKOMT IS DIT DOOR DE LETTER *m* AANGEDUID.)

A.

B

C.

D.

I.

J.

M.

N.

O.

S.

T.

Blz.

U.

V.

W.

IJ.

Z.

DERDE AFDEELING.

OUDE EN NIEUWE LETTEREN.

I. GRIEKSCHE KLASSIEKEN.

Accipitrariae rei Scriptores nunc prinum editi. — Acc. de cura canum. gr. et lat. (ed. N. Rigaltius.) Lutetiae. 1612. 4to.

Achillis Tatii Erotica, gr. et lat. c. notis ed. C. Salmasius. L. Bat. 1740. ·

Actuarii Dissertatt. de affectibus animae et de dieta; ed J. F. Fischer. Lipsiae. 1774.

Adagia sive Proverbia Graecorum, ex Zenobio Diogeniano et Suidae collectaneis gr. et lat. scholiis illustrav. A. Schottus. Antwerpiae. 1612. 4to.

Adamantii Physiognomonicon; lat. ed. J. Cornarius. Basileae. 1544.

Aeliani, Cl. Tactica, gr. et lat. ed. S. Arcerius L. Bat. 1613. 4to.

——— De natura animalium; gr. et lat. ex ed. C. Gesneri. Lugduni. 1616.

——— idem liber, gr. et lat. c. animadvv. varr. et A. Gronovii. Londini. 1744. 2 vol. 4to.

——— Varia historia, c. notis varr. ed. A. Gronovius. L. Bat. 1731. 4to.

Aeschinis Dialogi socratici III, gr. et lat. ill. J. Clericus. — Acced. Sylvae philologicae. Ultraj. 1711.

— — III, gr. et lat. rec. illustrav. P. Horreus. Leovard. 1718.

Aeschylus, gr. et lat. c. scholiis graecis et versione et comment. Th. Stanleyi. Londini. 1673.

— — gr. et. lat. c. scholiis gr. et commentar. varr. J. C. de Pauw. Hagae Comit. 1745. 2 vol. 4to.

— — Prometheus, Septem ad Thebas, Sophoclis Antigone, Euripidis Medea, Hecuba, Phoenissae, Hippolytus et Bacchae, emendatae (a R. F. P. Brunck.) Argentorati. 1779—80. 2 vol.

Starck, J. A., De Aeschylo et de tragoedia: Prometheus vinctus. Göttingae 1763. 4to. (zie: P. v. Spaan, de Antiphone.)

— — Tragoediae septem, ex recens. C. G. Schütz. Halis. 1782. 2 vol.

Abresch, F. L. Animadvv. ad Aeschylum. Mediob. 1743.

Aesopiae Fabulae gr. recens., notas addidit J. C. G. Ernesti. Lipsiae. 1781.

Agathias, De imperio Justiniani Imperat. gr. lat. ex ed. B. Vulcanii. L. Bat. 1594. 4to.

Alciphronis Epistolae, gr. et lat. recens. illustrav. C. Bergler. Lipsiae. 1715.

Alexander Trallianus Rhazes de pestilentia, cum J. Goupili castigationibus, gr. Lutetiae. 1548.

Alexander de figuris; Phoebammenos de schematibus oratt. et Minucianus de sedibus argumentorum, gr. et lat. ed. emend. L. Norrmann. Upsalae. 1690.

Ammonius de vocabulorum differentia. — Acced. Opuscula Eranii Philonis Lesbonactis cett. gr. et lat. ed. illustrav. L. C. Valckenaer. L. Bat. 1739. 4to.

Anacreon gr. et lat. c. comment. ed. J. Barnes. Cantabrig. 1705.

Anacreontis et **Sapphontis** Carmina, gr. et lat. notas adjec. T. Faber. Salmurii. 1680.

Anthologia Graeca Constantini Cephalae; nunc primum edita gr. et lat. c. commentar. J. J. Reiske. Lips. 1754.

——— Epigrammatum diversorum, gr. et lat. ed. Stephanus. Parisiis. 1566. 4o.

——— Graeca, c. notis varr. et versione H. Grotii, ed. H. de Bosch. — Acced. H. de Bosch, Observationes, ed. D. J. van Lennep. Ultrajecti. 1795—1822. 5 vol. 4to.

——— Poetica, ed. F. C. Harless. Norinbergae. 1775.

Antonini Liberalis Transformationes; gr. et lat. notas adj. T. Muncker. Amstelod. 1676.

——— gr. et lat. c. notis varr. et suis ed. H. Verheyk. Amstelod. 1774.

Apollodori Atheniensis Bibliotheca, sive de Diis; gr. et lat. c. notis T. Fabri. Salmurii. 1661.

——— rec. notas adj. C. G. Heyne. Göttingae. 1782. 4 vol.

Apollonius Pergaeus, de conicis, et Serenus Antiss. de sectione cylindri, gr. et lat. ed. E. Halley. Oxoniae. 1710. fol.

——— De sectione rationis. — Acced. Pappi Alexandrini praefatio, gr. edit. etc. E. Halley. Oxoniae. 1706.

Apollonii Rhodii Argonautica, gr. et lat. c. commentario ed. J. Hoelzlinus. L. Bat. 1641.

——— gr. ed.; emend. R. F. P. Brunck. Argentorati. 1780.

Apollonii Alexandrini Grammaticus. De Constructione. Venetiis 1495. fol. (zie Theodorus Gaza.)

——— id. liber gr. et lat. c. notis Sylburgii. Francof. 1590. — Acced. P. Rami, Defensio pro Aristotele, adversus J. Schecium. Lausannae. 1571. 1 vol. 4to.

Apollonii Sophistae Lexicon Homericum, gr. et lat. ed. J. B. de Villoison. Lutetiae. 1773. 2 vol. 4to.

Appiani Alexandrini Historiar. romanar. quae supersunt. gr. et lat. c. notis varr. A. Tollius. Amstelod. 1670. 2 tom.

——— gr. et lat. c. notis varr. et suis ill. J. Schweighäuser. Lipsiae. 1785. 3 tom.

——— lat. ex F. Beraldi interpretat. Lugduni 1588.

Arataeorum Syntagma, ed. H. Grotius, gr. et lat. c. figuris. L. Bat. 1600. 4to. (met eigenhandige aanteekeningen van N. Heinsius.)

Arati Phaenomena; c. Theonis scholiis. — Acced. Annott. in Eratosthenis Castaterismos et Dionysii hymnos (ed. H. Dodwell??) Oxoniae. 1672. Insunt varia de Musica scripta.

Archimedis Opera, gr. et lat. — Acced. Eutochii Ascalonitae scholia. Basileae. 1544. fol.

Aretaeus Cappadox, de causis et signis morborum, gr. et lat. ed H. Boerhave. L. Bat. 1723 fol.

Aristiaeneti Epistolae, gr. et lat. ed. J. Bongarsius. Parisiis. 1605.

— — — Epistolae, c. notis varr. ed. F. L. Abresch. Zwollae. 1749.

Aristarchus Samius, De magnitudinibus et differentiis solis et lunae, nunc prim. gr. et lat. ed. J. Wallis. Oxoniae 1688. — Accedit Pappi Alexandrini Fragmentum mathematicae collectionis; gr. et lat. ed. J. Wallis. ibid. 1688.

Aristidis Orationes. Florentiae, 1517. fol. (Zie Orationes et Oratores.)

— — — Orationes, gr. et lat. cum vett. scholiis et prolegomenis S. Jebb. Oxoniae. 1722. 4to.

— — — Oratio ad Leptinem; Libanius pro Socrate; Aristoxeni rythmicorum fragmenta, ed. J. Morellius, gr. et lat. Venetiis. 1785.

Aristophanis Comoediae, gr. et lat. cum emendat. J. Scaligeri. L. Bat. 1625.

——— gr. et lat. c. notis varr. ed. L. Kusterus. Amstelodami. 1710. fol.

——— gr. et lat. c. notis ed. P. Burmannus Secundus. L. Bat. 1760. 2 tom. 1 vol. 4to.

——— gr. et lat. emendavit R. F. P. Brunck. Argentorati. 1783. 3 vol.

——— Plutus, c. scholiis vett. recognovit T. Hemsterhuis. Harlemi 1744.

——— Plutus, c. notis varr. et Coluthi raptus Helenae, c. s. animadvv. ed. F. C. Harless. Norimbergae. 1776.

Aristoteles De animalium generatione, c. Philoponi, S. Johannis Grammatici comment. gr. et lat. ·ex interpret. Theodori Gazae. Venetiis. 1526. fol.

Politica, sive de republica, c. scholiis et comment. Victorii. Basileae. 1582. fol.

— — De arte poetica, gr. et lat. c. notis T. Winstanly. Oxoniae. 1780.

Victorii, P. Commentarii in libros Aristotelis de arte dicendi. Basileae. 1549. — Acced. J. Omphalii. De officio et protestate principis. ibid. 1550. 1 vol.

(C. inscript. autographa J. Oporini in fronte libri.)

— — Commentarii in eosdem Aristotelis libros. Florentiae. 1579.

— — Variae lectiones. Florentiae. 1553.

Ammonii Vita Aristotelis, gr. et latine, c. scholiis Nunesi. L. Bat. 1621.

Ammonii Hermiae Commentarius in Aristotelem de interpretatione, gr. et lat. (curav. J. Piersonus.) Alexander Aphrodisiensis, De fato etc. Londini 1658. Ptolemaei Euergetes Monumentum Adulitanum, gr. et lat. ed. Leo Allatius. L. Bat. 1674. 1 vol.

Mureti, M. A. Comment. in Aristotelis ethica ad Nicomachum. Ingolstadii. 1702. — J. Casi Commentar. in Oeconomica Aristotelis. Hanoviae. 1598. 1 vol.

Arrianus, De venatione, gr. et lat. edente L. Holstenio. Parisiis. 1644. — Lucianus de morte Peregrini. gr. et lat. c. notis T. Fabri. ibid. 1653. 1 vol. 4to..

Arrianus. Zie **Xenophon**.

——— Tactica etc., gr. et lat. c. notis varr. ed. N. Blancardus. Amstelod. 1683.

——— Expeditio Alexandri. gr. et. lat. ed. J. Gronovius. L. Bat. 1704. fol.

Artemidori Oneirocrita; gr. et lat. ed notis illustrav. N. Rigaltius. Lutetiae. 1603. 4to.

Astronomica Veterum scriptorum isagogica, graeca et latina; c. vers. lat. (Genevae.) 1589.

Athenaeus Deipnosophist. gr. Basileae. 1535. fol.

——— gr. et lat. c. notis varr. ed. Is. Casaubonus. L. B. 1657. fol.

Weston, S. Hermesianax, s. Conjecturae in Athenaeum etc. Londini. 1784.

Bionis et **Moschi** Que supersunt, gr. et lat. c. notis ed. J. Heskin. Oxoniae. 1748.

Callimachi Hymni, Epigrammata et Fragmenta, ex recens. J. G. Graevii, e. ejusd. et varr. et Spanhemii notis. Ultraj. 1679. 2 vol.

——— Hymni etc. c. notis varr. et nunc primum editis T. Hemsterhusii et D. Ruhnkenii recens. gr. et lat. ed. J. A. Ernesti. L. Bat. 1761.

Chariton, gr. et lat. c. notis ed. J. P. d'Orville. Amstelod. 1750. 4to.

Dionis Chrysostomi Orationes graece. Venetiis. 1551.

——— Orationes 80, gr. et lat. c. notis varr. et F. Morelli. Lutetiae 1604. fol.

——— Orationes ex recens. J. J. Reiske cum ejusd. et alior. animadvv. Lipsiae. 1784. 2 vol.

Cleomedis Meteora. gr. et lat. emend. illustrav. R. Balfoer. Bord. 1605. 4to.

Coluthi Raptus Helenae, gr. et lat. c. notis varr. et suis ed. J. D. a Lennep. Leovardiae 1747.

Cyri Theodori Prodromi exulans amicitia. gr. et lat. ed. C. Gesnerus. Parisiis. 1549. 4to.

Damiani philosophi Heliodori Larissei, De opticis libri II. Nunc primum editi, illustrati ab E. Bartholino. Parisiis. 1657. 4to.

Demosthenis et **Aeschinis** Opera, gr. et lat. ex recens. A. Schotti et Wolfii. Francof. 1604. fol.

———— gr. et lat. ed. J. Taylor. — Acced. Aeschines. Cantabrig. 1747. 2 tomi. 4to.

———— Oratio de symmoriis, annotatt. instrux. H. Amersfoordt. L. Bat. 1821.

Versteeg, W. H. Specimen, quo oratio Philipp. 4ta Demostheni abjudicatur. Groningae. 1718.

Becker, A. G. Demosthenes als Staatsmann u. Redner. Halle. 1815. 2 Thle.

Demosthenes als Bürger u. Schriftsteller. Quedlinburg. 1830.

Dexippi, Eunapii, Malchi et Menandri Eclogae legationum, Omnia gr. e Codice ed. D. Hoeschelius. Aug. Vind. 1603.

(Didymus) Homeri Interpres pervetustus. ed. J. Lascaris. Romae. 1517. fol.

Diodori Siculi Bibliotheca historica, gr. et lat. ed. P. Wesseling. Amstelod. 1746. 2 vol. fol.

Dionis Cassii Historia Romana, gr. et lat. c. notis varr. ed. H. S. Reimarus. Hamburgi. 1750. 2 vol. fol.

Dyonisii Halicarnassensis Antiquit. rom., lat. ex edit. A. Porti. (L. Bat.) 1590.

—— —— Opera, gr. et lat. ed. J. Hudson. Oxoniae. 1704. 2 vol. fol.

—————— De structura orationis, ex recens. J. Uptoni, gr. et lat. c. notis suis et F. Sylburgii. Londini 1747.

Aelius Dionysius de indeclinabilibus verbis, ex Comment. Eustathii electa etcet. onder den titel van: Thesaurus Cornucopiae et horti Adonidis. Venetiis. 1496. fol.

Diophanti Arithmetica, gr. et lat. c. commentariis C. Bacheti Tolosae. 1670 fol.

Dioscoridis Opera, gr. et lat. cum scholiis J. A. Saraceni. Hanoviae. 1598. fol.

Epigrammata Graecorum, annotatt. J. Brodaei et V. Obsopaei et graecis scholiis illustrata. Francof. 1600. fol.

Epistolae Basilii Magni, Libanii, Chionis, Aeschinis et Isocratis oratorum, Phalaridis Tyranni, Bruti Romani, Apollonii Tyanensis, Juliani Apostatae. Epistolae diversorum philosophorum, oratorum, rhetorum XXVI. Venetiis. 1499. 2 vol. 4to.

Epistolae Graecanicae mutuae Oratorum cet. gr. et lat. ed. J. Cujacius. Aurel. Allobrog. 1606. fol.

Erotiani Onomasticon Hippocrateum, c. annott. B. Eustachii. Ejusd. libellus de multitudine. Venetis. 1566. Opuscula de re rustica, jam primum composita et edita a J. Camerario. Norimbergae. 1577. — P. Jovii Descriptio Larii lacus. Venetiis. 1559. 1 vol. 4to.

Etymologicum Magnum Graece, Mediol. 1499. fol.

— — — gr. illustr. F. Sylburgius. (Heidelb.) 1594. fol.

Kulenkamp (L.) Emendationes in Etymologicum Magnum. Göttingae, 1765. 4to.

Euripidis Opera gr. et lat. c. comment. J. Barnesii. Cantabr. 1693. fol.

— Opera, gr. et lat. cum scholiis et notis varr. ed. S. Musgrave. Oxoniae. 1778. 4 tom. 4to.

— Hecuba, Orestes, Phoenissae et Alcestis, gr. et lat. c. scholiis vett. et notis J. King cur. F. Morell. Londini. 1748. 2 vol.

— Phoenissae, scholiis et notis instruxit L. C. Valckenaer. Franequerae. 1755. 4to.

— Supplices mulieres, gr. et lat. notis illustrav. J. Markland. Londini. 1763. — Acced. Ejusdem Hippolytus, gr. cum notis J. Marklandi. Oxoniae. 1756. 1 vol. 4to.

— — Hippolytus, gr. et lat. c. notis L. C. Valckenaer. L. Bat. 1768. — Acced. L. C. Valckenaer, Diatribe in Euripidis perditorum dramatum reliquias. ibid. 1767. 1 vol. 4to.

— Iphigenia in Aulide et Tauride, gr. et lat. recens., notas adjecit J. Markland. Londini 1771.

Eustathii Scholia in Homerum (cum textu Homeri) omnia graece) ed. N. Majoranus. Romae. 1542. 4 vol. fol.

— — Commentarius in Homeri Illiadem gr. et lat. c. notis A. Politi (Liber A—E). Florentiae. 1730. 3 vol. fol.

Eustathii Commentarius in Homeri Iliadem, versio antiqua ante Politum, continens Rhapsod. I—III. MSS. seculi XVIti. fol.

Eustathius de Ismeniae et Ismenis amoribus, gr. et lat. c. notis G. Gaulmini. Lutetiae. 1618.

Galeni Opera, lat. ex nona Juntarum editione. Venetiis. 1625. 5 vol. fol.

Geographiae Veteris Scriptoris graeci minores; gr. et lat. c. notis ed. J. Hudson. Oxoniae. 1698. 4 vol.

Geoponica sive De re rustica liber; gr. et lat. c. notis ed. P. Needham. Cantabrig. 1704.

Georgius Chemistus Pletho, de iis, quae post pugnam Mantinensem apud Graecos gesta sunt. Illustrav. H. J. Reichard. Lips. 1770.

Gregorius Corinthius, De dialectis. emend. illustrav. G. Koen. L. Bat. 1766.

Harpocrationis Dictionarium in decem rhetores, c. notis P. J. Maussaci. Parisiis. (1614.) 4to.

——————— De vocibus liber, sive dictionarium, c. notis J. Gronovii. — Acc. notae H. Valesii. L. Bat. 1690. 4to.

Hecataei Abderitae Fragmenta de historia vett. Hebraeorum, gr. et lat. c. commentario perpetuo P. Zornii. Altonae. 1730.

Heliodori Aethiopica, gr. et lat. emend. H. Commelinus, c. ejusd. notis. L. Bat. 1611.

Hephaestionis Enchiridion Demetris et poemata c. scholiis antiquis et animadverss. J. C. de Pauw. Trajecti. 1726. 4to.

Hermetis Trismegisti Poemander c. commentar. H. Rosselii in quo agitur de Sancta Trinitate. Coloniae. 1630. 6 tom. 1 vol. fol.

Hermogenes De arte oratoria, gr. et lat. c. commentar. J. Laurentii. Coloniae. 1614.

Herodiani Historiae, gr. et lat. c. notis H. Stephani. Paris 1581. 4to.

——————— gr. et lat. c. notis ed. J. H. Boeklerus. — Acced. Index graec. B. Scheidii. Argentorati. 1662.

Aelii Herodiani Philetherus, nunc prim editus. L. Bat., 1759. (Zie Moeris Atticista).

Herodotus, gr. et lat. ed. J. Gronovius. Amst. 1701. fol.

——— gr. et lat. c. notis varr. ed. P. Wesseling. ibid. 1763. fol.

History, with notes etc. G. Rawlinson. 4 vol. London. 1858—60. 4to.

Porti, A. Dictionar. jonicum graeco-latinum, s. Index in Herodotum etc. Francof. 1603.

Hesiodus, gr. et lat. cum scholiis graec. ed. D. Heinsius L. Bat. 1603. 4to.

——— c. notis varr. ed. J. Clericus. Amstelod. 1701.

Wintertoni R. Observationes in Hesiodum. Londini 1712. (Zie Poetae minores.)

——— Theogonia, ed. D. J. van Lennep. Amst. 1843.

Hesychii Dictionarium graece, Florentiae. 1520. fol.

——— Lexicon, gr. c. notis varr. ed. C. Schrevelius. L. Bat. 1668. 4to.

——— Lexicon, gr. et lat. ed. J. Alberti. L. Bat. 1746. 2 vol. fol.

——— Glossae sacrae, gr. ex universo illius opere excerpsit, in usum interpretationis libror. sacrorum illustrav. J. C. G. Ernesti. Lipsiae. 1785.

Hesychii Milesii Opuscula. J. Meursius prim. gr. et lat. ed. et notas suas adj. L. Bat. 1613.

Hieroclis Commentarius in carmina aurea de providentia et fato etc., gr. et lat. notis ed. P. Needham. Cantabrig. 1709.

——— Commentarius in aurea carmina Pythagorae, gr et lat. emend. c. notis ed. Warren. Londini. 1742.

Hippocratis Opera, gr. et lat. ed. A. Foesius. Acc. Oeconomia Hippocratea. Francofurti. 1624. fol.

——— et **Galeni** Opera. gr. et lat. ed. R. Chartier. Lutetiae. 1679. 13 tom. 9 vol. fol.

——— Ορκος sive Jus Jurandum rec. illustrav. J. H. Meibomius. L. Bat. 1643. 4to.

Historiae Poeticae Scriptores antiqui: Apollodorus, Conon, Ptolemaeus, Parthenius et Antoninus Liberalis, gr. et lat. c. notis ed. T. Gale. Parisiis. 1675.

Homerus, gr. et lat. c. scholiis graecis et notis ed. J. Barnes. Cantabrigiae. 1711. 2 vol. 4to.

——— Opera, ex recens. et c. notis S. Clarkii, ed. c. notis J. A. Ernesti. Lipsiae 1759. 5 vol.

——— Ilias, gr. et lat. ed. A. Portus. Genevae. 1609.

——— Iliadem A. (scholia in) gr. et. lat. notis illustr. primus ed. A. Bongiovanni. Romae. 1740. 4to.

——— Iliados liber I et II c. paraphrasi gr. inedita ed. c. notis E. Wassenbergh. Franeq. 1783.

——— Ilias, latino carmine reddita, Helio Eobano Hesso interprete. Basileae. 1540.

——— Hymnus in Cererem, nunc prim. ed. D. Ruhnkenius. L. Bat. 1780.

Homeri Hymnus in Cererem. gr. cum interpretatione latina J. H. Vossii. L. Bat. 1781.

Seberi, W. Index vocabulorum Homeri. 1604.

Duporti, J. Gnomologia Homeri. Cantabrig. 1660. 4to.

Cuperi, G. Apotheosis, vel Consecratio Homeri. Amstelod. 1683. 4to.

Historia Critica Homeri, coll. a L. Kustero. Fcofurti ad V. 1696. — J. Tzetzae Carmina Iliaca, nunc prim. ed. G. B. Schirach. Halae. 1735. — C. A. Klotzii Epistolae Homericae. Altenburgi. 1764. 1 vol.

Riccii, A. M., Dissertationes Homericae. Florentiae. 1740. 3 vol.

Feith, E. Antiquitates homericae. Argentor. 1743.

Damm, C. T. Novum lexicon graec. et. etymolog. reale in Homerum et Pindarum. Berolini. 1765.

Horapollinis Hieroglyphica, gr. et lat. c. notis varr. ed. J. C. de Pauw. Trajecti ad Rh. 1727. 4to.

Hygini Fabulae et Astronomica. Basileae, 1541 fol. (zie Theophrastus.)

Hypatus de partibus corporis; gr. et lat. cum notis D. W. Trilleri et J. S. Bernard. Voorafgaat: Anonymi introductio anatomica; gr. et lat. L. Bat. 1744.

Isocratis Orationes et Epistolae, gr. et lat. c. interpret. H. Wolfii. Parisiis. 1593.

Frölich, G. Das Buch Isocratis vom Reich zu Nicocli dem Künig in Cypern geschriben. Z. pl. 1548. 4to.

Jamblichus de mysteriis Egyptiorum; Proclus in Platonis Alcibiadem; idem de sacrificio; Synesius, de somniis; Psellus. Alcinous Speusippus, Xenocrates etc. (Omnia latine). Venetiis. 1497. fol.

——— De mysteriis, gr. et lat. ed. F. Gale. Oxoniae. 1678. fol.

——— Hetzelfde boek. Rec. G. Parthey. Berol 1857. 8vo.

——— De vita Pythagorae, et Protrepticae orationes, gr. et lat. ed. J. Arcerius. Heidelbergae 1598. 4to.

——— De vita Pythagorae, gr. et lat. illustrav. L. Kuster. Amstelod. 1707. 4to.

——— Eadem editio, met eigenh. aanteekeningen van L. C. Valckenaer. 4to.

——— In Nicomachi Geraseni Arithmeticam introductionem, et de Fato, gr. et lat. illustrav. S. Tennulius. Arnhemi. 1668. 4to.

Julii Pollucis Onomasticon. Latine ed. R. Gualtherus. Basileae. 1541. 4to.

——— Hetzelfde boek. gr. et lat. c. notis varr. et Ledernini et F. Hemsterhusii. Amstelod. 1706, 2 vol. fol.

Lascaris, C. De octo partibus orationis. Ejusd. De constructione etc. grammatica. Venetiis (vooraan een onuitgegeven gedicht van D. Heinsius.) 1512.

——— De octo partibus orationis, una cum ejusd. auctoris opusculis etc. Venetiis. 1540.

Libanii Sophistae Epistolae, gr. et lat illustrav. J. C. Wolfius. Amstelod. 1738. fol.

Libanii Sophistae Praeludia oratoria 72, Declamatt. et Dissertt. gr. et lat. c. notis varr. et F. Morelli. Parisiis. 1606. 2 vol. fol.

Orationes XVII. gr. et lat. A. Bongiovanni nunc primum e Codicibus eruit, notis illustravit. Venetiis. 1754. 4to.

— — Orationes et declamationes, recens. et illustrav. J. J. Reiske. Altenburgi. 1784. vol. I (en eenig). 4to.

Longus, gr. et lat. illustrav. P. Moll. Franeq. 1660. 4to.

— — Pastoralia. gr. et lat. c. notis G. Jungermann. Hanoviae. 1605.

— — idem liber, gr. et lat. ex recens. et c. animadv. J. C. B. d'Ansse de Villoison. Parisiis. 1778.

——— idem liber, gr. et lat. c. notis varr. et suis ed. B. G. L. Boden. Lipsiae 1787.

— — Daphnis et Cloe, traduit par de Marcassus. Paris. 1626.

Lycophronis Alexandra, c. Isaaci sive Joh. Tzetzae comment. ed. J. Potterus. Oxonii. 1702. fol.

Lysias, gr. et lat. c. notis ed. J. Taylor. Londini. 1739. Acced. J. L. Schlosser, Vindicatio N. Foederis locorum ex libris historicis, quorum integritatem J. Marklandus in notis ad Lysiam suspectam reddidit. Hamburgi. 1742. 1 vol. 4to.

Manethonis Apotelesmatica, gr. et lat. Nunc primum edita cura J. Gronovii c. ejusd. notis. L. Bat. 1698. 4to.

Mathematici Veteres, Athenaeus, Apollodorus, Philo, Bito, Haero, ceteri, gr. et lat. (ed. M. Mattaire) Lutetiae. 1693. fol.

Maximi Tyrii Dissertatt. XLI: gr. et lat. illustrav. notis D. Heinsius. L. Bat. 1607.

——— Idem liber, ed. 2a emendatior. ibid. 1614.

——— Idem liber ex rec. Davisii ed. 2a. Lond. 1740. 4to.

Meleagri Gadareni Idyllion, J. B. Zenobetus primus edid. et illustrav. Romae. 1759. 4to.

Menandri et **Philemonis** Reliquiae, gr. et lat. c. notis H. Grotii et J. Clerici. Amstelod. 1709.

(Gronovii J.) Infamia emendatt. in Menandri reliquias, aucta a Phileleuthero Lipsiensi. L. Bat. 1710.

(Bentley, R.) Phileleutheri Lipsiensis emendatt. in Menandri et Philemonis reliquias, ex nupera edit. J. Clerici ed. P. Burmanno. Traj. ad Rhen. 1710. — Philargyrii Cantabrig. (J. C. de Pauw) Emendatt. in Menandri et Philem. reliquias ex nupera ed. J. Clerici, c. praef. J. Clerici. Amstelod. 1711. 1 vol.

Mercurii Trismegisti Pimandras, gr. et lat. ed. F. Flussas. Burdig. 1574. 4to.

Michaelis Apostolii Proverbia graeca, gr. et lat. c. notis varr. et P. Pantini. L. Bat. 1653. 4to.

Meoris Atticista, Lexicon atticum, c. notis varr. illustrav. J. Pierson. — Acced. Aelii Herodiani Philetherus, nunc prim. editus. L. Bat. 1759. Zie Herodianus.

——— De vocibus atticis et hellenicis; Gregorius Martinus de graecar. literar. pronunt. ed. J. Hudson. Oxoniae. 1772.

Musaei, Moschi et **Bionis** omnia. — Acced. Selectiora Theocriti gr. et lat. ed. D. Withfordus. Lond. 1655. 4to.

Musaeus, De Herone et Leandro. Recens. c. notis varr. et suis ed. J. H. Kromayer, gr. et lat. Halae. 1721.

——— gr. et lat. c. scholiis gr. nunc primum editis ex recens. M. Röver, qui notas adjecit. L. Bat. 1737.

——— De Herone et Leandro, gr. et lat. c. P. Francii et suis notis ed. J. Schrader. Leovardiae. 1742.

Musicae Antiquae Auctores septem, M. Meibomius restituit et explicavit. Amstelod. 1652. 2 tom. 1 vol. 4to.

Nemesius, De natura hominis; gr. et lat. notis illustrat. Oxoniae. 1671.

Nicandri Theriaca et Alexipharmaca, gr. et lat. c. scholiis vett. interprete J. Gorraeo. Parisiis. 1567. 4to.

Nonni Panopolitae Dionysiaca c. P. Cunaei, D. Heinsii et J. Scaligeri notis, gr. et lat. Hanoviae. 1610.

Onosandri Strategeticus. gr. et gall. ed. N. Schwebelius. Norimbergae. 1762. fol.

Oppianus, De venatione et de piscatu, gr. et lat. c. commentar. ed. C. Rittershusius. L. Bat. 1597.

——— Idem liber, c. paraphrasi gr. librorum de aucupio, gr. et lat. curav. J. G. Schneider. Argent. 1776.

Orationes Rhetorum graecorum: Aphthonii, Hermogenis, Aristotelis Rhetorica, Poetica, Sopater etc. Venet. 1508. 2 tom. 4to.

——— horum Rhetorum: Aeschinis, Lysiae, Alcidamantis, Antisthenis, Demadis, Andocidis, Isaei, Dinarchi, Antiphontis, Lycurgi, Gorgiae, Lesbonactis, Herodis, Aeschinis et Lysiae vitae. Romae. 1513. 2 partes. — Acced. Aristidis Orationes. Florentiae. 1517. 1 vol. fol.

Oratorum Veterum Orationes, gr. et lat. recens. H. Stephanus. Genevae. 1573. fol.

Excerpta Varia Sophistarum graecor. ac Rhetorum: Heracliti, Libanii, Nicephori cett. ex primo tomo nondum edito varr. antiquor. L. Allatii. Romae. 1641.

Rhetores Selecti: Demetrius Phalereus, Tiberius rhetor, Anonymus sophista et Severus Alexandrinus, gr. et lat. ed illustrav. T. Gale. Oxoniae. 1676.

Oratores Graeci; c. commentariis integris varr. et suis ed. J. J. Reiske. Lipsiae. 1770. 12 vol.

Orphei Argonautica, hymni, de lapidibus. gr. et lat. c. notis A. C. Eschenbach. Trajecti ad Rh. 1689.

——— Opera, c. notis varr. ed. J. M. Gesnerus. Lipsiae. 1764.

——— De lapidibus, ex edit. J. M. Gesneri, rec. notas adjecit F. Tyrwhitt. Londini 1781.

Esschenbach, A. C. Epigenes; de poësi Orphica; in carmina Orphica comment. Norimbergae. 1702.

Palaephatus, De non credendis fabulosis narrationibus, interprete Phasiniano Bononiensi. Argentorati. 1517. Praecedit Pierii Valieriani de honoribus Gurcensi Caesareo Italiae vicario urbem ingredienti habitis, oratio, ibid. 1513. — A. Mancinelli De parentum cura in liberos, etc. ibid. 1513. — Epistolae clar. viror. lat. gr. et. hebraicae ad J. Reuchlinum missae. Tubingae. 1514. 1 vol. 4to.

——— De incredibilibus; gr. et lat. ed. M. Bruinerus. Upsalae. 1663.

——— Gr. et lat. c. notis varr. ed. P. Pater. Francof. 1686.

Palaephatus c. notis J. F. Fischeri. Lipsiae. 1761.

Palladius, De febribus; gr. et lat. c. notis varr. ed. J. S. Bernard. L. Bat. 1745.

Parthenius, De amatoriis affectionibus, gr. et lat. J. Cornario interprete. Basileae. 1531.

Pauli Silentiarii Carmen in Thermas Pythias, gr. et lat. recens. F. Morellus. Lutetiae. 1598.

Paulus Aegineta, Medicus, Venetiis. 1528. -- Ejusd. de re medica, lat. per J. Guinterium. Parisiis. 1532. 1 vol. fol.

De re medica, graece, ed. Gemusaeus. Basileae. 1538. fol.

Pausaniae Graeciae descriptio (Graece c. praefat. M. Musuri.) Venetiis. 1516. fol.

-- Idem liber. gr. et lat. ed. J. Kuhn. Lipsiae. 1626. fol.

Phalaridis Tyranni, Apollonii philosophi, Mithridatis et Bruti Epistolae. gr. Venetiis. 1498. 4to.

- - - - Epistolae, gr. et lat. recens. et illustrav. C. Boyle. Oxoniae. 1718.

- Epistolae, gr. et lat. c. comment. J. D. a Lennep et L. C. Valckenaer. — Acc. R. Bentleji dissertatio de Phalaridis et ceterorum epistolis et de Esopi fabulis. Groningae. 1777. 2 vol. 4to.

Eranii Philonis Lesbonactis cett. gr. et lat. ed. illustrav. L. C. Valckenaer. L. B. 1739. (Zie Ammonius.)

Philobisantius, De septem orbis spectaculis; gr. et lat. c. notis L. Allatii. Romae. 1640.

Philostratorum Opera, ed. G. Olearius. Lipsiae. 1709. fol.

Photii Bibliotheca, gr. et lat. illustraver. D. Hoeschelius et A. Schottus. Rothomagi. 1653. fol.

Physiognomici Scriptores veteres, gr. et lat. c. notis varr. J. G. F. Franz. Altenburgi. 1780.

Pindarus, graece, cum scholiis graec. Romae. 1515. 4to.

—— — Nemea et Isthmia, c. scholiis vett. Basileae. 1540. 4to.

—— — gr. et lat. c. notis N. Sudorii. Oxoniae 1698. fol.

—— — gr. et lat. c. notis C. G. Heynii. Gottingae. 1773. — Acced. Pindaricorum carminum fragmenta curav. J. G. Schneider. Argentorati. 1676. 1 vol. 4to.

Porti, A. Pindaricum, s. Lexicum, in quo dorismi, Pindaro peculiares, explicantur. Hanoviae. 1630.

De Pauw, J. C. Notae in Pindarum. Traj. ad Rhen. 1747.

Dussen, J. van der, Prodromus Pindari Thebani novae editionis. Campis, 1759. (Zie Critici minores. Afd. Philologen.)

Georgii Pisidae Opus sex dierum, gr. et lat. ed. F. Morellus. Lutetiae. 1596.

Pletho, De fato. Ejusd. et Bessarionis Cardinalis Epistolae amoebeae. — Acced. Matthaei Cammariotae Orationes duae in Plethonem. Omnia, gr. et lat. ed. H. S. Reimarus. L. Bat. 1722.

Plutarchi De Iside et Osiride, gr. et angl. c. comment. ed. S. Squire; c. notis. varr. Cantabrig. 1744.

———— De liberorum educatione; gr. et lat. c. notis varr. ed. I. F. Heusinger. Lipsiae. 1749.

———— Apophthegmata; gr. et lat. rec. S. Pemberton, Oxoniae. 1768.

Plutarchi De sera Numinis vindicta, emend. illustrav. D. Wyttenbach. L. Bat. 1772.

— — De audiendis poëtis, gr. et lat. illustrav. I. F. Krebs. Lipsiae. 1779.

— — — Instituta et excerpta apophthegmat. laconica; rec. illustrav. F. E. Gierig. Lipsiae. 1779.

Poëtae Minores, gr. et lat. — Acced. R. Wintertoni Observatt. in Hesiodum. Londini. 1712. (Zie Hesiodus.)

Poetriarum VIII Fragmenta et Elogia, c. notis. varr. ed. J. C. Wolf. Hamburgi. 1734. 4to.

Mulierum Graecorum Fragmenta et Elogia, gr. et lat. c. notis varr. ed. J. C. Wolf. Londini 1739. 4to.

Polemonis Himerii aliorumque declamationes. prim. ed. graece H. Stephanus. (Genevae.) 1567. 4to.

Polyaeni Stratagemata; gr. et. lat. c. notis varr. ed. P. Masvicius. L. Bat. 1691.

— — Eadem edit. c. notis MSS. J. Koen, 1691.

— — — Eadem editio sine notis. 1691.

Polybii, Diodori, Dionysii Halicarnas. Appiani cett. excerpta. ex collectaneis Constant. Augusti Porphyrogeniti, nunc prim. gr. ed. H. Valesius. Parissiis. 1634. 4to.

— — Historiarum quae supersunt; gr. et lat. rec. J. Gronovius c. notis varr. Amstelodami. 1670. 3 tom.

Porphyrius, De non necandis ad epulandum animantibus, gr. et lat. illustrav. F. de Fogerolles. Lutetiae. 1620.

— — De antro Nympharum, ed. R. M. van Goens. Trajecti ad Rh. 1765. — Ej. De abstinentia ab esu animalium, gr. et lat. c. notis ed. J. de Rhoer. ibid. 1767. 4to.

Procli Diadochii Hypotyposis astronomicarum positionum, Graece. Basileae. 1540. 4to.

Psellus, De operatione daemonum, gr. et lat. c. notis ed. prim. G. Gaulminus. Lutetiae. 1615.

Claudii Ptolemaei, Geographia. Graece. Basil. 1533. 4to.

— — — — Harmonica. Graece et lat. ed. illustrav. J. Wallis. Oxoniae. 1682. 4to.

— — — — — De judicandi facultate et animi principatu tractatus. gr. et lat. illustrav. J. Bullialdus. Lutetiae. 1663. 4to.

——— Tabulae geographicae. Amstelaed. 1730. fol.

Theatrum Geographiae veteris, in quo Ptolemea Geographia, etc. Itinerarium Antonini, Tabula Peutingeriana, Parergi Orteliani tabulae. gr. et lat. P. Bertius. Lugdini. 1618. 2 partes. fol.

Ptolomaei Magna Constructio, sive Syntaxis; cum Theonis Alexandrini commentariis. (Omnia graece) ed. S. Grynaeus Basileae. 1538. fol.

- Euergetes Monumentum Adulitanum, gr. et lat. ed Leo Allatius. L. Bat. 1674. (Zie Ammonius Hermias).

Quinti Calabri Paralipomena, s. derelicta ab Homero, in XIV libris, gr. et lat. recens. L. Rhodomannus. — Acc. Dionis Chrysostomi oratio de Ilio non capto. Hanoviae. 1604.

— — — — — Praetermissa ab Homero, gr. et lat. c. notis varr. et suis ed. J. C. de Pauw. L. Bat. 1734.

Rufii Ephesii De morbis, etc. nunc iterum typis mandavit G. Clinch. Londini. 1726. 4to.

Scylacis, Agathameri et Anonymi Geographia antiqua, c. notis varr. et J. Gronovii. L. Bat. 1700. 4to.

Sophocles, gr. et lat. cum scholiis gr. et lat. J. Camerarii et H. Stephani in Sophoclem et Euripidem Adnotatt. (Genevae.) 1568. 4to.

——— gr. et lat. c. scholiis graecis et notis F. R. P. Brunck. Argentorati. 1786. 2 tom. 4to.

——— Tragoediae septem, gr. et lat. c. scholiis veteribus ed. F. Johnson. Londini. 1746. 3 vol.

——— Electra et Euripidis Andromache, Sophoclis Oedipus Tyrannus et Euripidis Orestis (gr. emend. R. F. P. Brunck.) Argentorati. 1779. 2 tom. 1 vol.

——— De Antigone. Vertaald door K. Sybrandi. (Amst. 1866.)

Stephanus Byzantinus, de urbibus, gr. et lat. ed. F. de Pinedo. Amstelod. 1678. fol.

——— de urbibus, gr. et lat. illustrav. A. Berkelius. L. Bat. 1694. — Acced. L. Holstenii Notae in Stephanum Byzantin. L. Bat. 1684. 2 vol. fol.

Strabo gr. et lat. ed. c. notis Casauboni J. J. ab Almeloveen. Amstelod. 1707. 2 tom. 1 vol.

Strato. Zie Tyrtaeus.

Suidae Lexicon Graece. Mediol. Demetr. Chalcondylas. 1499. fol.

——— Graece. Venetiis. 1514. fol.

——— Graece et lat. c. notis varr. illustr. L. Kusterus. Cantabrig. 1705. 3 tomi. fol.

(Gronovii J.) Recensio brevis mutilationum, quas patitur Suidas, ex edit. nupera. 1705. L. Bat. 1713.

Kusteri L. Diatribe Antigronoviana, in qua editio Suidae defenditur. Amstelod. 1713.

Toup, J. Emendationes in Suidam. Londini. 1760. 4 t. 2 v.

Schultze, J. L. Specimen observationum in Suidam. Halae, 1761. 4to. (Zie. P. v. Spaan, de Antiphonte.)

— Curae noviss. in Suidam. ibid. 1775.

Synesius, De febribus; gr. et lat. prim. ed. et illustrav. J. S. Bernard. Amstelod. 1749.

Themistii Orationes 33 gr. et lat. illustraverunt D. Petavius et J. Harduinus. Parisiis. 1684. fol.

Themistoclis Epistolae, gr. et. lat. interprete J. M. Caryophialo, illustrav. et vindicav. C. Schoettgenius. Lipsiae. 1722.

Theocriti Idyllia, c. scholiis Zachariae Kalliergi et notis G. Xylandri. Francof. 1558.

——— c. scholiis graec. Oxoniae. 1699.

——— gr. et lat. c. scholiis graec. et comment. varr. ed. J. J. Reiske. Viennae. 1765. 2 tom. 1 vol. 4to.

——— graece c. scholiis graec. et notis J. Toupii, ed. T. Warton. Oxoniae. 1770. — Acced. J. Toupii Curae posteriores, s. appendicula notarum in Theocritum, Oxoniae publicat. Londini, 1772. 2 vol. 4to.

——— decem Idyllia, gr. et lat. Lat. carm. reddidit C. A. Wetstenius, ed. et Adoniazusas notis instruxit L. C. Valckenaer. L. Bat. 1773.

Theocriti Bionis et **Moschi** Carmina Bucolica, gr. et lat. carmine reddita ab Eobano Hesso et Higtio, emend. L. C. Valckenaer. L. Bat. 1770.

Theocriti Bionis et **Moschi** Selectiora lat. ed. D. Withfordus. Londini, 1655. 4to. (Zie Musaeus, Moschus etc.)

— — Selecta quaedam c. suis et varr. notis ed. T. Edwards. Cantabrig. 1779.

— — Idyllia, lat. carm. reddita ab Helio Eobano Hesso. Francof. 1553.

Porti, A. Lexicon doricum graeco-latinum, s. Index in Theocritum etc. ibid. 1603.

Theodori Gazae Introductiva Grammatica. — De mensibus. — Apollonius Grammaticus, De constructione. 1495. fol.

Theodori Metochitae Historiae Romanae a J. Caesare ad Constantinum Magnum, gr. et lat. Joh. Meursius prim. ed. notas addidit. L. Bat. 1618. 4to. (Geschenk-exemplaar aan Johan van Oldenbarnevelt.)

Theodori Prodromi, Rhodanthes et Dosiclis amores, gr. et lat. interprete G. Gaulmino, c. ejusd. notis. Parisiis 1625.

Theodosii Spherica, gr. et lat. ed. J. Hunt. Oxoniae. 1707.

Theonis Smyrnaei Expositio eorum quae in mathematicis ad Platonis lectionem utilia sunt. gr. et lat. c. notis J. Bullialdi. Lutetiae. 1644. 4to.

Theophrasti Opera Graece (acc. Priscianus, Metaphrasta Theophrasti.) Basileae 1541. — Acc. Hygini Fabulae et Astronomica. — Acc. Palaephatus, Fulgentius, Phurnitus, Aratus, Proclus. ibid. 1549. 1 vol. fol. (Met eigenhandige aanteekeningen van Isaac Casaubonus.)

— — Eadem editio. 1541. — (Met dezelfde aant, door P. Fontein overgeschreven) fol.

Theophrasti Eadem editio. 1541. fol. (Met eigenh. aanteekeningen van P. Winsemius.)

———— Eadem editio. 1541. fol.

———— Opera gr. et lat. Acc. de Furlani Commentarii. Hanoviae. 1605. fol.

———— Opera, gr. et lat. recens. D. Heinsius. L. Bat. 1613. fol.

———— Eadem editio. (Met eigenhandige aanteekeningen van M. Meibomius.)

———— Historia plantarum. gr. etc. Venetiis. 1498. 1 vol. fol.

———— Historia de plantis, et alia ipsius. Ven. 1552.

———— Historia plantarum; Commentat. illustrav. J. Brodaeus a Steepel. Amstelod. 1644. fol.

———— Characteres, gr. et lat. Norimbergae. 1527.

———— Characteres, gr. et lat. Basileae. 1531.

———— Characteres, gr. et lat. ed. F. Morellus. Lutetiae. 1583. — Acced. Ej. Liber de lapidibus, gr. ibid. 1577. — Ej. Idem liber lat. ab A. Turnebo. ibid. 1578. — Ej. Liber de piscibus. ibid. 1578. 1 vol. 4to.

———— Characteres. Ead. editio. 1583. c. notis MSS. Is. Vossii. 4to.

———— Characteres, gr. et lat. illustrav. J. Casaubonus. L. Bat. 1599.

———— idem liber, ex rec. Casauboniana ed. opera J. Kirchman. Rostochii. 1604.

———— idem liber, ed. 3tia. ibid. 1617.

———— Characteres, gr. et lat. illustrav. J. Casaubonus. ed. 3a recognita. L. Bat. 1621.

Theophrasti idem liber, gr. et lat. c. notis J. A. Werdenhagen. L. Bat. 1632.

——— idem liber, ed. ultima multo auctior. ib. 1638.

——— idem liber, gr. et lat. c. comment. Casauboni. Brunsvici. 1659.

——— idem liber, ed. J. Scheffer. Upsalae. 1659.

——— Characteres, gr. et lat. ed. M. Smidius. Helmstadii 1686. — Ej. Characteres gr. Oxoniae. 1628. 1 vol 4to.

——— Characteres gr. et lat. cur. E. B(enselius.) Upsalae. 1708.

——— Characteres, gr. et lat. c. notis J. Casauboni et alior. recens. P. Needham. Cantabrig. 1712.

——— Characteres, gr. et lat. cum notis Casauboni aliorumque ed. P. Needham. Catabrigiae 1712. fol. (Doorschoten, met aanteekeningen van P. Fontein.)

——— Characteres. gr. et lat. c. notis J. C. de Pauw, Trajecti ad Rhen. 1737.

——— Characteres. eadem editio. — (Met afwijkende lezingen van 't HS. van Vossius ter Leidsche Bibliotheek op den rand.)

——— Characteres gr. et lat. ed .Freytag. Lips. 1751.

——— Characteres gr. et lat. c. notis ed. J. C. Schwarz. Coburgi. 1739. — Acced. C. F. Schmidii Specimen animadversionum ad Theophrasti characteres. Lipsiae. 1760. 1 vol. 4to.

——— Characterum Capita duo, hactenus anecdota, ex codice Vaticano sec. XI gr. et lat. ed. et illustrav. J. C. Amadutius. Parmae. 1786. 4to.

Theophrasti Characteres. Rec. cet. F. Astius. Lps., 1816

Theophraste Charactères, par de la Bruyère avec les charactères de siècle et la clef. Paris 1600. 1 vol.

— — Même livre; nouvelle édit. par Coste. Amsterdam 1759. 2 dln.

— — Moral carakters, translated by E. Budgell. London 1714.

— — Moral characters, translated from greek with notes by Hagally. London 1725.

— — Charackters, from greek translated with english notes, by R. Newton. Oxford. 1754.

— — Caracteri, graeco-toscani, colle illustratione. Firenze. 1761. 4 tom.

Thomas Magister, Lexicon vocum atticarum, gr. et lat. ex disposit. Blancardi c. notis varr. ed. J. S. Bernard. L. Bat. 1759. 2 vol.

Thucydides, gr. et lat. ed. Wasse et Duker. Amst. 1731. fol.

Abresch, F. L. Dilucidationes Thucydideae. Traj. ad Rhen. 1755.

Timaei Sophistae Lexicon vocum Platonicar. ed. nunc prim. illustr. D. Ruhnkenius. L. Bat. 1754. (Met aanteekeningen van P. Fontein.)

Tryphiodori Ilii excidium, gr. et lat. c. notis varr. et suis ed. J. Merrick. Oxford. (1749.) 1 vol. Vooraf gaat: Dezelfde, Destruction of Troy, translated with notes by J. Merrick. Oxford (1739.)

Tyrtaei Omnia colleg. illustrav. C. A. Klotz. Bremae. 1764. — Acced. Stratonis alior. vett. poetarum graecor. Epigrammata, nunc prim. ed. C. A. Klotz. Altenburgi. 1764. 1 vol.

Veterinariae Medicinae libri II. Graece. ed. S. Grynaeus. Basileae. 1537. 4to.

Xenocrates, De alimentis ex aquatilibus, gr. nunc prim. ed. c. lat. interpret. et C. Gesneri scholiis. Tiguri 1559.

— — De percipienda ex natantibus utilitate, gr. et lat. et glossario illustrav. J. G. F. Franzius. Lipsiae 1774.

Xenophontis Opera, gr. et lat. (c. praefatione F. Vilodurani.) Basileae. 1545. fol.

— — Opera, gr. et lat, ed. J. Leunclavius. Parisiis. 1625. fol.

— — Expeditio Cyri. Gr. et lat. c. notis varr. et suis ed. T. Hutchinson. Oxoniae. 1727. 2 vol. 4to.

— — Cyropaedia; rec. et explic. J. C. Zeune. Lipsiae. 1780.

— — Expeditio Cyri; rec. et explic. id. ibid. 1785.

— — Historia graeca; rec. animadvv. adjecit S. F. N. Morus. — Versio Leunclaviana. Lipsiae. 1778.

— — Oeconomicus, Apologia, Symposium, Hiero, Agesilaus, c. notis J. A. Bacchii. 1749.

— — Opuscula politica, equestria, venatica. c. Arriani libello de venatione, rec. J. C. Zeune. Lipsiae. 1778. 2 tomi.

— — Memorabilia, illustrav. J. A. Ernesti. Edit. 4a Lipsiae. 1763.

— — —, emend. J. A. Ernesti, c. animadvv. D. Ruhnkenii et Valckenarii. Edit. 5ta L. Bat. 1772. — Ej. Memorabilia, recens. et Ernesti et suis notis explicav. J. G. Zeune. Lipsiae 1781.

Xenophon Ephesius, gr. et lat. prim. ed. A. Cocchius. Lond. 1726. 4to.

Xyphilini Epitome Dionis Nicaei, rerum Romanarum, a Pompejo Magno ad Alexandram Mammaeam. Omnia graece. Lutetiae. 1551. 4to.

Zosimi Historiae novae LL. VI. illustrav. (T. Stanley.) Oxonii. 1679.

——— c. notis Reitemeyer et Heynii. Lipsiae. 1784.

Grotii, H. Excerpta ex tragoediis et comoediis graecis, gr. et lat. Lutetiae. 1625. 4to.

Burton, J. Pentalogia, s. Tragoediarum graecar. delectus. Observatt. et indices gr. adjecit T. Burgess. Oxoniae. 1779. 2 vol.

Carmina miscellanea Graecorum. gr. et lat. (ed. M. Maittaire.) Londini 1722. 4to.

Analecta vett. poetarum graecorum, edente R. F. P. Brunck. gr. c. animadvv. Argentorati 1772. 3 vol.

Villoison, De, Anecdota Graeca, e Codicibus depromta. Venetiis. 1781. 2 tom. 1 vol. 4to.

II. LATIJNSCHE KLASSIEKEN.

Horatii Flacci, Q. Epistolae. — HS. op perkament. Znd. jaartal.

——— ——— HS. op perkament 15e eeuw. Voorafgegaan door Persii Flacci Satyrae.

——— ——— HS. Met oude aanteekeningen, op perkament. Znd jr.

Juvenalis, D. J. Satyrae. HS. op perkam. uit de 15e eeuw.

Juvenalis, D. J. Satyrae. HS. op perkam. uit de 15e eeuw.

Persii Flacci. Zie Horatius.

Agrariae Rei Auctores, rec. illustrav. J. Goesius. Amstelod. 1674. 4to.

Scriptores Rusticae rei, vett. latini, c. notis varr. et lexico rei rusticae ed. J. M. Gesner. Lipsiae 1735. 2 tomi. 4to.

Ammianus Marcellinus; cum commentariis varr. recognovit J. Gronovius. L. Bat. 1699. fol.

Antonini M. Imperatoris Itinerarium, c. notis varr. — Acc. vetera romana iteneraria, ed. P. Wesseling. Amstelod. 1735. 4to.

Apuleji Opera, recens. notas add. G. Elmenhorst. Francof. 1621.

—— – Opera omnia, emendata. L. Bat. 1625.

——— Metamorphoses, notis varr. ed. F. Oudendorp. L. Bat. 1786. 4to.

Augustae Historiae Scriptores sex, cum notis varr. ed. C. Schrevelius. L. Bat. 1661.

——— ——— ——— cum notis I. Casauboni et omnium varr. L. Bat. 1671. 2 vol.

Auli Gellii Noctes Atticae. c. P. Mosellani notis. Lut. 1541.

Noctes Atticae, c. notis varr. ex recens. Gronoviorum. L. Bat. 1706. 4to.

Aurelii Victoris Historia romana, ex recens. et c. notis varr. et suis ed. J. Arntzenius. Amstelod. 1733. 4to.

Ausonii D. M. Opera, recogn. J. Scaliger. L. Bat. 1612.

——— ——— rec. J. Tollius. — Acced. Notae varr. Amstelod. 1671.

Aviani P. Fabulae, c. scholiis vett. notisque varr. et suis ed. H. Cannegieter. Amstelod. 1631.

— — Fabulae. Acc. Variae lectt. et notae cur. J. A. Nodell. Amst. 1787. (Zie Critici minores IV).

Festi Rufini Avieni Descriptio orbis terrae, cum notis varr. et suis ed. H. Frieseman. Amstelodami 1786.

Caesaris C. J. Opera, et Jul. Celsus de vita Julii Caesaris, cum notis varr. ed. J. G. Graevius. L. Bat. 1713.

— — — — Opera. L. Bat. — Acced. A. Hirtius, c. notis varr. et suis ed. F. Oudendorp. ibid. 1737. 4to.

Cassii Parmensis Orpheus, cum N. Chytreji commentar. Francof. 1585.

Catullus, C. V. Ex recens. et c. notis I. Vossii. L. Bat. 1691. 4to.

— — — — c. J. A. Vulpii commentario. Pat. 1737. 4to.

Catullus, Tibullus, Propertius; cum commentariis omnium veter. Parisiis. 1604. fol.

— — — — cum notis J. Scaligeri. Genevae 1607.

— — — — cum commentario J. Passeratii. 1608. fol.

Gebhardi, J. in Catull. Tibull. et Propert. Animadverss. C. J. Meleagri in Catull. spicilegio. Hanoviae. 1618. — J. Livinei in Catull. Tibull. et Propert. notae. Fcofurti. 1621. 1 vol.

Heinsii, N. Adversaria. — Acced. Ejusd. Notae ad Catullum et Propertium. Harlemi. 1742.

Mitscherlich, C. G. Lectiones in Catullum et Propertium. Göttingae. 1786.

Celsius, A. C. De medicina, c. notis varr. ed. F. J. ab Almeloveen. L. Bat. 1746.

— — — Idem liber, ex recens. L. Targae (rec. ed. Ruhnkenius; — Acced. Matthaei Lexicon Celsianum.) L. Bat. 1785. 4to.

Censorinus, De die natali et C. Lucilii satyrae, recens. notas add. S. Havercamp. L. Bat. 1743.

Cicero, M. T. De legibus, recens. varr. et suas notas add. J. Davisius. Cantabr. 1727.

— — — (sive auctoris incerti) Rhetorica ad Herennium et de Inventione, c. notis varr. ed. P. Burmannus sec. L. Bat. 1761.

De oratore, emend. illustrav. Z. A. Pearce. Cantab. 1791.

— — — De republica quae supersunt, edente A. Majo. Stuttgardiae. 1822.

Enarrationes viror. doctissimor. in omnes **Ciceronis** orationes, in unum corpus collectae. Basileae. (collectore J. Oporino.) 1553. fol.

Wopkens, T. Lectiones Tullianae, s. in opera quaedam philosoph. Ciceron. animadverss. Amstelod. 1730.

Tunstall, J. Epistola ad C. Middleton, vitae Ciceronis scriptor. in qua de recensione Ciceron. epistt. ad Attic. et Quinct. fratrem, et de authentia epistt. Ciceron. ad Brutum. — Acced. J. Chapman Dissert. chronolog. de aetate Ciceron. libror. de legibus. Cantabrig. 1741.

(Middleton C.) History of M. T. Cicero. London. 1742. 3 vol.

Middleton, C. The Epistles of Ciceron. to Brutus and of Brutus to Ciceron, latin and englisch, with dissertt. on the authority of the epistles. Londini 1743.

Tunstall, J. Observatt. on the present collection of epistles between Ciceron and Brutus. Londini. 1744.

Markland, J. Remarks on the epistles of Ciceron to Brutus and of Brutus to Ciceron. Londini. 1744.

Cibber, C. Character and conduct of Cicero considered. London. 1747.

Manutii, P. Comment. in epistt. et orratt. Ciceron. cur c. G. Richter. Lips. 1780. 3 vol.

Boot, J. C. G. Ciceronis epist. ad. Pomp. Atticum. 2 vol.

Claudiani, C. Opera. Amstelod. 1620. (Zie Martialis.)

— — — Opera, emend. et notis illustrav. C. Barthius. Hamburgi. 1650. 2 vol. 4to.

— — — Opera, c. notis varr. et suis ed. P. Burmannus Sec. Amstelod. 1760. 4to.

Corippus Africanus, De laudibus Justini Augusti Minoris, heroico Carmine, nunc prim. ed. scholiis illustrav. M. Ruisius. Antwerpiae 1581.

Quintus Curtius Rufus, De rebus gestis Alexandri. Amstel. 1621. (Zie Sallustius.).

— — — — Idem liber, c. notis varr. et suis ed. H. Snakenburg. Delphis. 1724. 4to.

Dionis Catonis Disticha, c. interpret. quintuplice et notis varr. — Acced. Historia critica Catonis. Amst. 1759.

Ennii Fragmenta, disposuit H. Columna, emend. ed. F. Hesselius. Amstelod. 1607. 4to.

Epigrammatum Delectus, ex vett. et rec. poëtis. Londini 1703.

— — — — — Idem liber. 1724.

— — — — — vett. et illustr. sec. XVI poetarum, ed. C. Nocolius. Florentiae. 1738.

Eutropii Breviarium romanae historiae; emendatt. adj. J. D. v. H(oven.) Amstelod. 1738.

— — — — — historiae romanae, et Rufus Festus, cum notis varr. et suis ed. H. Verheyk. L. Bat. 1762.

Valerii C. Flacci Argonautica, recens. N. Heinsius. Amstelod. 1680.

— — — — — c. notis varr. et suis ed. P. Burmannus Secund. Leidae. 1724. 4to.

Flori, L. A. Epitome rerum romanarum, cum notis varr. et suis ed. C. A. Dukerus. L. Bat. 1744.

Frontini, S. G. Strategematica, c. notis varr. et suis ed. F. Oudendorp. L. Bat. 1779.

Grammaticae Latinae Auctores antiqui, emend. et prim. editi opera Helii Putschii. Hanoviae. 1605. 4to.

Horatius Flaccus cum scholiis Acronis, Porphyrionis, aliorumque. Basileae. 1555. fol.

— — — — — Poemata, ex recens. et c. commentario L. Torrentii. Antwerpiae. 1608. 4to.

— — — — — Acced. D. Heinsii notae et satyra Horat. L. Bat. 1629. 3 vol.

— — — — — Poemata; emend. notas adj. in Bentleji emendationes A. Cuningamius. H. Com. 1721.

Horatius Flaccus, Poemata, ex recens. R. Bentleji. Amstelod. 1728. 4to.

Achillis Statii, Commentarii in Horatii Artem poëticam. Antverpiae. 1553.

Marcilii, T. ad Horatii opera lectiones. Parisiis. 1604.

Johnson, R. Aristarchus Anti-Bentleianus. XLVI Bentleyi errores super Horatii odar. lib. 1mo spissos ostendens. Nottinghami. 1717. 2 part. 1 vol.

Marklandi, J. Epistola critica ad T. Hare, in qua Horatii loca etc. emendantur. Cantabr. 1723.

Meibomii, J. H. Maecenas, s. De C. Cilnii Maecenatis vita, etc. L. Bat. 1653.

I. G. F. Estré, Horatiana prosopographeia. Amst. 1846.

Hygini, C. J. Fabulae. L. Bat. 1670.

Josephi Iscani, De bello Trojano L. VI, explic. S. Dresemius. Fcofurti. 1620. 4to.

Justini Historiarum libri. Amst. 1621. (zie Sallustius.)

- Historiae, ex recensione J. G. Graevii. Amstelod. 1694.

--- Historia Philippicae. cum notis varr. et suis ed. A. Gronovius. L. Bat. 1760.

Juvenalis, D. Junii Satyrae, c. vett. scholiastis, notis varr. ed. P. Pithoeus. Parisiis, 1613. 4to.

- - - et **Persii** Satyrae, c. notis varr. et comment. I. Casauboni. L. Bat. 1695. 4to.

Juvenalis, D. Idem liber. Illustr. L. Prateus in usum Delphini. Ed. 3a. London, 1707.

Livii, T. Historiae romanae libri. Francof. 1652.

Historiarum romanarum libri, cum Freinshemii supplementis, rec. notis auxit J. Clericus. Amstelod. 1710. 10 vol.

——— Historiae, cum notis varr. et recens. A. Drakenborchi. Trajecti ad Rhen. 1738. 7 tomi. 4to.

——— Historiarum libri XCImi fragmentum anecdoton, rec. J. A. Ernesti, cum Chiovenazzii scholiis. Romae 1773.

Toland, J. Adeisidaemon, s. Titus Livius a superstitione vindicatus. Hagae. 1709.

Lucani, M. A. Pharsalia, ex emendat. etc. notis H. Grotii. Amstelod. 1627.

Pharsalia, c. notis varr. ed. C. Schrevelius. L. Bat. 1658. (Met geschreven randteekeningen van Broukhusius.)

— — c. notis varr. et F. Oudendorpii. L. Bat. 1728. 4to.

— — c. comment. P. Burmanni. Leidae, 1740. 4to.

— — Pharsalia, c. notis H. Grotii et R. Bentleji. Strawberryhill. 1760. 4to.

Withofii J. H. Encaenia critica, s. Lucanus, Avianus et Maximianus restituti. Vesaliae. 1741.

De Clercq E. van Jever, Specim. observatt. in Lucanum. L. Bat. 1767. 4to.

Macrobii, A. F. Opera, c. notis varr. ed. J. Gronovius. Romae. 1694.

Mallius, F. T. De metris. — Acced. Varia illustrav. castig. J. F. Heusinger. L. Bat. 1766.

Manilii Astronomicon, recognov. notas addid. J. Scaliger. L. Bat. 1600. 4to.

——— Idem liber, ex recens. R. Bentleji. Londini. 1739. 4to.

——— Idem liber, c. notis varr. et suis ed. M. E. Stöber. Argentor. 1767.

Nonius Marcellus, De proprietate sermonis, et Fulgentius de prisco sermone, c. notis ed. Scaliger. Sedani. 1614.

Martialis M. Valerii Epigrammata, c. scholiis vetust. et recent. notis. Parisiis. 1601. 4to.

——————— Epigrammata, cum commentariis varr. (ed. I. Casaubonus.) Lutetiae. 1617. fol.

———————, rec. animadvv. add. P. Scriverius. L. Bat. 1619.

——————— rec. P. Scriverius. Amstelod. 1621. — Acc. **C. Claudiani** Opera ibid. 1620 1 vol. Zie Claudianus.

Martianus Capella, Satyricon, de nuptiis philologor. et de septem artibus. liber. L. Bat. 1599.

——————— edit. cura L. Walthardi. Bernae. 1763.

Mythographi Latini, emendav. notis varr. et suis instruxit T. Muncker. Amstelod. 1681.

——————— c. notis varr. et T. Munckeri ed. A. van Staveren. Amstelod. 1742. 4to.

Nepotis Corn. Opera historica, explic. A. Schottus. Francof. 1609. — Ej. (Vulgo **Aemilii Probi**) De vita imperatorum c. commentario D. Lambini ibid. 1608. 1 vol. fol.

——————— Vitae excellentium Imperatorum, c. notis varr, et suis edidit A. van Staveren. L. Bat. 1734.

Heusinger, J. M. Emendationes ad Corn. Nepotem, Isenaci. 1744. — **P. P. Justi,** Specimen critic. in veteres Scriptores. Viennae, 1765.

Orosii P. Historiae, c. notis varr. et suis ed. S. Havercamp. L. Bat. 1738. 4to.

Ovidii Nasonis Opera, c. notis varr. ed. P. Cnipping. L. Bat. 1670. 3 vol.

Opera, cum comment. P. Burmanni. Amstelod. 1727. 4 tom. 4to.

Ovidio, Tibullo et Propertio (Electa Majora ex). Londini. 1701. — Acced. Electa Minora ex **Ovidio,** Tibullo et Propertio. ibid. 1751. 1 vol.

Mellman J. G. L. De causis et auctorib. narrationum de mutatis formis, ad illustrandum opus Metamorphos. Ovidian. Lipsiae. 1786.

Panegyrici Veteres, c. notis varr. et suis illustrav. W. Jaeger. Norimbergae. 1779. 2 tom.

Pedonis C. Albinovani Elegiae et fragmenta, c. notis varr. ed. T. Gorallus (J. Clericus.) Amstelod. 1703. — Acced. **P. C. Severi** Etna et fragmenta, c. notis varr. ed. T. Gorallus (J. Clericus.) Acced. **P. Bembi** de Aetna. ibid. 1703. 1 vol.

Persii Flacci. Satyrae, c. comment. antiquo et F. Marcilii. Lutetiae. 1613. 4to.

——— recens. comment. illustrav. I. Casaubonus. Parisiis. 1615.

——— zie Juvenalis.

Petronii Arbitri Satyricon, recens. illustrav. P. Burmannus. Trajecti ad Rhen. 1709.

Phaedri Fabulae, c. notis J. F. et J. Gronovii. Amstelod. 1703. — Acced. **N. Dispontinii** Collectanea in Phaedr. ib.

— — — c. notis varr. et suis ed. P. Burmannus. H. Com. 1711.

— — — c. comment. P. Burmanni. L. Bat. 1727.

Lipsii J. Antiquarum lectionum commentarius. Antwerpiae. 1575.

Plauti M. A. Opera. Lutetiae. 1577. fol.

— — — Comoediae ex rec. J. Gruteri cum commentariis F. Taubmanni. Vitemb. 1621. 4to.

— — — Comoediae cum notis varr. ex recens. J. F. Gronovii. Amstelod. 1684. 2 tomi.

J. A. Stamkart, Commentarius in Plauti Mostellariam. Amst. 1858.

Plinii C. Secundi Historia naturalis, cum notis varr. L. Bat. 1669. 3 vol.

— — — — Interpretatione notisque illustravit J. Harduinus. Parisiis. 1723. 2 vol. fol.

Pintiani F. Observatt. in Plinii Historiam naturalem. Antverpiae. 1547.

Boot J. C. G. Tot verklaring en Kritiek van Boek VII en VIII der natuurbeschrijving van Plinius. Amst. 1884.

Plinii Caecilii Secundi P. Epistolae, ed. c. notis varr. et suis J. Veenhuisen. L. Bat. 1669.

— — — — Epistolae, c. notis varr. J. Cortii et P. D. Longolii. Amstelod. 1734. 4to.

— — — — Panegyricus, c. notis D. Baudii et varr. L. Bat. 1675.

Plinii Caecilii Secundi P. Panegyricus, c. notis varr. et suis ed. J. Arntzenius. Amstelod. 1738. 4to.

Poetae Latini Minores, c. comment. varr. et notis suis ed. P. Burmannus. L. Bat. 1731. 2 tom. 4to.

Pompejus Festus, S., et M. Verrus Flaccus, De verborum significatione; illustrav. A. Dacier in usum Delphini. Amstelod. 1700. 4to.

Pomponius Mela, De situ orbis, et Junii oratoris excerpta cosmographica etc. cum notis varr. et suis ed. A. Gronovius. L. Bat. 1722.

Propertii, S. A. Elegiae, cur. sec. ed. Bronkhusius. Amstel. 1727. Met eigenh. aanteekeningen van **P. Fontein.** 4to.

——— Elegiae, c. J. Passeratii et Broukhusii et J. A. Vulpii animadvv. perpet. Patavii. 1755. 2 tom. 4to.

——— cum notis F. G. Barthii. Lipsiae. 1777.

——— Elegiae, c. comment. P. Burmanni Secundi. Trajecti ad Rhen. 1780. 2 vol. 4to.

——— Elegiarum libri IV. ed. Aem. Baehrens. Lipsiae. 1880.

Properce Elegies, traduites par de Longchamps. Amsterdam 1772.

Donnola T. De patria Propertii. Vitembergae. 1713.

Querolus, sive Aulularia, incerti auctoris comoedia togata. rec. S. C. Klinkhamer. Amstelod. 1829.

Quinctilianus M. F. Declamationes XIX majores et CXLV minores et Calpurnii Flacci declamat. c. notis varr. ed. P. Burmannus. L. Bat. 1720. 4to.

Quinctilianus, M, F. De institutione oratoria, c. notis varr. ed. P. Burmannus. L. Bat. 1720. 2 vol. 4to.

—— —————— emend. notas add. C. Caperonnier. Parisiis. 1725. fol.

—————————— rec. et illustrav. J. M. Gesnerus. Göttingae. 1738. 4to.

Rutilius P. Lupus, De figuris sententiarum, recens. notas add. D. Ruhnkenius. — Acced. Aquilae Romani et Julii Rufiniani de eodem argumento libri. L. Bat. 1768. D. Ruhnkenii Elogium T. Hemsterhusii. ib. 1768. 1 v.

Sallustii, C. Opera. Amstelod. 1621. — Acced. Justini Historiar. libri. ibid. 1621. Quintus Curtius Rufus, De rebus gestis Alexandri. ibid. 1621. 1 vol.

——— Opera, ex musaeo J. J. Pontani. Amstelod. 1632. (zie Quintus Curtius Rufus.)

——— Opera, ex recens. C. Cortii. Lipsiae 1724. 4to.

————— cum notis varr. et suis ed. S. Havercamp. Amstelod. 1742. 2 tomi. 4to.

Satirici Poetae minores, de corrupto reipublicae statu, rec. et illustrav. M. Z. Boxhorn. L. Bat. 1633. — Acced. Moscheni Tacitus historiatus. Giessae. 1667. Bellum grammaticale inter nomen et verbum. 1 vol.

Seneca Tragicus, L. A. ex recens. P. Scriverii. L. Bat., 1621. (Zie Tragicorum vett. collectanea.)

—— ———— Tragoediae, c. notis J. F. Gronovii et aliorum. Amstelod. 1682.

—————— c. comment. varr. et J. C. Schröderi. Delphis. 1728. 4to.

Silii Italici Punica, ex recens. et c. notis A. Drakenborchi, et c. notis varr. Trajecti ad Rhen. 1717. 4to.

Statii Papinii S. Opera, c. commentar. Placidi Lactantii, recensuit F. Tilibrogoa. Parisiis. 1600. 4to.

— — — — ex recens. et. c. animadv. C. Barthii. Cygneae. 1664. 3 tomi. 4to.

— — — Opera, cum notis varr. ed. J. Veenhuisen. L. Bat. 1671.

— — — Sylvae, ex recens. et c. notis J. Marklandi. Londini. 1728. 4to.

Morelli, F. in Papinii Statii Sylvas commentationes, et observv. F. Tiliobrogae ad easdem Sylvas. Lutetiae. 1602.

Gronovii, J. F. In Statii sylvarum libr. V. diatribe. 1637. — Ejusd. Elenchus antidiatribes Mercurii Frondatoris (D. Petavii) Parisiis. 1740.

Suetonii C. Tranquilli Vitae Caesarum, c. comment. numismat. C. Patini. Basileae. 1675. 4to.

——— ——— ex recens. J. G. Graevii, cum ejusd. aliorumq. notis H. Com. 1691. 4to.

— — — Opera, cum comment. antiquario, alior. notis ed. S. Pitiscus. Leovardiae. 1714. 2 tomi. 4to.

Opera, c. notis varr. et suis ed. P. Burmannus. Amstelod. 1736. 2 tomi. 4to.

Wesseling, P. Commentar. in Suetonium. MSS. 1724.

Taciti C. Opera, cum notis varr. et suis ed. J. F. Gronovius. Amstelod. 1672. 2 vol.

cum comment. J. Gronovii. Trajecti ad Rh. 1721. 4to.

Taciti, C. Opera, notas varr. et suas add. et recens. J. A. Ernesti. Lipsiae. 1772. 2 vol.

Terentii, P. Afri, Comoediae, cum notis T. Farnabii et M. Casauboni. Amstelod. 1661.

———, c. comment. antiquor. H. Com. 1726. 2 tom. 4to.

Terentius et **Phaedrus**, c. comment. R. Bentleji. Amstel. 1727. 4to.

Tibulli A., Opera, recens. notas addid. J. (Broukhusius.) Amstelod. 1708. 4to.

——— c. J. A. Vulpii commentario. Patavii. 1749. 4to.

– Carmina, novis curis castigavit (C. G. Heyne.) Lipsiae. 1755.

———, c. libro 4to. Sulpitiae et aliorum, novis curis castigavit C. G. Heyne. Lipsiae. 1771.

Tragoediae Latinae syntagma M. A. Delrii. Antwerpiae. 1593. 4to.

Tragicorum vett. Collectanea P. Scriverii c. ejusd. notis. L. Bat. 1720. — Acced. **L. A. Seneca Tragicus,** ex recens. P. Scriverii. ibid. 1621. 1 vol.

Valerius Maximus, De dictis et factis memorabilibus, c. notis varr. et comment. R. Torrenii. Leidae. 1726. 4to.

Varronis, M. Terentii Opera, c. notis varr. Dordraci. 1619.

Vegetii F. Renati et **F. S. Frontini** De re militari Opera. — Acced. **Aeneas** Tacticus, Polybius et C. Aetianus de re militari, cum notis P. Scriverii. L. Bat. 1633.

Velleji C. Paterculi Historia romana, c. notis varr. et suis edidit P. Burman. Roterod. 1756.

Velleji C. Paterculi Historia romana, c. notis varr. recens. D. Ruhnkenius. L. Bat. 1779. 2 vol.

Ruperti, C. A. Observatt. ad Vellejum. Noribergae. 1663.

Venaticae rei Poëtae Latini et Bucolici antiqui, c. notis varr. et suis ed. J. Kempher. L. Bat. 1728. 4to.

Vibius Sequester, De fluminibus etc. quorum apud poetas mentio fit. c. notis varr. et suis edidit J. J. Oberlin. Argentorati. 1778.

Virgilius Maro, P., cum commentario G. V. Guelli. Antwerpiae. 1575. fol.

— — —, cum commentario J. L. de la Cerda. Coloniae. 1647. 3 vol. fol.

— — —, c. notis varr. et suis ed. P. Burmannus jr. Amstelod. 1746. 4 vol. 4to.

— — —, Opera, ex antiquis monimentis illustrata (et aeri incisa) cura H. Justice. Parisiis. 1767. 5 tomi. 2 vol.

— — —, Opera, illustrav. C. G. Heyne. Lipsiae. 1767. 4 vol.

Ursinus, F. Virgilius, collatione Scriptor. graecor. illustratus. Antverpiae. 1568.

Waddeli G. Animadvv. criticae in Virgilium etc. Edimb. 1734.

— — —, Virgilius. Leovard. 1747. — Acced. **L. C. Valckenarii** Epist. ad M. Röverum; Iliadis liber XXII c. scholiis Porphyrii, nunc prim. editis; Dissert. de codice Leid: et de scholiis in Homerum ineditis. ibid. 1747.

Vitruvii Pollionis, M., Libri de Architectura; c. notis varr. et lexico Vitruviano ed. J. de Laet. Amstelod. 1649. — Acced. **J. Poleni** Exercitatt. Vitruvianae, s. Commentarius in Vitruvium; X[a] editio. Patavii. 1739. 2 part. 1 vol. fol.

Apopthegmata, ex optimis Scriptoribus per D. Erasmum collecta. Antwerp. 1564. 4to.

Anthologia vett. latinor. Epigrammatum et Poëmatum, c. commentarr. varr. et notis ed. P. Burmannus Secundus. Amstelod. 1759. 2 tom. 4to.

Collectio Pisaurensis Omnium poematum latinor. ad sextum usque Christi seculum et ad Longobardor. eventum pertinens. Pisauri. 1766. 6 tom. 4to.

III. LATIJNSCHE DICHTERS VAN LATEREN TIJD.

Ackeri, V. H. Poëmata. Francf. 1786. (Zie Santenius.)
Elegia ad Leidam. L. Bat. 1786. **S. R. Titsinghiae** Epicedia et elogium. Harlemi. 1778. 1 vol.

P. Andrelini Livia. Paris 1490. — Ejusd. ad Carolum regem. ibid. — Ejusd. Elegiae. Gand. 1520. — Ejusd. De obitu Caroli VIII etc. Paris. 1493. — — Ejusd. De Sciolorum arrogantia. ibid. 1516. 1 vol. 4to.

Anselmi, G. Nepotis Epigrammata. Parmae. 1526.

Aresta Amorum (Martini Auvergnii) c. comment. B. Curtii. Lugdini. 1546.

Augurelli, J. A. Carmina. Venetiis. 1505.

Aurati, J. Poëmata. Lut. Paris. 1586. } in éen band.
——— Epigrammata. ibid. 1586. }

Avancini, N. Poësis lyrica. Viennae. 1670.

Poësis dramatica. ibid. 1674. 2 vol.

Balzacii (J. L. Guezii) Carmina et Epistolae selectae. Paris. 1650. 4to.

Baptistae Mantuani Carmina de beata Virgine Maria. Parthenica de divinae Virginis Catharinae passione heroica. Daventriae. 1497. 2 tom. — Ejusd. Opus de mundi calamitatibus et contra poëtas inpudice loquentes. ibid. 1495. — Ejusd. in Praeconium Roberti Severinatis. — Ejusd. Opus epigrammatum et ad Falconem Protonotarium. ibid. 1496. Ejusd. De vita divi Ludovici Morbioli etc. ibid. 1497. 2 tom. 1 vol. 4to.

Maphaei Barberini, postea Urbani Papae VIII, Poemata. Oxoniae. 1727.

Barlaei, C. Poëmata. L. Bat. 1631. 2 vol.

Baudii, D. Poëmata. Amstelod. 1640.

——— Epistolae, orationes et de foenore. Amst. 1654.

Beroaldi, P. Carmina, epigrammata, elucidata ab Ascensio. Paris. 1516. 4to. (Zie Ghistelius.)

Bersmanni, G. Poëmata. Lipsiae. 1576.

Bezae, T. Poëmata, M. A. Mureti et Jani Secundi Juvenilia. L. Bat. 1757.

——— Poëmata Juvenilia. s. a.

Epistola, ad N. C. de juvenilibus T. Bezae poëmatis. Amstelod. 1683.

Bodecheri, J. Satyricon in corruptae Juventutis mores. L. Bat. 1631. — Ejusd. In satyram et sermones Hermophyli Tanugriensis notae. Castalii 1631.

Blaviflos, L. In obitum J. Dullardi, Gandavensis. Gandavi, 1513. 4to. (zie Ghistelius.)

Bollingeri, H. Moseis, s. de rebus gestis Mosis. Tubingae. 1603. — Ejusd. Hodoeporica, s. itinera Patriarcharum. ibid. 1595.

Bonefoni, J. Basia, lat. et gall. L. Bat. 1659.

Boscovich Les eclipses; lat. et franc. Paris. 1779. 4to.

Broeckhusii, J. Poëmata. Amstelaed. 1711. 4to.

Broucke, J. v. d. Poëmata. Dordrechti. 1741.

Burchii, A. van der, Charitas s. sylvae piorum amorum. L. B. 1595.

Burmanni, P. Poëmata. Amstelaed. 1745. 4to.

———— Secundi Poëmata. L. Bat. 1774. — Ejusd. Carminum Appendix. ibid. 1779. 4to.

Cajetani, L. De lima epigrammata. Olissippone. 1730.

Capicii, S. De principiis rerum libri II. Patavii. 1751.

Capilupi, H. Carmina. Antwerp. 1574. 4to.

Carbonii, F. Carmina recentiora. Carali. 1780. — A. F. Landesii Carmina. Londini. 1713. 1 vol.

Carrara, U. Columbus. Carmen epicum. Romae. 1715.

Clementis, V. Gustavidos libri IX, qq. Gustavi II. victoriae carmine heroico narrantur. L. Bat. 1632. 4to.

Commirii, J. Carmina. Lut. Paris. 1714. 2 vol.

Croyzé, P. G. Otia poëtica. H. Com. 1746.

Cunaei, P. Satyra Menippea incastrata, et Juliana Imperatoris Satyra. L. Bat. 1632.

Delitiae Centum poëtarum Belgicor. illustrium, collecta a Ranutio Ghero (Jano Grutero). Francof. 1614. 4 vol.

Dissertationes Ludicrorum et amoenitatum Scriptoris varii. L.Bat. 1644.

Dousae, J. Echo, s. lusus imaginis jocosae. H. Com. 1603. (met enkele gedichten, door hemzelven geschreven.) 4to.

— — fil. Poëmata. Rotterod. 1704.

Dyckeri, J. Epigrammata. Coloniae. 1646.

Helii Eobani Hessi Poëmata. Francof. 1564.

Erasmi. Progymnasmata quaedam primae adolescentiae. Antw. 1545. 4to. Zie Ghistelius.

Eucherii, C. Inarime, s. de balneis Pithecusarum. Neapoli. 1726. 4to.

Euricii Cordi Opera poëtica. 1553.

Fabricii, G. Odae. Basileae. 1552. — Ejusd. de historia et meditatione mortis Christi. Hymni et pietas puerilis. ibid. 1553.

Fabricii, V. Poëmata. Amstelod. 1638.

Faletus, H. De bello Sicambrico et ejusd. alia poëmata. Venetiis. 1557. 4to.

Farsetii, J. Carmina. L. Bat. 1785.

Favolii, H. Hodoeporicon, s. iter Byzantinum. Lovan. 1563.

Boot J. C. G. Over Hugo Favolius en zijne latijnsche gedichten. Amst. 1878.

Fenelonii, F. Fata Telemachi; lat. carm. redd. Berolini. 1743. 2 tom. 1 vol.

Flaminiorum (M. A. J. A. et G.) Carmina. Patavii. 1743.

Fracastorii, H. Poëmata. Patavii. 1718.

Francii, P. Poëmata. Amstelod. 1697.

Gaddii, J. Poëmata. Patavii. 1628. 4to.

———— Lusus poëtici. Venetiis. 1655.

Ghistelii Iphigeniae immolatio. Antwerpiae. 1554. — Progymnasmata quaedam primae adolescentiae Erasmi. ibid. 1545. — L. Blaviflos, in obitum J. Dullardi, Gandavensis. Gandavi. 1513. — P. Beroaldi Carmina, epigrammata, elucidata ab Ascensio. Paris 1516. — E. Houcarius, De poenitentia etc. Gand. 1513. — Ejusd. Vita divi Levini Martyris. ibid 1511. G. Agricolae De bello adversus Turcam. Basileae 1535. 1 vol. 4to.

Grotii H. Poëmata, per G. Grotium edita. L. Bat. 1639.

Heinsii D. Poëmata. L. Bat. 1613.

—— De contemptu mortis. L. Bat. 1621. 4to.

Heinsii, N. Poëmata. Amstelod. 1666.

—— Idem liber.

Exemplar eximium, scatens animadverss. innumeris tam poëtae ipsius, quam P. Burmanni Secundi, ad novam edit. praeparandam. — Acc. Quaedam autographa N. Heinsii.

—— Italica ed. Boot. Amst. 1872.

Helvetii, J. Poëmata. L. Bat. 1782.

Hooft, G. Jun. Poëmata. Amstelod. 1770.

—— **L. van Santen, H. Z. Couderc, L. Schepper,** Carmina Juvenilia. Amstelod. 1767.

Hoogeveen, H. Carmen de poesi tyrannidis non commendatrici. Delphis 1764.

—— Carmen inaugurale. Delphis. 1776.

Hoogstrateni, M. Poëmata. Amstelod. 1728.

Hospitalii, M. Carmina. Amstelaed. 1732.

Hosschii Sidronii, J. Wallii et J. Becani Poëmata. Paris. 1723. 2 vol.

Houcarius, E. De poenitentia etc. Gand. 1513. — Ejusdem, Vita divi Levini Martyris. Gand. 1511. — 4to. Zie Ghistelius.

Hugeniana ed. J. C. G. Boot. Amst. 1884.

Insulani, F. Poëmata. Paris. 1576. 4to.

Jonstoni, A. Poëmata omnia. Mediob. 1642.

Jordens, G. D. Gellia. L. Bat. 1763.

Keuchenii, R. Gallia. Arnhemiae. 1670. 4to.

Kinschotii, C. Poëmata. H. Com. 1685.

Labbei, P. Thesaurus epitaphiorum vett. et recentt. Parisiis. 1686.

Landesii, (A. F.) Carmina. Londini. 1713. (Zie Carbonius.)

v. **Lennep, D. J.** Rusticatio Manpadica. L. Bat. 1796.

Lernutii, J. Initia, basia, ocelli. L. Bat. 1614.

Lotichii, P. Secundi, Poëmata. Dresdae. 1708.

— — — rec. notis instruxit P. Burmannus Sec. Amstelod. 1754. 4to.

Marullus, M. F. H. Angerianus et **Jan. Secundus** poëtae. Spirae. 1595.

Masenii, J. Palaestra eloquentiae ligatae. Coloniae. 1661 et 1664. 3 partes. 2 voll.

— — Sarcotis; lat. et franc. cura J. Dinouart. Col. Agripp. 1757.

Mechovii, G. Carmina heroica. H. Com. 1711.

Meijeri, L. Poëmata. Bruxellis. 1727.

Moonenii, A. Poëmata. Groningae. 1716.

Morelli, F. Poëmatium dramaticum. Musarum et fortunae quaerimonia, e graec. Michaelis Plochyri. Lutet. 1598.

Nocetus, C. De Iride et Aurora boreali Carmina, c. notis J. R. Boscovich. Romae. 1747. 4to.

Novidii, A. Fracci Fasti sacri. Antwerp. 1559.

d'Orvillii J. P., Poëmata. Amstelod. 1740.

Oweni, J. Epigrammata. L. Bat. 1628.

Pacifici Maximi Carmina. Parmae. 1681. 4to.

Palingenii Zodiacus vitae. Rotterod. 1698.

——— Idem liber. ibid. 1743.

Pannoii, J. Poëmata. Traj. ad Rhen. 1784. 2 vol.

Pariseti, J. L. Theopoeia. Venetiis. 1550.

Parthenii, N. Naumachica. Neapoli. 1715. 4to.

Petrarchae, F. Poëmata. Basileae. 1541.

Pignae, J. H. Carmina. — Acc. Caelii Calcagnini et L. Areosti Carmina. Venet. 1573.

Plempii, C. G. Elegiae; Amsterodami. 1624. 4to.

Epigrammata; ibid. 1638. 4to.

Pontani, J. J. Poëmata. Venetiis. 1505.

Opera. ibid. 1533. — Ej. Amores etc. ibid. 1518. 1 vol.

Davidis Psalmi, a M. A. Flaminio et P. F. Spinula lat. versib. expressi. Basileae. 1558. — Psalterium universum, elegiaco carm. redd. per H. Eobanum Hessum. Tiguri. s. a.

— **Psalmorum** parodia heroica J. Bochii. Antwerp. 1608.

——— Paraphrasis poetica Georgii Buchanan. ed. Nath. Chytraeus. Herb. 1613. — Nath. Chytraei in Buchanani paraphrasin collectanea. Herb. 1613. 1 vol.

Davidis Psalmi, c. argum. et. notis lat. versib. a A. Johnstono. Londini. 1741.

Publii Syri Sententiae, **Dionysii Catonis** Disticha, c. vers. gr. Planudae. L. Bat. 1598. 4to. (zie Torrentius.)

Rapini, R. Eclogae et odae. L. Bat. 1672.

Relandi, H. Poëmata. Traj. ad. Rhen. 1748. — A. Pope, De homine; carm. heroico ed. J. J. G. Am Ende. L. Bat. 1751. 1 vol.

Reylof, Oliverii de Poëmata. Gandavi. 1732.

Roenickius, J. F. Recentiorum poëtar. germanor. Carmina lat. selecta. Helmstadii. 1749. 2 vol.

Royen, A. v. Poëmata. L. Bat. 1778.

Sadoleti, J. et **F. Sfondrati** Duo gravissima et lepidissima poëmata heroica. Venetiis. 1559. 4to.

Salmasii, C. Epistola super Herode infanticida tragoedia, et censura Balzacii. (Lut. Paris.) 1643. 4to.

Sannazarii, A. Opera latina. Cura Broukhusii, c. notis P. Vlamingii. Amstelaed. 1728.

Santenii, L. Carmina Juvenilia. Lut. Paris. 1575. — V. H. Ackeri Poëmata. Francq. 1786. 1 vol.

Santenii Carmina. a. l. 1780.

Sarbievii, M. C. Lyrica et Epigrammata. Antwerpiae. 1632. 4to.

Scaligeri, J. Poëmata. L. Bat. 1615. — Ejusd. Poëmata graece versa ex latinis etc. ibid. — Ejusd. Poëmata lat. versa ex graec. etc. ibid. 1615. 1 vol.

Schraderi, J. Carmina. Leovardiae. 1786.

Scriverii, P. Opera anecdota philologica et poëtica. Traj. ad Rhen. 1737. 4to.

Secundi, Joh. (Everardi) Opera, cura P. Scriverii. L. Bat. 1619.

————————————— recognita. L. Bat. 1651.

Stroziorum (Patris et filii) Poëmata. Venetiis. 1513.

Swinden, G. J. v. Poëmata. L. Bat. 1763.

Tennulii, S. Belga, auspiciis principis Arausiaci, assertor christiani nominis. L. Bat. 1673. 4to. (Zie Keuchenius.)

Textoris, J. Ravisii Epitheta. Genevae. 1602.

Titsinghiae, S. R. Epicedia et elogium. Harlemi. 1778. (zie Ackerus).

Torrentii, L. Poëmata. Antwerp. 1694. — Publii Syri Sententiae, Dionysii Catonis Disticha, c. vers. gr. Planudae. L. Bat. 1598. 1 vol.

Toscanus, J. M. Carmina illustrium poëtarum italorum. Lutetiae. 1576. 2 vol.

Vidae, M. H. Poëmata. Londini. 1732. 3 pts. 1 vol.

Boot (J. C. G.) Johan van Vliet Bijdrage tot de Geschiedenis der letterkunde in de 17ᵉ eeuw. Amst. 1874.

Wallii, J. Poëmata. Antwerp. 1699.

Zamagnae, B. Echo et carmina graeca, latine versa a Cunichio. Romae. 1764.

Zanchii, B. Poëmata. Bergomi. 1747.

Scriptores Varii argumentorum ludicrorum et amoenitatum. L. Bat. 1623.

Encomia Admiranda rerum admirabilium. Noviomag. 1666.

———— Idem liber. ibid. 1676.

Poëmata VII illustrium virorum. Amstelod. 1672.

Carmina Illustrium poëtarum italorum. Florentiae. 1719. 9 vol.

Musae Juveniles graecae et latinae. Londini. 1732.

Poëtarum ex Academia Gallica Carmina. H. Com. 1740.

Carmina selecta poëmata Italorum, ed. A. Pope. Londini. 1740. 2 vol.

Opuscula Poëtica Diversorum:
C. A. Wetstenii Carmina ex Hesiodo, Theocrito, Colutho, lat. reddita. L. Bat. 1771. — Z. H. Alewijn Conamina poëtica. Traj. ad Rhen. 1778. — R. van Ommeren Sylvia. Franeq. — H. Relandi Galatea. Amstelod. 1739. — F. Hesselii Otia hagana. L. Bat. 1702. — J. A. Nodell Regina. Franeq. 1775. — J. H. Hoeufft et F. P. Burmanni Carmina Juvenilia. L. Bat. 1778. — Pithecologia, S. De simiarum natura. Amstelod. 1774. — A. Thomassen Speculum philosophicum. Amstelod.

IV. PHILOLOGEN.

Phavorini (Nucerini Episcopi.) Magnum dictionnarium graecum. Romae. 1523. fol.

Budaei, G. Commentarii linguae graecae. Parisiis. 1548 fol.

Glossaria duo, s. Lexica duo antiqua latino-graeca et gr.-lat. in quibus pleraque utriusque linguae vocabula, nunquam antea lecta sive intellecta, explicantur. (ed. H. Stephanus.) Genevae 1572. fol.

Constantini, R. Lexicon graeco-latinum. Genevae. 1592. fol.

Rigaltii. N. Glossarium tacticum graeco-barbarum, s. de verborum significatione ad novellas Imperatorum et de re militari constitutionibus. L. Bat. 1600. 4to.

Meursii, J. Glossarium graeco-barbarum. Ed. altera emend. 1800 vocabulis aucta. L. Bat. 1614. 4to.

Cyrilli, Philoxeni, aliorumque vett. Glossaria; graece et latine, collect. a. C. Labbaco etc. Lutetiae. 1679. fol.

Du Cange, Glossarium ad Scriptores mediae et infimae Graecitatis. Lutetiae. 1688. 2 vol. fol.

Martini, Lexicon philologicum. Traj. 1711. 2 vol. fol.

Scott, D. Appendix ad Thesaurum graecae linguae H. Stephani et ad Lexica Constantini et Scapulae. Londini. 1745. 2 vol. fol. (vgl. Ie dl. bl. 51).

Rutgersii, J. Glossarium graecum origin. s. vindicatum. Vitembergae. 1719.

Moschopulus (Manuel), De ratione examinandae orationis. Lutetiae. 1545. 4to.

Clenardi, N. Institutiones in graecam linguam. Hanoviae. 1617. 4to.

Salmasius, C. De Hellenistica commentarius. L. Bat. 1643.

Devarius, M. De particulis graecae linguae. Amst. 1700.

Caninii, A. Hellenismus copiosissimus graecar. et latinar. vocum etc. L. Bat. 1700.

Verwey, J. Nova via docendi graeca. Goudae 1702.

De Montfaucon, B. Palaeographia graeca. Parisiis. 1708.

Kusterus, L. De vero usu verbor. graec. apud Graecos. L. Bat. 1717.

(Ruddimann), Grammatica linguae graecae. Edinb. 1725

Placentini, G. Epitome graecae palaeographiae, et de recta graeca pronuntiatione. Romae, 1735. — Mirtisbi Sarpedonis (T. Reiffenberg), De vera Atticorum pronuntiatione. ibid. 1750. — T. Velasti, De litterarum graecar. pronuntiatione. ibid. 1751. — G. Placentini Comment. gr. pronuntiationis. locupletatus notis ad Mirtisb. Sarpedonem. ibid. 1751. 1 vol. 4to.

Sylloge Scriptorum de linguae graecae vera et recta pronuntiatione, quibus acced. S. Havercampi Dissert. de literar. graec. varia scriptura et forma. L. Bat. 1736. 2 vol.

Arntzenii De graeca latini sermonis origine. Delphis, 1741. 4to.

Funus Linguae hellenisticae, s. confutatio exercitatt. de Hellenistis et lingua hellenistica. L. Bat. 1743.

Bos, L. Ellipses graecae; animadvv. adj. Leisnerus. L. Bat. 1750.

Wolle, C. De verbis graecis mediis. Commentationes Kusteri, Clerici, Clarkii, Schmidii recens.. auxit idem. Lipsiae. 1752.

Hoogeveen, H. De particulis linguae graecae. L. Bat. 1769. 2 vol. 4to.

Hachenberg, C. F. De significat. praeposit. graecar. in compositis. Traj. ad Rhen. 1771.

Vigerus, F. De praecipuis graecae dictionis idiotismis, c. animadvv. Hoogeveenii et Zeunii. Lipsiae. 1777.

Harles, T. C. Introductio in historiam linguae graecae. Altenburgi 1778.

Welleri, J. Grammatica graeca nova, ed. J. F. Fischer. Lipsiae. 1781.

a **Lennep, J. D.** In analogiam linguae graecae. Londini.

Bernhardi, G. Wissenschaftliche Syntax der griech. Sprache. Berl. 1829.

Schmidt, R. Stoicorum grammatica. Halae 1839.

Nestoris Dionysii Novariensis Vocabularium. Venetiis. c. notis MSS. P. Burmanni jr. 1488. fol.

Papias Vocabulista. Venetiis, 1496. (C. annotatt. manu J. Scaligeri et P. Burmanni.) fol.

Cange, Du Glossarium ad Scriptores mediae et infimae Latinatis Ed. nova; curr. Monachis ord. Benedicti Sti. Mauri. Parisiis 1733. 6 vol. fol.

Carpentier, Glossarium novum ad Scriptores latinos gallicos medii aevi, ceu Supplementum ad auctiorem glossarii Cangiani editionem. Parisiis 1766. 4 vol. fol.

Diefenbach, L. Glossarium Latino-Germanicum mediae et infimae aetatis (Supplem. Lexici C. Dufresne du Cange). Francof. 1857. 4to.

Gesneri Novus linguae romanae thesaurus. Lipsiae 1749. 4 vol. fol.

Stephani, R. Thesaurus linguae latinae, c. annott. A. Birrii. Basileae. 1740. 4 vol. fol.

Facciolati et **Forcellini** totius Latinitatis Lexicon. Patavii. 1771. 4 vol. fol.

Vivis. J. L. Familiarum colloq. formulae. Antverpiae. 1542. — Plutarchus De superstitione, de invidia et de loquacitate; lat. per J. Velareum. ibid. 1540. — J. Cuspinianus, De Turcarum origine, religione ac in Christianos tyrannide. ibid. 1541. — Fausti P. Andrelini Epistolae proverbiales et morales. ibid. 1542. — J. J. Oliverii Pandora. Andium hierophantae. Parisiis. 1542. — Aurefii J. Lessigniensis commentar. in Horatii satyram I et II. Antwerpiae. 1542. Eobani Hessi in Virgilii Maron. Bucolica. Coloniae. 1540. 1 vol.

Vallae, L. Elegantiae latinae linguae. Antw. 1557. 1 vol.

Vergilius Polydorus, H. De rerum inventoribus. Basileae. 1530.

Vossius, G. J. De vitiis sermonis et glossematis latini barbari. Amstelod. 1645. 4to.

———— Ars historica. L. Bat. 1650. — Ejusd. Oratio in obitum Erpenii. ibid. 1625. — P. Scriverii Manes Erpeniani ibid. 1625. — Scylaecis Caryond. Periplus, c. notis J. Vossii. Amstelod. 1639. G. J. Vossius De veterum temporibus. ibid. 1655. — Calvidii Leti Callipaedia. L. Bat. 1655. 1 vol.

Scheffer, J. De Stylo. Upsalae. 1657.

Masenii, J. Palaestra styli romani. Coloniae. 1659.

Mari Angeli (a Fano) Auctarium ad grammat. philosophic. Amstelod. 1664. — Acced. Grosippi (Scioppii) Grammatica, Paradoxa etc. ibid. 1664. — Priapeia, s. Poëtarum in Priapum lusus, illustrat. c. comment. C. Scioppii. Patavii. 1664. — C. Scioppii, De paedia humanar. ac divinar. literarum. Amstelod. 1766. — Ej. In G. J. Vossii de vitiis sermonis animadversiones. ibid. 1666. — Ej. Verisimilia ibid. 1662. 1 vol,

Dausquii, C. Orthographia latina latini sermonis. Parisiis. 1677. 2 vol. fol.

Tursellinus, H. De particulis latinae orationis; locupletav. J. C. Schwartz. Lipsiae. 1709.

Vorstius, C. De latinitate falso suspecta. Lips. 1722.

Marcelli, J. Index criticus vocum, ab iis qui latine scribere velint, vitandarum. Mediol. 1756. 4to.

Scheller, J. J. G. Praecepta styli bene latini. Lipsiae. 1779. 2 vol.

Guillonii, R. Gnomon. Opus perutile volentibus rimari arcana poëtarum graecor. Parisiis. 1556. — Ej. De generibus carmin. graecor. ibid. 1560. — J. Lucienberg, Methodica instructio componendi omnis generis versus. Basileae. 1575. 1 vol. 4to.

Scaliger, J. C. Poëtices LL. VII. Lugduni 1561. fol.

Minturnus, A. S. De poëta. Venetiis. 1559. 4to.

Praetorius, A. De poësi Graecorum. Witebergae. 1571.

Vollandus, De re poetica Graecorum. Lipsiae. 1592.

Smetii, H. Prosodia in novam formam digesta. Amstelod. 1683.

Wasi, C. Senarius, s. de legibus et licentia vett. poëtarum. Oxoniae. 1687. 4to.

Vulpius, J. A. De utilitate poetices. Patavii. 1743.

Ommeren, R. van, De prudenti vett. poëtarum lectione. Amstelodami 1785. 4to.

Clerici, J. Ars critica. Amstelod. 1712. 3 vol.

Haririi Consessus, illustrati ab A. Schultens. Franeq. 1731. 4to.

Schultens, A. Origines hebraicae, s. lingua hebraica ex Arabia revocata. Franequerae. 1724. 2 vol. 4to.

— — Institutt. ad fundamenta linguae hebraicae. L. Bat. 1737. 4to.

— — De defectibus hodiernis linguae hebraicae. Franequerae. 1731. 4to.

— — Vetus et regia via hebraizandi. L. Bat. 1738. 4to.

— — Excursus ad Caput I Viae veteris hebraizandi, (de lingua primaeva). L. Bat. 1739. 4to.

Erpenii, Th. Rudimenta linguae arabicae. Florilegium sententiar. arabicar. adj. A. Schultens. 1733. 4to.

Anthologia Sententiar. arabicar. c. scholiis Zamachsjari; ed. et illustrav. H. A. Schultens. L. Bat. 1772. 4to.

Schultens, H. A. De finibus Literat. orientalis. Amstelod. 1774. — Ej. De studio Belgarum in litteris arabicis. L. Bat. 1779. 1 vol. 4to.

Bitpaii Fabulae, ed. H. A. Schultens. L. Bat. 1786. 4to.

Reitz, G. O. Belga graecissans. Rotterod. 1730.

Kilian, C. Dictionarium etymologicum teutonicae linguae, c. annott. G. Hasselti. Traj. Bat. 1773. 2 dln. 4to.

Kate, L. ten, Aenleiding tot de kennis van het verheven deel der nederd. sprake. Amst. 1773. 2 dl. 4to.

(Verwer) Anonymi Batavi, Idea linguae belgicae, grammatica, poëtica et rhetorica, cur. E. v. Driel. L. Bat. 1781.

Siegenbeek, M. Over de Nederl. spelling. Amst., 1804.

Lulofs, B. H. Over Nederl. Spraakkunst, stijl en letterkennis. Gron. 1823.

Brill, W. G. Hollandsche Spraakleer. Leid. 1849. — Id. Nederl. Spraakleer (Syntaxis). Leid. 1852, 2 dln.

Menage Dictionaire etymologique, ou origines de la langue française. Paris 1694. fol.

Politiani Angeli Opera. Lugduni, 1533. 3 tomi. 2 vol.

Fuchsii, L. Apologia, qua refellit G. Reiffii reprehensiones in Dioscoridem. Basileae. 1544. — Hippocratis Epistola, gr. et lat. interpret. et paraphraste Alardo Amstelodamo. Salingiaci. 1539. — Polybius De salubri ratione victûs. lat. c. comment. G. Philareti. Antwerp. 1554. 1 vol.

Brodaei, J. Annotatt. in Oppianum, Quintum Calabrem et Cornutum. Basileae. 1552.

Turnebi, A. Adversaria. Parisiis. 1565. 2 vol. 4to.

Olympiae Fulviae Moratae Opera. Basileae. 1570.

Fruterii L. Librorum reliquiae. Acc. Julii Severiani Prisci Scriptoris syntomata rhetorices. Antverpiae. 1584.

Dunaeus, A. Eratosthenes, s. Lysiae pro caede Eratosthenis defensio illustr. Cantabrig. 1593.

———— Praelectt. in Philippicam de pace Demosthenis. Londini. 1621. — Acc. E. Lubini Clavis linguae graecae. ibid. 1620. 1 vol.

Villiomari, Y. Animadversa in locos controversos Rob. Titii. Genevae. 1597.

Heraldi, D. Adversaria. — Acced. Animadvv. in Jamblichum. Parisiis. 1599. — J. Camerii Appendix problematum. Genevae. 1596. 1 vol.

Behotii, A. Apophoreta in Auctor. priscos. Lut. 1602.

Gruteri, J. Lampax, s. Fax artium liberarum h. e. Thesaurus criticus. Francof. 1602. 13 vol.

Martini, B. Variae lectiones in Auctores vett. Par. 1605.

——————— edit. altera locupl. cur. D. van der Kemp. Traj. ad. Rhen. 1755.

Scaligeri, J. Opuscula diversa, gr. et lat. c. notis in vett. Scriptt. Parisiis 1605. — Ejusd. Jambignomici. L. Bat. 1607.

Scaligeri, J. J. Opuscula critica. Parisiis. 1610. 4to.

Scaligeri, J. C. Adversus Desid. Erasmum orationes, eloquentiae romanae vindices. Tolossae. 1621. 4to.

Lipsii, J. Epistolar. selectar. millia. Antwerpiae 1605. 2 vol. 4to.

— — — Opera, quae ad criticam spectant. Antwerpiae 1611. — Ej. De recta pronuntiatione latin. linguae. ibid. 1609. 1 vol. 4to.

Piccarti, M. Pericula critica. (Bambergae.) 1608. — Ej. Carmina. ibid. 1608. — C. Coleri Declamatt. in obit. praemat. J. Dousae. Norimbergae. 1597. — Ej. Parerga ad varr. pandect. et institutt. jur. locos. ibid. 1597. — Ej. Parerga ad varr. pandect. et institutt. jur. locos. ibid. 1597. — M. Virdungi Juvenilia. ibid. 1598. 1 vol.

Passaratii, J. Conjecturae. — Acc. Behotii Apophoreta. Parisiis. 1612. — P. Gaudentii Expositt. juridicae in Tacitum, Suetonium etc. Florentiae. 1631. 1 vol.

Gebhardi, J. Crepundiae, in quibus Scriptorum graecor. et latinor. loca et manuscripta bibliothecae Palatinae emendantur. Hanoviae. 1615. 4to.

Rutgersii, J. Variae lectiones. L. Bat. 1618. 4to.

Fabri, T. Commentar. de diversis regulis antiqui Juris. Genevae. 1618. 4to.

Fabri, T. Semestria. Genevae. 1660. 4to.

——— Epistolae. Salmurii. 1674. 4to.

Gevartsii, C. Electa in quibus plurima Auctorum vett. loca explicantur. Lut. Par. 1619. 4to.

Petiti, S. Miscellanea, in quibus vett. Scriptorum loca emendantur. Parisiis. 1630. 4to.

Vossii, G. J. Opera omnia. Amstelod. 1701. 6 vol. fol.

Tollii, A. Oratio de G. J. Vossio, grammatico perfecto. Amstelod. 1778. 4to.

Grotii, H. Epistolae ad Gallos. L. Bat. 1748.

Besoldus, C. De natura populorum et de linguarum ortu atque immutatione. Tubingae. 1632. 4to.

Licetus, P. ad Epei Securim. Bononiae. 1637. 4to.

——— ad Syringam, a Theocrito compactam et conflatam. Encyclopaedia, in qua Theocritus explicatur. Utini 1655. 4to.

Casauboni, I. Epistolae. Hagae Com. 1638. 4to.

——— Epistolae et Responsiones, Dedicationes etc. ed T. J. ab Almeloveen. Rotterod. 1709. fol.

Reinesii, P. Variae lectiones, in quibus de Scriptoribus sacris et profanis disseritur. Altdorfiae. 1640. 4to.

Gronovii, J. F. ad Livii libros notae. L. Bat. 1645.

Gronovii, J. F. Responsio ad cavillationes Raf. Fabretti de aquae ductibus. L. Bat. 1685. — Petronii Arbitri Fragmentum integrum ex Codice Traguriensi exscriptum, ed J. Lucio. Amstelod. 1670. — Acced. Apologia Marini Statilii. ibid. 1 vol.

——— Observatt. liber novus. Daventriae. 1652. — Ejusd. In Scriptor. ecclesiast. ib. 1651. 1 v.

Gronovii J. F. Observatt. ed. Platnero. Lipsiae 1755.

——— ad Alb. Rubenium Epistolae X ed. J. C. G. Boot. Romae 1877.

Gronovii, J. Supplement. lacunar. in Aenea Tactico. Dione Cassio et Arriano. L. Bat. 1675.

Barthii, C. Adversaria. Francof. 1648. fol.

Junii, H. Epistola. — Acced. Ejus vita. Dordraci 1652.

——— Animadversa et commentarius de coma. Roterod. 1708.

Mambrunus, P. De carmine epico. Parisiis. 1652. — Ej. Constantinus, s. Idolatria debellata. Lutetiae 1658. 1 vol. 4to.

Salmasii, C. Epistolae. — Acced. De laudibus et vita ejusdem. L. Bat. 1656. 4to,

——— Plinianae exercitatt. in Solinum; item Solinus Polyhistor. Traj. ad Rhen. 1689, 2 tom. 1 v. fol.

Latinii, L. Epistolae, Conjecturae sacrae et profanae. Romae. 1659. 4to.

Boxhornii, M. Z. Epistolae et poëmata. Amstelod. 1662.

Scioppii, C. De arte critica. Amstelod. 1662. — Paschasii Chrysippi (Caspari Scioppii) Paradoxa litteraria. Amstelod. 1659. — Scioppii De paedia litterarum ibid. 1666. — Ej. In G. J. Vossii libros de vitiis ser-

monis animadvv. ibid. 1666. — Verisimilia. ibid. 1662. — Ej. Suspectae lectiones. ibid. 1664. — Ej. Consultationes de scholar. et studior. ratione. ibid. 1665. — Priapeia, s. diversor. poëtarum in Priapum lusus illustr. c. comm. Scioppii. Patavii. 1664. 1 vol.

Scioppii, C. Infamia Famiani, (aliaque.) Amstelod. 1663.

Palmerii, J. Exercitatt. in Auctores graecos. L. Bat. 1668. 4to.

Cuperi, G. Observatt. Daventriae. 1670. — Ejusd. liber 4tus. ibid. 1678. — J. Gronovii Epistola ad J. G. Graevium de Pallacopa. L. Bat. 1686. 1 vol.

———— Observationes. Ultraj. 1670. — Ejusd. Harpocrates, s. Explicatio imagin. argent. sub Harpocrat. figura. Amstelod. 1676. 1 vol.

Mureti, M. A. Orationes, epistolae et poëmata. Lips. 1672.

Conringii, H. De studiis liberalis Romae et Constantinopolis. Helmstad. 1674. — Acc. E. Schwarti Analecta, in qq. Auctorum graecor. et latinor. loca emendantur. L. Bat. 1616. 4to.

Jasithei (Rafaëli Fabretti) ad Grunnovium apolegema in ejusque Titilivitia, s. Somnia de Tito Livio animadvv. Neapoli. 1686. 4to.

Gatakeri T. Opera critica. Traj. ad Rhen. — Marcus Antoninus, De rebus suis. — Opuscula varia. ibid. 1698. 2 vol. fol.

Francii, P. Orationes. Amstelod. 1705.

———— Postuma. — Acc. Epistolae mutuae. ib. 1706.

Harduini, J. Opera selecta. Amstelod. 1709. fol.

———— Opera varia. ibid. 1733. fol.

Naugerii, A. Opera omnia. Patavii. 1718. 4to.

Wesseling, P. Observatt. variae. Amstelaed. 1727. — Ejusd. Probabilia. 1731.

———— Probabilia. Utraj. 1731. — Ejusd. Observatt. variae. Traj. ad Rhen. 1740. — Ejusd. Diatribe de Judaeorum Archontibus. ibid. 1748. — Ejusd. Epistola ad Venemam de Aquilae in scriptis Philonis Judaei fragmentis et Platonis epist. XIII ib. 1748. 1 v.

Boot, J. C. G. de vita et scriptis Petri Wesselingii. Amst. 1874.

Burmanni, P. Sylloge epistolarum, a viris illustribus scriptarum. L. Bat. 1727. 5 vol. 4to.

———— Orationes, et carminum Appendix. H. Com. 1759. 4to.

d'Arnaud, G. Animadverss. criticae ad Scriptor. graecos. Harlemi. 1728. Ejusd. Lectiones graecae in graecos Scriptor. H. Com. 1730.

Palearii, A. Opera. — Acced. Hallbaueri dissert. de vita et meritis Palearii. Jenae. 1728.

Christii, J. F. Noctes academicae, s. Observatt. ad rem litter. Halae 1729. (Cum effigieb. H. Cardani N. Macchiavelli et H. C. Agrippae etc. delineatae a J. F. Christio). 1729.

Hemsterhuis T. et **J. Verburg,** Chrestomathia Petronio-Burmanniana. — Acced. Sapientia hyperboreales, c. nott. Burmanni ad Petronium. Florentiae (Amst.) 1733.

Hemsterhusii T. et **L. C. Valckenarii** Tres orationes, quar. I de Paulo. Praefiguntur II orationes J. Chrysostomi in laudem Pauli Apostoli. L. Bat. 1784.

Hemsterhusiana Anecdota, coll. ed. J. Geel. L. Bat. 1825. pars I.

d'Orville, J. P. Critica vannus in inanes J. C. Pavonis paleas. Amstelod. 1737.

Horrei, P. Miscellanea critica. Leovardiae 1738.

Valesii, H. Emendationes, et de critica; ed. P. Burmannus Secund. Amstelod. 1740. 4to.

Orationes Variae: Arntzenii De graeca latini sermonis origine. Delphis 1741. — J. T. Reitz, De censoribus librorum. Traj. ad Rhen. 1751. — J. Luzac, De eruditione, altrice virtutis civilis. Rotterod. 1785. 1 vol. 4to.

Trilleri, D. W. Observv. crit. in Auctores graec. et latin. Francof. 1742.

Carpzovii, J. B. Paradoxon stoicum Aristonis Chii (de histrionibus) et observatt. in Palaephatum. Lips. 1742.

Valckenarii, L. C. Epistola ad M. Röverum; Homeri lib. XXII. et de Cod. Leid. Leovardiae. 1747. — Acced. S. Musgrave Exercitat. in Euripidem L. Bat. 1762. 1 vol.

Heringa, A. Observatt. criticae. Leovardiae. 1749. — J. Pierson Verisimilia. L. Bat. 1751. 1 vol.

Heusinger, J. M. Emendationes. Gothae. 1751.

Reitz, J. F. De censoribus librorum. Traj. ad Rhen. 1751. 4to.

Withofii, J. H. Oratio in memoriam C. F. Summermanni. Duisburgi 1752. — H. G. Pagenstecheri. ibid. 1752. — Oratio funebris in J. C. Leersium. ibid. 1743. tom 1. 4to.

Ruhnkenii, D. Epistola critica I in Homeridarum hymnos et Hesiodum, ad L. C. Valckenarium data 1749 et 1751 retractata 1781 et 1782. — Ejusd. Ep. crit. II in Callimachum et Apollonium Rhodium, ad J. A. Ernesti.

Ruhnkenii, D. Elogium T. Hemsterhusii. L. Bat. 1768.

———— Opuscula. L. Bat. 1823. 2 vol.

———— et **L. C. Valckenarii** Epistolae mutuae. ed. G. L. Mahne. Vlissingae. 1832.

Concordia Naturae et Scripturae. De litteris ac numeris primaevis. Lipsiae. 1752. 4to.

Crusii, C. Probabilia critica in graec. et latin. Auctores. Lipsiae. 1753.

Reiskii, J. J. Animadvv. ad Sophoclem. Lipsiae. 1753. — E. Corsini Index notarum graec. in aeneis ac marmor. graec. tabulis, ex notis gr. exerpt. Florentiae. 1752. — C. C. Foerster loci quidam Polybii, a latinis interprett. perperam translati. Lipsiae 1755. 1 vol.

———— ad Euripidem et Aristophanem Animadverss. Lipsiae 1754.

———— Animadverss. ad graecos Auctor. Lipsiae 1757. 5 tom.

———— Lebensbeschreibung, von ihm selbst aufgesetzt. Leipzig. 1783.

Triga Opusculor. criticor. rarior. (P. Avellani loci restituti; J. M. Matii Annotatt. in Auctores vett. Ejusd. Opiniones.) Traj. ad Rhen. 1755.

Rhoer, J. de, Feriae Daventrienses. Traj. ad Rhen. 1758.

———— Otium Daventriense. ibid. 1762.

Bondam, P. Variae lectiones, in quibus Juris civilis et alior. Scriptor. loca emend. Zutphaniae. 1759.

Schraderi, J. Animadversiones et emendationes. Leovardiae 1776. — Ejusd. Observationes. Franequerae. 1761. — E. Wassenbergh Laudatio funebris J. Schraderi. ibid. 1784. 1 vol. 4to.

Schraderi, J. Observationes. Franequerae 1761. — Withofii Praemetium crucium criticar. praecip. ex Seneca Trag. L. Bat. 1749. — S. de Vries De Priscillianistis. Traj. ad Rhen. 1745. 1 vol. 4to.

Sormani, P. V. De Io. Schraderi vita ac Scriptis. Maastr. 1886.

Ernesti, J. A. Opuscula Oratoria, orationes etc. — Acced. Narratio de J. M. Gesnero. L. Bat. 1762.

Ernesti, J. A. Opuscula philologica. L. Bat. 1764.

Heath, B. Notae ad Tragicos graecos. Oxoniae. 1762. 4to.

Spaan, P. van, De Antiphonte, oratore Attico. L. Bat. 1765. — J. A. Starck, De Aeschylo et de tragoedia: Prometheus vinctus. Göttingae. 1763. — J. F. Heusinger, Codicis MSS qui Ajacem et Electram Sophoclis continet, descriptio. Jenae 1745. — J. J. Heupelius, De sacris vett. Christianorum arcanis. Argentorati. 1742. — J. L. Schultze, Specimen observationum in Suidam. Halae. 1761. — L. Kulenkamp, Emendationes in Etymologicum Magnum. Göttingae. 1765. Acced. Exempla scripturae Codicis MSS. 1 vol. 4to.

P. P. Justi, Specimen critic. in veteres Scriptores. Viennae 1765. 4to.

Wyttenbachii, D. Epistola critica in Julian. Imperat. — Acced. Animadvv. in Eunapium et Aristenetum. Göttingae. 1769. — Juliani Imperat. Caesares; graece, latine et gall. c. notis varr. et nummis imperator. ed. Liebe et Heusinger. Gothae. 1736. J. C. Hagenbach De graecis thesauri novi Muratoriani marmoribus metricis. Tiguri. 1744. — Ejusd. Observatt. in Palaephatum. — Acc. Animadvv. in Musaeum et Achillem Tatium. Lipsiae. 1744. — J. B. Köhler Notae in Theo-

critum. — Acced. Emendatt. in Scriptores Arabicos 1767.

Wyttenbachii, D. Opuscula varii argumenti. Amstelod. 1821. 2 vol.

——————— Lectiones quinque nunc primum editae — a G. L. Mahne. Gandavi 1824.

——————— Epistolae selectae, ed. idem. Gandavi. 1829. 3 vol.

Mahne, G. L. Vita D. Wyttenbachii. Gandavi. 1822.

Klotzii, C. J. Lectiones Venusinae. Lipsiae. 1770.

Dawes, R. Miscellanea critica; append. annotatt. adj. T. Burgess. Oxoniae. 1771.

Thesaurus Epistolicus Lacrozianus, ed. L. Uhlius. Lipsiae, 1772. 2 vol. 4to.

Meidanii Specimen proverbiorum, ed. H. Schultens. 1773. 4to.

Ouwens, R. Noctes haganae, s. observatt. in quibus Scriptor. vett. loci explicantur. Franequerae. 1780. 4to.

Nodell, J. A. Observationes criticae. Campis, 1781.

Heynii, C. G. Opuscula academica, Göttingae. 1785. 2 vol.

Ommeren, R. van, Elogium E. de Vry Temminck. Amstelod. 1785. 4to.

Friesemanni, H. Collectanea critica. Amstelod. 1786. 4to.

Haakma Tresling, A. Adversaria critica. Gron. 1792.

Miscellanea Lipsiensia Nova, ed. Menckenio. Lips. 1742 9 vol.

Miscellaneae Lectiones in Auctores vett. ab eruditis Brittannis à 1731 ed. coeptae. Amstelod. 1732. 10 vol.

——— Lectiones criticae novae (ed. J. P. d'Orville.) ibid. 1740. 10 tom. 4 vol.

Critici Minores: vol. 1mum. J. J. Struchtmeijeri Animadverss. criticae in Auctor. vett. Harderv. 1755. — A. de Rooy, Conjecturae in diversor. poetar. spectacula, in Martialem, A Severi Aetnam. Traj. ad Rhen. 1764. H. Bolt, Silva critica in Auctores vett. et Silva poetica. Harlemi 1766.

——— vol 2dum. C. Segaar, Epistola ad Valckenarium, complect. collationem manuscr. etymolog. Trajectini, c. Ammonio. Traj. ad Rhen. 1766. J. van der Dussen Prodromus Pindari Thebani novae editionis. Campis. 1759. A. van Dorp Observatt. Juris civil. aliorumque auctor. loca. Traj. ad Rhen. 1769. — A. H. Stompwijk Epistola etymol. philologica. L. Bat. 1759. — P. L. Struchtmeijeri Epist. critica in glossas nomicos. Tr. ad Rh. 1769. Phillellene Epist. critica in Plutarchum de sera Numinis vindicta, ex edit. D. Wyttenbachii. a l. 1772. — Specimen Animadverss. in prolegomena in N. Test. graeci edit. accuratiss. Amst. (Wetstenii.) Londini. 1731.

——— vol. 3tium. P. H. Koppiers, Observata in loca Antiphonis, Theocriti etc. L. Bat. 1771. — J. P. Medenbach Wakker, Amoenitates litterariae. Traj. ad Rhen. 1770. — A. de Rooy Spicilegia critica. Dordraci. 1771.

——— vol. 4tum. J. A. Nodell, Observationes criticae. Campis. 1781. — J. J. G. Schelleri Observatt. in priscos Scriptores. Lipsiae 1785. — Aviani

Flavii Fabulae. — Acc. Variae lectt. et notae. cur. J. A. Nodell. Amstelod. 1787.

Critici Minores, vol 5tum. J. C. Gottleber, Animadvv. in Platonis Phaedonem, Alcibiadem II. Lipsiae. 1771. E. E. van Bergen Animadverss. critic. in Scriptor. classic. — Acc. Enigmatis Bonon. explicatio. Traj. ad Rhen. 1785. — A. de Rooy Animadvv. nondum editae in Martialem et divers. poetar. spectacula. Harderv. 1787.

Bibliotheca Critica, ed. D. Wyttenbach. Amst. 1779. 2 vol.

——— Nova, edd. Bake, Hamaker et Peerlkamp. L. Bat. 1825. 5 vol.

Badham (Car.) Adhortatio ad discipulos Academiae Sydneiensis. Sydney 1869.

V. GESCHIEDENIS, AARDRIJKSKUNDE, NATUURLIJKE HISTORIE EN RECHTSGELEERDHEID.

Cluverii, J. Historiae epitome. Amstelod. 1668. 4to.

Stephani C. et **N. Loydii,** Dictionarium histor. geograph. poëticum. Londini 1686. fol.

Moreri, L. Dictionnaire historique. Amst. 1740. 8 v. fol.

Bayle, P. Dictionnaire histor. crit. Amst. 1740. 4 v. fol.

Chaufepié, J. G. Nouveau dictionn. historique. Amsterd. 1750. 4 tom. fol.

Scaliger, J. De emendatione temporum. Gen. 1629. fol.

Camerarii, P. Opera horarum subcisivarum, s. Animadvv. historicae. Fcofurti. 1658. 4to.

Hornius, G. Arca Mosis, sive Historia mundi. Lugd. Bat. et Roterod. 1666—1669. 2 partes. 1 vol.

Petavius, D. De doctrina temporum. Antwerpiae. 1703. 3 vol. fol.

Beverigii, G. Institutiones chronologicae. Lond. 1705. 4to.

Newton, J. Chronology of ancient kingdoms amended. London. 1728. 4to.

Borger, E. A. De officiis historici, met drie andere verhandelingen. Harlemi et Hagae Com. 1815. 1818.

Cappelli, J. Historia sacra et exotica, ad Augustum. Sedani. 1613. 4to.

Buchanani, G. Opera omnia. L. Bat. 1725. 2 vol. 4to.

Simsonii, E. Chronicon catholicum. L. Bat. 1729. fol.

Thuani, J. A. Historia sui temporis. Lond. 1733. 7 vol. fol.

Algemeene Historie, vertaald door K. Westerbaen. Utr. 1741. 19 dl. 4to.

Hedendaagsche Historie, of vervolg. ald. 1766. 17 dl. 4to.

Europeesche Historie, of tweede vervolg. ald. 1762. 11 dl. 4to.

Bossuet, J. B. Einleitung in die Allgem. Geschichte der Welt, fortgesetzt v. Cramer (bis ins 15te Jahrhundert.) 7 Thle. Leipzig. 1757. 8 Bde.

Schlosser, F. C. Weltgeschichte, in zusammenhängender Erzählung. Frankfurt. 1815. 4 Bde.

——————— Geschichte des 18ten Jahrhunderts u. des 19ten bis 1815. Heidelberg. 1843. 7 Bde.

Stuart, M. Romeinsche Geschiedenis. Amst. 1793. 30 dl.

Almeloveen, F. Fasti Consulares. Amstelaed. 1705.

Corsini, E. Fasti Attici. Florentiae. 1764. 4 t. 2 v. 4to.

Brouwer, P. Van Limburg, Histoire de la civilisation des Grecs. Groningue. 1833. 10 vol.

Marshami, J. Canon chronicus aegypt. hebr. graecus. Franeq. 1696. 4to.

Duncker (Max), Geschichte des Alterthums. Berl. 1863.
I. Aegypten und die Völker West-Asiens bis auf 550 v. Chr.
II. Geschichte der Arier in der alten Zeit.

Noris, H. Annus et epochae Syro-Macedonum, in vetustis Syriae urbium nummis. Lipsiae. 1696. 4to.

Hengstenberg, A. G. De rebus Tyriorum. Berolini 1832.

Koopmans, W. Cnoop, De Sardanapalo. Amstelod. 1819.

Vaux, W. S. W. Nineveh and Persepolis, an historical sketch. London, 1861.

Corpus scriptorum Historiae Byzantinae. Consilio B. G. Niebuhrii C. Fil. edd. varii viri erudd. Bonn 1827..46 v.

Procopii Arcana historia, ed. N. Alemannus. Lugduni. 1623. fol.

Theophylacti Simocattae Op. Ex. Bibl. A. Schotti. 1599.

Johannes Malalae Historia chron. c. notis Chilmeadi. Oxonii. 1691.

Nicetae Imperii graeci historia, ab a° 1117—1203. ed. H. Wolf. Genevae. 1593. 4to.

Constantini Manassis Annal., ed. J. Meursius. L. Bat. 1616.

Eginhartus, De vita et rebus gestis Caroli M. ed. J. H. Schminck. Traj. ad Rhen. 1711. 4to.

Georgii Logothetae Chronicon, ed. T. Dousa. L. Bat. 1614.

Cinnamus, J. De rebus gestis Comnenorum; ed. C. Tollius. Traj. ad Rhen. 1652. 4to.

Lebeau, Histoire du Bas Empire. Paris. 1757. 24 vol.

Gibbon, E. History of the decline and fall of the Roman Empire. London. 1776. 6 vol. 4to.

———— Histoire de la decadence et de la chute de l'Empire Romain, par Leclerc de Septchenes. Paris. 1777. 18 vol.

Raumer, F. von, Geschichte der Hohenstaufen. Leipzig. 1840. 6 Th.

Leibnitz, G. G. Accessiones historicae, quibus continentur Scriptores Rerum germanicarum. Hanoverae. 1700. 2 tom. 1 vol.

Aenei Sylvii (Pii II) Historia Frederici III, Imperat. Argentorati. 1685. — Scriptores Rerum germanicarum, a Carolo M. ad Freder. III, ed. a J. Schilter. ibid. 1702. fol.

Scriptores Rerum germanicarum, medii potissimum aevi, ed. B. G. Struvius. Jenae 1726. 3 vol. fol.

———— Rerum germanicarım, a Carolo M. ad Fred. III, ex biblioth. M. Freheri, ed. idem. Argentor. 1717. 3 vol. fol.

———— Rerum germanicarum Septentrion. ed. E. Lindenbrogius. Hamburgi. 1706. — P. Lambecii, Res Hamburgenses. ibid. 1706. — Inscriptiones antiquiss. et celeberr. Hamburg. editae pridem a T. Anckelmanno. ibid. 1706. 1 vol. fol.

Corpus Historiae Germaniae, ad 1730, ed. B. G. Struvius. Jenae. 1730. 2 vol. fol.

Lazius, W. De gentium aliquot migrationibus, etc. Francofurti. 1600. fol.

Krantz, A. Wandalia. Coloniae 1519. — Ej. Saxonia. Ibid. 1520.

Idem liber. Francofurti. 1580. fol.

Des Guignes, Histoire des Huns. Paris. 1757. 5 vol. 4to.

Velseri, M. Opera historico-philologica etc; Norimbergae 1682. fol.

Hamelmann, H. Geschichte der uralten Grafen zu Oldenburg. Oldenburg. 1599. fol.

Urkunden und Beiträge zur Preussischen Geschichte. v. W. Crichton. 1e Sammlung. Königsb., 1784. 8o.

Preuss, J. D. E. Friedrich der Grosse. Berlin. 1832. 4 Thle.

Bembi, P. Opera (Historia Veneta et Epistolae.) Argentorati. 1652. 2 vol.

Fallmerayer, J. P. Geschichte der Halbinsel Morea, während des Mittelalters. Stutgart. 1830. 2 Thle.

Anhang dazu: Ueber die Entstehung der heutigen Griechen. Ebend. 1835.

Ludolphi, J. Historia Aethiopica. Fcofurti. 1681. fol.

Bohadini Sjeddadi, Saladini vita, ed. A. Schultens. L. Bat. 1732. fol.

Dozy, R. P. A. Historia Abbadidarum. L. Bat. 1846. 3 vol. 4to.

Al-Makkari, Analectes sur l'histoire et la litérature des Arabes d'Espagne publ. par Dozy et autres (en Arabe). Leyde, 1855—60. Tome I, II. 4to.

Holwel, J, Z. Historical events in Bengal and Indostan. London. 1766. 2 parts. 1 vol.

Wind, S. de Bibliotheek van Nederl. Geschiedschrijvers. Middelburg, 1831—'35. dl. I.

Scriverius, P. Hollandsche, Zeelandsche en Vriesche Chronyck, tot 1677. 's Gravenhage. 1678. 4to.

Melis Stoke, Rijmkronijk, uitgegeven door B. Huydecoper. Leyden 1772. 3 dl. 4to.

Dousa, J. Annales Bataviae et Holland. L. Bat. 1601. 4to

Matthaei, A. Veteris aevi Analecta. Hagae Com. 1738. 5 vol. 4to.

Hoynck van Papendrecht, C. P. Analecta Belgica. Hagae Com. 1743. 6 tom. 3 vol. 4to.

Archives De la maison d'Orange Nassau, ou Correspondance inédite, publiée par Mr. G. Groen van Prinsterer. Avec suppl. et table. La Haye. 1835. 8 tom. 9 vol.

———— Nouvelle ed. ibid. 1841. 1 vol.

———— De la maison d'Orange Nassau, ou Corresp. inédite, publ. par Groen v. Prinsterer. 2e Serie 1584—1650. Utrecht 1857—'59. vol. I, II en III.

Sybrandi, K. Lettres au Comte de Leycester pendant son séjour aux Pays-Bas. Haarlem 1868.

Junii, H. Batavia. L. Bat. 1587. 4to.

Hooft, P. C. Nederlandsche historie. sedert 1555. Amsterd. 1642. fol.

————, Vervolgh der Nederl. Historie, sedert 1584 tot 1588. ibid. 1653. fol.

Grotii, H. Annales et Historiae de rebus belgicis. Amstelaed. 1657. fol.

————, Parallelon Rerum publicarum L. 3tius, ed. J. Meerman. Harlemi. 1801. 4 dl.

Ubbo Emmius, De origine et antiquitate Frisiorum. Groningae. 1603.

————, Rerum frisicarum historia. L. Bat. 1605. 2 vol.

————, De agro Frisiae. Groningae. 1646.

————, Opus chronologicum novum. Groningae. 1619. fol.

Winsemii, P. Res frisicae. Leovardiae. 1646. fol.

————, Historiae Frisiae L. III et IV. Franekerae. 1733. 4to.

Statuta et Leges fundamentales Academiae Franequerae. Leovardiae. 1748. fol.

Beninga, E. Chronyck van Oostfrieslant. Emden. 1732. 4to.

Meterani, A. E. Historia Belgica. Antverpiae 1597. fol.

Van Aitzema, L. Saken van staat en oorlog. 's Gravenhage. 1669. 7 dl. fol.

Bor, P. Nederlandsche oorlogen en beroerten. Amst. 1679, 4 dln. fol.

Vossii, M. Annales Hollandiae Zelandiaeque. Amstelaed. 1680. 4to.

Wagenaar, J. Vaderlandsche Historie. Amsterdam. 1749. 21 dln.

Kluit, A. Historia critica Comitatus Hollandiae et Zeelandiae. Medioburgi. 1777. 4 pts. 2 vol. 4to.

Bilderdijk, W. Geschiedenis des Vaderlands. Amsterd. 1832. 14 dl.

Chais v. Buren, C. A. De staatkundige beginselen van Ph. van Marnix. Haarlem. 1859.

Bondt, N. De unione Ultrajectina. Traj. ad Rhen. 1756.

Orationes In laudem, et Oratt. funebres de Guil. IV. Anna, etc. 1747—65, 1 vol. fol.

v. d. Palm, J. H. Gedenkschrift van Neerlands herstelling. Amsterdam. 1816.

v. d. Kemp, F, A. Redevoering, ter viering der verlossing der Nederlanders, gehouden te Utica. Amsterdam, 1816.

Pontani, J. J. Rerum et urbis Amstelodamensis Historia. Amsterodami. 1611. fol.

Commelyn, C. Beschrijving van Amsterdam. Amsterdam. 1693. 2 dl. fol.

Wagenaar, J. Beschrijving van Amsterdam. Amsterdam. 1760. 3 dl. fol.

Scheltema, P. Aemstel's oudheid, of gedenkw. van Amsterdam. Amst. 1855—59. 6 dl.

D'Orvillii, J. P. Oratio in Cmum natalem Illustris Athenaei Amstelaedamensis. Amstelaedami. 1732. fol.

Verheyk, H. Oratio secularis, de antiquitate scholae Amstelodamensis. Amstelod. 1778. 4to.

Van Lennep, D. J. Illustris Amstelodamensium Athenaei Memorabilia: alter. Athen. Saecul. Amstelodami. 1832. 4to.

Th. Jorissen. Het verleden van de Universiteit van Amsterdam. Feestrede bij het 250jarig bestaan van de Instelling van Hooger Onderwijs in de Hoofdstad. Amsterdam 1882.

Orlers, J. F. Beschrijving van Leyden. Leiden. 1641. 4to.

Beschrijving van Delft. Delft. 1729. fol.

v. d. Hoof, E. Historie van Enkhuisen. Enkhuizen. 1666. 4to.

Burger v. Schoorel, D. Chronijk van Medenblik en Schagen. Hoorn. 1767. 4to.

Guicciardini, L. Totius Belgiae descriptio. Amstelod. 1652.

Sanderus, A. Verheerlijkt Vlaanderen. 's-Gravenhage. 1731. 3 dl. fol.

Uranologion, s. Systema varr. auctorum de sphaera ac sideribus, gr. et lat. ed. D. Petavius. Lut. Par. 1630. fol.

Galilaei, G. Systema cosmicum. L. Bat. 1699. 4to.

Ortelii, A. Thesaurus geographicus. Antverpiae. 1596. fol.

——— Theatrum orbis terrarum. ibid. 1584. fol.

——— Theatri orbis terrarum parergon s. Veteris geographiae tabulae. Antverpiae. 1624. fol.

Blaeuw, G. Appendix Theatri Ortelii et G. Mercatoris Atlantis. Amsterd. 1631. fol.

Orbis antiqui Accuratissima delineatio, c. tabb. Peutingerianis. Amstelodami. 1653. fol.

Baudrand, M. A. et **Ferrarius, P.** Lexicon geographicum. Parisiis. 1670. fol.

Cellarii, C. Geographia orbis antiqui plenior. Cantabrig. 1703. 2 vol. 4to.

Palmerii, J. Graeciae antiquae descriptio. L. Bat. 1678. 4to.

Perizonii, J. Aegyptiae et Babyloniae origines. L. Bat. 1711, 1 vol.

Atlas Major, colleg. et disposuit R. Ottens. Amstelaed. (1724?) 7 vol. fol.

Saint Non, Voyage pittoresque de Naples et de Sicile. Paris. 1786. 4 tom. 5 vol. fol.

Chandler, R. Travels in Asia Minor. Oxford. 1775. 4to.

——————— Travels in Greece. ibid. 1776. 4to.

Bruce, J. Voyages aux sources du Nil. Paris. 1790. 5 tom. et atlas 6 vol. 4to.

Shaw, T. Reizen in Barbarijen en het Oosten: uitgegeven door Boddaert, Rau, Tydeman en Saxe. Utrecht. 1773. 2 dl. 4to.

Bergeron, P. Voyages en Asie, dans les 12—15 siecles, avec notes. La Haye. 1735. 2 tom. 1 vol. 4to.

Pococke, R. Description of the East and other countries. London 1743. 2 vol. fol.

Michaelis, J. D. Vragen over Arabië. Amst. 1774. 4to.

Niebuhr, C. Beschrijving van Arabië. ald. 1774. 4to.

———, Reizen naar Arabië, enz. ald. 1776. 2 dl. 4to.

d'Herbelot, B. Bibliothèque orientale, avec additions de Schultens. La Haye. 1777. 4 vol. 4to.

Visdelou C. et A. Galand, Bibliothèque orientale. Supplément d'Herbelot. La Haye. 1779. fol.

Darstellung des gegenwärtigen Zustandes des Armenischen Volkes. Petersburg. 1831.

Petermann, (H.), Reisen im Orient. Lpz. 1865.

D'Anville, Nouvel Atlas de la Chine. La Haye. 1731. fol.

Du Halde, J. B. Description de la Chine. La Haye. 1736. 4 vol. 4to.

History of the School of the collegiate reformed Dutch church in the city of New-York from 1633—1883. N.-York 1883.

Juan G. et **A. D'Ulloa,** Voyage historique de l'Amérique meridionale. Amsterdam. 1752. 2 vol. 4to.

Buffon, de. Histoire naturelle générale et particulière. Paris. 1749—1783. 24 vol. 4to.

———— Histoire naturelle des minéraux. ibid. 1783—1788. 5 vol. 4to.

———— Supplément à l' Histoire naturelle. ibid. 1774—1782. 6 vol. 4to.

Cepede, de la. Histoire naturelle. ibid. 1788. 2 vol. 4to.

Catalogus der biblioth. van Teyl. Sticht.. Haarl. 1837.

Catalogue de la Bibl. de Musée Teyler. Harlem. 1865.

Ekema, C. Fondation Teyler. Catalogue de la Bibliothèque I—IV. Harlem, 1885—'86.

Archives du Musée Teyler. Harlem. 1868. 5 dln. 2e Serie. dl. 1 en vv. Harlem 1881. 4to.

Catalogue de la Collection paléontologique du Musée Teyler. Harlem. 1869. 4to.

Leges Atticae, colleg. et comm. illustrav. S. Petitus. L. Bat. 1742.

Marcilii, T. Leges duodecim tabular. collect. edit. novae et interpretament. Parisiis. 1600.

Jurisprudentia Veter. ante—Justineanea, in qua quae supersunt ex Caji institutionum libr. IV Codicis Gregoriani et Hermogeniani fragmenta etc. c. commentt. notis varr. et Schultingii. L. Bat. 1717.

Justiniani Institutiones. Cum interpret. T. Marcilii. Parisiis. 1610.

———, Institutiones. Amstelod. 1659.

Corpus Juris Civilis. Amstelod. et L. Bat. Elzevier. 1664.

Corpus Juris Çivilis Romani, c. notis Gothofredi etc. Lips. 1740.

Codex Theodosianus, c. comm. J. Gothofredi. Lugduni. 1665. 6 tom. 3 vol.

——— c. comment. Gothofredi et varr. et suis notis, ed. J. D. Ritter. Lipsiae. 1736. 6 tom.

Brissonius, B. De verborum significatione, quae ad Jus pertinent. c. notis Heineccii. Halae. 1743.

Vicat, B, P. Vocabularium Juris utriusque, ex variis ante editis. Neapoli. 1760. 4 vol.

Pighii, Themis Dea, s. de lege divina. Antverpiae. 1568.

Menagii, A. Amoenitates Juris civilis. Traj. ad Rhen. 1625.

Heraldus, D. De rerum judicatar. auctoritate. Parisiis. 1640. — Ejusd. Observatt. et emendationes. ibid. 1640. 1 vol.

Grotius, H. De jure belli ac pacis. Amsterdami. 1646.

——— De jure belli ac pacis, ed. Barbeyrac. ibid. 1720.

——— De jure belli ac pacis, c. comment. Boecleri. Argentor. 1740.

——— De juri belli ac pacis, ed. de Cocceii. Lausannae. 1751. 5 vol.

——— Droit de la guerre et de la paix, par Barbeyrac. Amsterdam. 1724. 4to.

Vitriarii, J. J. Collegium Grotianum de jure b. et p. 2 vol. MSS. 4to.

Birnbaum, J. M. F. De Grotii in definiendo jure naturali vera mente. Bonnae, 1835. 4to

Lipsii, J. Politicorum libri VI. Antverpiae. 1610. 4to.

——— Monita et exempla politica. L. Bat. 1630.

St. Pierre, Ouvrages de politique. Rotterd. 1733. 11 tom.

Amyraldus, M. De jure naturae quoad connubia. Stadae. 1712.

Puffendorf, S. De jure naturae et gentium. Fcofurti. 1744. 2 vol. 4to.

——— Droit de la nature et des gens. Amsterd. 1712. 2 vol. 4to.

Aurelii, J. de Januario, Respublica jurisconsultorum. Lips. 1733.

D'Arnaud, G. Variae conjecturae, in qq. Jus civile illustratur. Franeq. 1738.

Cannegieter, H. Observatt. Juris romani lib. I. Fran. 1763.

——— Commentar. ad fragmenta veteris Jurisprudentiae, quae exstant in Collatione legis Mosaicae et Romanae. Franeq. 1765.

——— Observationum Juris Romani LL. IV. L. Bat. 1772.

Arntzenii, H. J. Miscellanea et dissert. ad leg. II digestor. Traj. ad Rhen. 1765.

Hovius, F. De poena conatus. Amstelaedami. 1774. — H. E. Meynsma, De mulierum privilegiis. ibid. 1774. — D. Hooft, an Brutus Caesarem jure occiderit? ibid. 1774. — Ejusd. Miscellaneae juris observationes. L. Bat. 1775. 1 vol. 4to.

Göschel, Zerstreute Blätter eines Juristen. Erf. 1832. 4 Bde.

v. Brakel, W. E. de Lege Rhodia de Jactu. Lugd. Bat. 1767.

v. d. Straten, C. C. de mandati actione directa. Lugd. Bat. 1784.

VI. OUDHEIDKUNDE.

Pfeiffer, J. G. Antiquitates graecae gentiles. Regiom. 1689. 4to.

Gronovii, J. Thesaurus Antiqq. graecar. L. Bat. 1692. 12 vol. fol.

Stuckii, J. G. Opera (antiquitates, convivalia et sacra gentilia.) L. Bat. 1695. 2 tom. 1 vol. fol.

Bos, L. Antiquitates graecae. Franeq. 1714.

Valckenaer, L. C. Antiquitates graecae. Franeq. MSS. 1749. 4to.

Hemsterhuis, T. Commentar. in Antiquitt. graecas, descriptus a L. Bos. MSS. 4to.

Barthelemy, Reize van den jongen Anacharsis door Griekenland. Amsterdam. 1795. 10 dl.

Dempster, T. Antiquitt. romanar. Corpus absolut. Lutetiae. 1613. fol.

Salmasii, C. Duarum inscriptionum Herodis Attici Rhetoris et Rhegillae conjugis explicatio; item Notae ad Dosiadae aras etc. Lutetiae. 1619. — Ejusd. De regionibus et ecclesiis suburbicariis. — Eucharisticon J. Sigmondi. ibid. 1621.

Salmasius, C. (Alexi a Massilia) De mutuo non esse alienationem. L. Bat. 1640. — Cunaei Sententia, defensa a C. Regnero, mutuum esse alienationem, adversum Sphalmasium quemdam. — **Regneri** Propemticon ad eruditiss. Salmasium. ibid. 1640. 1 vol.

— — — De mutuo, qua probatur non esse alienationem. L. Bat. 1640. — C. A. Fabroti Epistola de mutuo, cum responsione Salmasii ad Menagium. ibid. 1645. 1 vol.

Goesii, W. Vindiciae pro recepta de mutui alienatione sententia. ib. 1646.

— — — De usuris. L. Bat. 1638.

— — — De modo usurarum. L. Bat. 1639.

De foenore Trapezetico. ibid. 1640.

— — — De mutuo non esse alienationem. ibid. 1640.

Defensiones pro C. Salmasio de varr. observatt. ad Jus Attic. et Rom. L. Bat. 1645.

— — — De annis climactericis, et de antiqua astrologia. L. Bat. 1648.

— — — Specimen confutationis animadverss. D. Heraldi s. de subscribendis et signandis testamentis. ibid. 1648.

Petri Servii, Feriae Juveniles, quae continent antiquitates romanas. Romae 1649.

Heraldi, D. Quaestiones quotidianae, observation. attic. et romanae. Parisiis. 1650. fol.

Graevii, J. G. Thesaurus Antiqq. romanar. Trajecti. 1694. 12 vol. fol.

Gyraldi, L. G. Opera omnia. L. Bat. 1696. 2 tom. 1 vol. fol.

Pitisci, s. Lexicon Antiqq. romanar. Leovardiae. 1713. 2 vol. fol.

Salengre, A. H. de Thesaurus novus Antiqq. romanar. H. Com. 1719. 3 dln. fol.

Schwartz, C. G. Miscellanea politioris humanitatis, in qq. vetusta monumenta illustrantur. — Acc. Metii Voconii Oratio, Tacito Augusto dicta. Norimberga. 1621. 4to.

Inscriptiones antiquae basilicae S. Pauli ad viam Ostiensem. Romae. 1654. fol.

Thesauri, E. Inscriptiones, opera E. P. Panealbi repertae, c. ejusd. notis Edit. 3tia. Col. Brandeb. 1671. 4to.

Ferretii, J. B. Musae lapidariae. Antiquorum in marmoribus carmina. Veronae. 1672. fol.

Suares, J. M. Arcus Septimii Severi. Romae. 1676. fol.

Reinesii, F. Syntagma inscriptionum antiquar. Lipsiae. 1682. fol.

Astorii, J. A. Commentarius in monumentum Alemanis. Venetiis. 1698. — Acc. Prosperi Parisii Rara Magnae Graeciae numismata. Norimbergae. 1683. fol.

Spon, J. Miscellanea eruditor. antiq. in qq. marmora, a Grutero ceterisque ignota, illustrantur. Lut. 1685. fol.

Dale, A. van, Dissert. de antiquitatibus et marmoribus. 1702. 4to.

Gudii, M. Antiquae inscriptiones gr. et lat. Leovardiae. 1731. fol.

Marmora Arundelliana, Sheldoniana aliaque, Academiae Oxoniensi donata, c. varr. commentt. etc. ed. Mattaire. Oxoniae. 1732. fol.

Salmasius, C.
alienationem
fensa a C.
versum Sph
con ad eru

nationem.
de mutu
ibid. 164

psii, J. Admiranda, sive de magnitudine romana. Antverpiae. 1605. — Ej. Saturnalium sermones, s. de gladiatoribus. ibid. 1617. — Ej. De Amphitheatro; cum figuris. ibid. 1604. — Ej. De Vesta et Vestalibus; cum figuris. 1609. — Ej. De Bibliothecis. ibid. 1607. 1 vol. 4to.

—— De cruce. Antwerpiae. 1606. — Ejusd. Diva virgo Hallensis. ibid. 1616. — Ejusd. Diva Sigemiensis, Aspricollis nova. Ej. Beneficia et admiranda. ibid. 1606. — Ejusd. Lovanium. ibid. 1616. 1 vol. 4to.

—— De militia romana. Antwerpiae. 1630. — Poliorcetica, s. de machinis, tormentis, telis. etc. 1625. 1 vol. 4to.

Rubenii, P. Electa in qq. antiqui ritus, emendationes, censurae et poematia. Antwerpiae. 1608. — S. Asterii, Episcopi Amaetae, Homiliae, gr. et lat. nunc prim. edit. P. Rubenio interprete. — Acc. Rubenii Carmina et epistolae. ibid. 1615. 1 vol. 4to.

Aringhi, P. Roma subterranea noviss. Romae. 1651. 2 vol. fol.

Scheffer, J. De militia navali Vett. Upsaliae. 1654. 4to.

Brissonius, B. De veteri ritu nuptiarum et juri connubiorum. Amstelod. 1662.

Scheffer, J. De re vehiculari veterum. Upsaliae. 1671. 4to.

Kirchman, J. De funeribus Romanorum. L. Bat. 1672.

Mabillon, J. De re diplomatica, Libri VI in quibus quidquid ad veterum instrumentor. antiquit. sigilla, monogrammata, cet. pertinet illustratur. Lutet. Par. 1681. — Supplementum. ib. 1704. — 1 vol. fol.

Junii, F. De pictura veterum libri. Rotterod. 1694. fol.

Cantelius, P. J. De republica romana. Ultraj. 1697.

Lydii, J. De re militari syntagma, et de Jure jurando. Dordraci. 1698. 4to.

Nieupoort, G. G. Rituum apud Romanos explicatio. Traj. ad Rhen. 1723.

Varia Scripta circa usuram, in qq. potissimum de reditibus s.l. 1728. 4to.

Bartholii, P. S. Vett. lucernae sepulcrales. c. observv. J. Bellorii et A. Dukeri. L. Bat. 1728. fol.

Burmannus, P. De re vectigali populi romani, et Jupiter Fulgurator. Leidae. 1734. 4to.

(Bayardi O. A.) Antichita d'Ercolano. Napoli. 1757. 9 vol. 1. Pitturi. 5 vol. 2. Bronzi. 2 vol. 3, Lucerni. 1 vol. 4. Catalogo. 1 vol. fol.

Corsinus, E. Series praefectorum urbis. Pisauri. 1766. 4to.

Magnan, D. La ville de Rome. Rome. 1778. 4 tom. 2 vol. fol.

Porcius, L. De re pecuniaria antiqua. — Joh. Aquila, de potestate monetarum, et Mameramni priscae monetae ad nostram supputatio. Coloniae. 1551.

Gronovius, J. F. De centesimis usuris et foenore unciario. — Acc. Mantissa pecuniae veteris. L. Bat. 1661.

Bernardus, E. De mensuris et ponderibus antiquis. Oxoniae. 1688.

Gronovius, J. De Sestertiis, ceu subcesiva pecunia graeca et romana. — Acc. Volgius Maecianus et Balbus Mensor de asse. L. Bat. 1691. 4to.

Spanhemius, E. De usu et praestantia vett. numismatum. Londini. 1706. 2 vol. fol.

Arbuthnot, C. Tabulae antiquae nummor. mensurar. et ponderum. Traj. ad Rhen. 1756. 4to.

Corsini, E. Epistolae tres, in qq. Augustorum nummi quidam explicantur. Liburni. 1761. 4to.

Dissertationes antiquariae, continentes: G. van Lom, ad vetus chirographum Thesauri Muratauriani mancipationis formam continens. Traj. ad Rhen. 1757. — N. Bondt, In Epistolam Jeremiae apocrypham. ibid. 1752. — G. Bonnet, De causis superstitionum inter Christianos. ibid. 1753. — R. A. van Beem, De manumissionibus in sacro-sanctis ecclesiis. ibid. — R. M. van Goens, Observatt. miscellaneae philolog. argum. ibid. 1763. — Y. van Hamelsveld. De aedibus vett. Hebraeorum. ibid. 1746. 1 vol. 4to.

Variae Dissertatt. nominatim: Fabii Devotii In aenigmate Damaetae, de coeli spatio in terris quibusdam tres non amplius ulnas patente commentarius. Romae. 1763. — G. A. Oderici, De marmorea didascalia, in urbe reperta. ibid. 1777. — J. Enschedé, De tutelis et insignibus navium. Harlemi. 1870. — Ejusd. De potestate Dictatoris romani. ibid. 1778. 1 vol.

Gori, A. F. Inscriptiones antiquae in Etruriae urbibus. Florentiae. 1726. fol.

Maffei, S. Origines Etruscae et Latinae. Lipsiae. 1731. 4to.

Cluverii, P. Germania antiqua. L. Bat. 1631. fol.

———— Italia. ibid. 1624. 2 vol. fol.

———— Sicilia. ibid. 1619. fol.

D'Orville, J. P. Sicula. Amstelod. 1764. fol.

Castelli, G. L. Siciliae et objacentium insularum vett. inscriptt. nova collectio, notis illustr. Panormi. 1784. fol.

Leemans, C. Horapollinis Niloi Hieroglyphica. Amst. 1835.

Brouwer, P. van Limburg Iets over de nasporingen van Champollion den Jongere. Amst. 1830.

Chishull E. Antiquitates asiaticae, Christianam aeram antecedentes, notis illustratae. Londini. 1728. fol. Pars altera plagulae I—XII. I. ch. maj.

VII. GESCHIEDENIS DER LETTERKUNDE, NIEUWE LETTEREN EN CATALOGEN.

Encyclopedie des connaissances humaines, mis en ordre par de Felice. Yverdon 1770. 58 vol. 4to.

Chomel, M. N. Algemeen huishoudelijk, natuur-zedekundig en konstwoordenboek, 2e druk, vermeerderd en verbeterd door J. A. De Chalmot. Leyden en Leeuwarden. 1778. 7 dl. 4to.

De Chalmot J. A. Vervolg op Chomel Algemeen Woordenboek. ald. 1786. 9 dl. 4to.

Paravicini, V. Singularia de viris, eruditione claris. Basileae. 1713.

Stoll, G. Introductio in historiam litterariam. Jenae. 1728. 4to.

Bibliothèque universelle et historique, (par J. Le Clercq). Amsterd. 1686—1718. 26 tom. 26 vol.

——— choisie, par J. Le Clercq. Amsterd. 1703—1713. 28 tom.

——— ancienne et moderne, par J. Le Clercq. Amsterd. 1714—1730. 29 tom.

Histoire des ouvrages des savans, par H. B(asnage.) Rotterd. 1687—1709. 17 vol.

Critique de la république des lettres. Utrecht. 1712—1717. 14 tom.

Saxii, C. Onomasticon litterarium, s. nomenclator hist. crit. praestantiss. omnis aetatis populi artium scriptorum. Traj. ad Rhen. 1775. 8 vol.

— Onomastici litterarii Epitome, s. fasti scriptotorum vett. et medii aevi. ibid. 1792.

Blount, T. Pope Censura celebriorum auctorum. Colon. Allobrog. 1694. 4to.

Histoire litteraire de la France, par des Religieux Benedictins de la Congregation de St. Maur. Paris. 1733. 4 tom. 4to.

Niceron, Mémoires pour l'histoire des hommes illustres. Paris 1729. 43 vol.

Nouvelle Bibliothèque, ou l'histoire litteraire. La Haye. 1738—1744. 19 tom. 16 vol.

Meiners, C. Geschichte der Wissenschaften in Griechenland und Rom. Lemgo. 1781. 2 Thl.

Hodius, H. De Graecis illustribus, linguae graecae instauratoribus. Londini. 1742.

Boerner, C. F. De doctis hominibus graecis, literarum graecarum in Italia instauratoribus. Lipsiae. 1750.

Fabricii, J. A. Bibliotheca graeca s. Notitia Scriptorum vett. graecor. quorumcunque monumenta vel fragmenta extant. Hamburgi. 1718. 14 vol. 4to.

Morhofii, D. G. Polyhistor litterarius, philosophicus, practicus. Praefationem, notitiam etc. adjecit J. A. Fabricius. Lubecae. 1747. 4to.

Castelli, G. L. Siciliae et objacentium insul[illegible] inscriptt. nova collectio, notis illustr. Panorm[illegible]

Leemans, C. Horapollinis Niloi Hieroglyphica. [illegible]

Brouwer, P. van Limburg Iets over de [illegible] van Champollion den Jongere. Amst. 18[illegible]

Chishull E. Antiquitates asiaticae, Christi[illegible] antecedentes, notis illustratae. Londini. [illegible] altera plagulae I—XII. I. ch. maj.

VII. GESCHIEDENIS DER LET[illegible] NIEUWE LETTEREN EN CAT[illegible]

Encyclopedie des connaissances hum[illegible] par de Felice. Yverdon 1770. 58 [illegible]

Chomel, M. N. Algemeen huishoud[illegible] dig en konstwoordenboek, 2e d[illegible] verbeterd door J. A. De Chalm[illegible] den. 1778. 7 dl. 4to.

De Chalmot J. A. Vervolg [illegible] denboek. ald. 1786. 9 dl. [illegible]

Paravicini, V. Singularia [illegible] sileae. 1713.

Stoll, [illegible] introductio [illegible]

[illegible] universa[illegible] 1680 [illegible] chol[illegible]

...n der, Redevoeringen.

... Verspreide geschriften ... 1856.

... Franeker, Amsterdam en ... 4to.

...n Nova Zembla 1596—1597. ...-York en Londen 1884.

... 1720.

...rrections and notes, by War- ... vol.

...he life of A. Pope. London.

... oeuvres de Mr. de Voltaire, ... Geneve. 1768. 30 vol. 4to.

...publique des lettres (par P. Bayle.) ... 37 vol.

... Nova, Cum indicibus. Lips. 1730—50.

... Societatis Regiae Göttingensis. Göttingae. ... 4to.

... H. Acta sacrorum secularium Academiae ...ensis. Duisburgi. 1756. 4to.

...lingen der Hollandsche Maatschappij van we-...ppen te Haarlem. Haarlem. 1754—1793. 39 dl.

... Natuurkundige, der Bataafsche Maat-...ppij van wetenschappen te Haarlem. 1799. 26 dl.

Salmasius, C. (Alexi a Massilia) De mutuo non esse alienationem. L. Bat. 1640. — Cunaei Sententia, defensa a C. Regnero, mutuum esse alienationem, adversum Sphalmasium quemdam. — **Regneri** Propemticon ad eruditiss. Salmasium. ibid. 1640. 1 vol.

——— De mutuo, qua probatur non esse alienationem. L. Bat. 1640. — C. A. Fabroti Epistola de mutuo, cum responsione Salmasii ad Menagium. ibid. 1645. 1 vol.

Goesii, W. Vindiciae pro recepta de mutui alienatione sententia. ib. 1646.

——— De usuris. L. Bat. 1638.

——— De modo usurarum. L. Bat. 1639.

De foenore Trapezetico. ibid. 1640.

——— De mutuo non esse alienationem. ibid. 1640.

Defensiones pro C. Salmasio de varr. observatt. ad Jus Attic. et Rom. L. Bat. 1645.

——— De annis climactericis, et de antiqua astrologia. L. Bat. 1648.

——— Specimen confutationis animadverss. D. Heraldi s. de subscribendis et signandis testamentis. ibid. 1648.

Petri Servii, Feriae Juveniles, quae continent antiquitates romanas. Romae 1649.

Heraldi, D. Quaestiones quotidianae, observation. attic. et romanae. Parisiis. 1650. fol.

Graevii, J. G. Thesaurus Antiqq. romanar. Trajecti. 1694. 12 vol. fol.

Gyraldi, L. G. Opera omnia. L. Bat. 1696. 2 tom. 1 vol. fol.

Pitisci, s. Lexicon Antiqq. romanar. Leovardiae. 1713. 2 vol. fol.

Salengre, A. H. de Thesaurus novus Antiqq. romanar. H. Com. 1719. 3 dln. fol.

Schwartz, C. G. Miscellanea politioris humanitatis, in qq. vetusta monumenta illustrantur. — Acc. Metii Voconii Oratio, Tacito Augusto dicta. Norimberga. 1621. 4to.

Inscriptiones antiquae basilicae S. Pauli ad viam Ostiensem. Romae. 1654. fol.

Thesauri, E. Inscriptiones, opera E. P. Panealbi repertae, c. ejusd. notis Edit. 3tia. Col. Brandeb. 1671. 4to.

Ferretii, J. B. Musae lapidariae. Antiquorum in marmoribus carmina. Veronae. 1672. fol.

Suares, J. M. Arcus Septimii Severi. Romae. 1676. fol.

Reinesii, F. Syntagma inscriptionum antiquar. Lipsiae. 1682. fol.

Astorii, J. A. Commentarius in monumentum Alemanis. Venetiis. 1698. — Acc. Prosperi Parisii Rara Magnae Graeciae numismata. Norimbergae. 1683. fol.

Spon, J. Miscellanea eruditor. antiq. in qq. marmora, a Grutero ceterisque ignota, illustrantur. Lut. 1685. fol.

Dale, A. van, Dissert. de antiquitatibus et marmoribus. 1702. 4to.

Gudii, M. Antiquae inscriptiones gr. et lat. Leovardiae. 1731. fol.

Marmora Arundelliana, Sheldoniana aliaque, Academiae Oxoniensi donata, c. varr. commentt. etc. ed. Mattaire. Oxoniae. 1732. fol.

Catalogus Bibliothecae Franequerae. Curante J. Amersfoordt. Leovardiae. 1840. Pars. 1ma (Theologia.) fol.

——— – Bibliothecae Universitatis Groninganae, Auctor. J. R. van Eerde et P. v. Limburg Brouwer. 1833—42. 3 vol. fol.

- — — -

Hoeschelii D. Catalogus graecor. Codicum in bibliotheca reipubl. Augustanae Vindelicae. Aug. Vindel. 1595. — Catalogus graecor. MSS. Codicum in bibliotheca Bavariae Ducis. Ingolstadii. 1602. Librorum graecor. in bibliotheca Vaticana. Romae, MSS. Bibliotheca, s. Antiquitates urbis Constantinopolitanae. Argentor. 1578. — Index Graecus librorum bibliothecae in Hispania: MSS. — In fine libri legitur: W. Lindanus ex Codicibus regiis, favente Philippo catholicò, descripsit in Scoriaco. 1579 ad d. 16 Sept. Catalogus librorum bibliothecae Mediceae-Florentinae. Amstelod. 1641. 1 tom. 4to.

Catalog der Bibliothek der K.K. Geogr. Gesellschaft. Wien 1861.

De Montfaucon, B. Bibliotheca Coisliniana, olim Segueriana, s. MSS. omnium graecorum descriptio. Parisiis. 1715. fol.

——————— Bibliotheca bibliothecarum MSS nova. Parisiis. 1749. 2 vol. fol.

Assemani, J. S., Bibliotheca Orientalis Clementino-Vaticana. MSS. Codd. Syr. Arab. Pers. Turc. etc. Romae. 1719. 3 tom. 4 vol. I. De Scriptoribus Syris orthodoxis. II. De Scriptoribus Syris monophysitis. III. De Scriptoribus Syris Nestorianis. fol.

Assemani, St. Ev. Catalogus Codd. MSS. oriental. Bibliothecae Medic. Laurent. et Palat. Ed. A. F. Gori. Florentiae. 1742. fol.

Recensio MSS. Codd. qui ex Bibliotheca Vaticana selecti, jussu Papae Pii VIti, ao 1797, procuratoribus Gallorum, jure belli ceu pactorum ergo, traditi fuere. Lipsiae. 1803.

Catalogus der Biblotheek van Heinsius, Nic. Leiden 1682 met prijzen.

——— Uffenbach, Z. C. v. Halle 1720. fol.

——— Long, Is. le Amst. 1744 met prijzen; en

——— Markus, J. Amst. 1750 HSS. van B. Huidekoper. Amst. 1779. In éen band.

——— Crevenna, S. A. C. Ald. 1789 5 dln.

——— Stinstra, J. Harlingen 1790 met prijzen..

——— Estevenon van Berkenrode, de l'. 's Gravenhage 1798.

——— Geuns, M. v. Utrecht 1818.

——— Stinstra, P. Harlingen 1821.

——— Koning, J. Amst. 1833 2 dln.

——— Brouwer, J. Leeuwarden 1838.

——— Heringa Ez. J. Utrecht 1841.

Wulp (J. K. van der), Catalogus der Bibliotheek van historische Pamphletten betr. de Nederlanden, toebeh. aan Izaak Meulman. Amst. 1866—68. 3 dln. 4to.

BIJGEKOMEN BOEKEN.

DEEL I.

Blz. 3. **Catalogus** Bibliothecae Amstelodamensis. Amstelodami. 1796. fol.

„ 3. ——— van de Bibliotheek der Remonstrantsche Gemeente te Amsterdam. Amst. 1877.

„ 4. **Kuenen, A.** Gedenkschrift van het 100 jarig bestaan van het Haagsche Genootschap tot verdediging van de Christ. Godsdienst. Leiden 1885.

„ 6. **Jaarboek** der Universiteit van Amsterdam 1877 en vv.

„ 8. **Messchaert, N.** Onderzoek naar het wezen en den inhoud des Christendoms. Rott. 1835.

„ 9. **Plaats, J. D. v. d.** Een en ander over geloof en wetenschap. (Geloof en Vrijheid 1881.)

„ 9. ——— De stichting der vrije Universiteit op den grondslag der gereformeerde beginselen. (Geloof en Vrijheid 1881.)

„ 9. **Francken, Az. W.** Uit de verstrooiing saamgelezen bij 40jarige ambtsvervulling. Rotterdam 1885.

„ 9. **Saussaye, D. Chantepie de la** Het wezen der Theologie. Rott. 1867.

Blz. 9. **Saussaye, D. Chantepie de la** De Strijd der Gemeente. Rott. 1864.

„ 9. ——— Hoe moet het modern Naturalisme bestreden worden? Rott. 1864.

„ 9. ——— La Crise religieuse en Hollande. Leiden 1860.

„ 9. **Lagarde, P. de** Mittheilungen 2 dln. Goettingen 1884.

„ 10. **Nieuwe Bijdragen** op het gebied van godgeleerdheid en wijsbegeerte door J. Cramer en G. M. Lamers. Amst. 1877 en vv. I en vv.

„ 12. **Protestantsche Bijdragen** tot bevordering van Christel. leven en christ. wetenschap. jg. 1—5. Rotterdam, 1870—1874.

„ 17. **Cramer, J.** De Kanon der Heilige Schrift in de eerste vier eeuwen der Christ. kerk. Amst. 1883.

„ 17. **Baer, S.** Quinque volumina. Canticum canticorum. Ruth. Threni. Ecclesiastes. Esther. Lips. 1886.

„ 20. **Belsheim, J.** Das Evang. des Marcus nach dem griechischen Codex Theodorae Imp. purpureus Petropolitanus aus dem 9 Jahrhundert. Christiania 1885.

„ 20. ——— Codex Vindobonensis. Antiquissimae Evangeliorum Lucae et Marci translationis latinae fragmenta. Lipsiae 1885.

„ 24. **Biblia** naar het Exempl. v. Biestkens. Amst. 1661. fol.

Blz. 30. **Holmes, R.** and **Parson,** Vet. Test. graecum cum variis lectionibus. Oxonii 1798. 5 tom. fol.

„ 32. **Codex** Syriaco-hexaplaris. ed. et comm. illustr. Henr. Middeldorpf. 2 p. 1 vol.

„ 35. **Wildeboer, G.** De waarde der Syrische Evangeliën door Cureton ontdekt en uitgegeven. Leiden 1880.

„ 35. **Baethgen, F.** Evangelienfragmente. Der Griechische Text des Cureton'schen Syrers wiederhergestellt. Leipz. 1885.

„ 39. **Scholz, A.** Commentar zum Buche Judith. Würzburg und Wien 1887.

„ 39. **Herbst, A.** Das apocryphische Buch Baruch. Hildesheim 1886.

„ 40. **Dillmann, A.** Ascensio Isaiae aethiopice et latine. Lipsiae 1877.

„ 41. **Zeitschrift** für die Geschichte der Juden, herausg. v. L. Geiger. I en vv. Braunschw. 1886.

„ 41. **Hebraica.** A quarterly journal in the interests of semitic study. Chicago 1885. I en vv.

„ 43. **Olshausen, H.** De l'interprétation biblique d'après l'exemple des auteurs sacrés. Neuch. 1841.

„ 50. **Gesenius, W.** Hebraisches und chaldäisches Handwörterbuch über das alte Test. 9e aufl. bearb. von F. Mühlau und W. Volck. Leipzig 1883.

„ 50. **Delitzsch, Friedr.** Prolegomena eines neuen hebr.-aramäischen Wörterbuchs zum alten Test. Leipz. 1886.

Blz. 50. **Lyon, D. G.** An Assyrian Manual for the use of beginners in the study of the Assyrian language. Chicago 1886.

„ 50. **Semler, J. S.** Uebersetzung des Buchs Massoreth Hammasoreth. Halle 1772.

„ 50. **Delitzsch, Fred.** The Hebrew Language viewed in the light of Assyrian research. Lond. 1883.

„ 50. **Wickes, W.** A. Treatise on the accentuation of the three so-called poetical books of the old Testament: Psalms, Proverbs and Job. Oxford 1881.

„ 51. **Nöldeke, T.** Die Semitischen Sprachen. Lpz. 1887.

„ 52. **Cremer, H.** Biblisch-theol. Wörterbuch der neutestamentlichen Gräcität. Gotha 1886.

„ 56. **Studia** Biblica. Oxford 1885.

„ 57. **Ploss, H.** Geschichtliches und ethnologisches über Knabenbeschneidung. Leipz. 1885.

„ 58. **Ancessi**, **V.** l'Egypte et Moïse I. Paris 1875.

„ 58. **Curtiss, S. I.** The levitical priests. Edinb. 1877.

„ 61. **Halma, F.** Kanaän en d'omleggende landen. Leeuwarden 1717.

„ 61. **Ankel, O.** Grundzüge der Landesnatur des Westjordanlandes. Frankfurt a/M 1887.

„ 62. **Guthe, H.** Ausgrabungen bei Jerusalem. Lpz. 1883.

„ 63. **Maspero, G.** Histoire ancienne des peuples de l'Orient. Paris 1886.

„ 63. **Wellhausen, J.** Prolegomena zur Geschichte Israels. Berlin 1886.

„ 63. **Renan, E.** Histoire du peuple d'Israel. I Paris 1887.

Blz. 63. **Naumann, O.** Wellhausen's Methode kritisch beleuchtet. Leipz. 1886.

„ 63. **Finsler, L.** Darstellung und kritik der Ansicht Wellhausens v. Geschichte und Religion des Alten Testamentes. Zürich 1887.

„ 63. **Konig, F. E.** Falsche Extreme in der neueren Kritik des Alten Testaments. Leipz. 1885.

„ 63. **Menant, J.** Annales des Rois d'Assyrie. Par. 1874.

„ 63. — — Babylone et la Chaldée. Par. 1885.

„ 63. **Tiele, C. P.** Babylonisch-assyrische Geschichte. Gotha 1886.

„ 64. **Rosenschweig, A.** Das Jahrhundert nach dem Babylon. Exile mit besonderer Rücksicht auf die religiöse Entwickelung des Judenthums. Berl. 1885.

„ 64. **Schürer, E.** Geschichte des jüdischen Volkes im Zeitalter Jesu Christi. Leipz. 1886.

„ 64. **Sibrandi, J.** De statu Judaeae provinciae sub procuratoribus. Franeq. 1698.

„ 65. **Kreyher, J.** Luc. Annaeus Seneca und seine Beziehungen zum Urchristenthum. Berlin 1887.

„ 65. **Mahler,** Biblische Chronologie und Zeitrechnung der Hebräer. Wien 1887.

„ 67. **Vatke, W.** Hist. Krit. Einl. i. d. Alte Test. Bonn. 1886.

„ 69. **Holtzmann, H. J.** Lehrbuch der hist. krit. Einleitung in das Neue Testam. Freib. i. B. 1885.

„ 69. **Weiss, B.** Lehrbuch der Einleitung in das Neue Testament. Berlin 1886.

Blz. 74. **Strack, H.** und **Zöckler, O.** Kurzgef. Kommentar zu den heiligen Schriften Alten und Neuen Testaments so wie zu den Apokryphen. Nördlingen 1887.
A. Altes Test. I.
II.
III. **Klostermann, A.** Die Bücher Samuelis und der Könige.
IV. **Orelli, C.** Die Propheten Jesaja und Jeremia.

„ 76. **Lagarde, P. de,** Materialien zur Kritik und Geschichte des Pentateuchs. I. Leipz. 1867.

„ 76. **Budde, K.** Die biblische Urgeschichte (Gen. I—XII, 5) untersucht. Giessen 1883.

„ 77. **Lloyd, J.** The book of Joshua. London 1886.

„ 79. **Wright, G. H. Bateson.** The book of Job. London 1883.

„ 79 **Knabenbauer,** Beiträge zur Erklärung des Buches Job (zeitschr. f. kath. Theol.) Innsbrück 1886.

„ 80. **Messio, A.** De la Chronologie des Psaumes. Amiens 1885.

„ 81. **Pont, J. W.** Psalm LXVIII. Eene exegetische studie. Leiden 1887.

„ 82. **Hahn, H. A.** Commentar über das Predigerbuch Salomo's. Leipzig 1860.

„ 82. **Jong, P. de** De Prediker vertaald en verklaard. Leiden 1861.

„ 83. **Stickel, J. G.** Das Hohelied. Berlin 1888.

„ 84. **Riehm, E.** Die Messianische Weissagung. Gotha. 1885.

Blz. 84. **Cheyne, T. K.** The Prophecies of Isaiah. London 1884. 2 vol.

„ 84. **Bredenkamp, C. J.** Der Prophet Jesaia erläutert. Erlangen 1887.

„ 84. **Guthe, H.** Das Zukunftsbild des Jesaia. Lpz. 1885.

„ 85. **Ecolampadius, J.** Das 36e und 37e Capitel Jesaia des Propheten ausgelegt. Augsb. 1526.

„ 86. **Cornill, C. H.** Das Buch des Propheten Ezechiel. Leipz. 1886.

„ 87. **Visser, J. Th. de** Hosea, de man des geestes. Utr. 1886.

„ 88. **Karle, J. A.** Joel ben Pethuel propheta. Lips. 1877.

„ 88. **Scheffer, J. G. de Hoop,** Is Joël een apocalypticus van 't jaar 400 vóor C.? Amst. 1885.

„ 89. **Baumgarten, A. J.** Le prophète Habak. Lpz. 1885.

„ 90. **Moshemii, J. L.** Tres dissertation. Wolf. 1723. 4to.

„ 90. **Krumbholz, C. F.** Operae subsecivae seu animadversiones sacrae in loca quaedam novi foederis selecta. Norimbergae 1737.

„ 93. **Strack, H.** und **Zöckler, O.** Kurzgef. Kommentar zu den heiligen Schriften Alten und Neuen Testaments sowie zu den Apokryphen. Nördlingen 1888.

B. Neues Test. I.

II.

III. **Zöckler, Schnidermann** und **Luthardt.** Die Briefe Pauli an die Thessalonicher, Galater, Korinther und Römer.

IV.

Blz. 95. **Holsten, C.** Die Synoptischen Evangelien nach der Form ihres Inhaltes. Heidelb. 1886.

„ 95. **Paul, L.** Die Abfassungszeit der Synoptischen Evangelien. Leipz. 1887.

» 95. **Cramer, J.** De jongste hypothese aangaande den oorsprong der evang. geschiedverhalen nader toegelicht. Utr. 1885.

„ 96. **Massebieau, E.** Examen des citations de l'Ancien Testament dans l'Evangile selon St. Matthieu. Paris 1885.

„ 100. **Holtzman, O.** Das Johannesevangelium. Darmstadt 1887.

„ 103. **Hoekstra, F.** De geschiedenis van Jezus in gesprekken. Amst. 1842.

„ 105. **Fuhrman, H.** De Johanne baptista et sacro sancto baptismo. Rost. 1692. 4to.

„ 105. **Kuhnen, J.** De mysterio baptismi Christi. Duisb. 1728. 4to.

„ 105. **Baldensperger, W.** Das Selbstbewusstsein Jesu im Lichte der messianischen Hoffnungen seiner Zeit. Strassb. 1888.

„ 106. **Dilloo, F. W. J.** De moedertaal van onzen Heere J. C. en van zijne Apostelen. Amsterdam 1885.

„ 107. **Mackintosh, R.** Christ and the jewish law. London 1886.

„ 109. **Straatman, J. W.** De realiteit van 's Heeren opstanding uit de dooden en hare verdedigers. Groningen 1862.

Blz. 110. **Bethge, F.** Die Paulinischen Reden der Apostelgeschichte. Göttingen 1887.

„ 112. **Volkmar, G.** Paulus von Damascus bis zum Galaterbrief. Zürich 1887.

„ 113. **Pierson, A.** en **Naber, S. A.** Verisimilia. Amsterd. 1886.

„ 113. **Woltjer, J.** Overlevering en kritiek. Amsterdam 1886.

„ 116. **Boehmer, E.** Des Apostels Paulus Brief an die Römer. Bonn 1886.

„ 116. **Räbiger, J. F.** Krit. Untersuchungen über den Inhalt der beiden Briefe des Apostels Paulus an die korinthische Gemeinde. Bresl. 1886.

„ 117. **Godet, F.** Commentaire sur la première épître aux Corinthiens. Paris, Neuchâtel 1886.

„ 119. **Hoop, T. J. de** Uitbreiding over den Brief aan de Galaten. W. Zaandam 1818.

„ 123. **Röhm, J. B.** Der erste Brief aan die Thessalonicher. Passau 1885.

„ 123. **Kühl, E.** Die Gemeindeordnung in den Pastoralbriefen. Berlin 1885.

„ 126. **Keil, C. F.** Commentar über den Brief an die Hebräer. Leipz. 1885.

„ 127. **Scheffer, J. G. de Hoop,** Brief van Jacobus II vs. 7 en 8. Amst. 1885.

„ 128. **Usteri, J. M.** Commentar über den ersten Petrusbrief I. Zürich 1887.

„ 128. **Spitta, F.** Der zweite Brief des Petrus und der Brief des Judas. Halle a. S. 1885.

Blz. 128. **Doyer, Ass.** Vertaling van I Joh. Zwolle 1829.

„ 130. **Voelter, D.** Die Entstehung der Apokalypse. 2e aufl. Freib. i. Br. 1885.

„ 130. — — Die Offenbarung Johannis. Tub. 1886.

„ 156. **Nicolas, M.** Etudes sur les Evangiles apocryphes. Paris 1866.

„ 156. **Lipsius, R. A.** Die Pilatus-Acten. Kiel 1886.

„ 159. **Nes, H. M. v.** Het nieuwe Testament in de Clementinen. Amst. 1887.

„ 159. **Sabatier, P.** la Didachè. Paris 1885.

„ 159. **Warfield, Benj. B.** Text, sources and contents of „the two ways" or first section of the Didache (reprinted from the Bibl. Sacra 1886.)

„ 159. **Funk, F. X.** Doctrina duodecim apostolorum. Tübingae 1887.

„ 159. **Harnack, A.** Die Apostellehre und die jüdischen beiden Wege. Leipz. 1886.

„ 160. **Hilgenfeld, A.** Hermae Pastor. Lipsiae 1887.

„ 162. **Meyboom, H. U.** Marcion en de Marcionieten. Leiden 1888.

„ 165. **Dindorfius, G.** Athanasii Alexandrini praecepta ad Antiochum. Lipsiae 1857.

„ 171. **Rijssel, V.** Gregorius Thaumaturgus. Sein Leben und seine Schriften. Leipz. 1880.

„ 174. **Krüger, G.** Lucifer, Bischof von Calaris und das Schisma der Luciferianer. Leipz. 1886.

„ 191. **Herminjard, A. L.** Correspondance des Réformateurs dans les Pays de langue française. Génève, Bâle, Lyon 1866/86. 7 dln.

Blz. 193. **Toorenenbergen, J. J. van,** Over de Summa der Godliker Schrifture en de Oeconomica Christiana. (Verslag van de comm. v. gesch. en oudheidkunde vanwege de Mpij der Ned. Letterk. te Leiden 1885-86.)

„ 193. **Brentzen, J.** Was die Ursach sey, das die Lutherische und Bäpstler, nit eins werden künden. Tüwingen 1560.

„ 193. **Miscellanea** Tigurina (waarin Levensbeschrijving van Bullinger) 3 dln. Zürich 1722.

„ 194. **Cochleus, J.** Von newen Schwermereyen. Leipzig. 1534.

„ 194. **Moorrees, F. D. J.** D. Volckertsz. Coornhert. Levens- en karakterschets. Schoonh. 1887.

„ 197. **Hugvaldi (Udalr.)** Tres eruditae epistolae. Schonenberg 1521. 40.

„ 197. **L. P.** Een schoone christelijcke waarschoughe Zpl. 1568.

„ 200. **Krause, C.** Melanthoniana. Zerbst. 1885.

„ 200. **Oecolampadius, J.** Predigt von — und Kaspar Aquila. Kreuznach 1811.

„ 200. ——————— Epistola J. Lachmanni et aliorum data ad — Halae 1525.

„ 201. **Schadé.** E Servet, Strasb. 1853.

„ 202. **Baur, A.** Zwinglis Theologie, ihr werden und ihr System I. Halle 1885.

„ 204. **Episcopius, S.** Doolhof der Pausgesinden. Haarl. 1643.

„ 205. **Rogge, H. C.** Bibliotheca Grotiana. 's Gravenhage 1883.

...nge des Heyli-

...lt-Katholischen
...Bonn 1857.

...die Bedeutung
...stlichen Kirche
...e. Leiden 1887.

...ikanischen Kon-

...Regesta coll. et
...s Hergenroether

...rini 1483—1542.

...ntificum romano-

...n Päpste in den
...Leipz. 1885. 3 Bde.

...bitorum des sech-
...bingen 1886.

...le la Gedachten over
...elten der kerk. Ley-

...testantsche orthodoxie en
...ne Utr. 1884.

...en of Verzinsels? Dordr. 1886.

...stoire des Dogmes de l'Eglise
...Paris 1886. 2 vol.

...A. Lehrbuch der Dogmengeschichte
...Freib. i/B. 1887.

Blz. 224 **Caspari, C. P.** Ungedruckte, unbeachtete und wenig beachtete Quellen zur Geschichte des Taufsymbols und der Glaubensregel. 2er u. 3er Theil. Christ. 1875.

„ 225. **Geloofsbelijdenissen** der Gereformeerden. Middelb. 1591. Mennonieten, Hoorn, Z. Cornelisz. 1620 Amst. P. Arentz 1665. Amst. 1716. Luteranen. Amst. 1647. Remonstranten, Rotterd. 1665 en Socinianen. Rakouw 1659.

„ 225. **Müller, J. T.** Die Symbolischen Bücher der evangel.-lutherischen Kirche. Gütersloh 1886.

„ 226. Een kort verhael van de kerk-scheuringe van de soogenaamde Gereformeerde, en van de werelt afgezonderde kerke tot hiertoe vergadert geweest tot Wiewert in Frieslant onlangs voorgevallen. Z. pl. of jr.

„ 226. **Aymon, J.** Monumens de la Religion des Grecs. la Haye 1708. 4to.

„ 228. **Schultze, V.** Das evangelische Kirchengebäude. Lpz. 1886.

„ 230. **Hasenclever, A.** Der altchristliche Gräberschmuck. Braunschweig 1886.

„ 230. **Sepp, C.** Bibliotheek van Nederlandsche kerkgeschiedschrijvers. Leiden 1886.

„ 235. **Hauck, A.** Kirchengeschichte Deutschlands. I Leipz. 1887.

„ 236. **Hoog, I. M. J.** De Martelaren der Hervorming in Nederland tot 1566. Schiedam 1885.

„ 236. **Riff, A.,** G. Arnold 1847.

Blz. 236. **Riederer, J. B.** Abhandlungen a. d. Kirchengeschichte 4 st. 1 Bd. Altdorf 1768--79.

„ 238. **Grothe, J. A.** Archief voor de geschiedenis der Oude Hollandsche Zending. Utrecht 1884—1886 3 dln.

„ 239. **Amelineau, E.** La Religion chez les Anciens Coptes. Paris 1887 (uit Revue de l' hist. des religions).

„ 240. **Weizsäcker, C.** das Apostol. Zeitalter der christlichen Kirche. Göttingen 1886.

„ 240. **Hilgenfeld, A.** Judenthum und Judenchristenthum. Leipz. 1886.

„ 240. **Pfleiderer, O.** Das Urchristenthum, seine schriften und Lehren, in geschichtlichem Zusammenhang. Berlin 1887.

„ 241. **Réville, J.** La Religion à Rome sous les Sévères. Paris 1886.

„ 242. **Koffmane, G.** Die Gnosis nach ihrer Tendenz und Organisation. Breslau 1881.

„ 245. **Voelter, D.** Der Ursprung des Donatismus. Freib. i. Br. und Tübingen 1883.

„ 245. **Kleijn, H. G.** Het leven van Johannes van Tella door Elias. Leiden 1882.

„ 245. ——————— Jacobus Baradaeus de stichter der Syrische monophysietische kerk. Leiden 1882.

„ 245. **Denifle, P. H.** und Ehrle, F. Archiv für Litteratur und Kirchengeschichte des Mittelalters. Berlin 1885 en vv.

Blz. 247. **Schmidt, C.** Précis de l'hist. de l'Eglise d'Occident pendant le Moyen-Age. Paris 1885.

„ 247. **Brieger, T.** Tschackert, P. Kolde, T. Loofs, F., Mirbt, K. Kirchengeschichtliche Studien. Leipz. 1888.

„ 248. **Martens, W.** Die Besetzung des päpstlichen Stuhls unter den Kaisern Heinrich III und Heinrich IV. Freib. in Br. 1886.

„ 250. **Müller, K.** Die Anfänge des Minoritenordens und der Bussbruderschaften. Freib. i. Br. 1885.

„ 254. **Sanctae** Romanae eccl. fidei defensionis Clipeus adversus Waldenses. Zpl. 1522 fol.

„ 256. **Müller, K.** Die Waldenser und ihre einzelnen Gruppen bis zum Ausgang des 14 Jahrhunderts. Gotha 1886.

„ 256. **Preger, W.** Ueber das Verhältnis der Taboriten zu den Waldesiern des 14en Jahrhunderts. München 1887. 4to.

„ 256. **Montet, E.** Hist. littéraire des Vaudois du Piémont. Paris 1885.

„ 256. **Keller, L.** Die Waldenser und die deutschen Bibelübersetzungen. Leipz. 1886.

„ 256. **Combra, E.** Histoire des Vaudois d'Italie depuis leurs origines jusqu'à nos jours. I Paris, Turin 1887.

„ 257. **Keller, L.** Zur Geschichte der altevangelischen Gemeinden. Berlin 1887.

„ 257. ——— Een bijdrage tot de geschiedenis der Oud-Evangelische gemeenten uit het hoogd. door T. Kielstra. Middelb. 1887.

Blz. 258. **Kleijn, H. G.** De catalogus der boeken van de abdij te Egmond. (Overdr. Arch. Ned. Kerkgesch. dl. 2 afl. 2 's Grav. 1887.)

„ 259. **Opzoomer, W. R. E. H.** Het klooster van Diepenveen (4 Levensschetsen) 's Grav. 1886.

„ 259. **Altmeijer, J. J.** Les Précurseurs de la Réforme aux Pays-Bas. la Haye 1886 2 tomes.

„ 259. **Pastor, L.** Geschichte der Päpste seit dem Ausgang des Mittelalters. Freib i/Br. 1886.

„ 260. **Historie** en Sermoenen van Broer Cornelis Adriaansz v. Dordrecht, minrebroeder tot Brugge. Zpl. 1639/40.

„ 260. **Gess, F.** Johannes Cochläus der Gegner Luthers. Oppeln 1886.

„ 263. **Celius, Mich.** Newer jrthumb und Schwermemerey vom sacrament. Wittemb. 1534. 4to.

„ 264. **Sepp, C.** Reformatie en revolutie. (Godgel. Bijdr. 1861.)

„ 264. **Ehses, S.** Landgraf Philipp von Hessen und Otto van Pack. Freib. i. Br. 1886.

„ 265. **Demmer, E.** Gesch. der Reformation am Niederrhein. Aachen 1885.

„ 265. **Gebhardt, H.** Thüringsche Kirchengeschichte. Gotha 1880/82. 3 Th.

„ 267. **Crespin,** Histoire des Martyrs. Toulouse 1885/87. 2 tomes.

„ 267. **Dupin de St. André, A.** Hist. du Protestantisme en Touraine. Paris 1885.

„ 267. **Bonnemère, E.** Hist. des guerres de religion au XVI siècle. Paris 1886.

Blz. 269. **Scheffer, J. G. de Hoop,** Gesch. der Reformation in den Niederlanden bis zum Jahre 1531 (Deutsche Originalausgabe von P. Gerlach.) Leipz. 1886.

„ 270. **Justificatie** des Magistraets tot Leijden ter saecken van de differenten aldaar in 1582. Z. pl. 1597.

„ 270. **Antwoorde** der kercken van Hollant op de Remonstrantie bij de overheijt van Leyden. Eerst ghedruct 1582 ende nu van nieus. Amst. 1597.

„ 271. **Rinn, H.** Zum Gedächtniss Johannes Bugenhagen's. Hamb. 1885.

„ 272. **Zucker, M.** Dürers Stellung zur Reformation. Erlangen 1886.

„ 275. **Walch, C. W. F.** Neueste Religionsgeschichte Lemgo 1771. 9 dln. met vervolg van G. J. Planck. Lemgo 1787. 3 dln.

„ 275. **Jacob, E. E.** Zinzendorf. Strasb. 1852.

„ 281. **Ball, J. T.** The reformed church of Ireland 1537—1886. London, Dublin 1886.

„ 281. **Geesinck, W.** Calvinisten in Holland. Rott. 1887.

„ 283. **Vos, Az. G. J.** Groen van Prinsterer en zijn tijd 1800—1857. Dordrecht 1886.

„ 284. **Regenboog, J.** Historie der Remonstranten. Amsterd. 1774. 2 dl.

„ 284. **Hoeven, A. Des Amorie v. d.,** het tweede eeuwfeest van het Seminarium der Remonstranten. Leeuwarden 1840.

Blz. 287. **Waddington, J.** Congregational History 1567 —1700. London 1874.

„ 288. **Brosch, M.** Oliver Cromwell und die purit Revolution. Frankf. a/M. 1886.

„ 288. **Ames, William.** Het ligt dat in de duisternisse schijnt, beweesen den weg tot God te sijn. Amst. 1660.

„ 288. **Bickley, A. C.** George Fox and the early Quakers. London 1884.

„ 289. **G. Roose** en mede-Dienaers. Schriftelick bericht over eenighe puncten der Engelschen die Quaeckers genoemt worden. Amsterdam. 1660.

„ 289. **Reinbeck, J. G.** Gichtels Lebenslauf und Lehren. Berlin 1732.

„ 289. **Beuningen, C. van,** Alle de brieven en Schriften van — Amst. 1689. 4to.

„ 289. **Crellius, J.** Uitlegging van versch. plaatsen des N. Test. Rotterdam 1656.

„ 289. **Catechismus** der Gemeine derer Leute in Polen und Littauen. Rachaw 1612.

„ 289. **Ostorodus, C.** Onderwijsinghe der christ. religie of belijdenis der Gemeine in Polen. Littauen enz. Z. pl. 1689.

„ 290. **D(aniel) Z(wicker).** Vereeninghs-Schrift der Christenen. Amst. 1661.

„ 290. Vrijheijt van kerckelijcke vergaderingen. Aenhangsel op het bovenstaande.

„ 290. **Dan. Zwicker.** De nieuw test. Josias. 1670.

Blz. 290. **Gerdes, D.** Verscheide documenten aang. de Socinianery.

„ 291. **Mazauric, C.** le Darbysme. Strasb. 1850.

„ 291. **Sepp, C.** De biechtvader de la Chaize. (Godg. Bijdr. 1862.)

„ 292. **Schulte, Fr. von,** Der Altkatholicismus. Giessen 1887.

„ 294. **Knuttel, W. P. C.** Geschiedenis en kritiek der hedendaagsche oud-katholieke beweging in Duitschland van Juli 1870—Mei 1877. Leiden 1877.

„ 297. **Revue** de l'histoire des religions publ. par Jean Reville. Paris 1887. dl. XV en vv.

„ 297. **Holsten, C.** Ursprung und Wesen der Religion. Berlin 1886.

„ 298. **Dale, A. v.** De oraculis ethnicorum. Amst. 1683.

„ 298. **Seyffarth, G.** Die Grundsätze der Mythologie und der alten Religionsgeschichte so wie der hieroglyphischen Systeme. Leipz. 1843.

„ 298. **Saussaye, Dr. P. D. Chantepie de la,** Het belang van de studie der godsdiensten voor de kennis van het Christendom. Gron. 1878.

„ 299. ———————————— Lehrbuch der Religionsgeschichte Freib. i. Br. I. 1887.

„ 299. **Tylor, E. B.** Primitive culture; researches into the development of Mythology, Philosophy, Religion, Language, Art and custom. London 1873. 2 vol.

„ 299. **Clarke, J. Freeman,** Ten great religions. Boston and New-York 1886. 2 vol.

Blz. 299. **Pierson, A.** Geestelijke voorouders. Haarlem 1887. I Israël.

„ 301. **Schneider, W.** Die Naturvölker. Paderborn & Munster 1885/86. 2 Th.

„ 302. **Bezold, C.** Kurzgefasster Ueberblick über die Babylonisch-Assyrische Literatur. Lpz. 1886.

„ 302. **Sayce, A. H.** Lectures on the origin and growth of religion as illustrated by the religion of the ancient Babylonians. London. Edinburgh 1887.

„ 302. **Brouwer, P. van Limburg,** Gedachten over het verband tusschen de godsd. en zedelijke beschaving der Egyptenaren. Amst. 1828.

„ 302. **Sayce, A. H.** Alte Denkmäler im Lichte neuer Forschungen. Leipz. 1886.

„ 302. **Seyffarth, G.** Theol. Schriften der alten Aegypter nach dem Turiner Papyrus uebersetzt. Gotha 1855.

„ 302. **Pierret, P.** Le livre des morts des anciens Egyptiens. Paris. 1882.

„ 302. **Erman, A.** Aegypten und Aegyptisches Leben im Altertum. Tubingen (1887.) 2 dln.

„ 302. **Salvolini, F.** Campagne de Rhamsès-le-Grand contre les Scheta et leurs alliés. Par. 1835.

„ 303. **Adams, H. C.** The History of the Jews from the war with Rome to the present time. London 1887.

„ 304. **Boersma, J. F.** Schets v. d. gesch. van de vervolging der Joden. 1860.

Blz. 306. **Wünsche, A.** Der Babylonische Talmud in seinen Haggadischen Bestandtheilen. Leipz. 1886, 1887.

„ 307. **Zunz, Dr.** Die Gottesdienstlichen Vorträge der Juden historisch entwickelt. Berlin 1832.

„ 309. **Krehl, L.** Ueber die Religion der Vorislamischen Araber. Leipzig 1863.

„ 309. **Heidenheim, M.** Die Samaritanische Liturgie. Leipzig 1885. I.

„ 310. **Abulfeda,** De vita et rebus gestis Mohammedis; arab. lat. ed. Gagnier. Oxoniae 1723.

„ 310. **Tassy, Garcin de** l'Islamisme d'après le Coran. Paris 1874.

„ 310. **Schlegel, F.** Die Weisheit und Sprache der Indier, nebst metrischen Uebers. Indischer Gedichten. Heidelberg 1808.

„ 310. **Schroeder, L. von** Indiens Literatur und Cultur in historischer Entwicklung. Leipz. 1887.

„ 310. **Stevenson, J.** Translation of the Sanhita of the Sama Veda. London 1842.

„ 310. ——— The Kalpa Sútra and Nava Tatva. London. 1848.

„ 310. **Lefmann, S.** Lalita Vistara, Erzählung von dem Leben und der Lere des Çâkya Siṁha. Berlin 1874.

„ 311. **Lillie, A.** Buddha and early Buddhism. London 1881.

„ 311. **Gough, A. E.** The philosophy of the Upanishads and ancient indian Metaphysics. London 1882.

Blz. 312. **Geldner, K. F.** Drei Yasht aus dem Zendavesta übersetzt und erklärt. Stuttg. 1884.

„ 312. **Gruppe, O.** Die griechischen Culte und Mythen in ihren Beziehungen zu den orientalischen Religionen I. Leipz. 1887.

„ 313. **Knappert, L.** De beteekenis van de wetenschap van het Folklore voor de godsdienstgeschiedenis. Amst. 1887.

„ 314. **Leeuwen, E. H. v.** De studie der bijbelsche godgeleerdheid en haar vernieuwd belang voor den evangeliedienaar. Utr. 1887.

„ 314. **Bertling, O.** Die Erkennbarkeit Gottes. Lpz. 1885.

„ 314. **Piepenbring, C.** Théologie de l'Ancien Test. Paris 1886.

„ 315. **Kayser, A.** Theologie des alten Testaments. Herausgeg. van Ed. Reuss. Strassb. 1886.

„ 316. **Wendt, H. H.** Die Lehre Jesu. Götting. 1886. I.

„ 317. **Issel, E.** Das Begriff der Heiligkeit im neuen Testament. Leiden 1887,

„ 317. **Christ, P.** Die Lehre von Gebet nach dem neuen Testament. Leiden 1886.

„ 318. **Fricke, G. A.** Der Paulinische Grundbegrifl der δικαιοσύνη θεοῦ. Leipz. 1888.

„ 322. **Lucianus**, gr. et lat. c. notis var. ed. F. Hemsterhuis. Amstelod. 1743. 4 tom. 3 vol.

„ 322. ——— de morte Peregrini gr. et lat. c. notis T. Fabri. Par. 1653.

„ 324. **Freudenthal, J.** Ueber die Theologie des Xenophanes. Breslau 1886.

Blz. 324. **Brochard, V.** Les Sceptiques grecs. Par. 1887.
„ 325. **Girard, J.** Le sentiment religieux en Grèce d'Homère à Eschyle. Paris 1887.
„ 325. **Pfleiderer, E.** Die Philosophie des Heraklit von Ephesus im Lichte der Mysterienidee. Berlin 1886.
„ 325. **Chaignet, A. E.** Histoire de la Psychologie des Grecs. I. Paris 1887.
„ 325. **Fritz, J.** Aus antiker Weltanschauung. Hagen i. W. 1886.
„ 325. **Boetii, A. M.** Consolatio philosophica, c. notis varr. L. Bat. 1671.
„ 325. , ed. J. A. Vulpius. Patavii. 1744.
„ 338. **W. C. M. D. C. M. L. C.** The grand Essay: or a vindication of reason and religion against impostures of philosophy. Lond. 1704.
„ 339. **Biederman, G.** Religionsphilosophie. Prag. Leipzig 1887.
„ 341. **Hartman, E. von** Die Religion des Geistes. Berlin 1882.
„ 344. **Lamers, G. H.** Godsdienst en Zedelijkheid beschouwd in onderling verband. Amst. 1882.
„ 344. – – ––– De godsdienst evenmin moraal als metaphysica. Utr. 1885.
„ 344. De wijsbegeerte in onze theologie. Utr. 1884.
„ 345. **Lotze, H.** Kleine Schriften Lpz 1885/86. 2 Bde.
„ 348. **Secrétan, C.** La Civilisation et la Croyance. Paris 1887.

Blz. 340. **Sommer, H.** Gewissen und moderne Kultur. Berl. 1884.

„ 350. **Rauwenhoff, L. W. E.** Wijsbegeerte van den godsdienst. I. 1. 2. Leiden 1887.

„ 361. **Hoekstra Bz., S.** Geloof en leven d. Chr. 1855. 2e uitg.

„ 361. **Reischle, M.** Ein Wort zur Controverse über die Mystik in der Theologie. Freib. i. Br. 1886.

„ 362. **Beck, J. T.** Vorlesungen über christl. Glaubenslehre. Gütersloh 1886. 2 Bde.

„ 365. **Strijdschriften** tusschen Prof. Heringa, Bonnet en Royaards. 1803-4.

„ 371. **Philips, W.** Vier Abhandlungen über das Wort des Herrn: „Das ist mein Leib." Güt. 1885.

„ 386. **Koekebakker, H.** Het godsd. zedelijk leven der Christelijke Gemeente. Amst. 1878.

„ 388. **Fonsegrive, G. L.** Essai sur le libre arbitre sa théorie et son histoire. Paris 1887.

„ 389. **Gorter, D. S.** De christelijke lijdzaamheid. Sneek 1853.

„ 389. **Köstlin, K.** Geschichte der Ethik.
I. Die Ethik des classischen Alterthums. Tubingen 1887.

„ 389. **Luthardt, C. E.** Die antike Ethik in ihrer geschichtlichen Entwicklung. Leipz. 1887.

„ 389. **Ogereau, F.** Essai sur le système philosophique des Stoïciens. Paris 1885.

„ 390. **Rusburg, B.** Geschiedenis der christ. zedekunde. 1836.

Blz. 396. **Bindemann, E.** Die Bedeuting des Alten Testaments für die christliche Predigt. Gütersloh 1886.

„ 400. **Leerredenen** gehouden te Leeuwarden op het 3e eeuwfeest der kerkhervorming. Leeuwarden 1818.

„ 404. **Saussaye, D. Chantepie de la,** Vertroostingen. Twaalf leerredenen. Rott. 1872.

„ 407. **Roth, F. W. E.** Lateinische Hymnen des Mittelalters. Augsburg 1888.

„ 412. **(Sepp, C.)** Herinneringen van een hulpprediker. Amst. 1846.

